

În lunile care urmează vor apărea în
„BIBLIOTECA PENTRU TOȚI”:

N. Iorga	— Oameni cari au fost, 2 vol.
Gala Galaction	— Roxana, Doctorul Taifun, Papucii lui Mahmud, romane
B. Brecht	— Opera de trei parale, teatru
Ionel Teodoreanu	— La Medeleni, roman, 4 vol.
Martial, Iuvenal, Persius	— Satire și epigrame
H. Melville	— Benito Cereno, nuvele
H. Beecher-Stowe	— Coliba unchiului Tom, roman, 2 vol.
Giב Mihăescu	— Nuvele, 2 vol. (I La „Grandiflora”, II Noaptea focurilor)
Beaumarchais	— Bărbierul din Sevilla, Nunta lui Figaro, teatru
Goethe	— Poezie și adevăr, 3 vol.
• • •	— Moartea palicarului (Antologia nuvelei neogrecești)

Citiți „Biblioteca pentru toți”, cea mai populară colecție românească de beletristică.

balade populare românești

Ilustrația copertei : *Dumitru Ionescu*

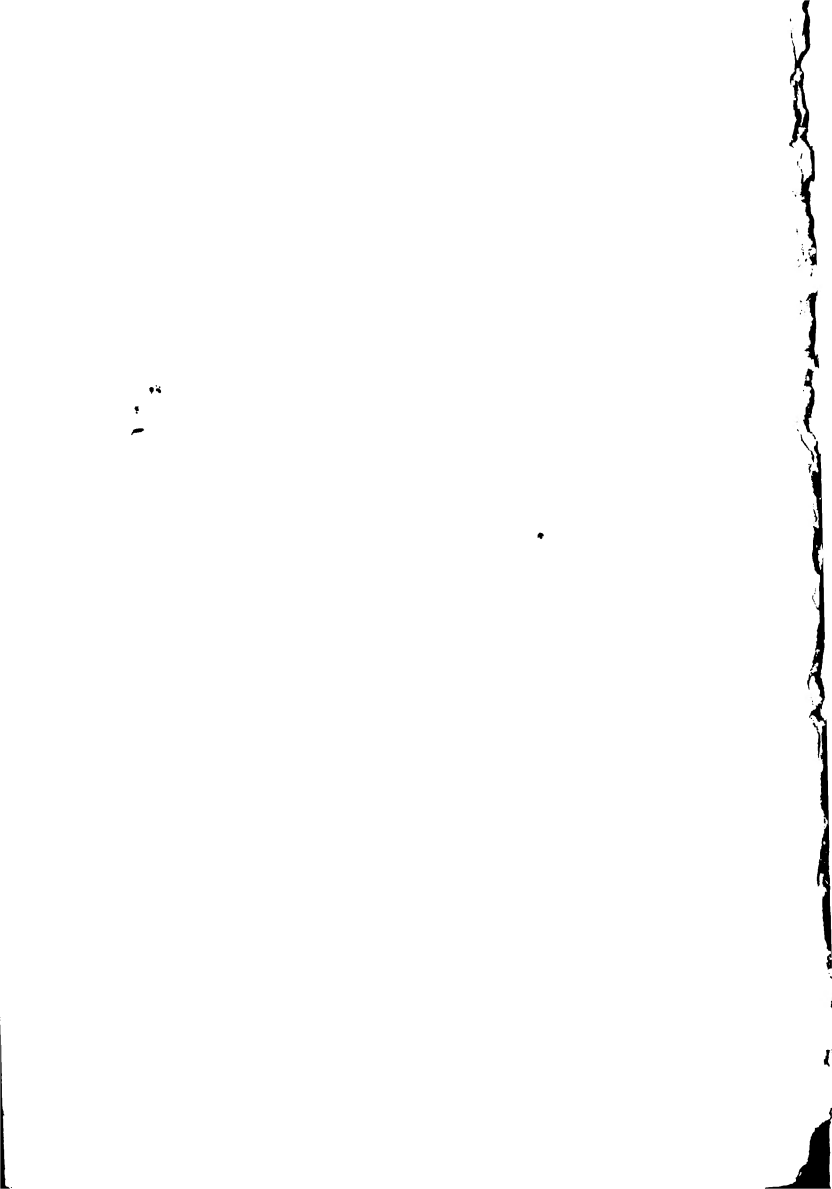
meșterul manole

**balade populare
românești**

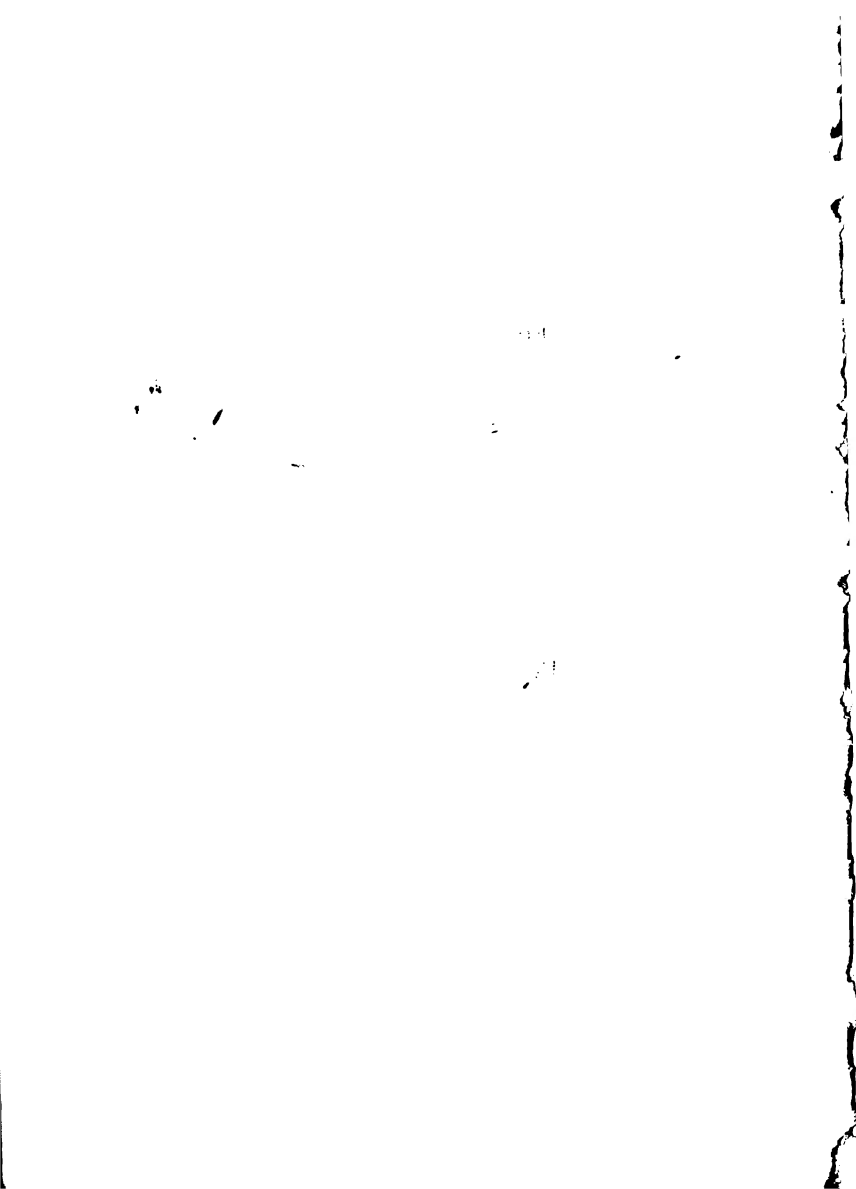
★ ★

1967

EDITURA PENTRU LITERATURĂ

III. PĂSTOREȘTI

MIORIȚA

Pe-un picior de plai,
Pe-o gură de rai,
Iată vin în cale,
Se cobor la vale
Trei turme de miei,
Cu trei ciobănei.
Unu-i moldovan,
Unu-i ungurean
Și unu-i vrancean.
Iar cel ungurean
Și cu cel vrancean,
Mări, se vorbiră,
Ei se sfătuiră
Pe l-apus de soare
Ca să mi-l omoare
Pe cel moldovan,
Că-i mai ortoman
Ș-are oi mai multe,
Mîndre și cornute,
Și cai învățați,
Și cîni mai bărbați.
Dar cea mioriță,
Cu lină plăvită,
De trei zile-ncoace
Gura nu-i mai tace,
Iarba nu-i mai place.

— Mioriță laie,
 Laie bucălaie,
 De trei zile-ncoace :
 Gura nu-ți mai tace !
 Ori iarba nu-ți place,
 Ori ești bolnăvioară,
 Drăguță mioară ?
 — Drăguțele bace,
 Dă-ți oile-ncoace,
 La negru zăvoi,
 Că-i iarbă de noi
 Și umbră de voi.
 Stăpîne, stăpîne,
 Îți cheamă ș-un cîne,
 Cel mai bărbătesc
 Și cel mai frățesc,
 Că l-apus de soare
 Vreau să mi te-omoare
 Baciul ungurean
 Și cu cel vrancean !
 — Oiță bîrsană,
 De ești năzdrăvană,
 Și de-a fi să mor
 În cîmp de mohor,
 Să spui lui vrancean
 Și lui ungurean
 Ca să mă îngroape :
 Aice, pe-aproape,
 În strunga de oi,
 Să fiu tot cu voi ;
 În dosul stîinii,
 Să-mi aud cîinii.
 Aste să le spui,
 Iar la cap să-mi pui
 Fluieraș de fag,
 Mult zice cu drag ;

Fluieraș de os,
Mult zice duios ;
Fluieraș de soc,
Mult zice cu foc !
Vîntul, cînd a bate,
Prin ele-a răzbate
Ș-oile s-or strînge,
Pe mine m-or plînge
Cu lacrimi de sînge !
Iar tu de omor
Să nu le spui lor.
Să le spui curat
Că m-am însurat
Cu-o mîndră crăiasă,
A lumii mireasă ;
Că la nunta mea
A căzut o stea ;
Soarele și luna
Mi-au ținut cununa.
Brazi și paltinași
I-am avut nuntași,
Preoți, munții mari,
Paseri, lăutari,
Păserele mii,
Și stele făclii !
Iar dacă-i zări,
Dacă-i întilni
Măicuță bătrînă,
Cu briul de lînă,
Din ochi lăcrimînd,
Pe cîmpi alergînd,
De toți întrebînd
Și la toți zicînd :
„Cine-a cunoscut,
Cine mi-a văzut
Mîndru ciobănel,

Tras printr-un inel ?
Fețișoara lui,
Spuma laptelui ;
Mustețioara lui,
Spicul griului ;
Perișorul lui,
Peana corbului ;
Ochișorii lui,
Mura cîmpului ?“
Tu, mioara mea,
Să te-nduri de ea
Și-i spune curat
Că m-am înșurat
Cu-o fată de crai,
Pe-o gură de rai.
Iar la cea măicuță
Să nu spui, drăguță,
Că la nunta mea
A căzut o stea,
C-am avut nuntași
Brazi și paltinași,
Preoți, munții mari,
Paseri, lăutari,
Păserele mii,
Și stele făclii !

Alecsandru, pp. 1—3.

MIORIȚA

În poiana mare,
Cea gură de vale,
Trei cîrduri de miei,
Cu trei ciobănei ;
Doi sînt tinerei

Și mai sprintenei,
Unul mai bătrîn
Și e mai strein.
Cînd la munți suiau,
Doi mi se vorbeau
Și se socoteau,
Fiindcă ei sînt veri
Și juni în puteri,
Pe strein s-omoară,
Căci are comoară,
Are oi mai grase,
Cu mițe frumoase,
Și cai mai dedați,
Și cîni mai turbați,
Bani încomîndați.
Cel strein păzea,
Apoi că grăia :
— Mică miorică,
Dragă ochesică,
Coarne răsucite,
Unghii poleite,
Lațe de argint
Tîrîi pe pămînt,
Una dintr-o mie,
Ce poate să fie ?
De trei zile-ncoace
Gura nu-ți mai tace,
Ce-i de capul tău
Sau ce e de-al meu ?
Miorica grăia :
— De m-ai asculta,
Nu-i de capul meu,
Ci-i de capul tău,
Că am auzit
Pînă s-au vorbit
Ai tăi ortăcei,

Ce-s mai tinerei,
Ca să mi te-omoară
Pentr-a ta comoară,
Oițe mai grase,
Cu mițe frumoase,
Și cai mai dedați,
Și cîni mai turbați,
Bani încomîndați.
Streinul se mira
Și se supăra,
Apoi le grăia :
— Voi, ortacii mei,
Ciobani tinerei,
Voi că vă vorbiți
Să mă omoriți.
Gînd de nu lăsați,
Voi să mă-ngropați
În strunga oilor,
În jocul mieilor ;
Buciumașul meu,
Drag sufletul meu,
Voi să mi-l duceți
Și să mi-l puneți
Pe vîrfu de stîină,
Stîina, la fîntînă ;
Fluierașul meu,
Drag sufletul meu,
Voi să mi-l luați
Și să mi-l legați
La cea stînișoară,
La încheietoare ;
Vîntul cînd s-o-nfla,
Ele vor sufla,
Oile s-or strînge,
Ele mă vor plînge ;
Cele mai mărunte

M-or plînge pe munte,
Cele mărișoare,
Mai prin văișoare,
Iară cele șchioape,
Prin rîturi și groape,
Ș-apoi cei cîrlani,
Tot prin bolovani.
Vinerea Mare venea,
Ciobanii cobora
De pe vîrf de munte
Pe plai înainte,
Trei nu mai erau,
Doi se ortăceau.
O babă bătrînă,
Cu rochie de lînă,
Cu briu de cămilă,
Cu zeghe de mițe
Cusută-n trei ițe,
De grăbit grăbea,
De suit suia,
Din drugă-ndrugînd,
De fiu întrebînd :
— Ciobăneii mei,
Dragii-mi nepoței,
Pe unde-ați muntit,
Pe unde-ați văit,
Doară ați văzut
Pe fiu-mi pierdut ?
— Că nu l-am văzut,
Nu l-am cunoscut.
— Ochișorii lui,
Raza soarelui,
Sprincenele lui,
Pana corbului,
Și cam nălticel,
Ca un brădicel,

Și cam frumușel,
Ca un crinișel.
— El că e la stîină,
Stîina, la fîntînă.
Mama că grăia :
— De n-o fi așa,
Atunci mă rog eu
Să dea Dumnezeu
O ploaie cu vînt,
Trăsnet pe pămînt,
Și să vă trăsnească,
Să vă prăpădească
Cîrdul jumătate,
Pe voi într-altă parte !

Densușianu, Vieța păstorească,
II, pp. 130—132
(Transilvania);
1867.

MIORIȚA

Pogoară, pogoară pe plai
Tot nouă ciobani,
De sînt veri primari,
Și cu unul, zece ;
El e streinior,
Cu oițe multe :
Cîte pietre-n munte,
Atîtea-s cornute ;
Cîte pietre-n vale,
Atîtea-s mioare ;
Cîte pietricele,
Atîtea-s mielușele.
Vai, nouă ciobani,
De sînt veri primari,

Ei că s-au vorbit
Și s-au sfătuit,
La apus de soare
Pe el să-l omoare,
Bănișori să-i bea,
Oițe să-i ia,
Să le împărțească,
Să le răspîndească.
Dar o mielușică,
Ea e ocheșică,
Ea mi-și auzea,
Șchioapă se făcea,
În urmă rămînea
Și-unde mi-și zbiera,
Locul tremura,
Brazii veștejea,
Iarba se pîrlea.
Dar stăpînul ei
Cîrlig răsucea
Și în loc stetea,
Oița-ntreba :
— Oiță, lăiță,
Mie drăguliță,
De cînd te-am văzut
Și te-am cunoscut,
Așa n-ai făcut.
Doar nu v-am păscut
Tot prin livezi verzi,
Apă nu v-am dat
La izvoare reci,
Ori nu v-am culcat
Pe-ale vîrfuri nalte,
Unde vîntul bate ?
Oița-mi grăia :
— Stăpîne, stăpîne,
Stăpîiorul nostru,

Ba tu ne-ai culcat
Pe-ale vîrfuri nalte,
Unde vîntul bate,
Și tu ne-ai păscut
Tot prin livezi verzi,
Și apă ne-ai dat
La izvoare reci.
Stăpîne, stăpîne,
Vai, nouă ciobani,
De sînt veri primari,
Ei că s-au vorbit
Și s-au sfătuit,
La apus de soare
Să mi te omoare,
Bănișori să-ți bea,
Pe noi să ne ia,
Să ne împărțească,
Să ne răspîndească !
Stăpînul grăi :
— Oiță lăiță,
Mie drăguliță,
De m-or omorî,
Voi mi-ți îngropa
În tîrta oilor,
În jocul mieilor,
În dosul stîinii,
Să-mi aud cîinii.
Cîrligelul meu,
Voi că mi-l veți pune
Stîlp la căpătii,
Iar ca mîngiere,
Fluieraș de soc
Că-mi zice cu foc,
Voi că mi-l veți pune
În ușa tîrlei :
Vîntul mi-o-adia,

Fluier mi-o mișca,
Fluierul mi-o zice,
Oile s-or strînge,
Pe mine m-or plînge
Cu lacrimi de sînge...
Ah, strein de mine,
Mult strein în lume,
Nici un ajutor
De la Dumnezeu
Și stăpînul meu !

Densuștănu, Viteața păstorească,
II, pp. 146—147 ;
inf. Mama Bălașa
(Craiova),
1881.

OAIA NÂZDRAVANA

La picior de munte,
Pe dealuri mărunte,
Prin plaiuri tăcute,
De vînturi bătute,
Urcă și scoboară
Și drumul măsoară
Trei turme de oi,
De oi tot țigăi,
Cu harnici dulăi,
Ș-un mîndru cioban,
Tînăr moldovean,
Cu trei dorojani,
Feciori de mocani.
Sub poale de munte,
Pe dealuri mărunte,
Prin crînguri tăcute,
Apa-i răcoroasă,

Frunza e umbroasă
Și iarba pletoasă :
Apa de băut,
Frunza de șezut,
Iarba de păscut.
Foaie ș-o lălea,
Cioban, d-ajungea,
Crîngul de vedea,
Stîn-apropia,
Semn i se făcea
Și-n loc se oprea,
Dulăi odihnea,
Pe gînduri cădea.
Dar pe cînd ședea
De se tot gîndea,
O oaie bîrsană,
Oaie năzdrăvană,
Nici iarbă păștea,
Nici apă nu bea,
Nici umbra-i plăcea,
Ci mereu umbla
Și mereu zbiera.
Cioban, d-o vedea,
Lîngă ea se da
Și mi-o cerceta,
Și mi-o întreba :
— Oiță, oiță,
Oiță plăviță,
Oiță bălană,
Cu lînă bîrsană,
De trei zile-ncoace
Gurița nu-ți tace !
Apa rău îți face,
Ori iarba nu-ți place,
Ori nu-ți vine bine
Să mai fii cu mine ?

Oița bîrsană,
Oaie năzdrăvană,
Daca-l auzea,
Din gură-i zicea :
— Stăpîne, stăpîne,
Stăpîne jupîne,
Drag stăpîn al meu,
Dat de Dumnezeu,
Iarba mie-mi place,
Apa rău nu-mi face,
Și mult îmi e bine
Să fiu tot cu tine,
Dar gura nu-mi tace
De trei zile-ncoace,
Că semn mi se face :
Că ăi dorojani,
Feciori de mocani,
Sînt trei veri primari,
Și ei mi s-au dus,
S-au dus în ascuns
De s-au domuit,
Și mi s-au vorbit,
Și mi s-au șoptit
La apus de soare
Să mi te omoare
Sub poale de munte,
Prin crînguri tăcute,
Oi cînd aromesc
Și cîini ostenesc.
Cioban, d-auzea,
Cu oaia vorbea,
Din gură-i grăia :
— Oiță, oiță,
Oiță plăviță,
Oiță bălană,
Cu lînă bîrsană,

De ești năzdrăvană
Și dac-ai văzut
Semn că-ț' s-a făcut,
Și d-ai auzit
Cum s-au domuit,
Și cum s-au vorbit,
Și cum s-au șoptit
Ai trei dorojani,
Feciori de mocani,
Slugi de nouă ani,
Daca m-or urî
Și m-or omorî,
Vina lor o fi,
Păcat ș-or plăti.
Iar tu, oaia mea,
Să le spui așa,
De te-or asculta :
Io, cît am trăit,
Oî am îngrijit,
Cîinii am hrănit,
Pe ei i-am plătit ;
Să le mai spui iar,
De n-o fi-n zadar,
Ca să mă îngroape
De stîină aproape,
Oî ca să-mi privesc,
Dor să-mi potolesc,
Spre partea de luncă,
Aproape de strungă,
Strunga oilor,
Jocul mieilor,
Dorul bacilor,
În dosul stîinii,
Să-mi auz cîinii,
Că ei, d-or lătra,
Stăpîn c-or chema ;

Să le mai spui iar,
De n-o fi-n zadar,
Să le spui așa,
De te-or asculta :
Cînd m-or îngropa
Și m-or astupa,
Să-mi puie la cap
Ce mi-a fost mai drag :
Căvălaș de soc,
Mult zice cu foc ;
Căvălaș de os,
Mult zice duios ;
Căvălaș cu fire,
Mult zice subțire ;
Vînt cînd o sufla,
Fluier o cînta,
Oile-or sălta
Și s-or aduna,
Cîinii-or auzi,
La mine-or veni,
La mine s-or strînge,
Pe mine m-or plînge
Cu lacrimi de sînge.
Și tu, oaia mea,
Tu, dac-ăi vedea
O mîndră fetiță
Cu neagră cosiță
Prin crînguri umblînd,
Din gură cîntînd,
Din ochi lăcrămînd,
De mine-ntrebînd,
Să nu-i spui că sînt
Culcat sub pămînt,
Ci că m-am tot dus,
Dus pe munte-n sus.
Prin vîrfuri cărunte

Dincolo de munte,
Căvălaș să-mi dreg,
Flori ca să-i culeg
Pentru nunta mea
Ce-o să fac cu ea.
Vorba nu sfârșea
Dorojani venea
Șt se repezea,
Și mi-l răpunea,
Turmele să-i ia.
Iar de-l omora,
Ei mi-l îngropa
La brîu de perdea,
'N strunga oilor,
Jocul mieilor,
Dorul bacilor ;
În dosul stîinii,
Unde dorm cîinii.
Ei, de-l îngropa,
La cap îi pune
Căvălaș de soc,
Mult zice cu foc ;
Căvălaș de os,
Mult zice frumos ;
Căvălaș cu fire,
Mult zice subțire.
Vîntul, cînd bătea,
În caval sufla,
De jale-mi cînta,
Oi că se strîngea,
Cîini că s-aduna,
Oile plîngînd,
Cîinii tot lătrînd,
Pe stăpîn chemînd.
Așa, tot așa,
Vremea vremeia,

Dar oaia birsană,
Oaia năzdrăvană,
Ea se tot uita
Și nu mai vedea
Pe mîndra fetiță,
Cu neagră cosiță,
Prin crînguri umblînd,
Din gură cîntînd,
De el întrebînd,
Să-i spuie că-i dus,
Dus pe munte-n sus,
Dincolo de munte,
Prin vîrfuri cărunte,
Căvălaș să-și dreagă
Și flori să-i culeagă.

Teodorescu, pp. 435—437 ;
inf. Petrea Crețul Șolcan
(Lacul-Sărat—Brăila—Galați),
1883—1884.

MIORIȚA

P-un picior de munte
Scoboară oi multe,
Multe și cornute,
Și mai multe sute.
Și cin' le trăgea,
Și cin' le mîna ?
Vătafu Ion,
Ca el nici un om,
Fecior de mocan
Și de mocîrțan,
Adus din Ardeal.
Da' Ion mi-avea,
Mi-avea o mielușică,

Mîndră, frumușică,
Cu lîna plăviță,
Cu patru cornițe,
Cu cîte-o piatră nestimată,
De-mi lumină noaptea toată,
Cînd simțea de vreme rea,
Trăgea oile la perdea ;
Și simțea de vreme bună,
Trăgea oile la pășune,
Unde iarba e mai bună.
Vin nouă ciobani
De la Poienari,
Tot prima-primari,
Cu căciuli de urs,
Că nu sînt supuși,
Nalțe și moțate,
Pornite pe spate,
Cată strînătate...
La Ion mergea,
La oi că-i băga,
Cu oile-i pornea.
Măre, se vorbea
Ca ei să-l omoare
Pe vătăfu Ion,
Ca el nici un om.
Miaua mi-auzea
Și mi se-ntrista,
La Ion mergea.
Ion mi-o vedea
Și el mi-o-ntreba :
— Dragă mioriță,
Cu lîna plăviță,
Ce mi-ești tristișoară,
Drăguță mioară ?
— Ioane, Ioane,
Vătafe Ioane,

Ai nouă ciobani
De la Poienari,
Tot prima-primari,
Măre, s-au vorbit
Și s-au sfătuit
Și-au făcut prinsoare
Ca să te omoare !
Ion că-i spunea :
— Dragă mioriță,
Cu lina plăviță,
Ei de m-or urî
Și m-or omorî,
Ei tot să mă-ngroape
La stînă aproape,
În strunga de oi,
Să fiu tot cu voi,
Cam în dosul stîni,
Să-mi aud cîinii.
Foaie verde micșunea,
Ciobanii sosea
Și mi-l omora.
Und' mi-l îngropa ?
Cam în dosul stîinii,
Ca s-auză cîinii.
Stîlp ce mi-i punca ?
Căvălașul lui,
Crivăț că-mi bătea,
Cavalul urla,
Pe Ion jelea.
Dar ei ce-mi făcea ?
Ei mi se uita
Și ei că-mi vedea :
D-o cucie verde
Zburînd prin livede,
Cu doi călușei
Vineți, porumbei,

Lucii ca șerpil
Și iuți ca șoimii.
Dar cine-i mina,
Cine-i biciuia ?
D-un mic mocănaș,
Cu glugă-ntre spete,
Cu baier de bete,
Fuge, nu se vede ;
Bieiu cu zorzoane,
Fug cail să moară.
Cucia-mi venea,
Măre, mi-aducea
D-o călugăriță,
Albă la pielită,
Neagră la hăiniță.
La tîrlă-mi trăgea,
Pe Ion striga :
— Ioane, Ioane,
Vătafe Ioane !
El nu răspundea.
La mormînt mergea
Și ea mi-l jelea
Și mi-l deștepta.
În brațe că-l lua,
În cucie mi-l punea
Și-acasă că mi-l ducea.

Tocilescu, pp. 3—4 ;

inf. I. Stancu

(Cuculești—R.-de-Vede—București).

MIORIȚA

Se-aude, se-aude,
Departe, la munte,
Gomăn, gomănaș,

Glas de buciumaș,
De trei ciobănași,
Gomăn gomonind,
Oile pornind
Pe-un picior de munte,
Cu hățașuri multe.
Ș-apoi suie și coboară
Zi mare de vară,
Din vărsat de zori
Pân' la țarcători,
Și din țarcători
Pîn' la ciniori,
Trei cîrduri de oi,
De oi bucălăi,
La lînă țigăi,
La coadă pîrnăi,
Cu coarneau șute
Cu steluță-n frunte,
Cu trei ciobănei,
Tustrei verișori,
Că-s din trei surori :
Unu-i ungurean,
Unu-i moldovean
Și unu-i vrîncean.
Dar cel ungurean
Și cu cel vrîncean
Pe cel moldovean
Ei mi s-au grăit,
Mi s-au domuit
Ca să mi-l omoare
În apus de soare,
Umbre cînd pornesc,
Negure se-opresc
Pe munți și pe ape...
Dorm oile toate
Dară cea mioară,

De trei miei în vară,
Mult mi-i năzdrăvană :
De trei zile-ncoace
Iarba nu-i mai place,
Gura nu-i mai tace :
— Cioban stăpînesc,
Fecioraş domnesc,
Ciobănaş cu oi
De pe aste văi,
Cu sumanul lăi,
Mîncat de nevoi
Şi bătut de ploi,
Ciobănaş cu lance,
Dă-ţi oile-ncoace,
La verde zăvoi,
Că-i iarba de noi
Şi umbra de voi,
Sus frunza rotundă,
Jos iarba mărunţă ;
Ciobănaş cu glugă,
Dă-ţi oile-n luncă,
Luncuţă-nflorită,
Inimă-mpărţită,
Luncuţă pletoasă,
Inimă duioasă,
Că mi s-au vorbit,
Mi s-au domuit
Cei doi ciobănei,
Verişorii tăi,
Ca pe la chindie
Ei să te răpuie,
Şi l-apus de soare
Ei să te doboare,
Să mi te omoare,
Şi la miez de noapte,
Dorm apele toate,

Să mi te îngroape
La valea adîncă,
La poteca strîmtă.
El din gur-a zis :
— Mioară, mioară,
De trei miei în vară,
De mi-ești surioară,
De mi-ești năzdrăvană,
De-s gata de moarte,
Spune-le tu toate :
Ca să mă îngroape
În strunga de oi,
În jocul de miei,
În dosul stînei,
Să mă urle cîinii ;
Iar tu din gluguță
Să-mi faci iconiță,
Și din trișculiță
Să-mi faci cruciuliță,
Și din buciumaș
Să-mi faci prăpuraș.
Tot să mă mîngii,
Tu la cap să-mi pui
Fluieraș de os,
Că zice duios ;
Fluieraș de soc,
Că zice cu foc ;
Fluieraș de fag,
Că zice cu drag.
Oile-or zbiera
Și m-or căuta ;
Cînd vîntu-o sufla,
Fluieru-o cînta.
Iar dacă-i zări,
Dacă-i întîlni
Mîndră copiliță,

Albă la pielită,
Neagră la oosiță,
Boură la țită,
La straie pestriță,
Băluță, băluță,
Glas de copilită,
Prin munți alergînd,
Din ochi lăcrămînd,
De mine-ntrebînd,
Să-i spui c-am plecat
Depart-e-n iernat,
Pe-o gură de rai,
Cam de peste plai.
Iar de mi-i zări,
Dacă-i întilni
Măicuță bătrînă,
Cu briul de lînă,
Din caier trăgînd,
Din ochi lăcrămînd,
Din gură-ntrebînd :
— Cioban ungurean
Și cu oel vrîncean,
Mări, n-ați văzut
Și n-ați auzit
De un ciobănaș,
Tot de-un flăcăuș
Și de-un fecioraș,
Pe picior de munte
Cu oi multe, multe,
Cu coarnele șute,
La lînă țigăi,
La coadă pîrnăi ?...
Mări, de mi-ți spune,
De voi o fi bine,
Dar de nu mi-ți spune,
Mult voi lăcrăma

Și v-oi blestema
Și vi-ți clătina,
Mări, ca frunza,
Și vi-ți legăna,
Mări, ca iarba.
— Noi că l-am văzut
Și l-am auzit
Seara pe-nserat :
La dealul bărbat,
La drumul săpat,
La bradul plecat
El e îngropat,
În țărn-astupat,
La capăt de deal,
La muche de mal,
La valea adîncă,
La poteca strîmtă,
De vînt nebătută,
De ochi nevăzută.
Mătușe bătrînă,
Cu brîul de lînă,
Albă la cosiță,
Neagră la străițe,
Nu mai întreba,
Nu mai blestema,
Că vînt s-o porni,
Pămîntul te-o trînti,
Pîn-om alerga,
Mi te-o astupa.

Densușianu, Vleața păstorească,
II, pp. 127—130
(Iași).

CIOBANAȘUL

— Foaie verde de trei flori,
Ciobănaș de la miori,
Un' ți-a fost moartea să mori ?
— Sus, în vârful muntelui,
În bătaia vîntului,
La cetina bradului.
— Și de ce moarte-ai murit ?
— De trăsnet, cînd a trăsnit.
— De jelit cin' te-a jelit ?
— Pasărilor-au ciripit,
Pe mine că m-au jelit.
— De scăldat cin' te-a scăldat ?
— Ploile, cînd au plouat,
Pe mine că m-au scăldat.
— De-mpînzit cin' te-a-mpînzit ?
— Luna, cînd a răsărit,
Pe mine că m-a-mpînzit.
— Lumînarea cin' ți-a pus ?
— Soarele, cînd a fost sus.
— De-ngropat cin' te-a-ngropat ?
— Trei brazi mari s-au răsturnat,
Pe mine că m-a-ngropat.
— Fluierașul un' l-ai pus ?
— În craca bradului, sus,
Și cînd vîntul mi-o bătea,
Fluierașul mi-o cînta,
Oile s-or aduna,
Pe mine că m-or căta...

Densuștanu, Flori alese, pp. 109—

110

(Muntenia).

ICIOBANUL, SORA ȘI ZMEII

Pe cel vîrf de munte verde
O turmă de oi se vede,
Dar la ele cine șede ?
Frate-său cu soră-sa.
Soră-sa în strungă da
Și frate-său le mulgea.
Soră-sa din grai grăia :
— Frate, frățiorul meu,
Țîpă nouă, mulgē două,
Pe cea vale lungă, lată,
O vreme grea ni se-arată !
Frate-său din grai grăia :
— Aceea nu-i vreme grea,
Că sînt leii și cu zmeii,
Vin la tine a peți.
Oare unde te-aș ascunde ?
— În funduțul colibii !
— Și acolo te-or găsi !
Nice vorba n-o sfîrși,
Cînd leii la ei sosi.
— Bună ziua, păcurari !
— Hodiniți, mă generali !
— N-am venit să hodinim,
Pe sora ta s-o pețim.
— Pe sora mea nu v-oi da,
V-oi da banii cu mierța,
Talerii — cu viderea.
— Nouă acelea nu ne trebe,
Numai tot pe soră-ta.
Soră-sa din grai grăia :
— Frate, frățiorul meu,
Taie păr din coada mea
Și fă ață la găleți,
Că de azi nu mă mai vezi !

Zmeii o lua de mînă
Și-au ajuns lîng-o fîntînă.
Ei de mînă au lăsat,
Ea-n fîntînă s-aruncat
Și din gură-a cuvîntat :
-- Decît roabă zmeilor,
Mai bine hrană peștilor
Și rugina pietrilor !...

Precup, pp. 43—44
(Năsăud)

GEALIP COSTEA

Foică de trei brazi,
Azi e luni și mîine marți,
Pleacă Costea la Galați
Cu catîrii-nsămărați,
Să-i aducă-mpovărați
Cu tărițe
La mieuțe,
Bolovani
Pentru cîrlani,
Cu opinci
Pentru voinici,
Cu mălai
De lătrători,
Cu sidile
De mulsori.
Catîrașii-nsămăra
Și pleca
Gealip Costea,
Drăgăstosul
Fetelor,
Iubețul

Nevestelor,
Cu ciobani
Și cu cîrlani ;
Iar din stîină
Cînd pleca,
Vorbă-n urmă
Că lăsa
Și din gură
Mi-și grăia :
— Dur la mine, bacilor,
Bacilor, voinicilor,
Voi la turme să-mi tot stați,
Bine seama să-mi luați.
D-o veni Fulga bătrîn,
Fur bătrîn
Și om capcîn,
Vătaful
Haiducilor,
'Șelătorul
Domnilor,
Voi să-i dați, pentru mîncare,
O mieoară
De frigare,
Pastramă
De perpeleală
Și urdă
Din igurțeală,
O butlagă de rachiu
Și vro cinci oca de vin,
Ca să-i fie de gustare
Pîn-o veni prînzul mare.
Demîncare voi să-i dați,
Bine seama să băgați
La mieoare mititele,
Ca să nu piară din ele,
Și la oaia rucărea,

Cum n-a fost, nici s-o vedea,
Că mult am slujit pe ea
Din copilăria mea.
Gealip Costea cuvînta
Și la schelă se pornea
Cu catirii-nsămărați,
Să-i aducă-mpovărați.
Vreme multă nu trecea
Și în urma lui venea
Fulga moțul,
Fulga hoțul,
Fulga hoțul, fur bătrîn,
Fur bătrîn și om capcîn,
Vătaful
Haiducilor,
'Selătorul
Domnilor ;
Și lua, pentru mîncare
O mieoară
De frigare,
Pastramă
De perpeleală
Și urdă
Din igurțeală,
Cu butlaga de rachiu
Și cu cinci oca de vin.
Dar p-atît nu se lăsa,
Ci rupea, măre, rupea
Turmele pe jumătate,
Jumătate,-a treia parte,
Cu mieoara rucărea,
Dragă lui Gealip Costea ;
C-avea Costea turme multe,
Coborîte de la munte,
Avea Costea
Mielușele

Cîte-s vara
Brîndușele,
Avea Costea
Mielușei
Cîți sînt vara
Brebenei.
Azi e luni și mîine marți,
Vine Costea din Galați
Ș-a'ce sare
La mieoare,
Bolovani
Pe la cîrlani,
Sarice
Pe la ciobani
Și opinci
Pe la voinici.
El acasă de-mi sosea,
Catîrași desămăra,
Saricele
Că-mpărțea
Și opincile
Dedea,
Buzdugan în mîini lua
Și pleca
Din stîină-n stîină
Cu cîntarul la ciochină.
La mulsoare d-ajungea,
Bîrsănele că mulgea,
Dar lui, măre, nu-i venea
Nici lăptuțul
La măsură,
Nici cașul
La-nchegătură.
Seama bine de-mi băga,
Mai vedea, măre, vedea
Că, din toate, mai lipsea

Și mieoara rucărea,
Dragă lui Gealip Costea,
C-alta-n turmă
Nu erea
Mai isteată
Decît ea :
Cînd simțea
De vremuri rele,
Trăgea
Oile-n perdele ;
Cînd simțea
De vremuri bune,
Trăgea
Oile-n pășune.
Seama bine de-mi lua,
Mai vedea, măre, vedea
Că din turme cam lipsea
Oile pe jumătate,
Jumătate,-a` treia parte :
Smîntîna
Mieoarelor,
Fruntea
Dobitoacelor,
Fala
Negustorilor.
Ciudă mare că-i erea,
De nimic rău nu-i părea
Ca de oaia rucărea.
Gealip Costea ce făcea ?
Un zgheab mare c-alegea,
Lapte dulce c-aducea,
Cinci cofițe-n el vărsa,
Puțintel că mi-l umplea
Și din buze fluiera.
Cîinii mi-l înțelegea
Și cu toții s-aduna.

Al doilea fluiera,
 Și iată că-mi și sosea.
 Al treilea fluiera,
 Și pe lângă el venea
 Toți dulăii de la stînă,
 Cu Dolfa, cătea bătrînă :
 De bătrînă ce erea,
 Păr pe ea
 Nu mai avea.
 Gealip Costea, d-o vedea,
 Cu gura o judeca :
 — Tu, Dolfo, cătea bătrînă,
 Îmi știai seama la stînă ;
 Cum te-a scos Fulga din fire
 D-ai rămas fără simțire ?
 Și cum sta
 D-o judeca,
 Cu bună lance-o lovea.
 Dolfa peste cap se da,
 Iar Costea ce mi-i grăia ?
 — Tu, Dolfo, cătea bătrînă,
 Ce știai seama la stînă,
 Să iei dîra
 Oilor
 Pînă-n calea
 Furilor,
 D-aci, de la codrul
 Gherghii,
 Pînă la ceardacul
 Fulghii,
 Ceardacul cam nevăzut,
 Numai de voinici știut !
 Dolfa rău chelălăia
 Și-nainte c-apuca,
 Gealip Costea după ea !
 Tot cu dînșii mai pleca

Și Togan, cîine bărbat,
La nevoie încercat
Și de fiare mursicat.
Codrii-n lung că apuca,
Pe potecă se ducea
Pină, mare, c-ajungea
La marginea crîngului,
La capătul codrului.
Acolo ce mi-și `vedea ?
Unii la berbeci
Cojea,
Alții lemne
Grămădea,
Alții carne
Perpelea,
Iară Fulga, fur bătrîn,
Fur bătrîn și om capcîn,
Răzimat d-un păducel,
Mînca la carne de miel
Și bea vin din burdușel.
Gealip Costea, d-ajungea,
Din gură mi-l judeca :
— D-alei, Fulgo, fur bătrîn,
Fur bătrîn și om capcîn,
De ți-a fost, mări, a mîncare,
Ți-am dat oaie
De frigare,
Pastramă
De perpeleală
Și urdă
Din igurțeală,
C-o butlagă de rachiu
Și cu cinci oca de vin ;
Toate că ți le-am gătit,
Cu cinste te-am hărăzit.
Tu p-atît nu te-ai lăsat,

Mi-ai luat, nene, luat
Fruntea
Dobitoacelor,
Smîntîna
Mieoarelor,
Fala
Negustorilor,
Ş-ai rupt turma jumătate,
Jumătate,-a treia parte.
Mare mi-este ciuda, mare,
De nimica rău nu-mi pare
Ca de oaia rucărea
Cum n-a stat şi n-o mai sta !
Cînd simţea
De vremuri rele,
Trăgea
Oile-n perdele ;
Cînd simţea
De vremuri bune,
Trăgea
Oile-n păşune !
Astfel Costea cuvînta
Şi din gură mai grăia :
— Tu, Dolfo, căţea bătrînă,
S-apuci pe Fulga de vînă
Şi sprijine-l ciobăneşte,
Ca să-i trag io haiduceşte
Şi negru păcurăreşte !
Şi Dolfa,
Cînd auzea,
La Fulga
Se repezea,
De vînă
Că-l apuca ;
Şi Togan, cîine bărbat,
La nevoie

Incercat,
D-o lupoaică
Mursicat,
După gît i s-azvîrlea,
Ciobănește-l sprijinea ;
Iară Costea,
Cu lancea,
Numai una
Că-i dădea,
Capul jos că-i reteza,
Trupu-n două-i spinteca,
Și pe foc de-l arunca,
Din guriță mi-i zicea :
— Singur de cap ți-ai făcut,
După vina ce-ai avut !
Ciobănașii, cînd vedea,
Tot d-a fuga c-o rupea,
De umpleau crîngurile
Și toate vîrtoapele.
Dar cînd Costea șuiera,
Furii mi se aduna,
Înainte-i genuchea,
Mîna, poala-i săruta
Și din gură se ruga :
— D-alei, Costeo dumneata,
Noi nu sîntem vinovați,
Ci de Fulga înșelați.
La cine-a fost vinovat
Capul, măre, i-ai tăiat,
Trupu-n foc i-ai aruncat,
De belea că ne-ai scăpat,
La bun stăpîn ne-ai băgat.
Slugi la Costea se băga,
După oi
Că-mi alerga,
De prin văi

Le aduna,
Turma-ntreagă că-mplinea
Și la Costea le ducea.
Gealip Costea ce-mi făcea ?
La mulsoare le puneă,
Lapte dulce că strîngea
Și-n măsură că-l puneă !
Venea lapte la măsură,
Caș dulce la-nchegătură,
Brînză albă la-ntăreală
Și urdă la igurțea.
Tot umblînd din stîină-n stîină
Cu cîntarul la ciochină,
Turma-ntreagă colinda,
Oile că-și număra,
Toate-n număr le găsea,
Cu a oaie rucărea,
Dragă lui Gealip Costea,
Că slujise, biet, pe ea
Ucenic la ciobănie
Din mica copilărie.
Dacă oile-și găsea,
Bine, mare, că-i părea,
Leafa la ciobani sporea,
Șapte buți de vin scotea
Și pe drum care trecea,
La ceardac că mi-i poftea
Și din gură le zicea :
— Beți, voinici, și vă-mbătați,
Joc frumos ca să-mi jucați,
C-așa este voia mea,
C-așa-i din bătrîni legea,
Și legea, și datina.

Teodorescu, pp. 513—517 ;
inf. Ioniță Nic. Pantelimoneanu
(București),
2. I. 1885.

CÎNTIC HOTĂSO

Pe muntele lung
Berbecii m-agiung ;
Pe muntele lat
Berbecii se bat.
La vale, pe plai,
Cine că-mi umbla,
În fluier sufla,
Munții răsuna ?
Dar gios, hăt, la vale,
Văd un oltenaş
Și c-un ciobănaș.
Din fluier cînta,
Caii rînceza,
Oile zbiera,
Mieii alegea,
La stîină mergea.
Dar baciul scutar
Ciobani împărtea,
La cîrd îi ducea.
În valea hulpască
Iacă se-ntîmpla
Un hoț ș-un șoican,
Călare pe-un cal.
Din gură zicea :
— Măi baci, măi scutar,
Oile-ai ales,
Berbecii i-ai dat
Din cel munte nalt.
Tu nici n-ai știut
Că eu am venit,
Chiar am auzit
Că mi-ai cîșligat,
Tu, cinci mii de zloți,
De la ciobani toți.

De vrei să te las,
Să te las cu zile,
Tu dă-mi banii mie,
Că de nu mi-i da,
Zile nu-i avea !
Chiar nici nu gîndi,
Nici te socoti
Că ti-i depărta
Pînă ce nu-i da !
Dar baciul cioban
Chiar așa-i spunea :
— Voinic iortoman,
Călare pe cal,
Nu-mi da pradă mie,
Nu-ți sînt vinovat.
Munții i-ai călcat,
La mine-ai venit,
Mult te-am hodinit
Și te-am ospătat.
Hai ș-amu cu mine,
Și să fie bine !

Vasiliu, p. 68 ;
inf. T. M. Buchilă
(Tătăruși—Pașcani—Iasi),
26. V. 1907.

CODREANU

Frunză verde de cetină,
Cine merge sus, la stînă,
Cu mîndruța lui de mînă ?
E Codreanul voinicel,
Poartă arme de oțel,
Cu Ileana lîngă el.
Cînd la stînă ajungea,
Bună ziua el dădea,
Iar baciul îi mulțamea,
Scamn la umbră le făcea.
Dar Codreanul ce făcea ?
Baciului îi porunceă
Și din grai așa-i grăia :
— Baciule, supusul meu,
Ascultă cuvîntul meu :
Tu nouă să ne cîștigi
Un berbece de căldare,
O mioară de frigare
Ș-un caș mare
De gustare ;
Apă rece să ne-aduci,
Și la noi să nu te uiți !
Baciul iute cîștiga,
Pe Codrean îl întreba :
— Cam pe care umbră deasă
Să vă-ntind o mîndră masă ?
Codreanul îi răspundea :
— Pune-o-n mijloc de poiană,
C-așa-i place la Ileană,
Unde-o fi iarba mai deasă
Și umbra de fag mai groasă.
Ei la masă s-așeza,
Și mînca, și ospăta,
Și cînd masa o sfîrșea,

Codreanul iarăși striga :
— Baciule, măi om nebun,
Am o vorbă ca să-ți spun...
Baciul iute alerga
Și de ei s-apropia ;
Codrean palma zbici făcea
Și trei palme îi rădea.
Iar baciul așa-i zicea :
— Vai, Codrene, hoț de rînd
Și cu capul cam bolînd,
Palma-n zbici ce ți-ai făcut
De pe mine m-ai bătut,
O' ție nu ți-a plăcut :
Toate cîte ți-am făcut ?
Dar Codreanu-i răspundea :
— Toate nouă ne-au plăcut
Cîte tu ni le-au făcut ;
Te-am bătut c-așa am vrut !
Și te-oi bate, dac-oi vrea,
Să-ți arăt puterea mea !
Și Codreanul se pornea
Cu mîndra alătura ;
Iar baciul se întorcea :
Și așa mi-l blăstăma ;
— Tu, Codrene,
Om viclene !
Mîncare n-ai mai mîncă,
Apă rece n-ai mai bea,
Adusă de mîna mea ;
Cînd din codru vei pleca,
Șapte focuri te găsească,
Inima să ți-o pomnească,
Mîndra mie să-mi ugească !
Și cum baciul a sorțit,
Așa mi s-a și-implinit :
Mîndruța lui i-a ugit,

Codreanul n-a mai ieșit,
Ci în codru a pierit
Și mîndra nu l-a jălit.

H o d o ș, pp. 91—93
(Fîrdea—Făget—Banat).

PĂCURARU

Foaie verde fir mărar,
La umbriță de stejar
Mi-aulește-un păcurar
Din floier și din caval.
Aulea cît aulea,
Măi la urmă să culca
Și să vezi că adurmea,
Oile că le pierdea.
Măi tîrziu, cînd să treza,
Drept în picioare sărea,
Nici o oaie nu vedea.
El pin pădure mi-o loa.
Cată ici, cată coala,
Nici o oaie nu găsa.
Cu lupu-n drum să-ntîlnea,
Bună sara el că-i da,
Da' lupu că-i mulțumea.
— Mă lupule, dumneata,
N-ai văzut o turmă-a mea ?
Mă lupule, n-ai văzut tu oile ?
— Le-am văzut și le-am păscut,
Ama nu le-am cunoscut,
Că pin pîrloage stau plotoage,
Pin fîntîni stau căpățîni,
Iar la coada jgheabului,
Samaru măgarului,

— Hei, părinte dumneata,
 Asta nu-i cîntarea mea,
 Eu polu nu ți l-oi da
 Și de drum că mi-oi vedea.
 Măi-năinte că mergea,
 Cu sîrbu-n drum să-ntîlnea :
 — Mă sîrbule, dumneata,
 Poți să-mi faci cîntarea mea,
 Să-ți dau un pol ferecat,
 Pe fund de chimir băgat ?
 Hei, și-ncepea sîrbu cu de-ale lui,
 Să facă inima bună ciobanului.
 — Hei, sîrbule dumneata,
 Asta nu-i cîntarea mea,
 Eu polu nu ți l-oi da
 Și de drum că mi-oi vedea.
 Măi-năinte că mergea,
 Cu țiganu să-ntîlnea :
 — Mă țigane, dumneata,
 Poți să-mi faci cîntarea mea,
 Să-ți dau un pol ferecat,
 Pe fund de chimir băgat ?
 Hei, și-ncepea țiganu cu de-ale lui,
 Să facă inima bună ciobanului :
 „Aida lima, dita lima,
 Tirida, tirida, da-a...”
 — Mă țigane, dumneata,
 Asta nu-i cîntarea mea,
 Eu polu nu ți l-oi da
 Și de drum că mi-oi vedea.
 Măi-năinte că mergea,
 Cu țăranu să-ntîlnea :
 — Mă țărane, dumneata,
 Poți să-mi faci cîntarea mea,
 Să-ți dau un pol ferecat,
 Pe fund de chimir băgat ?

Hei, și-ncepea țăranu cu de-ale lui,
 Să facă inima bună ciobanului :
 „A-a-a ! Mă suii cu plugu-n coastă,
 Scoasă naiba o nevastă,
 Tinerică și frumoasă,
 Eu, cu ochii după ea,
 Strîmbă Murgilă brazda,
 Frînsăi la plug trupița,
 Trupița și fieru-al lat,
 Mă făcu să plec la sat.
 Cînd o loai în către sat,
 Lunilă s-a sîngerat ;
 Cînd intrai măi bine-n sat,
 S-a sîngerat și-alălalt,
 Auleo, ce-o să mă fac,
 Rămăsăi de boi sărac !...”
 — Mă țărane, dumneata,
 Asta nu-i cîntarea mea,
 Eu polu nu ți l-oi da
 Și de drum că mi-oi vedea.
 Măi-năinte că mergea,
 C-o fomeie să-ntîlnea.
 — Mă fomeie, dumneata,
 Poți să-mi faci cîntarea mea,
 Să-ți dau un pol ferecat,
 Pe fund de chimir băgat ?
 Hei, și-ncepea fomeia cu d ale ei :
 „Ciobănaș la oi m-aș duce,
 Ciobănașule,
 Da' nu-mi place urda dulce,
 Ciobănașule,
 Zîua cu fetițale,
 Ciobănașule,
 Noaptea cu oițale,
 Ciobănașule.
 Dragi îmi sînt oițale,

Ciobănașule,
Cînd le cresc cornițale,
Ciobănașule..."
— Hei, fomeie dumneata,
Asta fu cîntarea mea,
Eu polu că ți l-oi da
Și m-oi duce-unde-oi putea !

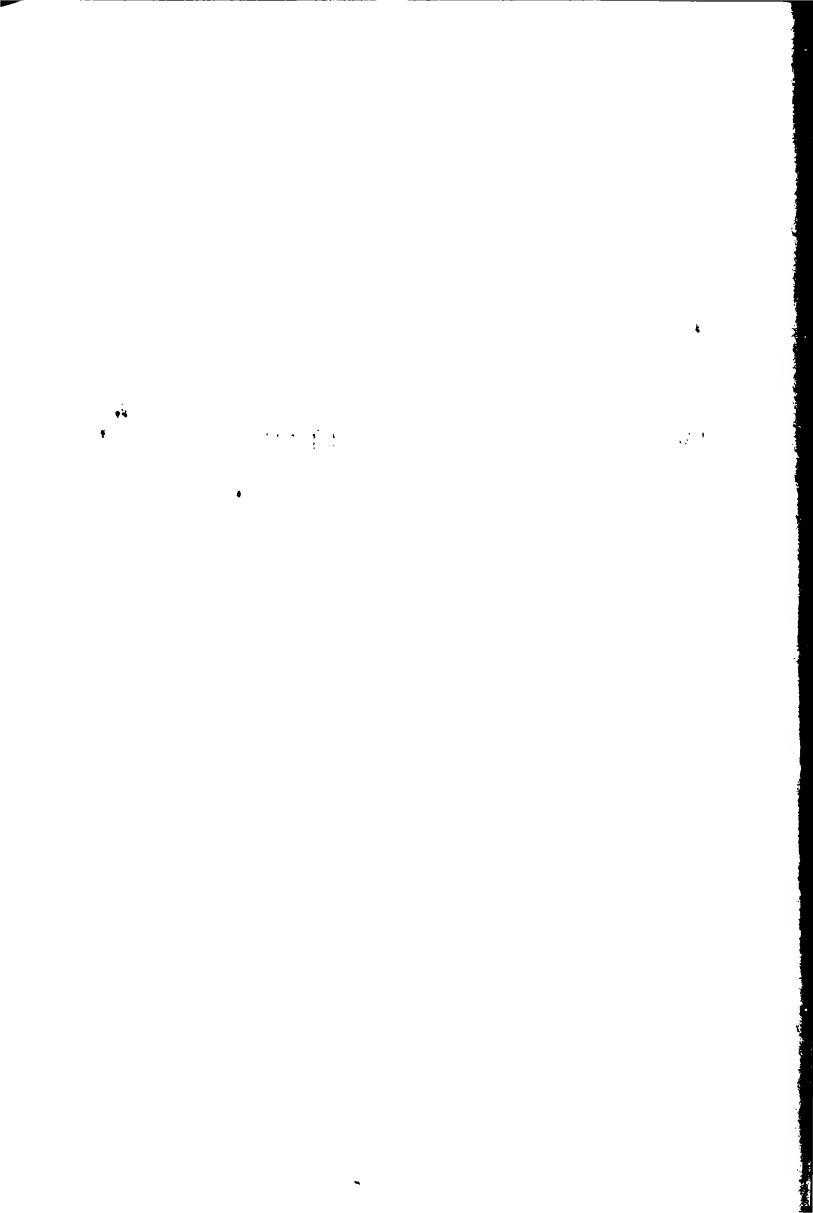
*Monografia jud. Dolj, vol. I, par-
tea a III-a, pp. 189—191
(Orodel—Băilești—Oltenia).*

CIOBANUL AMĂRÎT

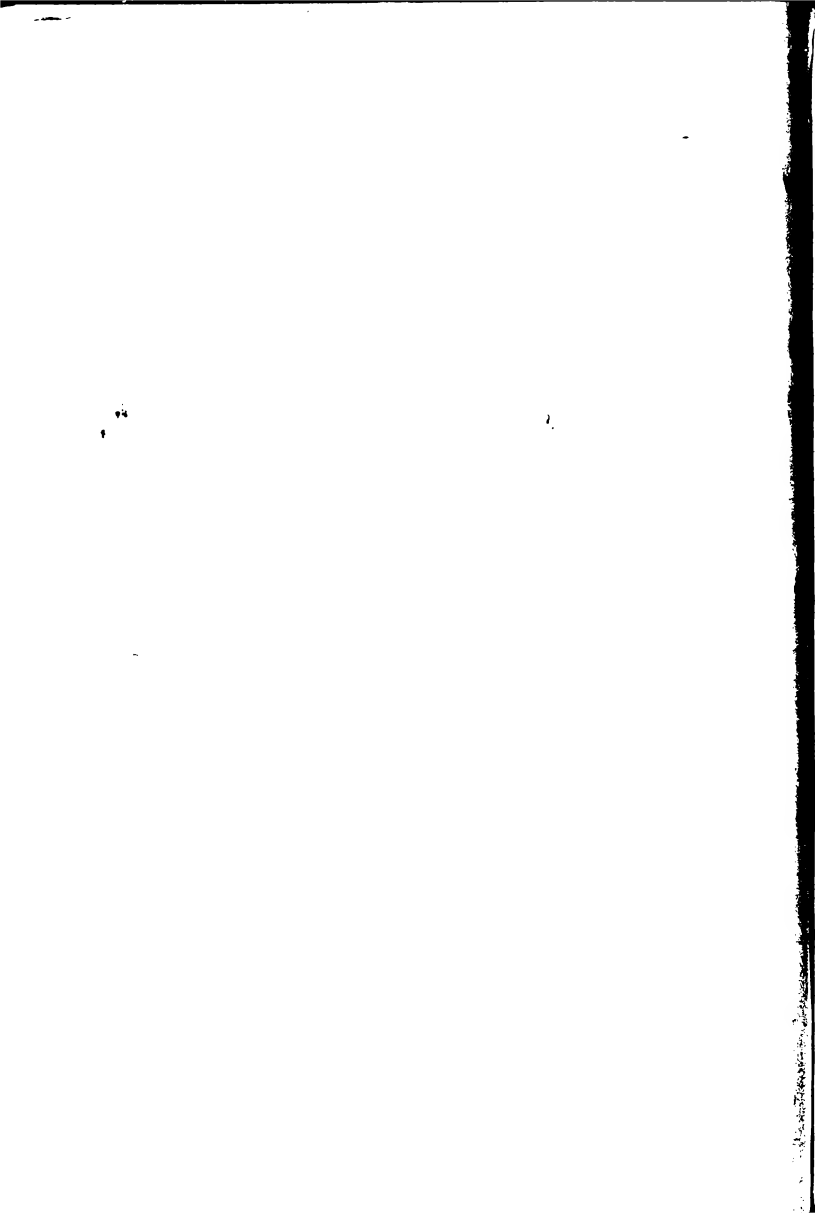
Sărac, sărăcuț de mine,
Crescui tot prin mîini străine !
Mă băgai ca cioban slugă,
Îmi dete cață și glugă.
Luai oile-n porneală,
Să le duc la pășuneală,
Lupii-n goană le luară,
Jumătate le mîncară.
Cînd văzui la cea din urmă
C-o să rămîi fără turmă,
Pusei cușma pe teșilă
Cu gîndul la băutură,
Plecai la crîșmă pe urmă.
Cînd colea, la crîșmă,-n vale,
Crîșmărița-mi iese-n cale
Și mă strigă : „Vin', băiete,
Să-ți dau vin, să iei de sete !"
Luai vinul de gustare,
Băui trei zile de vară,
Cu lăutari și cu gloată,
Băui, bade, turma toată.

Cînd văzui eu, după toate,
Încă și dator mă scoate,
Mă luai în căutare
Cît îi ziulica mare
După-o capră ce-mi rămase
Și prin crînguri se luase.
Capra-n deal și capra-n vale,
Nici vrea să-mi steie în cale.
Azvîrlii măciuca-n sete,
Capra peste cap se dete,
Și-alergai c-o rugioară
S-o-njunghii sub bărbioară,
Ca să ies la răfuială.
Și de-atîta osteneală,
Mă lăsai spre crîsmă-n vale,
Să las vorbe și parale,
C-am să ies din ciobănie,
Să mă duc în haiducie !

Furtună, pp. 100—101
(Bozieni—Roman—Bacău).

IV. DESPRE CURTEA FEUDALA

MONASTIREA ARGEȘULUI

Pe Argeș în gios,
Pe un mal frumos,
Negru-vodă trece
Cu tovarăși zece :
Nouă meșteri mari,
Calfe și zidari
Și Manoli — zece,
Carc-i și întrece.
Merg cu toți pe cale
Să alcagă-n vale
Loc de monastire
Și de pomenire.
Iată cum mergea
Că-n drum agiungea
Pe-un biet ciobănaș
Din fluier doinaș,
Și cum îl videa,
Domnul îi zicea :
— Mîndre ciobănaș
Din fluier doinaș,
Pe Argeș în sus
Cu turma te-ai dus,
Pe Argeș în gios
Cu turma ai fost.
Nu cumv-ai văzut,
Pe unde-ai trecut,

Un zid părăsit
Și neisprăvit,
La loc de grindis,
La verde-aluniș ?
— Ba, doamne,-am văzut,
Pe unde-am trecut,
Un zid părăsit
Și neisprăvit.
Cîinii, cum îl văd,
La el se răpăd
Și latră-a pustiu
Și urlă-a morțiu.
Cît îl auzea,
Domnu-nveselea
Și curînd pleca,
Spre zid apuca
Cu nouă zidari,
Nouă meșteri mari
Și Manoli — zece,
Care-i și întrece.
— Iată zidul meu !
Aici aleg eu
Loc de monastire
Și de pomenire.
Deci voi, meșteri mari,
Calfe și zidari,
Curînd vă siliți
Lucrul de-l porniți
Ca să-mi rădicați,
Aici să-mi durați
Monastire naltă
Cum n-a mai fost altă,
Că v-oi da averi,
V-oi face boieri,
Iar de nu, apoi

V-oi zidi pe voi,
V-oi zidi de vii
Chiar în temelii !
Meșterii grăbea,
Sfăririle-ntindea,
Locul măsură,
Șanțuri largi săpa
Și mereu lucra,
Zidul rădica,
Dar orice lucra,
Noaptea se surpa !
A doua zi iar,
A treia zi iar,
A patra zi iar
Lucra în zadar !
Domnul se mira
Ș-apoi îi muștra,
Ș-apoi se-ncrunta
Și-i amenința
Să-i puie de vii
Chiar în temelii !
Meșterii cei mari,
Calfe și zidari
Tremura lucrînd,
Lucra tremurînd
Zi lungă de vară,
Ziua pîn-în seară ;
Iar Manoli sta,
Nici că mai lucra,
Ci mi se culca
Și un vis visa,
Apoi se scula
Ș-astfel cuvînta :
— Nouă meșteri mari,
Calfe și zidari,
Știți ce am visat

De cînd m-am culcat ?
O șoptă de sus
Aievea mi-a spus
Că orice-am lucra,
Noaptea s-a surpa
Pîn-om hotări
În zid de-a zidi
Cea-ntăi soțioară,
Cea-ntăi sorioară
Care s-a ivi
Mîni în zori de zi,
Aducînd bucate
La soț ori la frate.
Deci dacă vroiți
Ca să isprăviți
Sfînta monastire
Pentru pomenire,
Noi să ne-apucăm
Cu toți să giurăm
Și să ne legăm
Taina s-o păstrăm !
Ș-orice soțioară,
Orice sorioară
Mîni în zori de zi
Întăi s-o ivi,
Pe ea s-o jertfim,
În zid s-o zidim !
Iată,-n zori de zi,
Manea se trezi,
Ș-apoi se sui
Pe gard de nuiele,
Și mai sus, pe schele,
Și-n cîmp se uita,
Drumul cerceta.
Cînd, vai ! ce zărea ?
Cine că venea ?

Soțioara lui,
Floarea cîmpului !
Ea s-apropia
Și îi aducea
Prînz de mîncătură,
Vin de băutură.
Cit el o zărea,
Inima-i sărea,
În genuchi cădea
Și plîngînd zicea :
„Dă, Doamne, pe lume
O ploaie cu spume,
Să facă pîraie,
Să curgă șiroaie,
Apele să crească,
Mîndra să-mi oprească,
S-o oprească-n vale,
S-o-ntoarcă din cale !“
Domnul se-ndura,
Ruga-i asculta,
Norii aduna,
Ceriu-ntuneca.
Și curgea deodată
Ploaie spumegată
Ce face pîraie
Și îmflă șiroaie.
Dar oricît cădea,
Mîndra n-o oprea,
Ci ea tot venea
Și s-apropia.
Manea mi-o videă,
Inima-i plîngea,
Și iar se-nchina,
Și iar se ruga :
„Suflă, Doamne,-un vînt,
Suflă-l pe pămînt,

Brazii să-i despoaie,
Paltini să îndoaie,
Munții să răstoarne,
Mîndra să-mi întoarne,
Să mi-o-ntoarne-n cale,
S-o ducă devale !“
Domnul se-ndura,
Ruga-i asculta
Și sufla un vînt,
Un vînt pre pămînt,
Paltini că-ndoaia,
Brazi că despoia,
Munții răsturna,
Iară pe Ana
Nici c-o înturna !
Ea mereu venea,
Pe drum șovăia
Și s-apropia
Și, amar de ea,
Iată c-agiungea !
Meșterii cei mari,
Calfe și zidari
Mult înveselea
Dacă o videa,
Iar Manea turba,
Mîndra-și săruta,
În brațe-o lua,
Pe schele-o urca,
Pe zid o punea
Și, glumind, zicea :
— Stăi, mîndruța mea,
Nu te spăria,
Că vrem să glumim
Și să te zidim !
Ana se-ncredea
Și vesel rîdea.

Iar Manea ofta
Și se apuca
Zidul de zidit,
Visul de-implinit.
Zidul se suia
Și o cuprindea
Pîn' la gleznișoare,
Pîn' la pulpișoare.
Iar ea, vai de ea,
Nici că mai rîdea,
Ci mereu zicea :
— Manoli, Manoli,
Meștere Manoli !
Agiungă-ți de șagă,
Că nu-i bună, dragă.
Manoli, Manoli,
Meștere Manoli !
Zidul rău mă strînge,
Trupușoru-mi frînge !
Iar Manea tăcea
Și mereu zidea ;
Zidul se suia
Și o cuprindea
Pîn' la gleznișoare,
Pîn' la pulpișoare,
Pîn' la costișoare,
Pîn' la țîțișoare.
Dar ea, vai de ea,
Tot mereu plîngea
Și mereu zicea :
— Manoli, Manoli,
Meștere Manoli !
Zidul rău mă strînge,
Țîțișoara-mi plînge,
Copilașu-mi frînge !
Manoli turba

Și mereu lucra.
Zidul se suia
Și o cuprindea
Pîn' la costișoare,
Pîn' la țîțișoare,
Pîn' la buzișoare,
Pîn' la ochișori,
Încît, vai de ea,
Nu se mai videă,
Ci se auzea
Din zid că zicea :
— Manoli, Manoli,
Meștere Manoli !
Zidul rău mă strînge,
Viața mi se stînge !
Pe Argeș în gios,
Pe un mal frumos
Negru-vodă vine
Ca să se închine
La cea monastire,
Falnică zidire,
Monastire naltă,
Cum n-a mai fost altă.
Domnul o privea
Și se-nveselea
Și astfel grăia :
— Voi, meșteri zidari,
Zece meșteri mari,
Spuneți-mi cu drept,
Cu mîna pe pept,
De-aveți meșterie
Ca să-mi faceți mie
Altă monastire
Pentru pomenire,
Mult mai luminoasă
Și mult mai frumoasă ?

Iar cei meșteri mari,
Calfe și zidari,
Cum sta pe grindis,
Sus pe coperiș,
Vesel se mîndrea
Ș-apoi răspundea :
— Ca noi, meșteri mari,
Calfe și zidari,
Alții nici că sînt
Pe acest pămînt !
Află că noi știm
Oricînd să zidim
Altă monastire
Pentru pomenire,
Mult mai luminoasă
Și mult mai frumoasă !
Domnu-i asculta
Și pe gînduri sta,
Apoi poroncea
Schelele să strice,
Scări să le rădice,
Iar pe cei zidari,
Zece meșteri mari,
Să mi-i părăsească,
Ca să putrezească
Colo pe grindis,
Sus pe coperiș.
Meșterii gîndea
Și ei își făcea
Aripi zburătoare
De șindrili ușoare.
Apoi le-ntindea
Și-n văzduh sărea,
Dar pe loc cădea,
Și unde pica,
Trupu-și despica.

Iar bietul Manoli,
Meşterul Manoli,
Cînd se încerca
De-a se arunca,
Iată c-auzea
Din zid că ieşea
Un glas năduşit,
Un glas mult iubit,
Care greu gemea
Şi mereu zicea :
— Manoli, Manoli,
Meştere Manoli !
Zidul rău mă stringe,
Țițsoara-mi plînge,
Copilaşu-mi frînge,
Viața mi se stînge !
Cum o auzea,
Manea se pierdea,
Ochii-i se-nvelea ;
Lumea se-ntorcea,
Norii se-nvîrtea,
Şi de pe grindiş,
De pe coperiş,
Mort bietul cădea !
Iar unde cădea
Ce se mai făcea ?
O fîntînă lină,
Cu apă puţină,
Cu apă sărată,
Cu lacrimi udată !

MEȘTERUL MANOLE

În sus pe Argiș,
Prin ăl cărpeniș,
Prin ăl aluniș,
Plimbă-mi-se plimbă
Domnul Negru-vodă
Pe d-alba-i moșie
C-o verde cocie,
Verde zugrăvită,
'Ntr-aur poleită,
Cu opt telegari,
Cu nouă zidari,
Nouă meșteri mari
Și Manole — zece,
Care mi-i întrecē,
Stă inima-i rece.
Ei că mi-au umblat
Țara-n lung și-n lat,
Prin ăl cărpeniș,
Prin ăl aluniș,
Lungiș,
Curmeziș,
Dar tot n-au găsit
Un zid învechit,
Un zid părăsit,
Rămas de demult.
Pe Argiș în jos,
Pe plaiul frumos,
Negru-vodă vine
Pe d-alba-i moșie
C-o verde cocie,
Verde zugrăvită,
'N aur poleită,
Cu opt telegari,
Cu nouă zidari,

Nouă meșteri mari,
Și Manole — zece,
Care mi-i întrece,
Stă inima-i rece.
Ei că-mi tot cătau,
Dar nu nemereau
Al zid învechit
Și neisprăvit,
De mult părăsit,
Fără că-mi găsea
Și îmi întâlnea
Noiaș
Purcăraș,
Porcii tot păzind,
Marmură-ntorcînd.
Bună ziua-i da ;
El le mulțamea.
Domnul, de-l vedea,
Vreme nu pierdea,
Ci mi-l întreba,
Din gură-i zicea :
— Noiaș
Purcăraș,
Porcii tot păzind,
Marmura-ntorcînd,
Nu cumv-ai văzut
Pe unde-ai trecut
Un zid învechit
Și neisprăvit,
De mult părăsit ?
Dacă l-ai văzut,
Și l-ai cunoscut,
Hai cu noi îndată,
Hai de ni-l arată,
Că te-oi răsplăti
Și te-oi milui

Cu milă de domn,
 Ca de Dumnezeu.
 Noiaș
 Purcăraș,
 Dac-a-l auzea,
 El se tot gîndea,
 Și se socotea,
 Și mi-i răspundea !
 — Ba, doamne,-am văzut
 Și am cunoscut,
 Pe unde-am trecut
 Turma d-am păscut,
 Un zid de demult,
 Un zid părăsit
 Și neisprăvit,
 Vechi și mucezit :
 Colo, unde-mi crește,
 Unde se-ndesește
 Trestică
 Pitică,
 Răchită
 'Nflorită,
 Papură
 'Nverzită.
 Domnul, d-auzea,
 Bine că-i părea,
 Vesel că-i zicea :
 — Hai cu noi îndată,
 Hai de ni-l arată !
 Noiaș
 Purcăraș
 Ce mi-i răspundea,
 Vorbe ce-i vorbea ?
 — Doamne, Negru-vodă,
 Nu pot, vai de mine,
 Io să merg cu tine.

Porcii d-oi lăsa,
De necaz oi da !
Lupii c-or veni,
Turma mi-or răsni,
Stăpînul m-o bate
Bătaie de moarte.
Domnul, d-auzea,
Iar se întorcea
Și, măre,-i zicea !
— Noiaș
Purcăraș,
Io mi te-oi cinsti,
Io te-oi milui,
Porcii ți-oi plăti ;
Scroafa cu purcei
O sută cinci lei ;
De tot mascurul
Ți-oi da galbenul !
Noiaș, d-auzea,
Noiaș se-ndemna
Și se-ndupleca ;
Cu vodă pleca,
Cu nouă zidari,
Nouă meșteri mari,
Cu Manole — zece,
Care mi-i întrece,
Stă inima-i rece !
Domnul, de-mi pleca,
Mult că nu mergea
Și iată-mi vedea
Al zid învechit,
Vechi și mucezit,
De mult părăsit.
Iar de-mi ajungea,
Și dacă-l vedea,
Bine le părea.

Domn descălica,
Pe jos că mergea,
Cruce că-și făcea
Și se închina ;
Zidul ocolea,
Zidul că-mi privea ;
Iar dacă-l vedea,
Manole striga
Și-n palme bătea,
Din gură zicea :
— Doamne, Negru-vodă,
Iată c-am găsit
Și am nemerit
Loc de minăstire
Pentru pomenire.
Var și cărămidă,
Că-i pustie multă,
Că-i lucrare lungă !
Domnul, de vedea,
Bine că-i părea,
Din gură zicea :
— Iată c-am găsit
Și am nemerit
Zidul învechit
Și neisprăvit,
Rămas de demult ;
Locul de zidire
Pentru minăstire,
Chip de pomenire !
Și precum zicea,
Domnul poruncea,
Domnu-i ajuta
Și le aducea
Var și cărămidă,
Că-i pustie multă,
Că-i lucrare lungă.

Foaie ș-o lălea,
Manole-ncepea,
Sforile-ntindea,
Lucrul că-mi zorea,
Zidul că-mi zidea.
Dar ce se-ntîmpla ?
Ziua ce-mi zidea,
Noaptea se surpa,
C-așa Domnul va.
Așa, tot așa,
Ei se tot cerca,
Zidul că-ndrepta,
Zidul că-ntărea.
Trei ani că lucra,
Dar geaba erea :
Ziua ce-mi zidea,
Noaptea se surpa.
Foaie ș-o lălea,
Manole-mi vedea,
Pe gînduri că-mi sta,
Din adînc ofta ;
Iar dacă-mi vedea
Că nu folosea
Și nu-nainta,
El mi se scula
Zori cînd se ivea,
Lucra, nu lucra,
Că toată ziua
Din ochi măsură,
Gîndu-și frămînta.
Soare cînd sfințea,
Lucrul cînd lăsa,
Acas' nu-mi pleca,
La zid că mînea.
Noaptea cînd sosea,
Pe zid se culca

Ș-abia ațipea.
Dormea, nu dormea,
Un vis că visa,
Un vis aievea,
Și visu-i spunea
Că-n deșert lucra
Pînă n-o clădi,
Pînă n-o zidi
Chiar în temelie,
Tînără și vie,
D-o dalbă soție.
Zi cînd se făcea,
El mi se scula,
Zidul jos vedea,
Și iar se gîndea
Ziua cît ținea.
Seara cînd sosea,
Lucrul cînd lăsa,
El că mi-și chema
Nouă meșteri mari,
Calfe și zidari
Icoana-mi lua,
Pe mas-o puneă,
Din gură zicea :
— Nouă meșteri mari,
Calfe și zidari,
Și cu mine — zece,
Stă inima-mi rece.
Io că v-am chemat
Și v-am adunat
Vorbă să vorbim,
Sfat
Să sfătuim,
Plan
Să plănuim,
Că zid ce zidim

Surpat îl găsim.
Și io am visat
Vis adevărat
Că-n zadar muncim,
Că-n zadar trudim
Pînă n-om clădi,
Pînă n-om zidi
Chiar în temelie,
Tinără și vie,
D-o dalbă soție.
Hai să ne-nchinăm,
Hai să ne legăm
Și hai să jurăm
Jurămîntul mare
Pe pîine, pe sare,
Pe sfinte icoane :
Care mîndrișoară,
Care soțioară
Întîi c-o veni
Joi de dimineată,
Pe nor și pe ceață,
Aici în departe
S-aducă bucate,
Voi s-o apucați,
'N brațe s-o luați,
'N zid s-o aruncați,
Cu cap să scăpați.
Și el cum zicea,
Cu toți se lega,
Cu toți se jura
Pe pîine, pe sare,
Pe sfinte icoane,
Pe dulci soțioare.
Cei nouă zidari,
Nouă meșteri mari,
Ei, măre, că-mi sta

Pînă se-nsera.
Acas' cînd mergea,
Pe drum se vorbea,
Și cînd ajungea,
Neveste-și chema,
Neveste-nvăța
Și mi le zicea :
— Ia voi ca să-mi știți
Și să nu-mi veniți
Joi de dimineată,
Pe nor și pe ceață,
La zid în departe,
S-aduceți bucate !
Manole că-mi sta,
La zid că mînea
Ș-acolo dormea
Cu capul p-o piatră,
Pustia s-o bată.
Și noaptea trecea,
Și zid se surpa,
C-așa Domnul va.
Iar cînd se scula
În cap cu ziua,
Hîrtie-mi lua,
Scrisoare-mi scria
Ș-acas-o mîna :
Scrisoare pe vînt,
Răspuns pe pămînt.
La slugă c-o da
Ș-acas-o ducea,
La dalba Caplea.
Iar dalba Caplea,
Ea, dac-o vedea,
Ea, dac-o primea,
Scri-su-i cunoștea,
Mult se bucura.

Cartea că-mi lua,
Cartea-mi desfăcea,
Frumos mi-o citea.
Manole-i scria :
„Drăguță Caplea,
Soțioara mea,
Ai un bou bălan
Ce-i pierdut d-un an.
Ia să mi-te scoli,
Crînguri să-mi răscoli.
De l-ăi nemeri,
Și de l-ăi găsi,
Ia să mi te-apuci
La tăiat să-l duci,
Și din carnea lui
Bucate să-mi faci,
La zid să-mi aduci,
Pe nor și pe ceață,
Joi de dimineată.“
Mîndra de Caplea,
Ea mi se scula
Joi de dimineată,
Pe nor și pe ceață,
Cu roua
’N spinare,
Cu bruma
’N picioare.
Boul căuta,
Boul că găsea,
Boul că-mi tăia,
Bucate-mi gătea
Și la zid pleca,
La zid în departe,
Să ducă bucate.
Soare cînd lucea,
Caplea că-mi zorea

Și s-apropia.
Manole, cum sta
Și de sus privea
Și pe câmp căta,
El că mi-o vedea
Și mi-o cunoștea.
Din adînc ofta,
Din gură-și zicea :
„Iacă-t-o că-mi vine,
Sărmanul de mine !“
Și cruce-și făcea,
Din ochi lăcrăma,
La cer se ruga :
„Doamne, Doamne sfinte,
Doamne milostive,
Orice te-am rugat,
Toate mi le-ai dat.
Dă, Doamne, ș-acum
Ca să crească-n drum
Un verde hățiș,
Un mare stufiș
Ș-un rug curmeziș,
Doar s-o speria,
Doar s-o-mpiedica,
Bucate-o vărsa,
'Napoi c-o pleca
Altele să ia,
D-o întîrzia !“
Rugă se ruga,
Lacrămi că vărsa.
Domnul l-auzea,
Domnul l-asculta,
Că, măre, creștea
D-un verde hățiș,
D-un mare stufiș,
D-un rug curmeziș.

Ea se speria,
Ea se-mpiedica,
Bucate vărsa
Și-napoi pleca.
Dar dacă-mi pleca
Ș-acas-ajungea,
Altele-mi lua,
La zid că-mi pornea,
La drum că-mi zorea
Pîn' s-apropia.
Manole, cum sta
Pe cîmp de căta,
De sus că-mi privea,
Pe Caplea vedea
Că s-apropia ;
Din suflet ofta,
La cer că privea,
Și cruce-și făcea,
Și iar se ruga :
„Doamne minunate,
Doamne îndurate,
Orice te-am rugat,
Toate mi le-ai dat ;
Dă, Doamne, ș-acum
Să-i iasă pe drum
Lupoaică turbată,
Cu gura
Căscată,
Cu limba
'Nfocată,
Doar s-o speria,
Doar s-o-mpiedica,
Bucate-o vărsa,
'Napoi c-o pleca
Ș-o întîrzia !“
El cum se ruga,

Domnul l-asculta.
Lupoaică-i ieşea,
Ea se speria
Şi se-mpiedica,
Bucate vărsa,
'Napoi se-ntorcea
Ş-altele lua,
La zid că-mi pleca,
La drum că-mi zorea,
Mai s-apropia.
Meşterul Manole,
De sus, de pe şchele,
Unde mi-o vedea,
Din suflet ofta,
Cruce că-şi făcea
Şi iar se ruga,
Lăcrămi că-i curgea,
Din gură zicea :
„Doamne minunate,
Sfinte şi-ndurate,
Cîte te-am rugat,
Toate mi le-ai dat ;
Dă, Doamne, ş-acum
Să-i iasă pe drum,
Să-i iasă-n cărare
D-o scorpie mare,
Cu gura căscată,
Cu limba-nfocată,
Doar s-o-mpiedica,
Doar s-o speria,
Bucate-o vărsa,
Acas' c-o pleca,
D-o întîrzia !“
Şi cum se ruga,
Domnul l-asculta
Şi Domnul că-i da.

Scorpie-i ieşea,
În cale-o oprea,
Dar ea, vai de ea,
Daca-mi tot vedea
Că-mi întîrzia,
Nu se speria,
Nici se-mpiedica,
Şi nici se-ntorcea,
Ci drumul
Cotea,
Şi cîmpul
Tăia ;
La mers că zorea,
Pîn' s-apropia,
La zid c-ajungea.
Caplea cînd sosea,
Zidari d-o vedea,
Să rîză-ncepea,
Bine le părea.
Manole că-mi sta,
La cer se uita,
Din suflet ofta,
Din gură zicea :
— Ştiţi rămăşagul,
Ştiţi jurămîntul :
Care mi-o veni
Mai de dimineaţă,
Pe nor şi pe ceaţă,
Voi s-o apucaţi,
'N braţe s-o luaţi,
'N zid s-o aruncaţi.
Vorba nu sfîrşea,
Plîns că-l îneca,
Iar ei îmi lua
Pe dalba Caplea,
La zid c-o ducea,

În zid c-o puneă
Și zidul zidea,
Din gură-mi striga :
„Var și cărămidă,
Că-i pustie multă,
Că-i lucrare lungă !“
Caplea, de-mi vedea,
Zîmbet că-mi zîmbea ;
Dar ei mi-o zidea.
Zid că se-nălța,
Zid că se-ntărea
Și mi-o coprindea.
Nici prea mult trecea,
Și ea se-ngrijea,
Din ochi căuta,
Din gură-mi zicea :
— De vă e de glumă,
Gluma nu e bună !
Dar ei n-asculta
Cum se văieta ;
Varul că-mi vărsa,
Cărămizi puneă,
Zidul că-nălța
Și mereu striga :
„Var și cărămidă,
Că-i pustie multă,
Că-i lucrare lungă !“
Caplea, de-mi vedea,
Și mai greu ofta,
Plînsset
Că plîngea,
Valet
Că-mi scotea
Și mereu zicea :
— Manole, Manole,
Meștere Manole,

Dac-o fi vro glumă,
Gluma nu e bună ;
Zidul că mă strînge,
Țițisoara-mi curge,
Copilașu-mi plînge !
Iar Manole sta,
Nimic nu zicea,
Cu amar plîngea.
Și zidari zidea,
Zidul înălța,
Zidul întărea
Și mi-o cuprindea
Și mereu striga :
„Var și cărămidă,
Că-i pustie multă,
Că-i lucrare lungă !“
Și ea, vai de ea,
Abia mai putea,
Abia mai sufla,
Dar tot se ruga
Și tot mai zicea :
— Manole, Manole,
Meștere Manole,
Zidul rău mă strînge,
Țițisoara-mi curge,
Copilașu-mi plînge !
Zidul se zidea,
Zidul se-nălța,
Zidul se-ntărea
Și mi-o coprîndea,
Glasu-i astupa ;
Și cînd se-nălța,
Și cînd se-nchega,
Manole-mi ofta,
Din plîns
Înceta,

Răspuns
Că-i dedea,
Din gură-i zicea :
— Copilaşul tău,
Pruncuşorul meu,
Vază-l Dumnezeu.
Tu cum l-ai lăsat
În pat
Desfăşat,
Zinele c-or trece,
La el s-or întrece,
Şi l-or apleca,
Țiță că i-or da ;
Ninsoare d-o ninge,
Pe el mi l-o unge ;
Ploi cînd or ploua,
Pe el l-or scâlda ;
Vînt cînd o sufla,
Mi l-o legăna
Dulce legănare,
Pîn' s-o face mare !
Vorba nu sfîrşea,
Plînsu-l îneca
Şi se depărta ;
Iar nouă zidari,
Nouă meşteri mari,
Ei mereu lucra
Şi mereu striga :
„Var şi cărămidă,
Că-i pustie multă,
Că-i lucrare lungă !“
Zidul se-nălţa,
Zidul se-nchea,
Şi ce se lucra,
Noaptea nu cădea,
Pîn' se isprăvea

Sfînta minăstire
Pentru pomenire ;
Dar, pe cînd lucra,
Tot mai auzea
Un glas răguşit,
Un vaiet topit :
„Manole, Manole,
Meştere Manole,
Zidul rău mă strînge,
Țiţişoara-mi curge,
Copilaşu-mi plînge !“
Foaie de aglică,
Într-o duminică,
Într-o zi cu soare,
Într-o sărbătoare,
De la vînătoare,
Vodă, de-mi venea,
Departe-mi vedea
Pe Argiş în jos,
Pe plaiul frumos,
Sfînta minăstire,
Pentru pomenire.
Şi cum o vedea,
Bine că-i părea ;
Calu-şi repezea
Pin' s-apropia.
Şi cînd ajungea,
Şi cînd se oprea,
De pe cal sărea,
Jur-prejur umbla,
Sus că se uita,
Bine că-i părea,
Mult se mulţamea,
Din gură zicea :
— Aferim, Manole,
Meştere Manole,

Meșter învățat,
Meșter lăudat ;
Aferim, zidari,
Nouă meșteri mari,
Cu Manole — zece,
Care mi-vă-ntrece.
Tot ce mi-ați cerut
Io v-am împlinit,
Dar bine-ați lucrat,
Bun lucru mi-ați fapt,
C-astă mînăstire
O fi pomenire
Și nu s-o vedea
În lume alta,
Alta ca dînsa !
Manole, cum sta
Sus, pe înveliș
Și pe coperiș,
Din cap cletina,
Din suflet ofta,
Din gură-i zicea
Și mi-i răspundea :
— Doamne, Negru-vodă,
Mare-i și frumoasă,
Mîndră ș-arătoasă
Sfînta mînăstire,
Chip de pomenire,
Dar cum este ea,
Zău, pre legea mea,
C-așa lucrătură
Și ferecătură
Mi-e de-nvățătură.
De m-oi bizui,
Altele-oi croi,
Mult mai arătoase
Și mult mai frumoase !

Domnul Negru-vodă
Sta
Și-l asculta
Cum se lăuda.
În sus se uita,
La meșteri căta,
Și dac-auzea
Cum se lăuda,
Pe gânduri cădea,
Adînc se gîndea.
Mult că nu trecea.
Vodă ce-mi făcea ?
Porunci porunceă,
Schele că rupea,
Scări că le tăia
Și sus mi-apuca,
Și sus că-mi lăsa
P-ăi nouă zidari,
Nouă meșteri mari,
Cu Manole — zece,
Care mi-i întrece.
Foaie ș-o lalea,
Ei, dacă vedea,
Mult se văieta
Și mult se ruga,
Dar vodă zicea :
— Nu voi să mai fie,
Nici să se mai știe
D-altă mînăstire
Chip de pomenire,
Nici să vă siliți,
Să vă bizuiți
Ca ea să clădiți !
Și dacă zicea,
Acolo-i lăsa,
Sus, pe înveliș,

Sus, pe coperiş,
Zidul
Ca să-i ție,
Vîntul
Să-i adie,
Ploaia
Să-i înmoaie,
Foamea
Să-i îndoaie.
Frunză de măciș,
Sus, pe înveliș,
Sus, pe coperiş
La a mînăstire
Chip de pomenire,
Nouă meşteri mari,
Calfe de zidari,
Cu Manole — zece,
Care mi-i întrece,
Stau şi tot privesc,
Planuri plănuiesc
Şi mereu postesc
Trei zile de vară,
Trei de primăvară
Ş-alte nouă iară,
Din zori pînă-n seară ;
Că vodă-i ţinea,
Şi vodă-i muncea,
Şi vodă zicea :
— Nici voi să mai fie,
Nici voi să se ştie
C-o mai fi pe lume
Cu faimă şi nume
Aşa mînăstire
Chip de pomenire ;
Nici voi v-ăţi sili,
Nici v-ăţi ispîti

Să vă bizuiți
Ca ea să clădiți !
Și dacă-mi ședeau,
Și dacă-mi vedeau,
Cei nouă zidari,
Nouă meșteri mari,
Mi se sfătuiau
Și tot întrebau :
— Manole, Manole,
Meștere Manole,
Ce să ne mai facem,
Unde să ne-ntoarcem ?
După ce zicea,
După ce-ntreba,
Ei că-mi asculta
Ce mi-i învăța.
Nouă meșteri mari,
Calfe de zidari,
Scînduri că lua,
Scînduri că cioplea !
Patru le făcea,
Aripi că-și croia
Și le potrivea,
Și mi se lega,
Cu ele sălta,
Cu ele zbura ;
Dar dacă zbura,
Care cum cădea,
Stană se făcea.
Manole, Manole,
Meșterul Manole
Singur rămînea
De se tot gîndea
Și tot plănuia.
Cinci zile-mplinea,
Și dacă-mi vedea,

El mi se scula,
Șiță că-mi lua,
Bine c-o cioplea,
Șase muchi venea ;
Cu ținte-o bătea,
Cu cuie de fier,
Cu ținte d-oțel,
Și unde-o bătea
Sînge că țîșnea,
Nimic nu-i păsa,
C-așa Domnul va.
Daca le bătea
Și se țintuia,
Cu aripi sălta,
Cu aripi zbura,
Dar cînd îmi sălta
Și cînd îmi zbura,
Domnu-l pedepsea,
Că se-mpiedica
De a mînăstire,
Chip de pomenire,
Și el îmi cădea
Pe Argeș în jos,
Pe plaiul frumos,
Lîngă mînăstire,
Chip de pomenire,
Iar unde-mi cădea,
Cruce se făcea,
Și d-alătura
Cișmea izvora,
Cu apă curată,

Trecută prin piatră,
Cu lacrimi sărate,
De Caplea vărsate.

Teodorescu, pp. 460—470
inf. Petrea Crețul Șolcan
(Lacul-Sărat—Brăila—Galați),
9. VIII. 1883.

ZIDIREA MĂNĂSTIRII ARGEȘULUI

Foaie, foi cîrmîz,
Pe Argiș în sus,
Pe cel mal frumos,
Plimbă-mi-se, plimbă,
Plimbă Negru-vodă,
Cu doamna Ilinca.
Ei că se plimba
Cu nouă zidari,
Nouă meșteri mari,
Dascăli și primari,
Și Manole — zece,
Care și-i întrece.
Ei că se plimba
Și mi-și căuta
Loc de mănăstire,
Și de pomenire,
Și de case bune.
Foaie ș-o lalea,
D-un purcar că-mi da,
Din cale-l oprea
Și mi-l întreba :
— Ai, mic purcăraș,
Neaoș purcăraș,
Cu porcii umblînd

Și tu-i întorcînd,
Că nu mi-ai văzut
Și nu mi-ai găsit
Loc de mănăstire
Și de pomenire,
Și de case bune ?
Purcăraș grăia :
— Ai, măria-ta,
Eu porcii păzind
Și în sus mergînd,
Eu că am găsit,
Și tare-am văzut
Pe unde-am trecut :
Hățiș, curpeniș,
Și-ezer fără fund,
Cu apă curată,
Trestioară-naltă.
Domnul mi-asculta
Și se bucura,
Și-acolo mergea,
Și el că-mi vedea :
Hățiș, curpeniș,
Și-ezer fără fund,
Cu apă curată,
Trestioară-naltă.
El mi se plimba,
În sus se plimba,
În preajmă căta,
Și mi se-ntrista,
Pe gînd că-mi cădea,
Că el nu găsea,
Cît loc ocolea,
Loc de mănăstire
Și de pomenire,
Și de case bune.
Foaie ș-o lalea,

Domnul că-mi venea,
Și iar că-mi venea,
Și iar îmi căuta,
Pînă ce-mi afla
D-un dalb luminiș,
Frumos poieniș,
În sus pe Argiș,
La cetinu-nalt,
Nalt și răsfirat,
Cum nu era alt.
Și aci-mi venea,
Și-aci-mi alegea
Loc de mănăstire
Și de pomenire,
Și de case bune.
Foaie ș-o lalea,
Și ce-mi mai făcea ?
Domnu-mi porunceă,
Icoană puneă,
Sus o anina,
În cetinu-nalt,
Nalt și răsfirat,
Cum nu era alt.
Ziua mi-o puneă,
Noaptea că-mi pierea,
În iezer veneă,
Aci mi-o găsea.
Și iar mi-o puneă,
Și iar că-mi pierea ;
O dată și iară,
Pînă-a treia oară.
Foaie ș-o lalea,
Domnul ce-mi făcea ?
El se minuna
Și mi se-ngrija,
Da' n-avea ce făcea,

Că Dumnezeu vrea.
Domnul de-mi vedea,
N-avea ce făcea,
Oameni că-mi chema,
Pădure tăia,
Cărbuni că-mi făcea,
Care încărcă,
În iezer băga,
Apă de-mi suga.
Și ce-mi mai făcea ?
Și iar că-mi pornea,
Și iar porunca,
Șanțuri mari săpa,
Iezeru-mi seca.
Fauri mi-aducea,
Grătare-mi făcea,
Frumos le-așeza,
Lucru de-ncepea.
Foaie ș-o lalea,
Și ce-mi mai făcea ?
La zid că-ncepea,
Zidea și zidea,
Mereu că-mi zidea,
Pînă se-nsera,
Pînă se-nnopta,
Dar ce ziua zidea,
Noaptea se surpa.
Domnul se mira
Și se îngrija,
Da' n-avea ce făcea,
Că Dumnezeu vrea.
Foaie ș-o lalea,
Manole-mi visa,
D-un vis că-mi visa,
Și se deștepta
Și mi se-ngrija.

Meşterii chema,
Visul le spunea
Şi-astfel le vorbea :
— O, voi, meşteri mari,
Dascăli şi primari,
Voi că să-mi juraţi
Taina să-mi păstraţi,
Ca nişte buni fraţi.
Eu, cînd m-am culcat,
D-un vis c-am visat,
D-un vis minunat :
Că tot ce-am lucra,
Noaptea s-o surpa,
Pin' ce n-om zidi
Mîine-n zori de zi
Cea-ntîi soţioară,
Cea-ntîi zinişoară
Ce-o ieşi în cale
Pe deal ori pe vale,
S-aducă mîncare
La loc de prînzare.
Foaie ş-o lălea,
Şi ce-mi mai făcea ?
Manole-mi vorbea
Şi-astfel le zicea :
— O, voi, meşteri mari,
Dascăli şi primari,
Cine mi-o veni
Mîine-n zori de zi,
Pe rouă, pe ceaţă
Şi pe negureaţă,
Cea-ntîi soţioară,
Cea-ntîi zinişoară,
Voi s-o apucaţi,
Frumos să mi-o luaţi,
Pe zid s-o urcaţi,

În zid s-o băgați
Și să mi-o zidiți,
Zidul să sfârșiți,
Lucrul să-mpliniți.
Foaie ș-o lalea,
Meșterii-mi pleca,
Vorba nu-și ținea,
Taina nu păstra,
Și ei că-mi spunea
La cele soțioare,
La cele zinișoare
Lucrul să-ntârzie,
La zid să nu vie
Mîine-n zori de zi,
Pe rouă, pe ceață.
Și pe negureață.
Foaie ș-o lalea,
Caplea nu știa,
Și ea că-mi venea
Mîine-n zori de zi,
Pe rouă, pe ceață
Și pe negureață.
Manole-o vedea,
Inima-i seca,
Din ochi lăcrăma
Și așa-mi zicea :
„Doamne, Doamne sfinte,
Dă-i ceva nainte
S-o oprească-n vale,
S-o-ntoarcă din cale,
Bucate să piarză,
Zile să mai vază !“
Domnu l-asculta,
Nainte-i scotea
Doi bălăurei,
Cu solzi mari pe ei,

Din gură-ncelești,
 Din coade-nnodați.
 Ea se speria,
 Bucate pierdea,
 Înapoi pornea,
 Altele-mi gătea
 Și iarăși venea.
 Manole-o vedea,
 Inima-i seca,
 Din ochi lăcrăma
 Și așa-mi zicea :
 „Doamne, Doamne bune,
 Dă un vînt pe lume
 Copacii să-ndoaie,
 Drumul să i-l taie,
 S-o oprească-n vale,
 S-o-ntoarcă din cale,
 Bucate să piarză,
 Zile să mai vază !“
 Domnul l-ascultă
 Și dădu un vînt
 Mare și cumplit ;
 Copacii-ndoaia,
 Drumul i-l tăia.
 Ea se speria,
 Din cale s-oprea,
 Bucate pierdea,
 Înapoi pornea,
 Altele-mi gătea
 Și iarăși venea.
 Manole-o vedea,
 Inima-i seca,
 Din ochi lăcrăma
 Și așa-mi zicea :
 „Doamne, Doamne bune,
 Trimete pe lume

O ploaie cu spume,
Să verse pîraie,
Să curgă şiuropaie,
Drumul să i-l taie,
S-o oprească-n vale,
S-o-ntoarcă din cale,
Bucate să piarză,
Zile să mai vază !“
Domnu l-asculta
Şi dădu pe lume
O ploaie cu spume,
De vărsa pîraie,
De curgea şiuropaie.
Ea se speria,
Din cale s-oprea,
Bucate pierdea,
Înapoi pornea,
Altele-mi gătea
Şi iarăşi venea.
Manole-o vedea,
Inima-i seca,
Din ochi lăcrăma,
Nimic nu zicea,
Că Dumnezeu vrea.
Foaie ş-o lalea,
Caplea că-mi sosea,
Masă-mi întindea,
Bucate-mi puneă,
Bine că-i părea ;
Da' ea, vai de ea,
Nici că mi-şi ştia
Că moartea-o pîndea,
Ci se veselea
Şi mereu vorbea.
Foaie ş-o lalea,
Manole-o vedea,

Inima-i seca,
 Din ochi lăcrăma,
 Nici că mai gusta
 Și așa-mi striga :
 — O, voi, meșteri mari,
 Dascăli și primari,
 Voi să vă pripiți,
 Visul să-mi pliniți !
 Voi să mi-o luați,
 Pe zid s-o urcați,
 În zid s-o băgați,
 Frumos s-o zidiți,
 Zidul să-mi sfârșiți,
 Lucrul să-mpliniți !
 Meșterii-mi venea,
 Pe Caplea-mi lua,
 Pe zid o urca,
 În zid mi-o băga,
 Frumos că-mi zidea,
 Zidul de-mi sfârșea,
 Lucrul de-mplinea.
 Foaie ș-o lalea,
 Ei că mi-și zidea,
 Da' Caplea rîdea,
 Glumă-i se părea
 Și așa zicea :
 — Manole, Manole,
 Meșterăș Manole,
 Zidăraș Manole,
 Ori ți-este de glumă,
 Ori nu-ți e d-a bună,
 Să mă bagi de vie
 Aci-n temelie ?
 Manole-o vedea,
 Inima-i seca,
 Din ochi lăcrăma

Și mereu striga :
 — O, voi, meșteri mari,
 Dascăli și primari,
 Pripitiți și zidiți,
 Zidul de sfirșiți,
 Lucrul de-mpliniți !
 Meșterii pripea
 Zidul de sfirșea,
 Lucrul de-mplinea,
 Da' ea, vai de ea,
 Mereu că-mi plîngea
 Și mereu zicea :
 — Manole, Manole,
 Meșteraș Manole,
 Zidăraș Manole,
 Zidul greu se-ntinde,
 Mijlocu-mi cuprinde,
 Pămîntul mă-nghite.
 Ori ți-este de glumă,
 Ori nu-ți e d-a bună,
 Să mă bagi de vie
 Aci-n temelie ?
 Manole-o vedea,
 Inima-i seca,
 Din ochi lăcrăma
 Și mereu striga :
 — O, voi, meșteri mari,
 Dascăli și primari,
 Pripitiți de zidiți,
 Zidul de sfirșiți,
 Lucrul de-mpliniți !
 Meșterii pripea
 Zidul de sfirșea,
 Lucrul de-mplinea
 Da' ea, vai de ea,
 Mereu că-mi plîngea

Și mereu zicea :
— Manole, Manole,
Meșterasă Manole,
Zidăraș Manole,
Zidul greu se-ntinde,
Pieptul mi-l cuprinde,
Țițișoara-mi curge,
Copilașu-mi plînge.
Ori ți-este de glumă,
Ori nu-ți e d-a bună,
Să mă bagi de vie
Aci-n temelie ?
Manole-o vedea,
Inima-i seca,
Din ochi lăcrăma
Și mereu striga :
— O, voi, meșteri mari,
Dascăli și primari,
Pripiti de zidiți,
Zidul de sfîrșiți,
Lucrul de-mpliniți !
Meșterii pripea
Zidul de sfîrșea,
Lucru de-mplinea,
Da' ea, vai de ea,
Nu se mai vedea,
Ci se auzea,
Mereu că-mi plîngea
Și mereu zicea :
— Manole, Manole,
Meșterasă Manole,
Zidăraș Manole,
Zidul greu se-ntinde,
Trupul mi-l cuprinde,
Țițișoara-mi curge,
Copilașu-mi plînge,

Viața mi se stinge.
Ori ți-este de glumă,
Ori nu-ți e d-a bună,
Să mă bagi de vie
Aci-n temelie ?
Manole-o vedea,
Inima-i seca,
Din ochi lăcrăma
Și mereu striga :
— O, voi, meșteri mari,
Dascăli și primari,
Pripiti de zidiți,
Zidul de sfirșiți,
Lucrul de-mpliniți !
Meșterii pripea
Zidul de sfirșea,
Lucrul de-mplinea,
Da' ea, vai de ea,
Nu se mai vedea,
Ci se auzea,
Din zid că ieșea
Un glas ce zicea :
„Doamne, Doamne bune,
Trimete pe lume
Îngerașul tău
La copilașul meu ;
Ploaia d-o cădea,
Pe el l-o scâlda ;
Zăpada d-o ninge,
Pe el mi l-o unge ;
Frunza d-o pica,
Mi l-o înfășa ;
Vîntul d-o sufla,
Mi l-o legăna ;
Soarele-o luci,
Și mi l-o-ncălzi !“

Foaie ș-o lalea,
 Manole-o vedea,
 Inima-i seca,
 Din ochi lăcrăma
 Și mereu striga :
 — O, voi, meșteri mari,
 Dascăli și primari,
 Pripiti de zidiți,
 Zidul de sfârșiți,
 Lucrul de-mpliniți !
 Meșterii pripea
 Zidul de-mi sfârșea,
 Lucrul de-mplinea
 Și se veselea.
 Foaie, foi cîrmîz,
 Pe Argeș în sus,
 Pe cel mal frumos,
 Plimbă-mi-se, plimbă,
 Plimbă Negru-vodă,
 Cu doamna Ilinca.
 Ei că se plimba,
 Și ei că-mi vedea
 Și se-nveselea
 D-acea mănăstire
 Pentru pomenire,
 Frumoasă și naltă,
 Cum n-o mai fi altă.
 Foaie ș-o lalea,
 Și ce mi-și făcea ?
 Domnul de-mi vedea,
 Mult se-nveselea.
 Ș-apoi porunca
 Schele de-mi strica,
 Scări de ridica,
 Și sus că-mi lăsa
 Pe cei meșteri mari,

Dascăli și primari,
Și Manole — zece,
Care și-i întrece.
Foaie ș-o lalea,
Da' ei ce-mi făcea ?
Ei mi se-ntrista
Și mi se ruga,
Ș-apoi că-mi făcea
Aripi zburătoare
Din șite și sfoare,
Și de pe podiș,
De pe coperiș,
Îmi zbura spre soare,
Pe cîmpia mare.
Și cum că-mi zbura,
Nici mult că ținea,
Și jos că-mi cădea.
Și unde cădea,
Acolo-mi ieșea
D-un mic izvorăș,
D-un mic pîrîiaș,
Cu apă vioară,
Rece și ușoară.

Mateescu, pp. 13—28
(Albești—C.-de-Arges—Arges).

MEȘTERUL MANOLE

Negru-vodă sta,
Sta și se chitea :
„De-a da Dumnezeu,
Chiar pe gîndul meu,
Eu o să pornesc
Și-o să poruncesc,

Poruncă domnească,
Treaba să pornească
Și să se zidească
Sfântă mănăstire
Pentru pomenire,
Chip de pomenire
Pentru-nchinăciune.“
Negru-vodă sta,
Sta și se chitea
Și se tot gîndea
Că tot ce căta,
El tot nu afla :
Meșter după gînd
Și după cuvînt.
Și el și-a găsit
De-un meșter Manole,
Meșter de zidit
Și de plănuit
Și la început,
Și la isprăvit ;
De nu i-a plăcea,
Un ban să nu-i dea ;
De n-a isprăvi,
Capul giurui ;
Să-i taie și mîni,
Să le dea la cîni.
Și el mai avea
Doisprece zidari
Și nouă pietrari,
Nouă meșteri mari,
Cu Manole — zece,
Care mi-i întrece.
Pe Argeș în jos,
Pe un mal frumos,
Negru-vodă trece,
Cu tovarăși — zece,

Și cu doisprezece.
Și ei tot mergeau
Și tot plănuiau
Și nu mai aflau
Loc de mănăstire
Și de pomenire,
Chip de pomenire
Pentru-nchinăciune.
Iată, cum mergeau
Și cum tot zoreau
Pe cale, cărare,
Pe drumul cel mare,
Ei mi-s ajungeau
Mîndru flăcăuș,
La oi strungăraș.
Oile-mi păzea,
Din fluier doinea
Și nu bindisea.
Negru-vodă sta
Și se tot chitea,
Din gură zicea !
— Mîndru flăcăuș,
La oi strungăraș,
Pe unde-ai trecut
Nu ai fost văzut
De-un zid învechit
Și nemîntuit ?
De vei fi văzut
Și vei da cuvînt,
Eu am juruit
Trei sute de oi
Și-o sută de miei
Și doi ciobănei.
— Doamne, Negru-vodă,
Pe unde-am trecut,
Cu turma păscînd,

Spun drept c-am văzut
Un zid învechit,
Un zid părăsit
Și neisprăvit,
Foarte mucezit ;
Și că mi-i de turmă,
Că nu-i dau de urmă,
Că v-aș arăta
Și v-aș îndrepta.
Vodă ce-mi zicea ?
— I-hai, strungăraș,
Mîndru flăcăuas,
Pui de românaș,
De ți-a pieri una,
Ție ți-oi da două ;
Și de piere două,
Ți-oi da la loc nouă !
Foaie arțăraș,
Mîndru flăcăuas,
La oi strungăraș,
Turma și-a lăsat,
Turma și-a uitat
Și mi s-a luat
Tot cu Negru-vodă,
Cu nouă zidari,
Doisprece pietrari,
Nouă calfe mari,
Și Manole — zece,
Care mi-i întrece.
Pe Argeș în jos,
Pe un mal frumos,
Ei au nimerit
La loc de grîndiș,
La verde desîș,
Și ei au aflat
De-un zid învechit

Și nemîntuit,
Foarte învechit,
Foarte mucezit.
Negru-vodă sta
Și se bucura
Și se tot chitea
Și se tot gîndea.
Iacă ce zicea :
— Doisprece pietrari,
Nouă meșteri mari,
Nouă calfe mari,
Și Manole — zece,
Care vă întrece,
Voi vă apucați
Și să vă legați,
Aici să-mi durați,
Chiar din temelie
Pîn' la săvîrșie,
Mîndră mănăstire,
Chip de pomenire
Pentru-nchinăciune.
Da' voi ca să știți
Și să vă siliți :
Altă mănăstire
Să nu fie-n lume
Mîndră și frumoasă,
Naltă și chipoasă :
Să se mire domnii,
Domnii și-mpărații !
Manole stătea
Și se socotea,
Planuri că scotea,
Și nu zăbovea,
Lucrul că pornea,
Șferile-ntindea,

Locul măsura
Și se apuca,
Zidul că pornea,
Zidul că suia
Și se ridica.
Foaie de lalea,
Geabă se-ntrecea,
Geaba tot zorea
Din zori pînă-n noapte
Cu sudori de moarte,
Că orice lucra,
Ziua ce zidea,
Noaptea se surpa.
Zi întâia-așa,
A doua așa,
A treia așa,
Pîn' la săptămîna.
Meșterii sileau
Și mereu lucrau,
Da' Manole sta,
El nu mai lucra,
Ci mereu gîndea
Și se chibzuia.
Și mi se culca,
Dar cum se culca,
El, mări, visa
Visul aieva.
Și de se scula,
El așa zicea :
— Voi, nouă zidari,
Nouă meșteri mari
Și cu doisprece,
Care nu mă-ntrece,
Voi nu mai lucrați
Și mă ascultați :
De cînd m-am culcat,

Iată ce-am visat !
Se făcea, făcea,
Și se arăta
Ciohodar nemțesc
Pe zidul domnesc.
El că tot striga
Și tot cuvînta :
„Geaba tot lucrați
Și vă supărați,
Că n-ăți isprăvi
Pîn' ce n-ăți zidi
Chiar în temelie,
Tinără și vie,
De-o dalbă soție !“
Deci voi, meșteri mari,
Calfe și zidari,
Voi dacă voiți
Ca să isprăviți
Ceastă mănăstire,
Chip de pomenire,
Voi făgăduiți
Și vă juruiți
Pe pîne, pe sare,
Pe sfinte icoane
Și pe zilișoare ;
Acas' de vă duceți,
Nevestei nu spuneți,
Și mîni dimineată,
Pe rouă, pe ceață,
Care s-a sili
La zid de-a veni,
Pe ea voi zidi.
Foaie de mărari,
Doisprece zidari,
Nouă calfe mari,
Ei mi-au juruit,

Dar nu s-au ținut.
Acasă de-a mers,
Nevestei a spus
Că, ce-a fi să fie,
La zid să nu vie
Și să se trezească
De va să trăiască !
Floare și-o lălea,
Ziua că zorea,
Meșterii lucra,
Da' Manole sta,
Nici că mai lucra,
Ci mi se ruga
Și se tot uita,
Drumul cerceta.
Iată că zărea :
Cineva venea,
Și venea, venea,
Și mi-și aducea
Prînz de mîncătură,
Vin de băătură.
Și venea, venea,
Și mi-o deslușea !
Soțioara lui,
Nevestica lui,
Floarea cîmpului.
Cît el o vedea,
Inima-i plîngea,
Milă că-i venea
Și se închina
Și mi se ruga
Cu lacrimi de foc,
S-o-ntoarne din loc !
„Dă, Doamne, pe lume
O ploaie cu spume,
Cum n-a mai văzut

Om de pe pământ.
Mîndra a vedea
Și s-a-nspăimînta,
Doar de-a zăbovi,
Alta de-a veni,
În zid de-oi zidi !“
Dumnezeu că va
Ruga-i asculta,
Ploaie că dădea.
Și dete de-o ploaie,
Ploaie cu puhoaie,
Și făcu pîraie
Și umplu șivoaie.
Apele creștea
Și mereu ploua,
Și mereu turna.
Dar ea, vai de ea,
Nici că se-nturna,
Nici se-nspăimînta,
Că mereu venea
Și la drum zorea.
Manole-o vedea
Și mi se-ngrijea
Și se-nspăimînta,
Groază că-i era
Și se tot ruga :
„Dă Doamne, un vînt,
Un vînt pe pământ,
Copaci să răstoarne,
Mîndra să mi-o-ntoarne.
Doar a zăbovi,
Nu s-a prileji
În zid de-a zidi !“
Domnu-l asculta,
Vîntul că pornea
Și sufla, sufla,

Munții răsturna,
Copaci răsturna
Și ea, vai de ea,
Pe drum tot zorea
Și s-apropia.
Mañole-o vedea,
El mereu ofta
Și iar se ruga :
„Dă, Doamne, pe lume
Întuneric mare,
Cum nu s-a văzut
Pe acest pământ.
Nevestica mea,
Inimioara mea,
Doar s-a-nspăimînta
Și s-a-mpiedeca,
Bucate-a vărsa
Și s-a înturna !
Doamne-Dumnezeu,
Fă pe gîndul meu,
În gînd ca să-i deie,
Să se ducă-n lume
După bou bălan,
Că-i pierdut de-un an ;
Și tot l-a căta,
Și nu l-a afla ;
Doar s-a zăbovi
Și s-a prileji
Alta ca să vie,
S-o zidim de vie
Chiar în temelie !“
Domnu-l asculta,
Întunerec da,
Cum nu s-a văzut
Pe aist pământ.
Și ea tot venea,

Și venea, venea,
Și se-mpiedeca,
Și iar se scula,
La drum purcedea,
Bucate vărsa,
Apoi se-nturna
Și apoi pleca
După bou bălan,
Că-i pierdut de-un an.
Și dacă afla,
Măcelar căta
Și-l măcelărea ;
Și dacă-l gătea,
Bucate-l făcea ;
Și dacă gătea,
Cu grabă pleca
Și la drum zorea,
Și venea, venea,
Iată că sosea !
Iar bietul Manole,
Meșterul Manole,
Mi se gîndura,
Mi se-ntuneca
Și cu grai grăia :
— Doisprece pietrari,
Nouă meșteri mari,
Luați de-o zidiți,
Să nu mi-o trudiți.
S-o zidiți de vie
Chiar în temelie !
Meșterii rîdeau
Și cu ea glumeau
Și-apoi mi-o luau,
Pe zid mi-o puneau,
În zid o zideau.
Dar ea, vai de ea,

Ea nu mai rîdea,
Ci cu grai grăia :
— Doisprece pietrari,
Nouă meşteri mari,
De a fi cu glumă,
Gluma nu vi-i bună !
Manole-auzea,
Din gură ofta,
Nimic nu zicea.
Zidul se suia
Şi se ridica
De la gleznişoare,
Pin' la pulpişoare ;
De la pulpişoare,
Pin' la ţiţişoare ;
De la ţiţişoare,
Pin' la ochişori.
Meşterii zoreau
Şi mi-o învăleau,
Cu lucrul grăbeau.
Şi tot s-auzea,
Şi se desluşea :
— Manole, Manole,
Soţiorul meu,
Dulcişorul meu,
Zidul că mă strînge,
Ţiţişoara-mi strînge,
Lăptişoru-mi curge,
Copilaşu-mi plînge,
Trupuşoru-mi frînge !
Manole-auzea,
Cu oftat ofta,
Cu gura grăia :
— Taci, mîndruţa mea,
Că Dumnezeu vrea
La el să te ia,

Și noi să gătim
Și să isprăvim
Ceastă mănăstire
Pentru-nchinăciune.
— Copilașul meu
Cine l-a lăpta ?
— Zînele-or vedea
Și l-or alăpta !
— Cine l-a scălda ?
— Ploaia c-a ploua
Și mi l-a scălda !
— Cin' l-a legăna ?
— Vîntul a sufla
Și l-a legăna,
Dulce legănare,
Pin' s-a face mare !
Meșterii zorea,
Lucrul le mergea ;
Iată, isprăvea,
Bine le părea.
Cu opt telegari,
Cu opt harmasari,
Trăsură domnească,
Ceată-mpărătească,
Și cu Negru-vodă,
Și boierii țării
Trec la mănăstire
Ca să se închine.
Iată c-ajungeau,
Și ei de-mi vedeau,
Mult se minunau.
Luna că stătea,
Soarele mergea !
Foaie și-o lălea,
Negru-vodă sta,
Sta și se uita

Și se minuna
Și din grai grăia :
— Doisprece pietrari,
Nouă meșteri mari
Și Manole — zece,
Care vă întrece,
Voi că v-ați silit
Și m-ați multămit.
Eu v-oi da averi,
V-oi face boieri :
Să-mi spuneți cu drept,
Cu mîna la piept,
Dacă v-apucați
Alta să durați,
Altă mănăstire,
Pentru-nchinăciune,
Mult mai strălucioasă
Și mult mai frumoasă ?
Foaie de măcriș,
Sus pe-acoperiș,
Manole stătea,
Nimic nu zicea,
Dar cei meșteri mari,
Calfe și zidari,
Ei că se-ngîmfau
Și-așa răspundeau :
— Doamne, Negru-vodă,
Noi că ne legăm
Și ne apucăm
Alta să durăm,
Altă mănăstire
Pentru pomenire,
Mult mai strălucioasă
Și mai arătoasă,
Și mult mai frumoasă !
Foaie și-o lalea,

Negru-vodă sta,
Sta și se chitea,
Apoi porunceă,
Scările lua
Și că mi-i lăsa
Sus pe-acoperiș,
Vîntul să mi-i bată,
Ploaia să-i răzbată,
Foamea să-i mînînce,
Setea să-i usuce,
Să nu mai trăiască
Și să pomenească
De-altă mănăstire
Pentru pomenire
Așa arătoasă,
Mîndră și frumoasă !
Meșterii cei mari,
Calfe și zidari,
Ei, dacă vedeau,
Aripi își făceau,
Aripi-aripioare
Din scînduri ușoare,
Și se încercau,
Ca șoimii zburau,
Dar unde picau,
Stîncă se făceau.
Dar bietul Manole,
Meșterul Manole,
Aripi și-a făcut
Cum s-a priceput,
Dar unde-a picat,
Dumnezeu a dat
De-o mîndră fîntînă,
Cu apă puțină,
Cu slove săpate,
Cu slove din carte !

Să se pomenească,
Boieri dumneavoastră ;
Dacă nu era,
N-aveam ce cînta !

P a m f l e, pp. 19—24
(Țepu—Tecuci—Galați).

DOBRIȘEAN

Foicică trei sulfine,
Ascultați, boieri, la mine
Să vă spui un cîntec bine !
În oraș, în București,
La casele mari, domnești,
În curte la Mihnea-vodă,
Nemerit-a,
Poposit-a,
Măre, trei moșnegi bătrîni,
Cu barbele pîn' la brîni,
Cu căciuli la subțioare,
Cu vîslele la spinare.
Unul e din Burdușani,
Altul e de la Cegani,
Al treilea, din Lupșani,
Și pîrăsc pe Dobrișean
Naintea lui Mihnea-vodă,
Și din gură ce-i spunea,
Pira cum își așternea ?
— D-alei, doamne, Mihnea-vodă
Unde s-a mai cunoscut,
Unde boieri s-au văzut
Și boieri s-au pomenit
Să se ție de domnit ?
Ce-ar fi cerul cu doi sori,

Aşa-i țara cu doi domni ;
Două paloșe-ntr-o teacă,
Doi domni în țară săracă.
Măria-ta-n București,
Dobrișean în Stoienești.
Și ce e la Dobrișean
E doar numai la sultan,
Necum la măria-ta,
Necum, în toată țara.
Casele lui Dobrișean
Nu-s case ca casele,
Ci zăresc ca soarele.
Măria-ta, de judici,
Măria-ta nu spînzuri ;
Dobrișean, el judică,
Dobrișean, el spînzură.
Tot mai are Dobrișean
Cum ar avea un sultan,
Cum n-are măria-ta,
Cum n-are toată țara :
Cîți boieri au pribegit,
Dobrișean că i-a oprit
Și la el i-a poposit,
Și-n ciobani i-a străvestit ;
Dar nu-i poartă ciobănește,
Ci mi-i poartă chip domnește,
Cu caftane de pambriu,
Cu cizme de irmiziu,
Cu obiele de bumbac,
Mestecat cu păr din cap,
Că ține la ger mai cald.
Tot mai are Dobrișean
Cum ar avea un sultan,
Cum n-are măria-ta,
Cum nu e-n toată țara :
Vro cinci sute de berbeci,

Vro cinci sute de pribeci,
Tot berbeci de coade berci,
Cu coarnele răsucite
Și la vîrfuri poleite,
Și-i berbecul de la coadă,
De la coadă pîn' la coarne
Lung de cîte șapte palme.
Ciobanii lui Dobrișean
Sînt boieri ca de divan,
În toiege, răzimați
Și-n caftane îmbrăcați.
Bacii lui poartă cîrlige,
Tot cîrlige de argint,
Cum n-am văzut pe pămînt,
Nici în lume de cînd sînt.
În capul
Cîrligelor,
În josul
Belciugelor,
Cîte-o piatră nestimată,
De plătește țara toată,
Și pietre de diamant —
Strălucește noaptea-n sat.
Tot mai are Dobrișean
Cum ar avea un sultan,
Cum n-are măria-ta,
Cum nu e-n toată țara :
Vro cinci sute de mieoare,
Ce ies vara fătătoare,
Buți cu vin
Și stupi cu miere,
Mult bănet
Și grea avere.
Mihnea-vodă, d-auzea,
Sta puțin și se gîndea ;
D-o poruncă că-mi scria

Și zicea din gură tare :
— Savai, Ghineo, armaș-mare,
De cînd io te-am armășit,
Nici o slujbă n-ai plinit,
Dar acuma, să te scoli
Tina Vlășcii să-mi răscoli,
Măre, pe la miez de noapte,
Măre, cu sudori de moarte.
Iute, Ghineo, să te duci
Și la noi să ni-l aduci :
Cam cu oi,
Cam cu odăi,
Cam cu odalîcul lui !
Unde Ghinea se ducea,
La Dobrișean c-ajungea
Și ferman în mînă-i da.
Dobrișean îi mulțamea,
În mînă ferman lua,
Și din gură de-l citea,
Lacrămile-l podidea.
Să n-asculte nu-i venea,
Să nu meargă nu putea,
Că porunca e domnească,
Urgie dumnezeiască.
Deci el, măre, se scula,
Bucium în mînă lua,
În trei cornuri buciuma,
Ciobănași că-și aduna.
Ciobănașii toți venea,
Oișoarele-nșira,
Cadalîcul tot strîngea,
Drumul, măre, c-apuca,
Drumul Stoieneștilor
Către-al Bucureștilor.
Drumul coardă că-și ținea
Și mergea, măre, mergea,

Noaptea-n codri i-apuca,
Pîn' la Mihnea c-ajungea.
Dar mocanul,
Ca țaranul,
Nu știe ce e șofranul,
Că, de-l vede pe tarabă,
El zice că e tot iarbă,
Bună pentru nici o treabă.
Cînd la curte-mi ajungea,
Cînd în curte că-mi intra,
Ei pe iarbă se culca
Și cîrlige-și răzima,
Pe la ziduri le lăsa,
Tot cîrlige de argint
Cum în lume nu mai sînt,
Și-n capul
Cîrligelor,
În josul
Belciugelor,
Cîte-o piatră prețioasă,
De pătrunde zarea-n casă.
Mihnea-vodă ce-mi visa,
Mihnea-vodă se scula,
Măre, pe la miez de noapte,
Măre, cu sudori de moarte,
Și cînd ochii deschidea,
Zare-n case că-mi vedea,
Lumina și zarele
Cum răsare soarele.
El în palme că-și bătea,
Slugulița că-și chema
Și din gură că-i zicea,
Și cu vorba c-o muștra :
— Iaca, ziua s-a ivit,
Și divan n-am întocmit !
Sluga-i dreaptă

Și-nțeleaptă,
Ea din gură-i răspundea,
Răspundea și mi-i zicea :
— Stai, doamne, nu mă certa,
Că cu păcat ai avea ;
Că ziua nu s-a ivit,
Făr' de numai mi-a sosit
Ciobanii lui Dobrișean :
Ici cioban,
Colo mocan.
Și ei, măre, s-au culcat
Și de zid au răzimat
Tot cîrlige de argint,
Cum nici n-am mai pomenit
P-astă lume de cînd sînt,
Că-n capul cîrligelor
Sînt tot pietre prețioase
De pătrunde zarea-n case.
Mihnea-vodă, d-auzea,
Mihnea-vodă nu-l credea,
Ci de geam s-alătura,
La cîrlige se uita,
Pe ciobani că număra,
La oi seama că lua.
Pînă seama, să le ia,
Soare mîndru-mi răsărea,
Mihnea curtea-și aduna,
Toți boierii că-și chema,
La divan că mi-i strîngea.
Cîți boieri că mi-și venea
Și ciobanii că-mi vedea
Și cîrligele privea,
La averi seama lua,
Cu mirare se mira
Și de frică tremura,
Parc-ar fi fost gealatul

Cu paloș să le ia capul.
 Dobrișean, dacă venea,
 Cu mocani
 S-alătura,
 Cu ciobani
 S-amesteca,
 Seama turmelor lua.
 Nimenea nu-l cunoștea,
 Tot de mocan
 Îl lua,
 Tot cioban
 Îl socotea.
 Mihnea-vodă, de-l chema,
 În divan că-l aducea
 Și din gură ce-i zicea ?
 Pe nedrept îl osîndea
 Și de muică-l suduia.
 Dobrișean ce mi-și făcea ?
 Dobrișean ce-i răspundea ?
 — D-alei, doamne, Mihneo-vodă,
 Nu prea-ndesi la-njurat,
 Că e lucru cu păcat.
 Dacă tu m-ai întreba,
 Adevărul io ți-oi da,
 Adevărul c-ai afla,
 Zicu-ți „zău, pre legea mea“.
 D-alei, doamne, Mihneo-vodă,
 Spui tu, doamne, un cuvînt :
 Știi tu frate al cui sînt ?
 Am avut un tăiculiță
 Cu milă și cu credință,
 Ce mi-l cheamă Pipar-crai.
 Și mai am d-un frățior
 Ce mi-l cheamă Mihnea-vodă,
 Numele domniei-tele,
 Urgia frăției mele !

Atunci Mihnea, d-auzea,
De pe scaun se scula
Și de mumă-l suduia,
Și din gură-mi tot striga :
— De cînd maica m-a făcut
Cioban frate n-am avut !
Dobrișean mi se ruga,
Se ruga și mi-i vorbea,
Cu glas dulce-l îmblînzea,
Lîngă dînsul căci ședea,
Ședea, mare, gealatul
Cu paloș să-i ia capul.
Dobrișean cum se ruga
Și din gură ce-i zicea?
— O Mihneo, măria-ta,
Nu sili la cap tăiat,
Că e lucru cu păcat ;
Nu grăbi
Pîn' mi-o sosi
Caftanul
Și baltacul !
Pînă vorba-și isprăvea,
Ochii-și negri d-arunca
Înspre lungul drumului,
La răzarea soarelui,
Și-ntr-acolo ce-mi vedea ?
Ce-mi vedea mi-l bucura :
Fuga mare că-mi venea
D-o cocie făurită,
Numa-n verde zugrăvită,
Numa-n aur poleită,
Iar într-însa că-mi erea
O dalbă călugăriță,
Albă, albă la pielită,
Neagră, neagră la cosită,
Sor' cu vodă Ștefăniță.

Cînd boierii mi-o vedea,
La pămînt se ploconează.
Dacă, mare, ajungea,
Din cocie jos se da
Și pe scară se urca.
Sus în case d-ajungea,
Palma bici că mi-și făcea,
Frumușel mi-o aducea,
Pe gealat cu ea lovea ;
Pe gealat cînd îl izbea,
Sîngele îl podidea,
Cu păreți l-amesteca,
Toți boierii-ncremenea.
Apoi călugărița
Mîna-n rasă că băga,
Un ferman că mi-și scotea
Și pe masă mi-l puneă,
Și la toți îl arăta,
La citire-i îmbia.
Cine, mare, că-l citea
Drumul fugii
Mi-apuca,
Semnul crucii
Că-și făcea.
Mihnea-vodă, de-mi vedea,
De pe scaun se scula,
La ferman că se ducea,
Și cu mîna-l apuca
Și cu ochii mi-l citea.
De-l citea cît îl citea,
Lacrămile-l podidea
Și din gură ce-mi zicea ?
— Zău, boieri, pe legea mea,
De cînd maica m-a făcut
Cioban frate n-am avut ;
Dar acum mi l-am găsit,

Că e lucru dovedit :
Am găsit pe ăst mocan,
Am găsit pe Dobrișean !
Vorba, măre, nu sfirșea,
Și el, măre, ce-mi făcea ?
Pe atît nu se lăsa,
Ci de mînă-l apuca
Și la baie mi-l ducea,
De sarică-l dezbrăca,
Fără haine mi-l lăsa
Și pe dînsul ce găsea ?
Îi găsea, măre, la briu
Scris prejur un spic de grîu ;
Și la piept de se uita,
Scris pe dînsul ce găsea ?
Îi găsea domnești odoare ;
Sfînta lună, sfîntul soare,
Iar în cei doi umerei
Găsea doi luceferei.
Mihnea-vodă, de-mi vedea,
El de mînă că-l lua,
Înăuntru că-l ducea,
Toți boierii că-și chema,
Mîna maicei săruta
Și domnia-și împărțea,
Și din gură ce-mi zicea ?
— Iaca, frate, să domnești,
Slujbe mare să împărțești,
Boierii să rînduiești !

Teodorescu, pp. 473—477 ;
inf. Petrea Crețul Șolcan
(Lacul-Sărat—Brăila—Galați),
14. VIII. 1883.

MIRCEA CIOBĂNAȘUL

Din oraș, din Cîmpulung,
La poarta lui Negru-vodă,
Genunchiat-a, frate,
Genunchiat-a, dragă,
Că-i d-un mic de ciobănaș,
Cu cămașa ca tina,
Cu pielea ca zăpada,
Cu cîrligul supt genunche,
Cu căciula subțioară,
Săvăi, cu gluguța goală.
Trei zile la poartă-mi sta,
Negru-vodă-l întreba :
— Ai, tu, mic de ciobănaș,
Ce mi-ți e jaloba ta,
Să mi-ți fac dreptatea ?
Dar cel mic de ciobănaș
Rupse din grai a grăi :
— Alei, doamne, Negru-vodă,
De stătuși de mă-ntrebași,
Adevărul spune-ți-ași :
De mic, sărac mi-am rămas,
Mititel și fățărel,
Pe mîna străinilor,
La coada tăciunilor.
Azi așa și mîine-așa,
Dete dragul Dumnezeu
Și Măicuța Precista
Și mai mare mă făcui,
Și minte mai dobîndii.
Cînd mai mare mă făcui,
Dacă văzui și văzui,
Sluguliță mă băgai ;
Sluguliță pe hăinuțe,
Argățaș pe mălăiaș,

Și p-o căciulă mițoasă,
Și p-o sarică lățoasă.
Azi așa și mâine-așa,
Dete dragul Dumnezeu
Și Măicuța Precista
Și mai mare mă făcui,
Și minte mai dobîndii.
Cînd mai mare mă făcui,
Dacă văzui și văzui,
La trei stăpîni mă băgai,
Trei stăpîni, zău, ca trei domni,
Săvăi, cu trei mii de oi.
Cînd eram mai micșorel,
Eram drag stăpînilor
Și urît stăpîncelor ;
Stăpînii mă miluia,
Stăpîncele mă bătea.
Azi așa și mâine-așa,
Dete dragul Dumnezeu
Și Măicuța Precista
Și mai mare mă făcui,
Și minte mai dobîndii.
Cînd mai mare mă făcui,
Stăpînii-acum mă bătea,
Stăpîncele mă miluia.
Stăpînii s-a mîniat,
Cu oile m-a mînat,
Jos, la baltă m-a mînat.
Cînd la baltă am plecat,
Stăpîncele, mă plîngea,
Stăpînii mă blestema.
Și la baltă mi-am plecat,
D-un vifor mi-a viforat,
Grea zăpadă mi-a picat,
Oile le-a nămețit,
Dulăii mi-a risipit ;

Din trei mii și ce-mi mai trece,
Am rămas numai cu zece ;
Dintr-o haită de dulăi,
Am rămas numai cu doi.
Dar el, frate, ce-mi făcea ?
Ciobănașul că-mi spunea,
Negru-vodă-l asculta :
— Alei, doamne, Negru-vodă,
Dacă văzui și văzui,
D-o lopătică-mi făcui
Și zăpada-mi curății,
Cărăruie că-mi gătii,
Cu-oile-n baltă răzbii
Și d-o tîrlă că-mi croii.
Sălcioare-mi dărîmai,
Oițele-mi săturai.
Azi așa și mîine-așa,
Dete dragul Dumnezeu
Și Măicuța Precista,
Veni și primăvara
Și-ncolți și ierbuța,
Oițele că-mi fătară,
Și-ăle zece se-ndoiră,
Îndoite se-mpătriră,
Împătrite se-nnoptiră.
Dete dragul Dumnezeu
Și Măicuța Precista
De-mplinii, doamne, suta,
Și din sută, altă sută,
Și din două făcui patru,
Și din patru făcui opt,
Pusei miia, zău, la loc.
Și din mie, altă mie,
Și din două, făcui trei,
Cît timp, doamne, că stătui ?
Nouă ani și ce-mi mai trece,

De mai povîrnea spre zece.
 Alei, doamne, Negru-vodă,
 Stăpînii m-a părăsit,
 La turmă n-a mai venit
 Nici cu sare la mioare,
 Nici bolovani la cîrlani,
 Nici opinci pe la ciobani.
 Am făcut cum am putut,
 Oîtele mi-am prăsit.
 Ciobanul ce-mi mai zicea ?
 — Alei, doamne, Negru-vodă,
 Cum judeci în lume toate,
 Fă-mi și mie dreptate.
 După cum mă-i învăța,
 Așa parte că le-oi da.
 Negru-vodă ce-mi zicea ?
 — Ai, tu, mic de ciobănaș,
 Ce parte ca să le dai ?
 Oile să le-mpărțești :
 Să dai la stăpîni trei părți
 Și să tragi la tine-o parte,
 C-asa-ți găsesc dreptate !
 Dar cel mic de ciobănaș,
 Cu cămașa ca tina,
 Cu pielea ca zăpada,
 Cînd așa că-mi auzea,
 În picioare se scula,
 La oîte se-ntorcea,
 Jos, la baltă, se lăsa,
 Din bucium că-mi buciuma,
 Din gură că mi-și striga,
 Toți ciobanii s-aduna,
 Oile le-amesteca,
 Tot o turmă le făcea
 Și, frate, că mi-și pleca,
 La munte se ridica,

În lunca Argeşelului,
 În piatra Nămăieştilor,
 Dasupra Muşcelului,
 În preajma Cîmpulungului.
 Cînd aci că mi-şi venea,
 Mîndră tîrlă că-mi croia
 Şi stăpînii mi-l afla,
 Fuga la cioban că-mi da,
 La cel mic de ciobănaş,
 Cu cămaşa ca tina,
 Cu pielea ca zăpada.
 Cînd ciobanii mi-i vedea,
 Oile le-amesteca,
 Tot o turmă le făcea
 Şi-n tîrlă că le băga,
 Şi stăpînii că-mi sosea.
 Dar cel mic de ciobănaş,
 Cu cămaşa ca tina,
 Cu pielea ca zăpada,
 În tîrlă că mi-şi intra,
 Oiţele le-mpărţea.
 El d-o parte că-şi oprea,
 Trei părţi la stăpîni că-mi da.
 Dar stăpînii ce-mi făcea ?
 Ei, măre, nu se-nvoia.
 Pricina pe ce d-avea ?
 Pe cel mic de cîrlăior,
 Berbecel, doamne, crescut
 Pe mila ciobanilor,
 În coada tăciunilor.
 Stăpînii se mînia,
 Mîna pe cioban puneă,
 Mi-l bătea, mi-l canunea,
 Cu moartea-l împotrivea.
 Dar cel mic de ciobănaş,
 Cu cămaşa ca tina,

Cu pielea ca zăpada,
Făcea, mări, cum mi-și făcea,
Din mîna lor că-mi scăpa,
Ocol tîrlei că mi-și da,
Mîna pe paloș punea,
De stăpîni s-apropia,
Și cum paloșu-aducea,
Capetele le tăia.
Capetele le-aduna,
În glugă mi le punea,
Oile le-amesteca,
Tot o turmă le făcea,
La Negru-vodă venea,
Oile-n curte-mi băga.
Negru-vodă ce-mi zicea ?
— Cătați, boieri, de vedeți,
Vedeți, curtea mea domnească
Acu-i tîrlă ciobănească !
Dar cel mic de ciobănaș,
Cu cămașa ca tina,
Cu pielea ca zăpada,
Rupse din grai a grăi :
— Alei, doamne, Negru-vodă,
După cum m-ai învățat,
Așa parte că le-am dat.
Pricina pe ce-au d-avut ?
P-acest mic de cîrlăior,
Ce stă-n fața dumnealor,
Berbecel, doamne, crescut
Pe mila ciobanilor,
În coada tăciunilor.
Stăpînii s-a mîniat,
Mîna pe mine c-au pus,
M-a bătut, m-a canunit,
Cu moartea m-a-mpotrivit ;
Am făcut cum am putut,

Din mîna lor c-am scăpat,
Mîna pe paloş c-am pus,
Şi cum paloşu-am adus,
Capetele le-am răpus
Şi-n glugă că le-am adus.
Gluga de moţ că mi-o lua,
Jos, frate, mi-o scutura,
Trei capete că-mi cădea.
Negru-vodă se mira,
La boieri mi se uita
Şi din gur-aşa-mi grăia :
— Cătaţi, boieri, de vedeţi,
Unde, frate, s-a văzut
Şi, frate, s-a pomenit
Să-şi taie sluga stăpîinii,
Nu pe unul, ci pe trei ?!
Ce staţi, frate, şi vă-uitaţi ?
Luaţi-l şi mi-l spînzuraţi !
Dar cel mic de ciobănaş,
Cu cămaşa ca tîna,
Cu pielea ca zăpada,
Rupse din grai a grăi :
— Alei, doamne, Negru-vodă,
Nu pripi cu spînzuratul,
Ci să stăm să ne dăm sfatul :
Din oraş, din Cîmpulung,
Din Buda veche de demult,
Tătarii că ne-au robit ;
Noi, doamne, ne-am răspîndit,
Căci d-aveam d-un tăicuşor
Şi mi-l chema Crăişor,
Pe maica, doamna Ileana.
Mai d-aveam, d-un frăţior,
Şi mi-l chema Negrişor,
Ca şi pe măria-ta !
Negru-vodă-mi auzea,

La boieri că-mi poruncea :
— Lăsați-l, nu-l spînzurați,
Luați-mi-l și-l îmbrăcați
Și de semne să-l cătați,
Că d-o-avea vrun semnișor,
O fi vro viță de domn
Și mi-o fi d-un frățior.
Boierii mi-l îmbrăca
Și de semne mi-l căta,
Și ce semne că-mi găsea ?
Găsea-n pieptu-i soarele,
Lumină cu razele ;
Găsea în spate luna,
Lumină cu lumina ;
În cei doi d-albi umerei
Lucea doi luceferei ;
Și-n creștetul capului,
Scrișu-i spicul grîului ;
Și mai jos, la subțioară,
Scrișă mi-i d-o săbioară :
Semne bune de domnie,
Soție de vitejie.
Dar cel mic de ciobănaș,
Cu cămașa ca tina,
Cu pielea ca zăpada,
Dacă vedea și vedea,
Mîna-n glugă că-mi băga
Și ristobul că scotea
Și pe masă-l deschidea.
Negru-vodă se uita,
Lacrămile-l podidea,
Frățiori buni se găsea.
În brațe se-mbrățișa
Și-n fețe se săruta,
La zeafet, frate, ședea
O lună ș-o săptămînă,

D-abia-și făcea voia bună.
Și mi-și bea, și mi-și mînca,
Și chef mare că-mi făcea.
Dar cînd fu despre beție,
Despre dalba veselie,
Negru-vodă că-mi zicea :
— Alei, frățioare Mircea,
Alei, Mircea, Mircică,
Să-mi dai mie ciobănia,
C-o să-ți dau eu, zău, domnia.
Așa, Mircea ce-mi zicea ?
— Ține-ți, frate, domnia,
Mi-oi ținea ciobănia
Ș-oi trăi cum oi putea.
La zeafet mereu ședea
Și mi-și bea, și mi-și mînca,
O lună și-o săptămînă,
D-abia-și făcea voia bună,
Cum e legea domnilor
Și, mări, d-a-mpăraților.

Mateescu, pp. 3—12
(Curtea-de-Argheș — Ar-
geș).

MIHAI-VODĂ ȘI RADU CALOMFIRESCU

Asupra Caralelor,
În dreptu Zimnicelor,
Multe cortuleață-m' sînt,
Multe sînt, mărunte sînt !
Multe sînt de iepîngele,
Da' mai multe de burci negre,
De burci negre tătărești.
La mijloc de cortuleață

Este-un cort mare, rotat,
Cu creștetul nărimzat,
Cu țăruse de alamă,
Cu prăjinile de argint,
Ce nu s-a mai pomenit !
Iar sub cort cine mi-și șade ?
Șade domnu Mihai-vodă,
Cel mintos și strîns la vorbă,
Cu Buzeștii amîndoi,
Cu Căpreștii cîteșitrei,
Cu Nica căpitanu,
Tăria războaielor
Și spaima păgînilor,
Popa Stoica din Fărcași,
Care-m' sare șapte pași
C-o sută de călărași,
Face la mai mulți năcaz !
Frumoasă masă mi-e-ntinsă,
De cești toți era coprinsă,
Bea bine și petrecea,
De nimenea nu grijea.
Cînd căuta cam de-o parte,
Tare-m' venea și sosa
Sau' ¹ Radu Calomfirescu,
Călare pe-un pui de hat
De niminea nenvățat ;
În sabie-mbăierat
Și în suliță răzmat ;
Cu gurița ca de lup,
Coadă-i varsă pojar verde,
Pojar verde pe pămînt,
Ce nu s-a mai pomenit !
Iar acia de-m' venea,
Bună ziua că mi-și da.
Mihai-vodă-i mulțamea

¹ Pentru „savai“.

Și la masă mi-l poftea.
Bea bine și petrecea,
Iar cînd fu despre beție,
Despre d-alba-i veselie,
Radu-atunce ce grăia ?
— D-ai, doamne, măria-ta,
Bine bei și te cinstești,
De nimica nu grijești !
Da' știi, doamne, d-au nu știi
Că la noi, la București,
Sînt lucruri de te-ngrozești ? !
Mulți tătari că mi-au venit,
Bucureștiu l-a robit.
Și mie că mi-au robit :
Sau d-albă de tăiculiță,
Sau d-albă de muichiliță,
Sau d-albă de coconiță,
Sau d-albii de coconași,
Sau negrii de țigănași !
Da' știi, doamne, d-au nu știi,
Să-m' dai oaste-ntr-ajutori
Pe Buzestii amîndoi,
Că țin bine la război,
Pe Căpleștii cîtetrei,
Că se luptă cu temei,
Pe Nica căpitanu,
Care bate cu tufanu,
Tăria războaielor
Și spaima păgînilor,
Popa Stoica din Fărcași,
Care-m' sare șapte pași
C-o sută de călărași,
Face la mai mulți necaz !
Știu că Buzescu-al mai mic
Face hordia colnic
Fără băț, fără nimic !

Și Buzescu al mai mare
Face hordia vîrcoale
Fără băț, în mină n-are !
Și-om scăpa de chin și jale,
De prea multe angarale,
Ca să-nvățăm pe turcoi
Să nu mai dea pe la noi,
Căci prin țară pe la noi
De-or mai trece mulți turcoi,
Nu mai vedem car și boi,
Nici în obor zece oi !
Mihai-vodă ce-m' grăia ?
— Bine, eu oaste ți-oi da,
Ți-oi da oaste-ntr-ajutor.
Unde ție ți-o păsa,
Acolo te vor lăsa !
Oaste-ntr-ajutor că-i da,
La București că-m' pleca.
Păn-aproape să ducea,
Mulți tătari că mi-și vedea,
Fuga-ndărăt o tulea,
Numai Radu rămînea,
Numai Radu cu sluga.
Iară Radu ce-m' făcea ?
Dacă vedea și vedea,
Cu sluga că se vorbea,
În gură să săruta,
În săbii că se ciocnea
Și prin tătari abătea,
Știi, ca un vînt viforît,
Pentru-un pom et înflorit,
Și cum mi-și zac florile,
Așa cad trupurile...
Cînd fu soarele-n chindie,
Tăie Radu șapte mie,
Iară sluga, nu să știe !

Radu-atunci că dezrobea :
Sau d-albă de tăiculiță,
Sau d-albă de muichiliță,
Sau d-albii de coconași,
Sau negrii de țigănași.
Pe toți că-i împreuna,
Seama bine că mi-și loa,
Iar cocoana n-o vedea.
Radu din gură-mi grăia :
— Muică, muichilița mea,
Unde-mi este cocoana ?
Iar mumă-sa că-i spunea :
— Muichiliță, Radule,
Uite-te pe cea cîmpie,
Tare-m' fuge-un mîrzăcel
Cu cocoana după el,
Cu coada c-a-nfășurat-o,
După el a apucat-o !
Iară Radu, de-auzea,
Și pe cal încăleca.
Picioru-n scară puneă,
Nici pe șea nu s-așeza.
Mîna-n buzunar băga,
Scotea mic de piluleț,
Pilulețul plumbuit
Cu cinci litre de argint,
Și pe cal că-l atingea
Cam la capul pieptului,
Unde-i păs voinicului.
Păn' pe șea se așeza,
Noauă hotare trecea.
Pe mîrzac că-l ajungea,
Iar cocoana de-l vedea
Așa din gură-m' striga :
— Radule, soția mea,
Păzește-te, Radule,

Că-mi e mîrzacul stîngaci,
Că de pleacă,
Dă cu stînga,
Cînd se-ntoarce,
Dă cu dreapta !
Iară Radu de-auzea,
Radu din gură grăia :
— Cocoană, cocoana mea,
Dacă este, frate,-aşa,
Ia apleacă-ţi tu capu,
Ca să tai eu mîrzacu !
Iar cocoana, de-auzea,
Şi capul că-l apleca.
Radu cu paloşu da,
Cap de la trup că-i tăia
Şi oblîncul de la şea.
Aci-n drum că-l năpustea
Şi cocoana că ş-o lua
Şi-ndărăt că se-ntorcea
Şi pe toţi împreuna.
Nici pe-aia nu se lăsa.
Îndărăt că se-ntorcea,
La Mihai-vodă venea,
De departe că-l mustra :
— D-ai, doamne, măria-ta,
Îmi deteşi oaste-ntr-ajutor ? !
Unde mie mi-a păsat,
Acolo că m-a lăsat !
Mihai-vodă de-auzea,
Unul l-altul se uita,
Toţi cu paloşele da
În Radu Calomfirescu.
Iară Radu ce-m' făcea ?
În inel că sprijunea,
Până deştiu mi-i tăia.
Dacă vedea şi vedea,

Cizma din picior trăgea,
 În potcoavă-i sprijunea
 Până cizma i-o tăia.
 Dacă vedea și vedea,
 Fuga la gard că mi-ș' da,
 Mina pe-o proptă puneă,
 Din pământ că mi-o scotea,
 Iar din cui nu mi-și putea.
 El din gură ce-m' zicea ?
 — Fi-i-ar trupu-al nu știu cui,
 Care prinde proptă-n cui !
 Dacă vedea și vedea,
 Fuga pe gheață că-m' da
 Ș-acolo mi-l prăpădea.
 Iar cocoana, de-auzea,
 Foarte rău că se-ntrista,
 Tron de ceară că-i făcea,
 Unde, mări, l-îngropa ?
 La minăstirea domnească,
 Pentru să se pomenească,
 Fost-a cruce voinicească !

C i o b a n u - P l e n i ț a, pp. 291—297 ;
 inf. Matei Julea
 (Cetate—Calafat—Oltenia).

VARTICI

Foaie verde salbă moale,
 Când fuse Vinerea Mare,
 Plecă vodă-n vînătoare.
 'N vînătoare că plecase,
 Doamna singură rămase.
 Dară doamna ce-mi făcea ?
 Tot ea, frate, că-mi chema
 Douăsprece jupînese,

Ia vezi, tot cocoane-alese,
Și la masă le punea,
Mare gurban că făcea.
Cu paharu cin' le da ?
Săvăi, fină-său Vartici.
Și mi-și bea,
Și mi-și mânca.
Dară doamna ce-mi făcea ?
Tot la Vartici se uita,
Bine seama că i-o lua.
Dar când fu după cinare,
După dalba ospățare,
Semn lui Vartici că făcea
Pe jupînese a-mi căra.
Tot cu butca le căra,
Tot prin case poleite,
Cu sticlă acoperite.
Și p-acasă le ducea,
Numai Vartici rămînea.
Așa, doamna ce-mi zicea ?
— Alelei, fine Vartici,
Vino lîngă mine-aici.
Din ceasu ce te-am văzut,
La inimă mi-ai căzut.
Alelei, fine Vartici,
Vino lîngă mine-aici,
Că-mi ești-nalt și sprîncenat,
Cu trei semne de vărsat
Și dulce la sărutat.
Dară Vartici ce-mi zicea ?
— Alelei, nașă Ileană,
Nu ți-a fi, nașă, păcat,
Că de mic m-ai botezat,
De mare m-ai cununat,
Nu ți-a fi, nașă, păcat
Să cădem la sărutat ?

Aşa, doamna ce-mi zicea ?
 — Alelei, fine Vartici,
 Vino lângă mine-aici.
 Pentru păcatele tele
 Da-oi averile mele.
 Face-oi multe mănăstiri,
 Să fie de pomeniri.
 Ş-oi mai face fântini reci
 Pe la drumuri şi poteci ;
 Ş-oi da vaci pe la săraci,
 Ş-oi mărita fete mari.
 Dară Vartici ce zicea ?
 — Alei, naşă Ileană,
 Mai aşteaptă puţinţel,
 Să-mi îmbrac cel căftănel,
 Că mă prinde bine-n el.
 Aşa, Vartici ce-mi făcea ?
 Acasă mi se ducea,
 Grajd de piatră descuia
 Şi pe Negru mi-l scotea,
 Şi la scară mi-l lega.
 Apoi în casă-mi intra,
 Soţia şi-o săruta,
 Coconii-şi îmbrăţişa
 Şi-aşa Vartici că-mi zicea :
 — Draga mea de coconiţă,
 Ai să rămii văduviţă ;
 Dragii mei de coconaşi,
 Rămîneţi de mici săraci !
 Dar Vartici ce-mi mai făcea ?
 El afară că-mi ieşea,
 Pe Negru încăleca,
 Şi el, măre, că-mi fugea,
 Tocma, frate,-n Țaligrad,
 Ca să scape de păcat.
 Da' Vartici dacă fugea,

Doamna tare se-ntrista
Și pornea de bolnăvea.
Ștefan-vodă că-mi venea,
Din vînătoare-mi venea,
Și pe doamnă o-ntreba
Și prindea de-o ispitea.
Așa, doamna ce-mi spunea ?
Tot pe Vartici că-mi pîra
Cu pîră înveninată
Și cu inimă spurcată.
Ștefan-vodă-mi auzea,
Palmele la ochi punea,
După Vartici trimetea
Și-ndărăt că-l aducea.
Ștefan-vodă ce-mi făcea ?
El, frate, că-mi aduna
Boierii divanului,
Caimacamii tîrgului,
Toți sfetnicii sfatului,
Pe Vartici mi-l judeca,
Tot lui vină că-i găsea.
Dar soția lui Vartici,
Cu coconașii cei mici,
Fuga la vodă că-mi da
Și din gură-așa-mi grăia :
— Nașule, măria-ta,
Ia nu te mai gîndura
Și nu mi-l mai spînzura !
Ștefan-vodă ce-mi zicea ?
— Fină, finișoara mea,
Ia, nu te mai gîndura,
Pe Vartici d-oi spînzura,
Coconii orașului,
Caimacamii tîrgului,
Sfetnicii divanului,
Care ție ți-o plăcea,

După ala mi te-oi da
Și tot eu te-oi cununa !
Foaie verde ș-o lalea,
Ștefan-vodă porunceă
Pe Vartici de-mi spînzura
'N grădina cu florile,
Und' se plimbă doamnele,
Doamnele cu roabele,
Cînd răsare soarele.
Dar soția lui Vartici,
Cînd spînzurat mi-l vedea,
Fuga în casă că-mi da,
Mîna pe hamger puneă
Și singurea se junghea,
Cu Vartici alătura.
P-amîndoi că-i îngropa
'N grădina cu florile,
Und' se plimbă doamnele,
Doamnele cu roabele,
Cînd răsare soarele.
Ștefan-vodă ce-mi făcea ?
Prin grădină se uita,
Doi trandafiri că-mi zărea
De mijloc învîlcinați,
De vîrfuri apropiați,
Tocmai, zău, ca niște frați.
Ștefan-vodă de-mi vedea,
La inimă se-nmuia,
Lacrămile-l podidea
Și din gură-așa grăia :
— Cine strică dragostea,
Dumnezeu să nu i-o dea ;
Să i-o dea și să i-o ia,
Ca să crează altuia !

Mateescu, pp. 29—34
(Albești—C.-de-Arges—Arges).

DEDIU VORNICUL

Foițică meri creștești,
În oraș, în București,
În curtea lui Ștefan-vodă
Mi s-a strîns boieri la vorbă,
Ca frunza și ca iarba,
De nu mai le dai seama :
Boierii divanului,
Caimacanii tîrgului,
Și cu ai Brașovului,
Și toți bea, și toți mînca
Și cu bine petrecea ;
Dar unii dintre boieri
Nici nu bea, nici nu mînca,
Numai sta de tot pîra,
Tot pe Dediu vornicul.
Ei din gură că-mi grăia
Și lui vodă că-i spunea :
— Alelei, doamne, Ștefane,
Dediu tău s-a lăudat
Că cum ți-a luat vornicia,
Ca mîine-ți ia și domnia !
Domnul Ștefan, dac-auzea,
El la Dediu trimitea
Și în grabă mi-l lua,
Și-l ducea de-l închidea
Sus, pe apa Nistrului,
Temnița Oltinului.
Dar Dragna, soția sa,
Adăsta un an sau doi,
Pînă-mplinea p-el de trei,
Și la taică-său mergea,
La pămînt îngenunchea
Și din gură că-mi grăia :
— Taică, tăiculiț-al meu,

Unde-mi este Dediu meu ?
 De e mort, să mi-l jelesc
 Și bucate să-i jertfesc,
 Pe la popi să-l pomenesc ;
 De e viu, ca să mi-l știu.
 Taică-său de auzea,
 Așa din gură grăia :
 — Nu e mort ca să-l jelești
 Și bucate să-i jertfești,
 Și la popi să-l pomenesti,
 Ci e Dediu-n vornicie,
 Adastă, că mâine-o să vie.
 Ea acasă că-mi pleca,
 Și acasă că găsea,
 Colo jos, la capul scării,
 O fetiță de țigan,
 De mare ca de cinci ani.
 La pământ ingenunchea
 Și din gură că-mi grăia :
 — D-ale, coconiță Dragnă,
 Nu ți-e Dediu-n vornicie,
 L-adăști că mâine-o să vie,
 Ci e Dediu la-nchisoare,
 De trei ani lipsit de soare,
 Sus, pe apa Nistrului,
 Temnița Țolțului !
 Dar Dragna, cînd auzea,
 Mîna-n buzunar băga,
 Cu galbeni că o scotea
 Și la țigancă că da.
 Apoi Dragna ce-mi făcea ?
 Ea la taică-său mergea
 Și din gură îmi zicea :
 — Taică, tăicuți-al meu,
 Ia descuie lăzile
 Și dă-mi mie cheile,

Să-mi deschid temnițele.
Taică-său, cînd auzea,
El atunci să supăra,
Cheile că le-arunca.
Dragna cheile lua
Și afară că-mi ieșea
Și din gură că-mi grăia :
— Dar voi, măi birjarilor,
Și voi, cucierilor,
Puneți caii la cucie,
La cucia cea de vară,
Dar de ne-om duce mai tare !
Opt cai la butcă punea,
De negri ca corbul,
De ducaci ca șoimul.
Și în butcă să punea
Și la temniță pleca,
Temnița o descuia
Și pe Dediu că-l găsea,
Numai p-o grindă ședea,
Și afară mi-l scotea.
La bărbier trimetea,
Bărbierul că-mi venea
Cu briciul, cu cureaua.
Pe-o parte că mi-l rădea,
Pe alta carnea-i curgea.
El din gură că-mi grăia :
— D-ale, soțioara mea,
Eu aici cînd am venit,
Broștile erau ca nucile
Și-acum sînt ca ploștile ;
Șerpii erau ca undrelele,
Și-acum sînt ca sulele.
Și-o vrăjmoaică de șerpoaică
Tot în poală-mi să oua,
Tot în poală-mi pui scotea.

Iară el că-mi poruncea,
Și d-un cal că-i aducea,
Și pe cal încăleca,
Și la taică-său mergea,
Și peste porți că-mi sărea,
Vitejia-și arăta,
Și el atunci că murea.
Dar Dragna, soția sa,
Ea din gură că-mi grăia :
— Taică, tăiculiț-al meu,
D-ar da bunul Dumnezeu
Să te-nsori de nouă ori
Și să faci nouă feciori,
Și pe urmă-o copiliță,
Să te-adape în temniță !

Păsculescu, pp. 200—201 ;
inf. D. Niculescu
(Melinești — Filiași — Oltenia).

IORDACHIȚĂ-A LUPULUI

Arde focu ce mi-ș' arde,
Arde focul sus la Iași,
Schinteiele-n Filiași,
Para-i bate la Lăptești,
Peste tot Găvrilărești,
La casele lui Iordache,
Lui Iordache-a Lupului,
Cinstitul divanului,
Fala căimăcamului !
Cînd oi zice de Latache,
Este unul Manolache,
De pîrăște pe Iordache :
— D-alei, doamne, Gligor-vodă,
De la Paști pîn' la Precup

Trei divanuri s-au făcut,
Iordăchiță n-a venit.
Stă divan nehotărît
Din pricina lui Iordache.
Au-ori la cap s-a mărit,
Sau în pungi s-a-ncumețit,
Cu Marișca s-a-ndrăgit,
De la divan n-a venit !
Grăia domnu Gligor-vodă :
— Ia sai, turc Bulibașa
Și tu aga Mustafa,
Ia toată oștirea mea,
Du-te, frate, și mi-l ia !
Iară turc Bulibașa
Și cu aga Mustafa
Din guriță-așa zicea :
— Ai, doamne, măria-ta,
Ia să-mi dai, doamne, gujbanu,
Gujbanu și cu caftanu,
Să zic că-l cheamă divanu.
Și pe toate i le da,
La Iordăchiță pleca.
Cînd la poartă-mi ajungea,
Gardă la poartă-mi avea,
Marișcuța-l strejuia,
Cu capu-n poală-l ținea,
Ochi pe fereastr-arunca,
Poteri grele că-m' vedea,
Din guriț-așa striga :
— Iordăchiță, lumea mea,
Cum dormi, frate, deșteptat,
Poteri grele te-au călcat !
Nu e poteră curată,
Și-i cu turci amestecată !
Iordăchiță, de-auzea,
Drept în picioare sărea.

Afar' la poartă ieşea,
Pe gardă mi-o răspîndea,
Poteri grele de intra.
Cînd potera că intra,
Sus pe scară să suia,
Mîna-n buzunar băga
De caftanu mi-l scotea,
Caftanu şi cu gujbanu,
Jos pe masă mi-l trîntea.
Iordăchiţă, de-l vedea,
Apă rece că cerea,
Pe ochi negri se spăla,
De divan că se-mbrăca,
Din guriţă-aşa zicea :
— Marişcută, soaţa mea,
De-ai vedea că zăbovesc,
Buţile să-ţi pitroceşti,
Bucate să-ţi încălzeşti !
Şi la divan să ducea,
Sus pe scară să suia
Şi bună ziua că da.
Niminea nu-i răspundea
Şi nimini nu-i mulţămea.
Grăia domnu, Gligor-vodă !
— Iordăchiţă-a Lupului,
Cinstitul divanului,
Fala căimăcamului,
Verişor Dudescului,
Nepotul Schintescului,
De la Paşti pîn' la Precup
Trei divanuri s-au făcut,
Şi la divan n-ai venit.
Sau la cap mi te-ai mărit,
Ori pungii te-ai cumeţit
Şi Marişca te-a-ndrăgit,
De la divan n-ai venit ? !

Atita vorbă că-i da,
Gligor-vodă că striga :
— Ia sai, turc Bulibaşa
Şi cu aga Mustafa,
Ia-l în vale la ceşmea
Şi lucrează-l cum ai vrea !
Marişcuţa ce-m' făcea ?
Cai la caretă pune
Şi la divan d-alerga.
Jos din caretă se da,
Sus pe scară să suia,
Cînd în divan că intra,
Peste boieri să uita,
Pe Iordache nu-l vedea.
Atunci din gură zicea :
— D-alei, taică, Gligor taică,
De trei ori m-ai măritat,
De trei ori m-ai văduvit,
Caraghiozu Ț-ai făcut,
Ce gînd cu mine-ai avut ?
Gligor-vodă ce zicea ?
— Marişcuţă, fiica mea,
Ia fă-n vale la ceşmea,
Dacă nu l-o fi tăiat,
Spune-i că Ți l-am iertat.
Sai cu perişor pe spate,
Scapă-Ți omul de la moarte !
Marişcuţa c-alerga,
Cînd la ceşmea d-ajungea,
Jos din caretă se da.
Trupul pe ceşmea şedea,
Capul pe pîriu mergea.
Marişcuţa, de vedea,
Pe Iordache năvălea
Şi-l săruta-n tăietură,
Cu gînd că-l sărută-n gură !

Pînă bine seama lua,
 Capul pe pîrîu mergea,
 Dor din guriță căsca.
 Marișcuța ce-m' făcea ?
 După ceșmea că mi-l lua,
 În caretă-l arunca,
 Iar la divan să-ntorcea,
 Așa din gură zicea :
 — D-alei, taică, taic-al meu,
 Dar-ar dragul Dumnezeu
 Să te-nsori de noauă ori,
 Să iei noauă coconițe,
 Să faci noauă coconași
 Și pe urmă-o copiliță,
 Să te poarte pe uliță,
 Să te-adape la temniță,
 Blăstăm de la copiliță !
 Gligor-vodă, de-auzea,
 Lacrămi din ochi îi pica,
 Din guriț-așa zicea :
 — Marișcuță, fiica mea,
 Nu mai zice, taic,-așa,
 Că divan l-oi încheia
 Și la divan te-oi chema,
 Peste boieri te-i uita,
 Care ție ți-o plăcea,
 După ala te voi da,
 L-oi face soția ta !
 Marișcuța ce făcea ?
 Vorba-n seamă nu-i băga,
 Ș-acasă că se ducea,
 Tron de ceară că-i făcea,

Pe Iordache-l îngropa,
La monastirea domnească,
De veci să se pomenească !

Ciobanu - Plenița, pp. 273—278 ;
inf. Ion a lui Băloi
(Cetate — Calafat — Oltenia).

AGA BĂLĂCEANU

Supt seninul cerului,
La poiăna mărului,
Întîlnitu-s-a,-ntîlnit
Doi domni cu două oști :
O oaste mi-este nemțească,
Vine să ne prăpădească ;
Vine aga Bălăceanu,
Care-a părăsit divanu,
Divanul l-a părăsit,
La vitejie-a ieșit.
O oaste-mi este turcească,
Este-a lui Costandin Brîncoveanu,
C-ala stăpînea divanu.
Dar de ce ei se certa ?
Că aga Bălăceanu zicea
Să facă Bucureștii la Bălaci,
Că sînt ziduri începute,
Frate, și neisprăvite ;
Biserica din Bălaci
Făcută cu-o sută de-ani
Înaintea Bucureștilor.
Și Costandin Brîncoveanu,
Și cu Bucurel ciobanu
Zicea să facă Bucureștii
Pe Dîmboviță,
Că e apă de spălat

Și cîmp mare d-alergat !
Ei, frate, nu se-nvoia,
La bătaie se lua,
Oastea lui Costandin Brîncoveanu,
Se pune pe oastea lui Aga
Bălăceanu

D-o tăia, d-o potopea.
‘Unde aga Bălăceanu se uita,
Din pridvor că mi-ți sărea
Și la cal că-mi alerga,
În șapte chingi că mi-l chinga,
Șapte chingi, șapte tafture,
Care face paisprezece,
Și-i sta inimioara rece ;
Și mai pune d-o curea,
Să nu cază undeva...
Unde-n oaste că intra,
Nu mi-o taie cum se taie,
Și mi-o taie tot grînește,
Și-o grămădește clăiește.
Unde Costandin Brîncoveanu
vedea

Cum oastea lui se-mpuțina,
Mîna la gură pune, a,
Cu pumnii-n piept se bătea :
„Sărăcuț de maica mea,
Că mi-a prăpădit oastea,
F... tu-i crucea mîne-sa !“
Pristav, nene, că pune, a,
Trei zile, trei nopți striga :
— Care, frate, s-o afla,
Și, nene, s-o-adevăra
Ca să taie p-acesta,
Îi dăruiesc domnia,
Domnia și moșia,
Ca să taie p-acesta

Că mi-a prăpădit oastea !
Nimenia nu se afla,
Fără cît că se găsea,
Săvai, căpitan Costin,
Al Bălăceanului fin.
La Costandin Brîncoveanu
mergea

Și din gură-i cuvînta :
— Costandine Brîncovene,
Îmi dăruiești moșia,
Moșia și domnia,
Ca să-mi tai eu nășia ?
Că mi-e părinte mai mare.
Mi-a ars focu la spinare,
Frică-mi e de lumînare !
Unde Costandin Brîncoveanu
c-auzea,

În brațe că-l îmbrățișa
Și-n gură că-l săruta,
Și la masă că-l trăgea,
Mîndru înscris, măre, făcea,
Ca să-i dea el domnia,
Domnia și moșia.
El la cal că-mi alerga
Și bine-n chingi că-l strîngea,
Și-n oaste că mi-ș' intra.
Unde nașu-său că-l vedea,
El din oaste s-alegea
Și la cîmp, nene, fugea
Și-n gura mare striga :
— Așteaptă-mă, nașule, și pe
mine,

Pune-mi scară
Lîngă scară,
Și oblînc
Lîngă oblînc,

Unul pe altul să ne păzim,
Să tăiem, să potopim !
Dar nașu-său că-mi grăia !
— D-alelei, fine Costine,
Te-aș adăsta eu pe tine,
Mi-e frică de-nșelăciune,
Că sînt mari domniile,
Mituiesc cu pungile
Și dau cu moșiile,
Să-și taie nășiile !
— Nu te teme, nașule, de mine,
Că-mi ești părinte mai mare,
Mi-ai ars focul la spinare,
Frică mi-e de lumînare !
De micșor m-ai botezat,
De mare m-ai cununat,
Trei copii mi-ai creștinat,
Două fete și-un băiat,
Și-acu vorbești cu păcat !
Cu cuvîntu-l înșela
Și pē el că-l adăsta,
Amîndoi s-alătura.
— Nașule, taie dumneata
mijloacele,
Că să tai eu marginile !
Dară Costin ce-mi făcea ?
Mai în urmă rămînea,
Paloș pe mischiu trăgea,
Pe lîngă el că se da,
La nașu-său că trăgea,
Unde cu paloșu da,
Lua mîna cu spata,
Și picioru cu șoldu,
Și țeasta șelei,
Și trei fețe de ibîncă,
Și trei coaste de la cal.

Răzmă paloșu-n pământ,
Că intră pînă-n mănuchi,
Așa da de năcăjit...
Se simți că l-a tăiat,
Parcă fu de lupi mîncat,
Și da dosul și fugea,
Picioarele în scări rămînea,
În cirlă, mocirlă intra
Ș-acolo că se văita :
— D-alelei, fine Costine,
Cum mă tăiași tu pe mine ?
Vino de mă scoate pe mine
Din acea cirlă mocirlă,
Să te iert, fine, pe tine,
Să te arănești în lume !
Unde la el că mergea
Și cu paloșu că da,
Tot în nașu-său lovea
Și cu paloșu că da,
Frumos capu i-l tăia.
În sulită-l sprijinea,
La disagi îl așeza
Și pe cal că-ncăleca,
La Costandin Brîncoveanu
mergea

Și din gură-i cuvînta :
— Brîncovene Costandine,
Dă-mi tu mie domnia,
Domnia și moșia,
Că mi-am tăiat nășia.
Mi-a fost părinte mai mare,
Mi-a ars focul la spinare,
Frică mi-e de lumînare !
Costandin Brîncoveanu striga !
— Mă porc-de-cîine, liftă rea,
Cine ție ți-a poruncit

Și ție ți-a volnicit
Să ții tu calea domnilor,
Al doilea-mpăraților,
Al treilea vitejilor ?
Mîine-poimîine înainte mi-oi
ieși,

Și pe mine m-oi întîlni,
Și pe mine m-oi tăia,
Cum ai tăiat nășia ;
Da' nu e mai bine-așa,
Pînă ești la mîna mea
Să-ți răpui eu viața ?
Chip gialîpului făcea
Și-i dete capu-alătura.
Făcu moarte peste moarte,
Două capete împreunate.
Tron de ceară le făcea,
La-mpărăție-i mîna,
De se ducea pomina
Și-aicea, și-n Viena,
D-auzea măria-sa
Și tare se jeluia,
Și cu toată nemția,
De a rămas pomina
Pe toată Valahia !

*Tocilescu, pp. 63—64 ;
inf. Gh. Bălțatu
(Șerbăneștii-de-Jos—Slatina—Argeș).*

CINTECUL LUI PRÎSCOVEANU

Floare verde păr uscat,
La Prîscoveanu, la sfat,
Mulți boieri s-a adunat ;
Toți boierii tîrgului,

Sfetnicii-mpăratului,
Stîlpii Țarigradului.
Dar pe nume cum îi cheamă ?
Aga Bălăceanu,
Cu Costantin Brîncoveanu,
C-aia stăpînea divanul.
Unde-așa, vezi, că ședeau,
Între ei se pogodeau
Și din gură toți grăiau :
— De cînd odăi turcești s-a
făcut,

Zarafii s-a pribegit,
Nu mai ne vine dijmărit,
Dijmărit și oierit,
Pe lume l-am pomenit
De cînd eram copil mic.
Dar de ce nu ne mai vine ?
C-ăl rumânaș mai bogat
La turci îmi este argat ;
Ce rumânaș mai deliu
La turci mi-este herghelegiu ;
Ce rumânaș căimačan
La turci mi-este stupar.
Ciudat mare, rău ne pare,
Că n-ar fi vrun lucru mare,
Că nevasta mai frumoasă
La turci mi-este odăiașă ;
Copila cu mărgele
A supus-o la cheiele ;
Scoate vin din pimniță
Pînă-n d-alba primăvară,
Fără nici o cheltuială !
Prîscoveanu cel bogat,
Boier mare și-așezat,
Calcă rar și năstrăpat,
Dar el, nene, ce striga ?

— Șapte boieri de țară,
Să mergem la jăluială,
Să dăm jalbă împăratului,
În poarta Țarigradului,
Și-mpăratu la domnie,
Și domnia la-mpărăție !
Unde-așa, vezi, că-mi auzea,
Cei șapte boieri se gătea,
La Țarigrad că pornea,
În postu Crăciunului pleca.
Ei la Dunăre mergea
Și-n caic că se urca ;
Caicul că mi-l pornea
Pe Dunăre în jos,
Că merge cu folos.
Cînd la jumătatea postului era,
Sfîntu Nicolaie pe Dunăre-i
prindea.

Prîscoveanu ce-mi făcea ?
Caicelu că-l oprea
Și pe el că-l priponea
Cu frînghie de mătase,
Împletite toate-n șase.
Pe Dunăre că-l oprea,
Șapte crapi că îmi prindea,
Cu ceafa ca de malac ;
Și el, frate, că-i gătea,
Pe sfîntu Nicolaie-l slujea,
C-așa este datina.
De la Maica Precista...
Unde-așa, vezi, că-mi vedea,
Caicelu că-l pornea,
Pîn Idirna că mi-și da,
La Țarigrad ajungea.
Caicelu că-l oprea
Și pe el că-l priponea

Cu frînghii de mătase,
Împletite toate-n șase.
Cei șapte boieri ce-mi făcea ?
Ei din caic jos se da,
Cu ipingele se-mbrăca,
Bicele pe mîini că lua,
Chirigii că se făcea,
Pîn Țarigrad se-mplimba,
Șapte rogojini că-mi lua,
Cu bicele le-nnoda,
La spinare le lua,
În mîna lui Prîscoveanu le da.
Prîscoveanu ce făcea ?
Rogojinele le lua,
Cu catran le cătrănea,
Cu bumbac le bumbăcea
Și cu spîrt că le stropea ;
În trei prăjini le ridica,
Luminarea c-aprindea,
Foc la rogojini că-mi da.
Rogojinele-mi ardea,
Focu mare se făcea,
Țarigradu-nspăimînta.
Dar împăratu ce făcea ?
El prin curte se-mplimba,
Vedea foc, se spăimînta,
Cu mare glas el striga :
— Trei copii de la măria-sa,
Ce stați voi acum așa ?
Voi nu băgați sama
Că n-am măturat coșurile ?
S-a aprins Țarigradu
Și-o să ardem cu totu !
Dar ei, neme, ce făcea ?
Din iuțeală se scula
Și Țarigradul ocolea,

Peste cine, vezi, că-mi da ?
 Peste Prîscoveanu-mi da
 Unde rogojinile ardea...
 Dindărăt pe boieri lua,
 Ca pe oi
 Și ca pe boi,
 La împărăție-i ducea.
 Cînd acolo îi ducea,
 Împăratu le striga :
 — Șapte boieri de țară,
 Ce păț mare c-ați văzut
 De la mine c-ați venit ?
 Bine v-ar ședea la fiare,
 Să vă trimet la Ocna-Mare,
 Să-mi tăiați ceva la sare
 Pînă-n d-alba-i primăvară,
 Făr' de nici o cheltuială !
 Prîscoveanu ce striga ?
 — Să trăiești, împărate
 luminate,
 N-am venit să ne bagi la fiare,
 Să ne duci la Ocna-Mare ;
 Ci am venit la jeluială
 Înaintea măriei-tale,
 Cum judeci lumea toată,
 Să ne faci nouă dreptate !
 Dar împăratu ce striga ?
 — Ce păț mare c-ați văzut
 De la mine c-ați venit ?
 Brîncoveanu, cel bogat,
 Prea mi-e un boier așezat,
 El, nene, ce a strigat ?
 — Trăiești, împărate luminate,
 De cînd odăi turcești că s-a
 fapt,
 Zarafii c-a pribegit,

Creștinii mi-a sărăcit,
Nu mai ne vine dijmărit,
Dijmărit și oierit,
Pe lume l-am pomenit !
Dar împăratu mai striga :
— Măi trei copii ai mei, de la
 măria-sa,
Acum din iuteală vă sculați,
Șeile pe cai aruncați.
Car' cu securi,
Car' cu topoare,
Să-mi dați foc la foișoare,
De la baltă pîn' la Olt,
Județele peste tot !
Cîte odăi turcești mi-era,
Pe toate le doboră,
Cu securi le dărîma.
Unde-așa, vezi, că-mi vedea
Și foc, nene, le puneă,
Odăile că-mi ardea.
Dară turcii ce-mi făcea ?
Șele pe cai că-mi puneă,
Numai o odaie că-mi rămînea,
Acilea la Țuturca,
În gura Ologilor mi-era,
Și aia, vezi, rămînea.
Dar turcu-atunci ce făcea ?
Poala cu galbeni umplea,
Dinaintea lor ieșea.
Dară turcu ce zicea ?
— Trei copii de la măria-sa,
Luați galbeni cît oți vrea,
Să nu-mi fărîmați odaia.
Dar ei, nene, ce făcea ?
Din gura turcului zicea :
— Turcule dumneata,

Nu-mi trebuie vlaga ta,
Ci fărîmă-ți odaia
Și plecă în Merchiza !
Unde turcul că vedea,
Odaia și-o fărîma,
Disagii de galbeni umplea
Și pe cal că mi-i puneă,
Și de-acolo că pleca.
Floare verde flori de nuc,
Sui, Mario,-n vîrf de nuc,
Să vezi turcii cum se duc.
A venit călări pe măgari,
Acum se duc pe armăsari,
Nu pot se cîrmi de bani.
Că-n sat nu mai e de trai,
Că ne dă turcii stupai,
Să ieșim cu toți la plai !
Mă plătii cu cîtecu
Ca lupu cu urletu ;
Carnea o lasă în crîng,
Pielea o duce în tîrg.
Mai îndemnați cu oalele,
N-ascultați minciunile !

Toțilescu, pp. 97—99 ;

inf. Rađu Burcea

(Putinei—Tr.-Măgurele—București).

CONSTANTIN BRÎNCOVEANU

Verde, verde bob secară,
Ciudă mare, rău îmi pare
C-a venit Dunărea mare,
Gu crăci și cu burioare,
Iar de mare, mărgini n-are !
Verde, verde-a bobului,

Prin mijlocul Dunării
Tare-mi vine și-mi sosește
D-un caic negru, smolit,
Cu catargul zugrăvit
Cîte flori sînt pe pămînt,
Ce n-am văzut de cînd sînt,
Nici în ceri, nici pe pămînt !
Verde, verde bob năut,
Tot de valuri e trîntit,
De talazuri mi-e bătut
Și de apă mi-e-nălbit !
Zi-i ș-al' dată filalea,
Da-n caic cine-mi era ?
Să vezi : turc Bulibașa
Și cu aga Mustafa,
Și cu aga Bălăceanul,
Ce mai voinicel, sărmanul,
Cu Constandin Brîncoveanul,
Crede-n Dumnezeu, sărmanul !
Cu trei copii ce-i avea,
Cu Gherghina țiganca,
Care le purta grija
Cu zahar și cu cafea,
Seara și dimineța,
Peste zi totdeauna...
Verde, verde ș-o lalea,
Să vezi, el unde trăgea ?
Zi-i ș-alt' dată matostat,
Din oraș, din Țaligrad,
La cîstitul de-mpărat,
Ca să-și pearză al său cap !
Verde, verde lăculeasă,
Pentru Țara Românească,
N-o lăsa ca s-o robească,
Turcii ca s-o stăpînească.
Verde, verde ș-o lalea,

În Țaligrad mi-ajungea,
Caic la margine-mi da,
Bine la par că-l lega.
Șapte rogojini lua,
Cu catran le cătrănea,
Sus, pe catarg că le suia,
Perdaf de spirt că le da,
Foc de trei părți le punea,
Vilva-n ceri să ridica.
Verde, verde și-o lalea,
Împăratul foc vedea.
El în sală că-mi ieșea
Și din gură-așa-mi grăia :
— Verde, verde bob secară,
Cine arde țara-n pară ?
Arnăuții că-i spunea :
— Mă-mpărate, dumneata,
Nu ne arde țara-n pară,
Ș-aia sînt oameni din țară,
Au venit la jăluială.
Verde, verde filalea,
Da-mpăratul ce-mi grăia ?
— Zi-i și-al' dată bob secară,
Aia sînt oameni din țară ?
N-au venit la jăluială,
Și-au venit la jăcmăneală ;
Curînd să-i băgați în fiare !
Verde, verde și-o lalea,
Arnăuții ce-mi făcea ?
La Brîncoveanul mergea,
Pe Brîncoveanul lua
Cu trei copii ce-i avea,
Cu Gherghina țiganca,
Care le purta grija
Cu zahăr și cu cafea,
Seara și dimineața,

Peste zi-ntotdeauna,
Și la sultan îi ducea.
Împăratu-n sală ședea,
Pe Brîncoveanu-l vedea.
Cum îl vedea,-l cunoștea.
Mustăcioara-i muscurea
Și din gură-așa zicea :
— Brîncovene, dumneata,
Zi-i ș-alt' dată bob năut,
Bine-ai făcut d-ai venit,
Parcă eu ți-am poruncit ;
Nici cu gîndul n-am gîndit
Așa bine să te-apuc !
Verde, verde și-o lalea,
Dăruiește-mi tu țara,
Țara și bogăția,
Care bei, măninci din ea,
Și te dă în legea mea !
Verde, verde și-o lalea,
Brîncoveanul ce-mi făcea ?
El din gură cuvînta
Și-mpăratului spunea :
— Împărate, dumneata,
Nu-ți dăruiesc eu țara,
Țara și bogăția,
Care beau, mănînc din ea.
Fă cu mine ce oi vrea,
Nu mă dau în legea ta !
Verde, verde și-o lalea,
Împăratul să-ncrunta,
Și el, măre, ce-mi grăia ?
La arnăuți porunceă,
Fecioru-ăl mare-l lega
Și la scaun că-l trăgea,
Ochișorii îi lega,
Mîinile d-asemeneă.

Împăratul iar grăia,
 Lui Brîncoveanul zicea :
 — Brîncovene Constandine,
 Lasă legea creştinească
 Şi te dă-n legea turcească.
 Verde, verde şi-o lalea,
 Dăruieşte-mi tu ţara,
 Țara şi bogăţia,
 Care bei, mănînci din ea,
 Şi te dă în legea mea !
 Brîncoveanul sta, grăia :
 — Împărate, dumneata,
 Nu-ţi dăruiesc nimica,
 Fă cu mine ce oi vrea !
 Împăratul să turbura,
 La arnăuţi poruncea
 Capul de i-l reteza.
 Capul pe masă cădea,
 Trupul prin curte fugea,
 De lemne că să lovea,
 Haine mîndre îşi rupea,
 Ți-era mai mare groaza !
 Brîncoveanul că ofta,
 Dar cu ochii să uita
 Şi din gură cuvînta :
 — Doamne, fie-n voia ta !
 Împăratul iar grăia :
 — Brîncovene, dumneata,
 Dăruieşte-mi tu ţara,
 Țara şi bogăţia,
 Care bei, mănînci din ea,
 Că îţi tăiai nădejdea
 Care-nflorea mustaţa,
 Acum i-e dragă lumea !
 Brîncoveanul ce-mi grăia ?
 — Împărate, dumneata,

Nu-ți dăruiesc eu țara,
Țara și bogăția,
Care beau, mănînc din ea.
Nu mă dau în legea ta,
Fă cu mine ce oi vrea !
Da-mpăratul ce-mi făcea ?
La arnăuți poruncea,
P-ăl mijlociu că-l lua
Și la scaun mi-l trăgea.
Frumos la ochi îl lega,
Mîinile d-asemenea,
Capul iute că-i tăia.
Capul pe masă cădea,
Trupul prin curte fugea,
De lemne că se lovea,
Ți-era mai mare groaza !
Împăratul iar zicea :
— Brîncovene Constandine,
Lasă legea creștinească
Și te dă-n legea turcească.
Zi-i ș-al' dată bob năut,
Din trei, doi tu ai pierdut,
Numai unul ți-a rămas.
Cu zile de vrei să-l las,
Lasă legea creștinească
Și te dă-n legea turcească !
Brîncoveanul iar grăia :
— Împărate, dumneata,
Fă cu mine ce oi vrea,
Nu mă dau în legea ta !
Da-mpăratul ce-mi făcea ?
La arnăuți poruncea,
Feciorul ăl mic îl lua.
Dar Gherghina țiganca
Sub fustă îl pitula,
P-al ei înainte-l da,

Să nu să pearză sămînța...
 Verde, verde ș-o lalea,
 Brîncoveanul că-mi vedea
 Arnăuții ce-mi făcea ?
 Feciorul ăl mic lua,
 La scaun că îl trăgea
 Și capul că i-l tăia.
 Sta-mpăratul și grăia :
 — Brîncovene, dumneata,
 Vezi că-ți tăiai nădejdea ?
 Lasă legea creștinească
 Și te dă-n legea turcească.
 Brîncoveanul ce-mi grăia ?
 — Împărate, dumneata,
 Las', că-mi tăiași nădejdea,
 Nu mă dau din legea mea,
 Fă cu mine ce vei vrea !
 Verde, verde filalea,
 Brîncoveanul iar grăia :
 — Împărate, dumneata,
 Să fii tu la mîna mea
 Cum sînt eu la mîna ta,
 Nu te-aș judeca așa.
 La scaun că te-aș trăgea,
 La picior că te-aș crunta,
 Cu țeava că te-aș umfla,
 În pripă pielea ți-aș lua !
 Verde, verde ș-o lalea,
 Împăratul ce-mi făcea ?
 La arnăuți poruncea,
 Jos, la scaun, că-l ducea,
 La picior că mi-l crunta,
 Cu țava că îl umfla,
 În pripă pielea-i lua
 Și din gură-așa zicea :
 — Brîncovene, dumneata,

Cască ochii-a te uita,
De-ți cunoști tu pielea ta ?
Brîncoveanul răspundea
Și din gură-așa zicea :
— Împărate, dumneata,
Cunosc că e pielea mea.
Să fii tu la mîna mea
Cum sînt eu la mîna ta,
Nu te-aș judeca așa.
La scaun că te-aș trăgea,
Cu toporul te-aș toca,
Ceopățele te-aș făcea,
Într-un coș că te-aș punea,
Pe mare te-aș arunca !
Cînd oi zice filalea,
Împăratul ce-mi făcea ?
La arnăuți poruncea,
La scaun că mi-l trăgea,
Cu toporul că-l tăia,
Ceopățele de-l făcea,
Într-un coș de îl punea,
Pe mare că-l arunca.
Marea că să aprindea,
Trei zile, trei nopți ardea.
Da-mpăratul ce-mi grăia ?
— Cată... mumă-sa,
Singur eu cu mintea mea
Detei, frate, de belea !
D-o scrisoare că scria,
La Vlădil' c-o trimitea
Și îi spunea pricina.
Dar Vlădila ce-mi zicea ?
— Cată... mumă-sa,
La ale bune nu mă-ntreabă,
La ale rele mă cheamă !...
Foitică ș-o lalea,

Vlădila ce mi-și făcea ?
Patruzeți de popi strîngea,
Începea popii a citea,
Marea de să potolea.

Păsculescu, pp. 192—195 ;
inf. Lucan Candoi
(Celei — Corabia — Oltenia).

MOGOȘ VORNICUL

La umbră la șapte brazi,
Unde se cinstesc șapte frați,
Albi ca niște împărați,
Cu Stăncuța că sînt frați
Și cu Mogoș sînt cumnați ;
Dar în vorbă ce-și avea ?
Tot pe Stanca-o logodea.
După cine că mi-o da ?
După Mogoș vornicul,
Vestitu, viteazu,
C-ala e fecior de domn,
N-are frică de om.
Dară ei ce mi-și făcea ?
Cu Mogoș ei că vorbea :
— Alei, Mogoș dumneata,
Noi pe Stanca să ți-o dăm,
De bogată, de avută
Îi stă pieptul clăbușit
De aur și de argint,
De n-am văzut de cînd sînt !
Noi pe Stanca să ți-o dăm ;
Dar noi prinsoare s-avem
Să vii vara de cinci ori,
Că-s mai multe sărbători,

Și iarna de trei ori,
Că-s mai multe lucrători,
Și s-o întâmpla d-o fi ger,
Nu e bine călător.
Așa prinsoare făcea.
Dară Mogoș ce făcea ?
El pe Stanca c-o lua
Și-acasă că mi-și pleca.
Nouă ani că mi-ș' trecea,
Pe la cumnați nu mai da ;
Cînd povîrnea pe zece,
Iaca Mogoș se gătește
P-un cal galben dobrogean,
Coadă-i trage pojar verde,
Urmele-i se pierde...
Și Mogoș că mi-și pleca,
Și el, frate, se trăgea
La umbră la șapte brazi,
Unde se cinstea șapte frați.
— Bună ziua, șapte frați,
Albi ca niște împărați,
Cu Stăncuța sînteți frați
Și cu mine sînteți cumnați !
— Mulțumescu-ți dumitale,
Să sculă fratele-ăl mai mare :
Ca la un cumnat mai mare !
— Bine, Mogoș, ai venit,
Pe Stăncuța nu ni-o aduci ?
— Vine și Stanca pe urmă,
Învălită-n rogojină,
Să nu vă fie rușine ;
Într-un car mare mocănesc,
Nalt în drig, mărunț în roate,
Cu doi boi moldovenești,
Lungi de coarne,
Ciungi de coade,

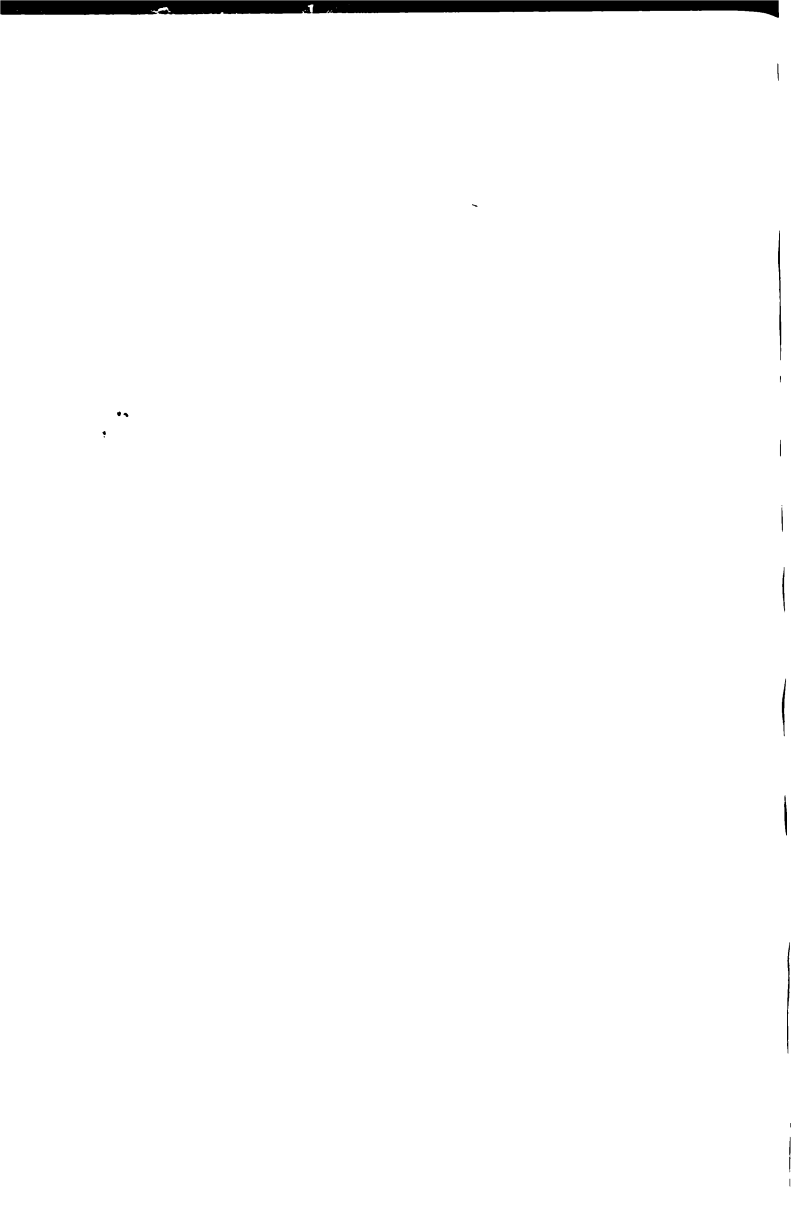
Unde te uiți prin c...
Le numeri măselile...
De trei ori că-l ispitea,
Mogoș tot așa spunea,
De-al dracului ce era !
Fratele mai mare ce făcea ?
Paloș din teacă scotea
Și pe Mogoș l-amenința.
Mogoș fuse mai voinic,
Pe sub paloș s-a pitit
Și cu-al lui l-a prijinit.
Fratele cel mai mic se scula
Și-n cârciumă că-l băga,
O oca de spirt că-i da
Și pe Mogoș îl îmbăta,
Paloș din teacă scotea
Și pe Mogoș îl tăia.
Unde, frate, că-l ducea ?
La umbră la șapte brazi,
Unde se cinstesc șapte frați,
Și-acolo că-l îngropa
Și cu frunză îl învălea.
Nici mai mult că nu trecea,
Iaca Stanca și sosea.
Nu venea cum îi spunea,
Și Stanca că mi-s' venea
Într-o cucie zugrăvită,
Mult mi-e poleită,
Cu potintele de aur,
Cu cruciulițe de argint,
Care n-am văzut de când sînt !
Și bună ziua le da :
— Bună ziua, șapte frați,
Că cu mine sînteți frați
Și cu Mogoș sînteți cumnați !
— Mulțumescu-ți dumitale

Ca la o soră mai mare !
 Bine, Stanco, c-ai venit,
 Pe Mogoș nu mi-l aduci ?
 — Mogoș mi-a plecat înainte
 P-un cal galben neînvățat,
 Cu conteșu îmbăierat,
 Și Mogoș era cam beat,
 Ori că calul l-a trîntit,
 Ori că voi l-ați omorît ?
 Dar Stăncuța ce făcea ?
 O boldeicuță și-avea,
 De știa de mi-ș' vorbea.
 Boldeicuța c-o lua,
 Jos din trăsură c-o da.
 Boldeicuța ce făcea ?
 Urma singelui că lua,
 Peste Mogoș că mi-ș' da.
 Și Stanca ce mi-ș' făcea ?
 La Mogoș că se ducea
 Și de mînă că mi-l lua,
 Capul la spate-i cădea ;
 Îl săruta în tăietură,
 Parcă-l săruta-n gură !
 „D-ar da Stanca pînă-n iie,
 Să vă văd eu la domnie,
 Să vă văd pe trei legați
 Și pe patru spînzurați !“
 Dar Stăncuța ce-mi făcea ?
 În cucie se punea,
 La domnie se ducea
 Și din gură că zicea :
 — Domnule, măria-ta,
 Turcii-n țară că mi-a dat
 De m-a ars și m-a prădat,
 Pe Mogoș mi l-a tăiat,
 Pe mine m-a văduvit,

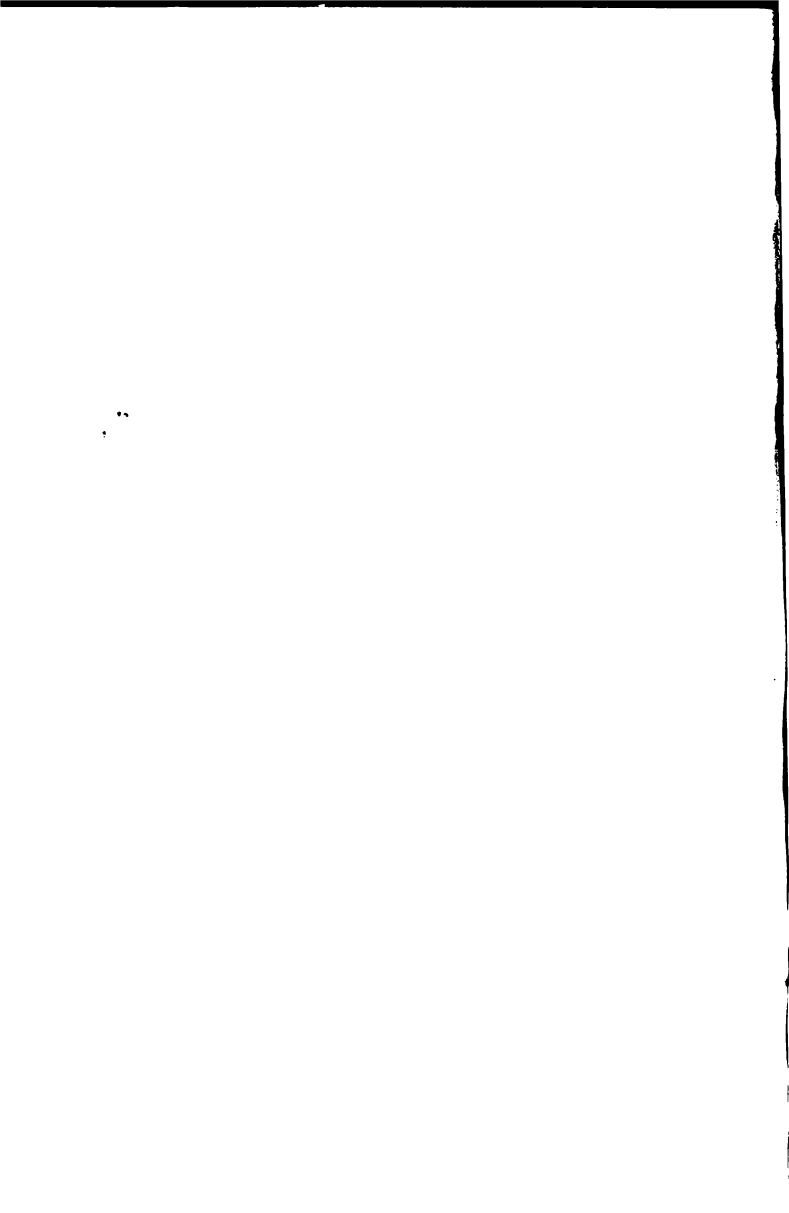
Copilași mi-a sărăcit !
Și domnia, și-auzea,
La ceauș că porunceă :
— Măi ceauș, tu mi-ești rău,
De cînd tu mi-ai ceaușit,
Nici o slujbă n-ai făcut,
Dar pe asta ca s-o faci !
Firmanul în mînă că-i da
Și din gură-i spunea :
— Dacă la masă-i afla,
Să-i lași pînă or cina,
Că și ei or fi ceva !
Dar ceaușu ce făcea ?
Firman în mînă le da,
Dar ei, frate, ce făcea ?
Firmanul că-l citea,
Lacrimile-i podidea
Că le-a scurtat viața !
Ei de frică ce făcea ?
Un catîr că mi-ș' lua
Și de bani l-împovăra,
La domnie că pleca,
Domniei ca să-i dea.
Dacă la domnie venea,
Ei banii că-i aducea.
Domnia banii că lua
Și pe Stanca o sictirea,
Jos din case-o sictirea.
Dar Stanca ce mi-ș' făcea ?
— D-o da Stanca pînă-n iie,
Să răzbească la-mpărăție,
Să te scoată din domnie !
Dar domnia ce făcea ?
Sta nițel și se gîndea,
Și pe Stanca c-o chema,
Îndărăt c-o aducea

Și pe Stanca c-o-ntreba.
Stanca tot așa spunea :
— Turcii în țară c-a intrat
Și m-a ars, și m-a prădat,
Și pe Mogoș l-a tăiat.
Domnia așa auzea,
Toți turcii-i aducea,
La falangă că-i punea.
Doi turci bătrâni s-alegea
Și la domnie vorbea :
— Baca, baca, gheaurea,
Domnule, mări-a-ta,
Că bați pe dreptii
Să spuie vinovații,
Că pe Mogoș l-a tăiat
Șapte frați d-ai Stanchii !
Domnia, așa auzea,
Drumul turcilor le da,
Pe frații Stanchii îi lua,
Pe cei patru îi spînzura
Și pe trei că mi-i lega,
Chefu Stanchii că făcea.
Și-a murit, nu se mai vede,
Lumile nu li se pierde,
Și-a plătit la lăutari
De l-a scris la sărindari,
Să-l spuie la zile mari...
Mă-nchinai cu cîntecul,
Ca lupul cu urletul :
Cît trăiește, lipovește,
Dacă pușca-l dobîndește,
Dă pielea și se plătește !

Tocilescu, pp. 121—123 ;
inf. Ioniță Nicolae
(Roșiori—R.-de-Vede—București).

V. FAMILIALE

1. ÎNDRAGOSTIȚII

BRUMĂRELUL

Într-o verde grădiniță
Șade-o dalbă copiliță
Pe-așternut de calonfiri,
La umbră de trandafiri.
Trece-un voinicel cu grabă,
Și din fugă o întreabă :
— Spune-mi, dalbă copiliță,
Cu rumena ta guriță,
Ești nevestă, ori ești fată,
Ori zînă din ceri picată ?
— Nici nevestă sînt, nici fată,
Nici zînă din ceri picată,
Ci sînt floare garofiță,
Răsărită-n grădiniță ;
Dar tu, voinicele, spune,
Ești însurat, ori ești june ?
— Eu sînt, dragă, Brumărelul,
Îi răspunse voinicelul.
Eu vin seara, pe răcoare,
De mă culc pe sîn de floare,
Și cînd plec voios, cu soare,
După mine floarea moare !

Alecsandri, p. 33.

CUCUL ȘI TURTURICA

— Dulce păsărică,
Albă Turturică,
Hai să ne iubim,
Să ne dragăstăm
Pîn' vara ne cheamă
Și frunza ne-ndeamnă !

— Ba, Cucule, ba,
Pentru dumneata
N-aș mai zice ba,
Dar zic ba și ba
Pentru maică-ta,
Că-i bănuitoare
Și-i fermecătoare ;
Că de ne-om iubi,
Ea ne-o bănui ;
De ne-om săruta,
Ea ne-o fermeca.

— Dulce păsărică,
Albă Turturică,
Nu-mi fi dușmănică,
Hai să ne iubim,
Să ne dragăstăm
Pîn' vara ne cheamă
Și frunza ne-ndeamnă,
La lună, la soare,
La huci, la răcoare !

— Ba, Cucule, ba,
Pentru dumneata
N-aș mai zice ba,
Dar zic ba și ba
Pentru maică-ta,
Că-i bănuitoare
Și-i fermecătoare ;
De ne-om săruta,

Ea ne-o fermeca,
Și de ne-om iubi,
Ea ne-o bănuie.
— Dulce păsărică,
Albă Turturică,
Nu-mi fi dușmănică,
Hai să ne iubim,
Să ne drăgostim
Pîn' vara ne cheamă
Și frunza ne-ndeamnă !
— Ba, Cucule, ba,
Pentru dumneata
N-aș mai zice ba,
Dar zic ba și ba
Pentru maică-ta.
Mai bine m-oi face
Azimioară-n vatră
Și-n spuză uscată,
Cu lacrimi udată,
De toți lepădată.
— Dulce păsărică,
Albă Turturică,
Dar și eu m-oi face
Un mic vătărel,
Și-n foc m-oi băga,
Și te-oi căuta,
Și mi-i săruta
Dacă nu de milă,
Cel puțin de silă.
Dulce păsărică,
Albă Turturică,
Nu-mi fi dușmănică,
Hai să ne iubim,
Să ne drăgostim
Pîn' vara ne cheamă
Și frunza ne-ndeamnă !

— Ba, Cucule, ba,
 Pentru dumneata
 N-aş mai zice ba,
 Dar zic ba şi ba
 Pentru maică-ta,
 Că maică-ta-i rea,
 Şi decît cu ea,
 Mai bine m-oi face
 Trestioară-n baltă,
 Subţire şi-naltă.
 — Dulce păsărică,
 Albă Turturică,
 Dar şi eu m-oi face
 Un mic ciobănaş,
 Din fluier doinaş,
 Ş-oi căta prin baltă
 Trestioară-naltă,
 Şi cînd te-oi vedea,
 Pe loc te-oi tăia
 Şi-n tine-oi cînta
 Şi te-oi săruta,
 De min' nu-i scăpa.
 Dulce păsărică,
 Albă Turturică,
 Hai să ne iubim,
 Să ne drăgostim !
 — Ba, Cucule, ba,
 Mai bine m-oi face
 O mic' iconiţă
 'N cea bisericuţă.
 — Dulce păsărică,
 Albă Turturică,
 Dar şi eu m-oi face
 Un mic dăscălaş
 La ăst sfînt sălaş,
 Ş-oi duce plocoane

Tot pe la icoane,
Și cînd te-oi zări,
Așa ți-oi grăi :
„Mică iconică,
Fă-te-o păsărică,
Hai să ne iubim,
Să ne drăgostim
Pîn' vara ne cheamă
Și frunza ne-ndeamnă,
La lună, la soare,
În frunzi, la răcoare ;
La stele, la lună,
În veac dimpreună !“

Densușianu, Flori alese, pp. 167—
172
(Moldova).

MIERLA ȘI STURZUL

Foaie trei lalele,
Două păsărele
Stau pe rămurele :
Mierla prin stufiș,
Sturzu-n cărpeniș,
Și se cicălesc,
Și mi se sfădesc.
Sturzul de colea
Mierlei că-i vorbea,
Din gură-i grăia :
— Mierliță, Mierliță,
Pasăre pestriță,
Pestriță și sură,
Farfara de gură,
La pene ușoară,
La bot rotunjoară,

Io ți-am tot zis ție,
Plin de bucurie,
Ca să-mi fii soție
Vara
Pe cîmpie,
Iarna
'N pribegie.
Ți-am mai zis, ți-am zis,
Ți-am zis într-adins
Să nu-ți faci aiure
Cuibul prin pădure,
Să nu ți-l ia Cucul,
Că Ț-ei pierde lucrul,
Ci să-l faci mai bine
Aproape de mine,
Să ți-l încălzesc
Și să ți-l păzesc.
Ți-am mai zis, ți-am zis,
Ți-am zis înadins
Cuibul să nu-ți pui
Și să nu scoți pui
În coji de alun,
La margini de drum,
Călători c-or trece,
Cu ei c-or petrece,
Că tot merg în cale
Vinători pe vale
Din jos de Ploiești
Tot spre București,
Cu gloanțe leșești
Și cai mocănești ;
Ei c-or desjuga,
Boii c-or lăsa,
Cuibul ți-or călca ;
Ei că mi-or tăia
Resteie

Bulfeie,
Dalbe strămurări,
Pari pentru căldări ;
Peste cuib c-or da,
Puii ți-or lua.
Io ți le-am cîntat,
Dar n-ai ascultat ;
N-ai vrut, pentru tine,
Să m-ascuți pe mine,
Ci tu, ca neroadă,
Tot mișcai din coadă
Și-ți deschideai
Ciocul
De răsunai
Locul,
De-mi aprindeai
Focul.
Cuibul ți-au stricat,
Puii ți-au luat,
Ș-acum, singurică,
Cînti pe rămurică.
Mierliță, Mierliță,
Pasăre pestriță,
Pestriță și sură,
Plăcută la gură,
Hai să ne iubim,
Hai să ne-nsoțim,
Că-i iarba
Pletoasă,
Și frunza
Umbroasă.
Iar dacă n-ai vrea
Și n-ai asculta,
Să știi de la mine
Că mă țiiu de tine
Pin' t-ei învoi,

Pîn' ne-om însoți.
Mierla, d-auzea,
Sturzului grăia,
Din gură-i zicea :
— Ba, Sturzule, ba,
Io nu te-oi lua
Măcar d-ăi crăpa !
Și Sturzul ofta,
Mierliței zicea :
— D-aș ști c-oi crăpa,
Io tot te-oi lua
Și te-oi săruta,
Că bine ți-am vrut,
Rău nu ți-am făcut.
Mierla-i răspundea,
Sturzului zicea :
— Așa e, așa,
Dar nu te-oi lua,
C-am dat de necaz,
Singur-am rămas,
Fără cuibușor,
Fără puișor.
Sturzul iar zicea,
Mierliței vorbea :
— Cuibușorul tău
Ți l-oi face eu,
Copilașii tăi
Fir-or puii mei.
Și Mierla cînta,
Iar îi răspundea :
— Ba, Sturzule, ba,
Io nu te-oi lua,
Nu te-oi săruta,
Că ești farfara,
Baș-marghiol de gură,
Care inimi fură.

Sturzul iar vorbea,
Mierlei iar zicea :
— Ba io te-oi lua
Și te-oi săruta,
Măcar d-aș crăpa.
D-ăi fugi de mine,
Mă țiiu după tine,
Și und' te-oi ajunge,
În brațe te-oi strînge,
Și te-oi săruta
Noaptea și ziua.
Foaie ș-o lalea,
Mierla, d-auzea,
Din aripi
Sălta,
Prin crînguri
Zbura,
În sus se-nălța
Și mi se ducea
Prin codri, prin munți
Și prin văi adînci.
Sturzul o vedea,
După ea se lua
Și mi-o ajungea,
Iar ea, de-l vedea
Și mi-l cunoștea,
Peste cap se da,
În baltă cădea
Și mi se făcea
Trestică
Pitică,
Cu foaia-nverzită,
La vîrf înflorită.
Sturzul, d-o vedea,
Mi-o și cunoștea,
Din gură-i zicea :

— Mierliță, Mierliță,
Pasăre pestriță,
Io te-oi săruta,
Io te-oi apuca !
Și el, cum zicea,
Peste cap se da
De mi se făcea
Mică pasărea,
Ușoară și mică,
De stat pe trestică,
Și la ea zbura,
Pe vîrf se punea,
Dar nici n-apuca
Pe vîrfu-i să stea,
Și n-o săruta,
Că mi se schimba
Iar în pasărea,
Cu aripi zbura.
Sturzul se lua
În zbor după ea,
Și mereu zicea :
— Mierlică, Mierlică,
Nu fi sălbățică,
Că io te-oi lua
Și te-oi săruta.
Mierla iar zbura,
În sus
Se-nălța,
Jos
Că se lăsa,
Peste cap se da
Și mi se făcea,
Se făcea de-o baltă
Cu papură-naltă,
Cu papură groasă,
Naltă și stufoasă.

Sturzul o vedea
Și mi-o cunoștea,
Peste cap se da
Și mi se făcea
Salcie pletoasă,
Verde și umbroasă,
Ce pe mal creștea,
Pletele-și lăsa,
Apa c-ajungea,
Doar d-o săruta.
Că balta
Seca,
Și Mierla zbura,
Din gură-i zicea :
— Ba, Sturzule, ba,
N-o să fiu a ta,
Nici m-ai apuca,
Nici m-ai săruta !
Mierla iar zbura,
Peste cap se da,
Floare se făcea,
Pe cîmpuri creștea.
Sturzul o vedea,
Iar o cunoștea
Și se prefăcea,
Rouă că-mi cădea,
Doar d-o săruta.
Dar iar nu putea,
Că floarea
Pierea,
Mierlița
Zbura
Și se prefăcea
D-o turtă
Pe vatră,

La casă
Bogată,
D-o turtă
Dospită,
Cu spuză
'Nvălită.
Sturzul o vedea,
Sturzul o ştia
Şi mi-o cunoştea :
În sus că
Zbura,
În jos
Se lăsa,
Peste cap se da,
Vătrai se făcea,
Pe vatră şedea
Şi turta păzea.
Gazda, când venea,
Gazda, stăpîna,
Vătraiul lua,
Spuza rîciia,
Turta că-ntorcea,
Iar Sturzul zicea
Şi bine-i părea :
— Mierliţă, Mierliţă,
Pasăre pestriţă,
Sic, Mierliţă, sic,
Că nu poţi nimic ;
Io, cum am putut,
Vătrai m-am făcut,
Şi te-am apucat,
Şi te-am sărutat.
Mierla, d-auzea,
Mai rău suspina,
Din vatră zbura
Şi mi se ducea

Prin munți, prin cîmpii,
Prin locuri pustii ;
Și iar se ducea
Pînă-mi ajungea
La o mînăstire,
Loc de pomenire,
Veche și uitată,
Cu mușchiul d-o șchioapă.
Și, dac-ajungea,
Peste cap se da
Și mi se făcea
D-o cruce
Răscruce,
Sus pe mînăstire,
Pentru pomenire.
Sturzul rămînea,
Urma că-i pierdea.
Trei zile-o striga,
Trei se învîrtea
Și trei ocolea
Țara românească
Și moldovenească,
Mierla să-și găsească.
Iar dacă vedea,
Sturzul apuca
Prin munți, prin cîmpii,
Prin locuri pustii
Către mînăstire,
Loc de pomenire.
Cînd s-apropia,
Mierla mi-l vedea
Și mi-l cunoștea,
Sărmana de ea.
Peste cap se da
Și se prefăcea,
Și zbura, zbura

Pînă-mi ostenea.
Unde se punea,
Ramuri se frîngea,
Frunza se golea,
Sturzul mi-o vedea,
Mai s-apropia.
Dar ea, vai de ea,
Aşa de-mi vedea,
Le cer se uita,
Pe Domnul ruga.
Domnul se-ndura,
Ruga-i asculta,
Şi ea cînd cădea
De pe rămurea,
Vinător ieşea,
De coad-o prindea,
Acas-o ducea,
Lumea
D-o privea,
Jalea
I-asculta,
Şi aşa scăpa
De Sturzul, Mierla.

Teodorescu, pp. 433—457 ;
inf. Petrea Creţul Şolcan
(Lacul-Sărat—Brălia—Galaţi),
8. V. 1884.

IANCU SIBIIANCU ŞI ANA

Strigă, Doamne, cine-mi strigă ?
Strigă Ana,
Belgrădana,
De pe zid, de pe cetate,
Preste văi, tare departe !

— Care-n lume s-a afla
Gurița a-i săruta,
Mîna-n sîn de a-i băga,
Pe picior de-a o călca,
Acela va fi a sa !
Nime-n lume nu s-afla,
Fără Iancu
Sibiiancu.
El la Ana se ducea
Și din gură-așa-i zicea :
— Auzi, Ano,
Dragă Ano,
Gurița-ți voi săruta,
Mîna-n sîn eu ți-oi băga,
Pe picior că te-oi călca !
Ana, cînd îl auzea,
Tare se mai mînia
Și așa lui îi grăia :
— Iancule,
Și dragule,
Nu te prinde tu cu mine,
Că va fi cam rău de tine,
Că ești ficior tinerel,
Tinerel, nenvățăcel,
Și cîți cu mine s-au prins,
La nimic nu au ajuns.
Iancu, dacă auzea,
Iar din gură îi grăia :
— Ano, Ano,
Dragă Ano,
Dacă nu te-oi săruta,
Iancu nu m-a mai chema,
Să dea dragul Dumnezeu
Să nu-ncalec calul meu !
Ana, dacă-mi auzea,
Și ea mi se cam jura :

— Iancule,
 Și dragule,
 Dacă tu mi-i săruta,
 Să dea Maica Precesta
 Să nu-mbrac rochița mea !
 Iancu-acasă se ducea,
 Pe pragul căsii ședea
 Și-așa de rău căuta,
 Încît maică-sa-l vedea
 Și pe el îl întreba :
 — Iancule,
 Și dragule,
 De cînd maica te-a făcut
 Așa nu te-am mai văzut,
 Ce-i cu tine, spune-mi mie,
 Doar îți pot ajuta ție ?
 — Nu știu, maică, ce să fac,
 M-a mînat al meu păcat
 Că eu tare m-am jurat
 Și tare m-am rămășat
 Cu Ana,
 Belgrădana,
 Isteața pămîntului,
 Frumoasa Belgradului,
 Gurița de-a-i săruta,
 Mîna-n sîn de a-i băga,
 Pe picior de-a o călca !
 Mumă-sa așa-i zicea :
 — Nu-ți fie, maichii, de-asta,
 Ascultă maica ce-ți spune :
 Minile la brîu tu-ți pune,
 Prin ocol tu să te porți,
 Vaită-te tare, cît poți,
 Cînd o fi soare-n desară,
 Mort te fă-n ocol afară ;
 Că eu o să îmi pornesc

C-un glas mare, muieresc,
Multă țară s-aduna
De pe tine te-o vedea,
Veste Ana v-auzi
Cum că Iancul îmi muri,
Și de tine s-o lăsa,
Grija ta n-a mai avea.
Iancul, cum o auzea,
Mîinile la brîu punea,
Prin ocol mi se purta,
Se purta, se văieta.
Cînd fu soarele-n deseară,
Se lăsa el mort afară,
Maică-sa că se punea,
Un glas mare-mi slobozea,
Multă țară se strîngea
Și pe Iancul mi-l vedea ;
Vestea iute se lățea
Că Iancul mort îmi era.
Dacă bine înseră,
Mumă-sa că mi-l lua,
În chilie mi-l băga,
Se punea și-l îmbrăca,
Îl încingea sus fetește,
Îl învălea nevestește,
Nevestică îl făcea
Și la Ana-l trimetea.
Dacă la Ana-ajungea,
Se punea și-așa striga :
— Ano, Ano,
Soro, Ano,
Ian deschide tu ușița,
Ca să-ți vină vecinița,
C-a bătut-o bărbătelul,
Doar l-a bate bănătelul
Tot cu fierul plugului,

Tot din lungul trupului !
 Ana, dacă-o auzea,
 C-o vecină-o potrivea,
 Iute ea că se scula
 Și ușa îi descuia,
 În casă că o lăsa,
 Apoi ei că îi zicea :
 — Ilencuț-ò, dragă soră,
 Răi-s bărbații, te-omoară !
 Nici lumină n-am făcut,
 Să te văd cum te-a bătut.
 — Ba lumină să nu faci,
 Că bărbatu-i plin de draci,
 Zarea el o va vedea
 Și după ea s-a lua.
 Aicea că ar veni
 Și pe mine-ar năvăli,
 Și m-ar scoate de la tine,
 De m-ar bate și mai bine ;
 Ci mai bine m-aș culca
 Cu tine alătura,
 Că eu-s, soro, somnoroasă
 Și eu-s tare friguroasă
 Și sint frîntă eu de oasă.
 Ana, dacă auzea,
 Se puneă, îi așternea,
 Ș-amîndoi ei se culca.
 Ana de loc adormea,
 Că nici o grije n-avea,
 Dar Iancu nu adormea,
 Că mare grije avea.
 Dacă vedea că durmea,
 Se puneă o săruta,
 Mina-n sîn că îi băga,
 Pe picior că o călca.
 Cînd zorile să vărsa,

Iancu atunci îi zicea :
 — Ano, Ano,
 Soro, Ano,
 Ian deşteaptă-te tu bine
 De vezi cine-i lingă tine,
 Cu cine te-ai rămăsat
 E culcat cu tine-n pat !
 Mai o dată-o săruta,
 Mina-n sîn că îi băga,
 Pe picior că o călca,
 Ciudă mare îi făcea.
 Ana din pat îmi sărea,
 Cu palmele se lovea
 Şi din grai aşa zicea :
 — Iancule
 Şi dragule,
 Să nu te lauzi prin sat
 C-ai durmit cu Ana-n pat,
 Pin-azi nime n-a putut,
 Rămaşul io l-am pierdut,
 Nu mai-mbrac rochiţa mea,
 Căci acum sînt io a ta.
 Iancu iară se scula
 Şi acasă el pleca,
 Şi din gură-asa zicea :
 — Rămii, Ano, sănătoasă,
 Ca o floare prea frumoasă,
 Cînd o bate vîntu-n dos,
 Uplete lumea de miros ;
 Cînd o bate vîntu-n faţă,
 Uplete lumea de dulceaţă !
 — Mergi, Iancule, sănătos,
 Ca un trandafir frumos,
 Să vii iară tu la mine
 Ca să mă cunun cu tine !
 Aşa Iancu

Sibiiancu
S-a-nsurat
Și a luat
Pe Ana
Belgrădana,
Isteața pământului,
Frumoasa Belgradului.
Și fiți voi, cu voie bună,
De la minc cu-o minciună,
Minciună lăutărească,
De-o poveste bătrînească !

Corcea, pp. 53—59 ;
inf. Vichentie Micu
(Coștel—Banatul Sîrbesc).

[VALEAN]

Frunză verde de lipan,
Ticălosul de Vălean
Cît era săptămîna
El nimică nu lucra ;
Cînd venea duminica,
Demineăța se scula,
Pe ochi negri se spăla,
Pe cap mi se pieptăna,
La icoane se-nchina,
Bățu-n mină își lua,
Pe ulicioară pleca,
Toată ziua se primbla
Tot cîntînd și fluierînd,
Mîndrilor din mîni făcînd.
Cîte mîndre le-ntîlnea,
La toate din ochi făcea ;
Cîte mîndre mi-l videa,

Inimioara le rîdea,
Doamne, bine le părea !
Soarele dac-apunea,
Toate focul dezvălea,
Luminile aprindea,
Fereștile deschidea
Și cu degetul făcea
Și din gură îi zicea :
— Vină tu, Vălene,-n casă,
Că-s bucatele pe masă
Și vin roșu pe fereastră !
Văleanul, cum le vedea,
Inimioara îi rîdea,
Doamne, bine îi părea !
El în casă se băga,
După masă s-așeza,
Din bucate că mînca,
Din vin roșu că gusta
Pînă capul mi-l durea ;
Iar cînd capul mi-l durea,
El acasă se-ntorcea,
Și-acasă dac-ajungea,
Maicii sale îi zicea :
— Maică, măicuța mea,
Vină de mi-i ajuta
Hainele a-mi dezbrăca !
Vin', așterne patul meu,
Că mă doare capul rău !
Iară maică-sa plîngea
Și din gură că-i zicea :
— Măi Vălene, fătul meu,
Fătul meu, iubitul meu,
Spusu-ți-am ție, ț-am spus
Că la mîndre nu-i de dus ;
Spusu-ți-am și ți-oi mai spune,
Mîndrele capul ți-or pune ;

Spusu-ți-am și iar îți spun,
Ascultă-mă, nu fi nebun :
Lasă mîndrele la dracul,
Că ele ți-or mînca capul !
Iar Văleanul ce făcea ?
Maicii sale răspundea :
— Taci, mamă, nu mă muștra,
C-așa-i lumea de-acuma ;
Taci, mamă, nu mă sfădi,
C-așa îmblă tinerii,
Cu anii, cu lunile,
Pin' ce-și curmă zilele !
Și cum sta și cuvînta,
Somnul iute-l apuca,
În pat mi se culca,
Pîn-a doua zi dormea.
Frunză verde odolean,
Vai, săleacul de Vălean,
De cu seară s-a culcat,
Demineată s-a sculat,
Pe ochi negri s-a spălat,
Chica neagră-a pieptănat
Și frumos s-a mai gătat,
La icoane s-a-nchinat,
Cu ciubote s-a-ncălțat,
Cu cămeșă s-a-mbrăcat,
Mîndrelor să fie drag ;
Iar după ce s-a-mbrăcat,
Pe fereastră s-a uitat,
Maică-sa l-a blăstămat,
El tare s-a supărat,
La grajd iute-a alergat,
Murgul său l-a înșăuat,
Pe murg a încălicat
Și pe uliț-a plecat,
La mîndre a alergat ;

Și pe murg el s-a suit
Și la mîndre s-a pornit.
Mîndrele, cînd l-au văzut,
Doamne, bine le-au părut !
Mîndrele, cînd l-au zărit,
În drum iute i-au ieșit :
Una poarta-i deschidea,
Doauă-n casă mi-l poștea ;
Una murgul îi lua
Și în grajdi că mi-l băga,
Și de iesle mi-l lega,
Fîn cu florile îi da ;
Una masa-i așternea,
Doauă găini îi frigea ;
Una bucate-i puneă,
Doauă la masă-l poștea.
Și-au pus blide lîngă blide,
Tot cu pui, cu găini fripte,
Pe deasupra zugrăvite,
Tot pentru Vălean gățite.
Vălean în cas-a intrat,
La masă s-a așezat,
Din bucate a gustat,
De la inim-a oftat.
Și-a gustat o dată gras,
Sufletul de-abia și-a tras ;
Și-a gustat de două ori,
Și-a oftat de nouă ori ;
Și-a gustat a treia oară,
Și pe loc era să moară ;
Și-a gustat a patra oară,
Ș-a ieșit pe prisp-afară,
Spre răsărit s-a înturnat
Și din gur-a cuvîntat :
„Răsai, soare, mai curînd,
C-aici nu zăbăvesc mult,

C-aici mult de-oi zăbăvi,
 Nu știu, zău, cum mi-a mai fi !
 Frunză verde lemn dubit,
 Cind a gătit de vorbit,
 Soarele s-a și ivit,
 Vălean de drum s-a gătit.
 La grajdi iute-a alergat
 Și pe murg a-ncălicat,
 De la mîndre a plecat.
 Mîndrele, cînd l-au văzut
 Că e gata de pornit,
 Toate-afară au ieșit
 Și din gură i-au vorbit :
 — Stăi, Vălene, nu te duce,
 Că te-om scălda-n lapte dulce !
 Dar Vălean, amar scîrbit,
 Le-a răspuns și le-a vorbit :
 — Să mă scăldați și-n zăhar,
 Dac-am pus șaua pe cal,
 Tot mă duc cale de-un an,
 Și mă duc să nu mai vin,
 Pentru că mi-ați dat vepin.
 Eu pre voi că v-am iubit,
 Iară voi m-ați otrăvit.
 Rămîneți de-acum în pace,
 Că mai mult nu m-oi întoarce !
 Rămîneți voi sănătoase
 Dacă n-ați fost bucuroase
 Să mă mai vedeți prin case !
 Mîndrele la el priveau
 Și din gur-așa-i ziceau :
 — Mergi, Vălene, sănătos
 Dacă nu ești bucuros
 Să mai stai cu noi la masă
 Și să te primbli prin casă !
 Frunză verde lemn sucit,

Văleanul nostru, scîrbit,
De la mîndre s-a pornit,
Și i-a fost drumul cotit,
Cu Moartea s-a întîlnit.
Moartea, cum l-a-ntîmpinat,
Cale bună ea i-a dat
Și din gur-a cuvîntat :
— Bună calea, voinicele !
— Mulțămesc moșichii mele !
— Voinice, ce-mi zici așa ?
Că eu nu-s moșica ta,
Că m-a trimis Dumnezeu
Ca să-ți iau sufletul tău !
— Moșică, moșica mea,
Sufletul nu mi-l lua,
Husoși și ruble ți-oi da
Numai de mi-i aștepta
Pin' ce-oi merge la maica,
Să-mi răcoresc inima !
Frunză verde lemn uscat,
Moartea de el s-a-ndurat
Și puțin l-a mai lăsat,
Sufletul nu i-a luat,
Vălean spre cas-a plecat.
Și pe drum cum se ducea,
Cîte mîndre le-ntîlnea,
Nici în ochi nu le videa.
Acasă cînd a sosit,
Maicei sale i-a vorbit :
— Maică, măicuța mea,
Hai, deschide-mi porțița,
Că mă doare inima !
Maică-sa că i-a răspuns
Și din gură că i-a zis :
— Deschidă-ți mîndrele,
Că ți-au mîncat zilele

Și ți-au băut singele !
 Văleanul, rău supărat,
 De la inim-a oftat,
 Murgul lui a nechezat,
 Poarta-n trei s-a detunat,
 Curtea s-a cutremurat.
 Maică-sa s-a-nspăimîntat
 Și afară c-a ieșit
 Și din gură a vorbit :
 — Măi Vălene, fătul meu,
 Spusu-ți-am ție, ți-am spus
 Că la mîndre nu-i de dus ;
 Spusu-ți-am și ți-oi mai spune,
 Mîndrele capul ți-or pune ;
 Spusu-ți-am și iar îți spun,
 Ascultă-mă, nu fi nebun :
 Lasă mîndrele la dracul,
 Că ele ți-au mîncat capul !
 — Taci, maică, nu mă muștra,
 C-așa-i lumea de-acuma ;
 Taci, maică, nu mă sfădi,
 C-așa împlă tinerii,
 Cu anii, cu lunile,
 Pin' ce-și curmă zilele !
 Maică-sa l-a ascultat,
 De la inim-a oftat,
 Minecele-a suflecat,
 De pe murg jos l-a luat,
 Murgu în grajdi l-a băgat,
 De iesle l-a legat
 Și demîncare i-a dat.
 Iar Văleanul, supărat,
 În casă s-a băgat,
 Din inimă greu a oftat,
 Pe laiță s-a dezbrăcat,
 Pe vatră s-a desculțat.

Maică-sa îl întreba :
 — La masă te-oi așeza
 Și demîncare ți-oi da,
 Ori pe pat te vei culca ?
 — La masă nu mă-așeza,
 Nici demîncare nu-mi da,
 Ci-mi așterne, maică,-n pat,
 Că mîndrele m-au gătăt,
 Așterne-mi chilotele,
 Să mă culc pe dînsele,
 Că m-au mîncat mîndrele !
 Maică-sa iar întreba :
 — Maica ce leac ți-a căta ?
 Iară el îi răspundea
 Și din gur-așa-i zicea :
 — Leacul ce mi-l poți căta
 E popa cu cadelnița !
 Ș-apoi iară cuvînta :
 — Na, maică, șapte grițari
 Și te du la clopotari,
 Să tragă clopotele
 În tuspătru părțile,
 Să răsune văile,
 Ca s-audă mîndrele
 De prin toate țările,
 Ca să vină să mă plîngă,
 Să lase părul pe spate
 Cîte-un an și jumătate,
 Că de mine nu au parte,
 Și să spui, măicuță, spui,
 Să spui clopotariului
 Că el clopotul cel mare
 Să-l tragă cu mult mai tare,
 Să facă răsunset mare,
 Să răsune deal și vale,
 Ca s-audă mîndrele

De prin toate părțile :
Mîndrele de la Gălați,
Cu perciunii retezați,
Mîndrele de la Belgrad
Și cele din Țărigrad,
Cu coci albe de geolog
Și cu pană verde-n conc,
Pre mine să mă jelească,
Mereu să mă pomenească !
Frunză verde leuștean,
La curțile lui Vălean
Răsărit-au mazărean.
Mazăreanu-a veștejit,
Văleanul șede-amețit.
Cînd era coala la cină,
Lui Vălean ținea lumină.
Soarele cînd apunea,
Vălean rău se chinuia.
Cînd era pe la-nserate,
Vălenaș din pat în pat
Și la faț-era schimbat.
Cînd era la miez de noapte,
Vălenaș trăgea de moarte.
Cînd era la cîntători,
Din Vălean curgea sudori,
Într-un ceas de nouă ori.
Cînd era în ziușoară,
Vălenaș sta pe lăicioară,
Învălit în pînzișoară.
Cînd era spre dimineață,
Vălean cu pînza pe față.
Cînd răsărea soarele,
Îi trăgea clopotele
În tuspătru părțile,
De răsunau văile
Și toate dealurile,

Ca s-audă mîndrele,
Degrabă ca să sosească
Și pre dînsul să-l jălească.
Iar cînd ziua se făcea,
Șapte clopote trăgea,
Șapte popi îl prohodca,
Șapte feciori trîmbița,
Șapte din fluier cînta,
Șapte mîndre mi-l jălea
Și amar mi-l mai bocea,
Cu părul lăsat pe spate,
Că n-avură din el parte.
Iară maică-sa plîngea
Și din gur-așa zicea :
„Lăsați, mîndre, nu-l jăliți,
Nu-l jăliți, nu-l mai bociți,
Că tot așa l-ați purtat
Pîn-amu ce l-ați gătat.
Că la voi l-ați tot poftit
Pîn' de zile l-ați gătit.
Că voi i-ați dat găini fripte,
Găini fripte, rumenite,
Pe deasupra poleite,
Pe dinăuntru otrăvite.
Și i-ați dat otravă mare,
Vălean să nu se mai scoale !“
Cîntă cucul sus pe casă,
Vălenaș sta mort pe masă.
Cîntă cucul pe fîntînă,
La Vălean la cap lumină.
Cîntă cucul sus pe fin,
Din Vălean curge venin.
Cîntă cucul pe otavă,
Din Vălean curge otravă.
Cîntă cucul sus pe cruce,
Vălean de la noi se duce.

Cîntă cucul sus pe prun,
 Unde duc omul cel bun ?
 Cîntă cucul jos pe iarbă,
 Unde duc omul de treabă ?
 Cîntă cucul sus pe nuc,
 Pre Vălean la groapă-l duc.
 Cîntă cucul sus pe toacă,
 Pre Vălean la groapă-l pleacă.
 Iară murgul lui iubit
 Nu mai poate de scîrbit.
 Murgul lui de jele moare
 Pentru că nu este-n stare
 Ca să mi-l ducă călare.
 Cînd la groapă au ajuns,
 Toate mîndrele s-au strîns
 Și nu mai puteau de plîns.
 Cînd în groapă îl băga,
 Toate mîndrele-l bocea,
 Mă-s-amar se tînguia
 Și din gură cuvînta :
 „Dragul mamei fecioraș,
 Iubitul meu Vălenaș,
 Cum te-au mîncat mîndrele
 Și ți-au băut sîngele ?“
 Căci cînd seara se făcea,
 Vălenaș al meu mergea,
 Iar cînd ziua se făcea,
 Vălenaș al meu venea.
 Frumos seara se ducea,
 Mai mort înapoi venea.
 În urmă cînd s-a pornit,
 A doua zi a venit,
 La pămînt s-a trîntit,
 Mai nimică n-a vorbit.
 Și era slab de cu seară,
 Iară pînă-n ziușoară

A fost și sub pînzișoară.
Cînd pe el țerna turna,
Maică-sa amar striga,
Tot poporul lăcrăma
Și din gură cuvînta :
„Orice maică e așa
Cînd o doare inima !“
Iar după ce-l îngropa
Și-napoi se înturna,
Mă-s-amar mai blăstăma,
Blăstăma și cuvînta :
„Hoățelor, măiestrelor,
Mi-ați mîncat pre-al meu ficior,
I-ați pus capăt zilelor !
Să n-aveți parte de lumină,
Cum n-am eu de voie bună !“
Cucu-nceată de cîntat,
Că Vălean e-nmormîntat !

Furtună, pp. 52—64
(Vicovu-de-Jos—Rădăuți—Suceava).

MILEA

Foaie verde de trei rugl,
Strigă Milea dintre lunci,
Dintre lunci, din văi adînci.
De trei zile de cînd strigă,
Taică-său mi-l auzea,
Așa pe Milea-ntreaba :
— Mileo, Mileo, dragul taichii,
Ori oile le-ai pierdut,
Ori haine mi-ai ponosit,
Or gălbiori mi-ai firșit,
Ori cineva te-a bătut ?

— Nici oile n-am pierdut,
Nici haine n-am ponosit,
Nici gălbeori n-am firșit,
Nimenea nu m-a bătut.
Sub ăl păr mare, rotat,
De floricele-ncărcat,
Puținel somn am somnat,
Frumușel vis am visat,
Bur' de ploaie mi-a plouat,
Florile s-au scuturat,
Șarpele-n sîn mi-a intrat,
Șarpele bălăurel,
Tot cu solzii de oțel,
Șarpele balaur,
Cu solzii de aur.
Înfășoară, taică, mîna,
Bag-o-n sîn
Pe sub zăbun,
Scoate-mi șarpele din sîn ;
Cînd se-ntinde,
Mă cuprinde ;
Se zgîrcește,
Mă sfîrșește,
Inimioara mi-o topește.
— Mileo, Mileo, dragul taichii,
Decît să fiu fără mînă,
Mai bine eu fără tine.
El așa că-mi auzea,
Ochișorii-i lăcrăma
Și la mă-sa se ducea :
— Maică, măiculița mea,
Ai văzut de mine mic,
Dar acu, că sînt voinic,
'Nfășoară mîna-n basma,
Bag-o-n sîn
Pe sub zăbun,

Scoate-mi şarpele din sîn,
 Că e tot şarpe balaur,
 Maică, cu solzii de aur.
 — Mileo, Mileo, dragul maichii,
 Decît să fiu fără mînă,
 Mai bine eu fără tine,
 Că mai am copii ca tine.
 El așa cînd auzea,
 Ochişorii-i lăcrăma,
 La frate-său se ducea
 Şi din gură cuvînta :
 — Neică, neicuşorul meu,
 Amîndoi sîntem d-un tată,
 Crescui în pustietate,
 Înfăşoară, neică, mîna,
 Bag-o-n sîn
 Pe sub zăbun,
 Scoate şarpele din sîn.
 — Mileo, Mileo, dragu neichii,
 Decît să fiu fără mînă,
 Tot mai bine fără tine,
 Că mai sînt voinici ca tine.
 Milea-aşa cînd auzea,
 Ochişorii-i lăcrăma,
 La soru-sa se ducea :
 — Leică, leicuşoara mea,
 Soră, surioara mea,
 Amîndoi sîntem d-un tată,
 Crescui în pustietate ;
 Amîndoi sîntem d-o mumă,
 Ca doi pomi dintr-o tulpină.
 Înfăşoară, leică, mîna,
 Bag-o-n sîn
 Pe sub zăbun,
 Scoate-mi şarpele din sîn,
 Că se-ntinde,

Mă cuprinde ;
 Se lungește,
 Mă topește.
 — Mileo, Mileo, dragu leichii,
 Decît să fiu fără mînă,
 Hai, mai bine fără tine, \
 Că mai sînt voinici ca tine.
 Milea-asa cînd auzea,
 Ochișorii-i lăcrăma,
 Pe Dunăre-n sus pleca
 Și pe Lina mi-o striga :
 — Lino, Linișoara mea,
 Soțioara mea cea bună,
 Înfășoară, Lino, mîna,
 Bag-o-n sîn
 Pe sub zăbun,
 Scoate-mi șarpele din sîn,
 Cînd se-ntinde,
 Mă cuprinde ;
 Se lungește,
 Mă sfîrșește,
 Inimioara mi-o topește.
 Lina așa cînd auzea,
 Nici mîna n-o-nfășura,
 Mîna-n sîn că i-o băga,
 Pungi de galbeni că-mi scotea.
 Milea atuncea-mi zicea :
 — Decît un tată și-o mumă,
 Mai bine-o puică cu milă,
 Că de-ar fi cît de streină
 Are dor și are milă ;
 Decît un frate și-o sor',
 Mai bine-o puică cu dor,
 Să fii cît de striior,
 Prinde milă, prinde dor.
 Nu e milă, nu e dor

De la frați, de la surori ;
Nu e dor și nu e milă
De la tată, de la mamă,
Ca de la soție bună.

Brăiloiu, pp. 75—78
(Beleți—Gălești—Argeș).

NEGUȚA

Foaie de cicoare,
Pe Mureș devale,
Spre soare
Răsare,
Este-o casă mare,
Cu ferestre-n soare,
Cu ușa spre vale,
Cu var
Văruită,
Cu gard
Îngrădită
Și-n jur cu grădină
De crește plină.
În casă că-mi șade
O muică
Ș-o fiică,
Iar numele-i este
Neguța Neguță,
La lume drăguță,
Cu față duioasă,
La chip dragăstoasă.
Muica
Tot lucrează,
Fiica
Dormitează

Și visuri visează.
Mă-sa, d-o vedea,
Din gur-o-ntreba :
— Neguță, Neguță,
La lume drăguță,
Căci tot dormitezi
Și nu mai lucrezi,
Ci visuri visezi
Ș-aiurea le yezi ?
Nu cumva te doare
Pe la cingătoare,
Pe la subsiori,
Pe la ochișori,
Ori pe la căpșor
Ai simțit vrun dor ?
Neguța vorbea,
Din gură-i zicea :
— Măicută, măicută,
În lume drăguță,
Nimic nu mă doare
Pe la cingătoare ;
Nici la subsiori,
Nici la ochișori,
Și nici la căpșor
N-am simțit vrun dor.
Dar tot dormitez
Și nu mai lucrez,
Ci visuri visez
Ș-aiurea le văz,
Că... știi, au nu știi,
Ori minte mai ții,
Că io îmi aveam
Și io îmi iubeam
D-un ibovnicel,
Nalt și subțirel ?
Dar, de l-am avut,

Mult nu l-am ținut,
Ci mi l-am trimis,
Prin munte, prin șes,
La târg în Brașov,
Să călătorească
Și să-mi târguiască
Pînzuță de in,
Fir
Și ibrișin,
Postav de cel bun,
Sculuri de mătase,
Împletite-n șase,
Din ele să fac
Frumos baibarac,
Nunta să-mi îmbrac
Și lui ca să-i plac.
La târg în Brașov
El că mi-a plecat,
Dar n-a târguit
Cum l-am domuit,
Ci s-a ispitit
De s-a logodit ;
Și, d-atunci încoace,
Ce mănînc nu-mi place,
Ce beau nu-mi priește,
Ce cînt nu-mi slujește,
Dorul mă robește,
Fața-mi vestejește
Și trupu-mi bolește.
Mult că n-a trecut,
Vreme n-a pierdut
Și, de scris, n-a scris,
Dar mi-a tot trimis
Scrisoare pe vînt,
Răspuns pe pămînt,
Io să mi-l cunun,

Că n-a găsit nun.
Nu știu, cununa-l-oi,
Nu știu, blestema-l-oi
Dorul să-l ajungă,
Jalea să-l străpungă ?
Măicuță, măicuță,
Pe lume drăguță,
D-aia nu lucrez,
Ci tot dormitez,
Cu gîndul la el,
Drag ibovnicel.
De s-o logodi,
Nuntă și-o nunti,
De foc oi muri !
Mă-sa, d-auzea,
Mă-sa nu tăcea,
Ci mi-o învăța,
Din gură-i zicea :
— Neguță, Neguță,
La lume drăguță,
Nu mai dormita
Și nu mai ofta.
Pasă de-l cunună
Nu cu mîină
Bună,
Ci să zici din gură,
Cînd l-ai cununa,
Popi cînd or cînta !
„Fina, drăguța,
Urî-o-ar lumea ;
Finul, drăguțul,
Întoarcă-și gîndul,
Întoarcă-și dorul
Și inimioara
Tot la Neguța !“
Cînd l-ai cununa,

Tu l-ai blestema
De trei ori așa,
Așa, tot așa !
La masă d-ai sta,
Pahar d-a închina,
Tu-nchină la fin
Cu pahar de vin,
Și-nchină
La fină
Cu-altul, de venin.
Neguța Neguță,
La lume drăguță,
Ea, cît auzea,
Nu mai dormita
Și nu mai zăcea.
Iute se scula,
Răspunsul că-i da
Și, cînd se-mplinea,
Ea mi-l cununa.
Dar ce mi-și făcea ?
Cînd îl cununa,
De trei ori zicea
Și mi-l blestema :
„Fina, drăguța,
Urî-o-ar lumea ;
Finul, drăguțul,
Întoarcă-și gîndul,
Întoarcă-și dorul
Și inimioara
Tot la Neguța !“
Nunta se nuntea,
Dar mult nu trecea,
Blestem se-mplinea,
Casa se spargea
Și finul lăsa,
Finul pe fina,

Și el că-mi venea
La ibovnicea,
Tot la Neguța,
Tot la drăguța.

Teodorescu, pp. 658—660 :
inf. Petrea Crețul Șoican
(Lacul-Sărat—Brăila—Galați),
12. V. 1884.

LOGODNICH NEFERICIȚI

Frunzuliță, foaie lată,
Fost-a un ficior și-o fată,
Ei de mici că s-au iubit,
Părinții nu i-a știut.
Cînd fură la luat,
Părinții mi i-au aflat,
Să se ia nu i-au lăsat.
Ei de mină s-au luat
Și la vale c-au plecat,
Sub un pom mîndru rotat,
Unde-i apa înfundat',
Și-acolo s-au înecat.
Părinții mi i-a cătat,
Năvoadele le-au băgat
Și i-a scos și i-a-ngropat.
Pe băiat mi l-a-ngropat
În mijlocul drumului,
În calea voinicului ;
Și pe fată mi-a-ngropat-o
În mijlocul drumului,
În marginea cîmpului.
Din băiat ce-a răsărit ?
Un brad mare,-mpodobit.
Din fată ce-a răsărit ?

Viță albă, poleită,
Poleită, aurită.
Cine pe-acolo trecea,
Pe părinți îi blestema :
„Bate, Doamne, pe părinți,
C-a despărțit doi iubiți !“

Brăiloiu, pp. 92—93
(Poiana-Mare—Calafat—Oltenia)

NUNTA CHIVII

La făgădău Chivii
Beau ficiorii, săracii,
Beau, cîntă, să veselesc,
Pe Chivuța o pețesc.
Joi și vineri o pețesc,
Cînd o fost vineri la-amiaz',
Ei rea boală i-a venit,
Simbătă o și murit ;
Duminică dimineața
Pe ea frumos c-o gătesc,
Tăt cu haine de mătase,
Și-o puseră după masă,
Unde-i locul de mireasă.
Iese măicuță-sa afară
Și se uită pe sub soare,
Văzu nunii mari venind,
Cu cai negri potcoviți,
Din potcoave pară ardea
Și din cai scînteii sărea.
Maică-sa așa grăia :
— Faceți bine și iertați
Și-n casă nu vă băgați,
Că Chivuța cea frumoasă

E-adormită după masă,
Unde-i locul de mireasă,
Tăt în haine de mătăasă !
Mirele n-o ascultat
Și în casă s-o băgat
Și-n brațe o-a-mbrățișat
Și-n gură o-a sărutat
Și astfel a cuvîntat :
— Maică, măicuța mea,
Taie giolgiu din noi doi
Și ne-ngroapă pe-amîndoi,
Taie giolgiu din doi lați
Și ne-ngroapă ca pe frați,
În poartă la Rusalin,
Su-o tufă de rujmalin,
Să se-ntindă viță-n viță,
Să ne cuprindă laolaltă,
Să se mire lumea toată
Că-o fost dragoste curată
De la un ficioraș cu-o fată !

Popovici, pp. 63—64 ;

Inf. Șt. Buzea

(Milașul-Mare—Reghin—Reg. Mureș-
Autonomă-Maghiară),

1907.

NEGHINIȚA NEAGRA

— Neghiniță neagră,
Mîndra mea cea dragă,
Vino după mine,
Că vei trăi bine.
— Decît după tine,
Mai bine m-oi face
Trestie pe lac

Și-oi trăi cu drag.
 — Fă-te, mîndră, fă-te,
 Că și eu m-oi face
 Mică secerea,
 Trestie voi tăia,
 Tu vei fi a mea !
 — Bădișorul meu,
 Decît după tine,
 Mai bine m-oi face
 Tufă înflorită
 'N pădure oprită.
 — Fă-te, mîndră, fă-te,
 Că și eu m-oi face
 Cinaș toporel,
 În pădure-oi intra,
 Răchita oi tăia,
 Tu vei fi a mea.
 Neghiniță neagră,
 Mîndra mea cea dragă,
 Vino după mine,
 Că vei trăi bine.
 — Decît după tine,
 Mai bine m-oi face
 Floricea domnească
 'N grădină crăiască.
 — Fă-te, mîndră, fă-te,
 Că eu voi intra
 Slujitor la domn,
 Plivitor la flori,
 Florile-oi plivi,
 Pe tin' te-oi răpi
 Și tu a mea vei fi !

Cociștu, p. 60
 (sudul Transilvaniei).

RADA

La cea casă mare,
Cu ferești în soare,
Multe buți de toate
Se lovesc în coate,
Buți mari, nencepute,
De cîte cinci sute,
Ș-altele mai mici,
De-o sută și cinci.
La cea casă mare,
Cu ferești în soare,
Vinu-i bun și rece,
Mult vinaț se trece,
Că-l vinde Rădița,
Rada crîșmărița,
Și-l beau cazacii,
Negustori de vii.
Iar unul din ei,
Căpitan Matei,
Cazacîu bătrîn
Și cu moartea-n sîn,
La Rada căta,
Din suflet ofta
Ș-apoi cuvînta :
— Rado, Rădișoară,
Mîndră viișoară,
Ia-mă tu pe mine,
Că te-oi ținea bine
Și ți-oi da eu ție
Ruble chiar o mie,
Papuci în badii,
Aduși din Indii,
Blană lungă, moale,
Cu samur în poale,
Și un așternut

Cu aur țesut.
Rada mi-l videa
Și îi răspundea :
— Căpitan Matei,
Mă vrei, nu mă vrei,
Cît ești de bogat,
Nu mi-i fi bărbat,
Că ți-e barba sură
Și n-ai dinți în gură.
Bărbat oi lua
Care s-a afla
Dunărea să-noate
Rădicînd din coate,
În picioare stînd,
Buzdugan purtînd.
Nime nu s-afla
Care cuteza
Din cei cazaclii,
Negustori de vii.
Iar un argățel,
Tînăr, voinicel,
Pe loc s-apuca
De se încerca.
Dunărea trecea
Și iar se-ntorcea,
Din coate-notînd,
În picioare stînd,
Buzdugan purtînd.
Rada-nveselea
Și astfel grăia :
— Vin', voinicule,
Argățelule,
Pe tine te vreu
Bărbat să te ieu,
Că-i o zicătoare
De înșurătoare :

„Cine bate Dunărea,
Nu mi-l bate muierea !“

Alecsandri, pp. 121—122.

CÎNTECUL CRIȘULUI

— Crișule, Crișuțule,
Crișule, drăguțule,
Apă limpejioară,
De supt lespejioară,
Tu-mi ești curătoare,
Să-mi fii vorbitoare.
Eu te-aș întreba
De-o mîndruț-a mea.
Apa așa-mi grăia :
— Și să fi văzut,
Eu n-am cunoscut !
Voinicu-mi grăia :
— Lesne-i a cunoaște :
Fețișoara ei,
Ca floarea de tei,
Coală de hîrtie,
Vara-n prăvălie,
Logofeți mi-o scrie ;
Ochișorii ei,
Doi luceferei,
Două mure negre
Într-un povrag verde,
Puse la pămînt,
Neatinse de vînt,
Puse la răcoare,
Neatinse de soare ;
Cosicioara ei,
Doi bălăurei,

În gură-ncleștați,
În coadă-nnodeați.
Dar acea mîndră frumoasă,
Mult mîndră și drăgăstoasă,
Dimineța cam pe ceață,
Pe ceață, pe negureață,
De pe vale că-mi venea,
Vaci din urmă că mîna,
Cu mîndruțu se-ntîlnea
Și-ncepea de-a-l săruta ;
Îl săruta, îl îmbrățișa.
Ea din gură că-mi zicea :
— Fă surată, dumneata,
Mii vacile tele,
Mii și p-ale mele,
Dă și-ntr-ale mele ;
Să spui maicii mele
Că m-am depărtat
Departe de sat
C-un băiețel înalt,
Înalt și sprîncenat,
Cu semne învârstat ;
Mustăcioara lui,
Spicul grîului,
Sprîncenele lui,
Pana corbului,
Ochișorii lui,
Mura cîmpului.
M-am dus în țări pustii,
În cele nadolii,
Ziduri părăsite,
De mine-s gătite !

Tocilescu, p. 32 ;
inf. D. Pîrladi
(Vădeni—Tg.-Jiu—Oltenia).

FATA RAPITA

Cine-aleargă, cine,
Pe cel cîmp cu flori,
Ziua pînă-n zori
Pe margini de țară,
Prin neguri de vară ?
Cine-aleargă, cine,
Cîmpii mari, bătrîni,
Din gură-ntrebînd,
Din ochi rourînd ?
E fecior din sat,
Nalt și sprîncenat,
Și-a pierdut mîndra.
Cum o căuta,
Dînsul întreba,
Din grai cuvînta :
— Negură de vară,
Margine de țară,
Ce v-aș întreba ?
N-ați văzut mîndra ?
Marginea de țară,
Negura de vară,
Sta și se gîndea
Ș-apoi răspundea :
— Poate o-am văzut,
Dar cum a trecut,
Nu o-am cunoscut.
Feciorul din sat,
Nalt și sprîncenat,
Din grai a-ntrebat :
— Negură de vară,
Margine de țară,
Ce v-aș întreba ?
N-ați văzut mîndra ?
Că ea-i cunoscută

Măcar dintr-o sută !
De-naltă-i înaltă
Ca trestia-n baltă,
Subțire-i subțire
Ca mlădița-n vie ;
Sprîncenele ei,
Trase cu condei ;
Ochișorii ei,
Doi luceferei,
Luceferi de noapte,
Două mure coapte,
Coapte la răcoare,
Neajunse de soare,
Coapte la pămînt,
Neajunse de vînt ;
Obrăjiorii ei,
Doi trandafirei,
Două flori în floare,
Albe roșioare.
Și drăguța mea
Toată-i vîzdogea,
Și cînd rîde ea,
Tot te-aprinzi ca para,
Ca soarele vara.
Deci v-aș întreba :
N-ați văzut mîndra ?
Negura de vară,
Marginea de țară,
Cum îl auzea,
Din gură-i zicea,
Astfel răspundea :
— Dacă-i chiar așa,
Zău, noi o-am văzut
Și o-am cunoscut,
Că ea a trecut
Cîmpul cu bulbucii

Și codrul cu hucii,
Și mergea, mergea
Trei feciori cu ea
La izvoare reci,
Trei feciori de greci,
Mijlocul strângînd,
Buze sărutînd,
Inele schimbînd.

Densuștanu, Flori alese,
pp. 178—181
(Crișana).

2. SOȚII

GHIȚA CĂTANUȚA

Foaie verde mărăcine,
Ascultați, boieri, la mine,
Să vă spui pe „*Ghiță*“ bine !
Pe culmița dealului,
Dealului Ardealului,
Vine Ghiță
Cătănuță,
Cu-a lui dalbă
De mîndruță :
Vine
De la taică-său
Și-mi mere
La socru-său,
Vine
De la maică-sa
Și-mi mere
La soacră-sa,
Cu trei-patru catirași,
C-un samar de gălbinași,
Cu doi bani în posunari,
Cu doisprece lăutari
Și cu doi-trei călușei,
Cu mîndruța printre ei.
Foicică ș-o lalea,
Nici puțin că nu mergea,
Pînă-n codri verzi intra.

Dacă-n codri verzi intra,
 Florile
 Că-i îmbăta,
 Ierburile
 Le plăcea,
 La odihnă că-i chema,
 La mîncare-i îndemna.
 Și ei, mare, se oprea,
 Punea masa și mînca,
 Frumușel se ospăta.
 Ei mînca și mai vorbea,
 Pînă Ghiță ce-mi zicea ?
 — Mîndro, soțioara mea
 De la costișoara mea,
 De cînd, mîndro, te-am luat,
 Adevărul nu mi-ai dat,
 Nici cîntec nu mi-ai cîntat.
 Acum, mîndro, voi să-mi cînți,
 Inimioara să-mi descînți.
 Mîndra ce mi-i răspundea
 Și din gură ce-i grăia ?
 — Ghiță, soțioara mea
 De la costișoara ta,
 De cînd, Ghiță, m-ai luat,
 Adevărul nu ți-am dat,
 Nici cîntec nu ți-am cîntat ;
 Dar știi, Ghiță, au nu știi
 Că viersul meu, femeiesc,
 Seamănă a haiducesc ?
 Și, d-oi 'cepe d-a cînta,
 Codri verzi c-or răsuna,
 Munții s-or cutremura,
 Maluri mari că s-or surpa :
 Arambașa ne-o afla,
 Arambașa de voinici
 Peste patruzeci și cinci,

Cincizeci, măre, fără cinci,
Și cu Gruia căpitan,
Și cu Pană Roșcodan ?
Cătănuță, d-auzea,
Lung la dînsa se uita
Și pe gînduri se punea.
Dar gîndea, ori nu gîndea,
Că din gură ce-i grăia ?
— Mîndro, mîndruliță fa
De la costișoara mea,
Ți-o fi glasul femeiesc
Semănînd a haiducesc,
Dar io nu l-am auzit
La cîntat, au la jelit.
Fie-ți, mîndro, cum ți-o fi,
Cată d-a mă-nveseli,
Și n-ai teamă de nimic,
Ghiță-i cătănuț voinic !
Mîndra, unde-l auzea,
Cu gurița-i răspundea :
— Ghiță, soțioara mea
De la costișoara ta,
Cîntecul ți l-oi cînta,
Codri verzi c-or răsuna,
Munții s-or cutremura,
Malurile s-or surpa,
Arambașa ne-o afla
Și tu nu te-i speria ;
Dar știi, Ghiță, au nu știi
Că io, chiar de mititică,
Eream bașii ibovnică :
El d-ai șapte,
Io d-ai șapte,
Amîndoi de paisprezece,
Cînd copilul se-ndrăgește ?
Mai știi, Ghiță, au nu știi

Că el, mică, m-a iubit,
Io, mare, l-am părăsit,
Inimioara i-am pîrlit ?
Și el, dac-o auzi,
De prin codri c-o ieși,
Cu tine
Că s-o lupta,
Și pe mine
M-o lua ?
Unde Ghiță-mi auzea,
La inimă că-l seca,
În suflet că-l săgeta,
Dar din gură tot zicea :
— Cîntă, mîndro, nu tăcea,
Că mi-o fi cîntecul
Tău
Drag ca sufletețul
Meu.
'Ncepea mîndra d-a cînta,
Codrii verzi se scutura,
Văi adînci că răsuna,
Munții se cutremura,
Maluri mari că se surpa,
Apele se turbura,
Vîntu-n cale se oprea.
Arambașa-mi auzea,
Înainte
Le ieșea,
Drum d-a curmeziș le sta,
De departe
Întreba
Și d-aproape
Ce-mi zicea ?
— D-alei, Ghiță
Cătănuță,
Cine dracul te-a adus,

Cine-n calea mea te-a pus ?
Zile scurte
D-ale tele,
Ori păcate
D-ale mele ?
Să-mi calci tu locurile,
Să-mi încurci
Fînețele,
Să-mi dirăști
Livezile
Și să-mi paști
Ierburile ?
Ia să-mi dai tu mie seamă,
Ia să-mi dai pe Negrul vamă,
Ca să nu te fac pastramă !
Dară Ghiță ce-i vorbea
Și din gură ce-i zicea ?
— Ba nu ți-oi da pe Negrul
Cît mi-o fi zdravăn capul,
Că mi l-a dat socru-meu
Să-mi poarte trupșorul
Greu
Unde-o fi locul
Mai rău !
Arambașa
Nu tăcea,
P-atîta
Nu se lăsa.
D-al doilea că-i cerea
Și d-al doilea-i zicea :
— D-alei, Ghiță
Cătănuță,
Ia să-mi dai tu mie seamă,
Ia să-mi dai paloșul vamă,
Ca să nu te fac pastramă !
Ghiță iar îi răspundea,

Ghiță iarăși îi zicea :
 — Ba nu ți-oi da paloșul
 Nici o dată cu capul,
 Că mi l-a dat cumnatul
 Să-mi podobească șoldul !
 Arambașa, d-auzea,
 Arambașa ce-mi făcea ?
 P-atîta nu se lăsa,
 Al treilea că-i cerea,
 Și d-al treilea-i zicea :
 — D-alei, Ghiță
 Cătănuță,
 Ia să-mi dai tu mie scamă,
 Ia să-mi dai pe mîndra vamă,
 Ca să nu te fac pastramă ;
 Că mîndra de mititică
 Mi-era mie ibovnică :
 Ea d-ai șapte,
 Io d-ai șapte,
 Amîndoi de paisprezece,
 Cînd copilul se-ndrăgește.
 Ea de mică m-a iubit,
 La mare m-a părăsit,
 Cu tine că s-a-ndrăgit !
 Atunci mîndra, d-auzea,
 La Ghiță că se uita
 Și din gură mi-i zicea :
 — Ai venit la vorba mea !
 Ghiță nici că-i răspundea,
 Ci la bașa se uita
 Și din gură mi-i zicea :
 — Ba nu ți-oi da pe mîndra,
 Că mi-a dat-o soacră mea
 Ca să țiiu casă cu ea !
 Foaie verde ș-o lălea,
 Ei de luptă se gătea,

Dar ce luptă, nu ştia :
Au în spată să se taie,
Au la piept să se-ncovoie,
Cînd tot mîndra-l învăţa
Şi din gură că-i zicea :
— Ghiţă, soţioara mea
De la costişoara ta,
În spată
Nu vă tăiaţi,
Ci-n luptă
Să vă luptaţi,
Că lupta
E voinicească,
Iar spata
E mişelească !
Unde Ghiţ-o auzea,
Dodată se repezea,
Mîna-n paloşe puneă,
Spatele că apuca,
La genuche le-aducea,
În genuche le-ndoia
Şi pe toate le rupea,
Num-a lui nu se frîngea.
Ei la luptă se lua,
Ei la luptă se-ncerca,
Care din doi o cădea.
Şi ei, mare, se lupta
Zi de vară
Pînă-n seară.
Nici unul nu dovedea,
Nici unul nu biruia,
Cînd Ghiţă pe mîndruţa
Cu fapta mi-o ispitea ;
Brăcinar că-şi desprindea,
Cioarecii-n vine-i cădea
Şi din gură că-i zicea :

— Mîndro, soţioara mea
 De la costişoara mea,
 Sai, mîndruţă,
 Sai, drăguţă !
 Brăcinarul mi s-a rupt,
 Cioarecii-n vine-au căzut
 Şi io m-oi împiedica,
 Arambaşa m-o tăia,
 Făr' de mine-i rămînea !
 Dar mîndruţa ce-i zicea,
 Ce-i zicea şi ce-i vorbea
 (Că aşa e muierea :
 Poale lungi şi minte scurtă,
 Judecată mai mărunţă,
 Cap legat, inimă-ncinsă
 Şi de nimeni necuprinsă) ?
 Ea lui Ghiţă răspundea,
 În gura mare-i zicea :
 — Ia mai daţi-
 De vă luptaţi,
 Că oricare-o birui
 Tot un bărbăţel mi-o fi !
 Unde Ghiţă-mi auzea,
 Brăcinarul că-şi rupea.
 Arambaşa de-l vedea,
 La dînsul se repezea.
 Dar Ghiţă se necăjea,
 Din necaz se îndirjea.
 Mîna-n chimir că-i punea,
 De mijloc că-l apuca,
 Vro trei roate-l învîrtea.
 Cînd în pămînt îl trîntea,
 Pînă-n brîu mi-l îngropa :
 Scotea paloş şi-l tăia,
 Carnea corbilor c-o da.
 Atunci mîndra de vedea,

Să-i zîmbească începea
Și mai veselă-i striga :
— Bravo, soțioara mea !
Dar Ghiță d-o auzea,
Pînă-n suflet se mîhnea.
Nici vorbă nu-i răspundea,
Ci la Negrul alerga,
În scară picior punea,
Către soacră-sa pornea
Și ca vîntul se ducea
Pînă colo-n Valea-Rea.
Mîndra-n urmă-i se lua
Și mîna, mare, mîna
Pînă cînd mi-l ajungea.
Iar dacă mi-l ajungea,
Cătănuță ce-mi făcea ?
Supărat nu s-arăta,
Mîna
Sub șea că băga,
Plosca
Din baieri scotea,
Un pahar de vin turna,
Mîndrii-n mînă că i-l da
Și din gură o-mbia :
— Ține, mîndro, vin de bea,
Vinișor din mîna mea,
Că d-acilea încolea,
Ori ai bea,
Ori nă-i mai bea
Vin rece din mîna mea !
Și ea, biet, îi răspundea,
Răspundea și se ruga
Și din gură că-i zicea :
— Iartă-mi, Ghiță, greșeala,
Că n-oi mai face alta !
Atunci Ghiță, d-auzea,

De pe Negru jos sărea,
Cu gura mi-o judeca
Și la urmă-i mai zicea :
— Știi tu, mîndro, au nu știi,
Mînte, mîndro, de mai ții,
C-astă-vară, vară mare,
Ce-am cosit
Am căpițit ?
La ce căpiți mi-a ajuns,
La toate vîrfuri le-am pus ;
Dar acuma dinspre toamnă
Am făcut d-o căpicioară
Și pustia, vîrf că n-are.
D-o vrea bunul Dumnezeu,
Să-i fac vîrf cu capul tău !
Mîndra se cutremura,
Dar el vorba nu sfîrșea
Și la ea se repezea,
Paloșul
Că răsucea,
Capul
Dodată-i zbură.
Trupul
La pămînt cădea,
Gurița-i bolborosea
Și cu Ghiță se ierta.
Ghiță nu mai zăbăvea,
Cosicioarele-i tăia,
În posunar le băga,
Iară capu-i ridica,
Vîrf la claie de-l puneă.
La Negrul năvală da
Și, dacă-l încălica,
Îmi pleca, măre, pleca
D-a dreptul la soacră-sa,
Dincolo de Valea-Rea.

Soacră-sa,
De-l auzea,
Soacră-sa,
Dacă-l vedea,
În deal, mare, că-l chema.
Pînă Ghiță că urca,
Masă mare-i întindea ;
Pînă Ghiță se suia,
Iată masa se-ncheia ;
Pînă masa se-ncheia,
Toți vecinii că chema.
Ghiță dacă mi-și sosea,
Drept în casă că intra,
Drept la masă că trăgea
Și la masă s-așeza.
Soacră-sa
Mi-i ospăta,
Le da vin,
Le da pelin.
Dete-un pahar, dete două,
Băură pînă la nouă.
Cînd fuse pahar la zece,
Tot la Ghiță se-mplinește.
Atunci soacră-sa-i zicea
Și din gură că-i grăia :
— D-alei, Ghiță
Cătănuță,
Și mai bine ți-ar ședea
Cînd ar fi și fata mea,
Mîndra soțioara ta,
Să ciocnești pahar cu ea,
Că de cînd pe mîndr-ai luat,
Cu toții n-am ospătat.
Atunci Ghiță, d-auzea,
Tocmai din adînc ofta,
Mîna-n posunar băga,

Cosicioarele-i scotea
Și pe masă le puneă,
Și cu soacră-sa vorbea :
— Iată ce-a trimes mîndra,
C-a rămas în Valea-Rea,
Să păzească fîneața !
Megiașii-ncremenea.
Soacră-sa, de le vedea,
La ele se repezea,
Pe inimă
Le puneă,
În genuche-nghenucheă,
Marama
Din cap scotea,
Tot păru-și dărăpăna
Și pe fii-sa blestema :
— Să-ți fie rău, nu așa,
Că nu-mi ascultai vorba !
Io-ți ziceam să te mărit
După flăcăi din vecini,
Tu la toți găseai pricini ;
Veni Ghiț,-un călător,
Și mă lăsă cu mult dor.
Ia vezi călător ce-ți face,
Că te lasă-n Valea-Rea,
Ca să-ngrași păsărimea !
Atunci Ghiță se sculă
Și din gură ce-i grăia ?
— Nu mai plînge, soacră-mea,
Toate sînt din vina ta,
C-o lăsai de se-ndrăgea
Cu oricine
Se-nlîlnea.
Rizi mai bine
De dînsa,
Cum rîdea de mine ea

Și la păs mare-mi zicea
Că oricare-o birui
Tot un bărbătel i-o fi !
Ghiță nu mai zăbăvea,
Spata-n mînă că-și lua,
La meseni c-o arăta
Și din gură le zicea :
— Iat-acum mîndruța mea :
Credincioasă ca dînsa
N-o mai fi-n toată țara !
Și pe Negru-ncălica,
Spata-n dinți că-și apuca,
Prin deși codri că-mi pleca.
Cîți haiduci că întilnea,
Pe subt paloș că-i trecea
Și din gură tot zicea :
— D-alei, mîndrulița mea,
Credincioasă ca dînsa
N-o mai sta-n toată lumea !
Apoi Ghiță ce-mi făcea ?
Ghiță, mare, se ducea
Pe culmea
Ardelenească,
Pe cărarea
Voinicească,
Către Țara
Ungurească,
Acolo să-mi haiducească !
Boierașii să-mi trăiască,
Pe lăutar să cinstească,
Ca și el să-i pomenească
Pe la cruce de voinici,
Cum sînteți, boieri, p-aici.

Teodorescu, pp. 626—631 ;
inf. Petrea Crețul Șolcan
(Lacul-Sărat—Brăila—Galați),
august 1893.

OLEAC

Verde de-o negară
Și-un bob de secară,
Sus, la Inindioară,
Voinicel să-nsoară ;
Voinicel Oleac,
De blagă bogat,
De părinți sărac.
Blagă ce-mi avea ?
Noao mori în vînt,
Noao su' pămînt,
Macină l-argint,
Aur poleit,
Ce nu s-a văzut,
Nu s-a pomenit !
Una la fereastră,
De-arunca argintu-n casă...
Cele oi cornute,
Tot cu stema-n frunte,
Multe și cornute,
L-al Oleac sînt multe ;
Tot cirezi de boi
Și turme de oi.
Lui că mi-i venea,
Vremea că-i sosea
De căsătorit ;
El să căstorească,
Mîndră să-și găsească,
Mîndruță c-a lui
N-ar fi-a niminui :
Cu geana sumeasă,
Cu sprînceana trasă,
Soi de jupîneasă.
El că mi-ș pleca
Pe-a gură de rai,

Pe-l picior de plai.
Ceartă-mi-să, ccartă ;
Doao surăţale
Ca neşte căţale,
'Nvrăjbite de el :
Una că-mi era
Urită, bogată,
Ea cînd mi-ş vorbeşte,
Cu guşa-i hirăieşte
Ca Doamne păzeşte !
Una că-mi era
Frumoasă, săracă,
Cu sprînceana trasă,
Soi de jupîneasă.
El că-mi asculta
Unde să certa.
Urita-mi grăia :
— Surată, surată,
Ibomnicu tău
Şi-al lui Dumnezeu
O să ţi-l iau eu !
Săraca-mi grăia :
— Surată, surată,
Ibomnicu meu
Nu te ia pe tine,
Sărmana de mine !
Sprîncenele mele
Bat turmele tele ;
Feţişoara mea
Bate blaga ta !
El că să gîndea
Şi să socotea :
„Iar eu ca s-o iau,
Pe-a bogat-o iau,
Iar eu ca să-mi stau
Cu argintu-n lacră

Și cu urîta pe vatră ?
Mai bine s-o iau,
Pe-a sărac-o iau,
Iar eu ca să stau
Tot cu lacra goală
Și cu trandafiru-n poală,
Că mă scoală dupe boală !“
Nainte mergea,
Mîndra și-o lua
Care că-i plăcea :
Pe-a frumoas-o lua,
Nainte mergea,
Acas' să ducea,
Gata că era,
Nuntă că făcea,
Naș că nu găsea.
Domnu că-l privea,
Cu Pătru-mi vorbea :
— Petre, dumneata,
Ce stai, te gîndești
Și nu te gătești ?
Fă scară de-argint
Să coborîm pe pămînt,
Ce, Petre, nu s-a văzut !
Pătru, d-auzea,
Din umeri făcea,
Putere n-avea...
Domnu comanda,
Scara c-o făcea,
Scară de argint
De cobora pe pămînt.
Cine cobora ?
Maica Precesta,
Domnu-alătura,
Pătru de-al treilea,
Staroche era...

Nunta c-o făcea,
Domnu-i dăruia
Aur și argint,
Milă și mertig,
L-al Oleac e molt.
Iar Oleac că-mi sta
Cu mîndruța-n pat
Și cu vorbă-n sat.
Dușmani că-l prindea,
La bir l-așaza :
Biru-al leneșăsc
Și cu-al unguresc
Și cu-al inglizăsc ;
Noao pungi de bani,
Noao și cu noao,
Car' fac optsprezece,
P-ăl Oleac să-l sece.
Și din lună-n lună
Cîte-o pungă plină,
Și din an în an
Cîte-un car de bani !
Verde viorea,
Oleac ce-mi făcea ?
Toți banii că-i da,
Biru și-l plătea
De să odihnea,
Iar el că-mi șădea
Tot cu mîndra-n pat,
Făr' de vorbă-n sat.
Verde micșonea,
El că să culca,
Un somn că-mi dormea,
Un vis că-mi visa,
Ș-apoi să scula,
Cu mîndra-mi vorbea :
— Mîndră, mîndra mea,

Eu că m-am culcat,
Un vis c-am visat :
Iar noi ca să mergem
La târgul de flori,
La cei negustori,
Să cumpere boi,
Mîndră, de la noi.
Bagă faţă la albeală,
Buză moi la romencală
Şi sprîncene la căneală.
Ea cînd auza,
Ea că pricepea,
'Ncepea de-a plîngea.
Verde micşonea,
De mîn-o lua,
Frumoasă era,
Nici nu să găsa !
El că mi-şi pleca
La târgul de flori,
La cei negustori,
Iar el că striga :
— Că răvani, la sare,
Mîndră de vînzare
Cine-o-avea parale !
Cine l-auza,
Cine l-asculta ?
Turc bezerghidan
Şădea pe maidan,
Înşira la mărgean,
Fereca la bani ;
Ficioraş de sîrb,
Başmanghiol de târg,
Iubeţ de neveste,
Drăgălaş de fete...
Turcu de-auza :
— Olece,

Olece,
 Streine Olece,
 Dă-ți pă mîndra-ncoace
 De ț-ă de vînzare,
 Să-ți număr parale !
 Pe mîndra c-o lua,
 La cîntar c-o lua,
 Cît ea c-atîrna,
 Atîți bani că-i da.
 Disagi-i umplea,
 Pe cal că-i punea
 Și mi-i dăruia.
 Mîndra-mi rămînea.
 Turcu ce-mi făcea ?
 'N camară-o băga,
 'Ncepea de-a glumea.
 Mîndra ce-i grăia ?
 — Turculețule,
 Jengășelule,
 Nu-mi glumi cu gluma,
 Nu-mi pildi cu pilda !
 Hai să ne-ntrebăm
 Din ce neam sîntem,
 Căci prea semănăm.
 Turcu ce-i grăia ?
 — Eu pui mîna-n piept
 Și-am să jur pe drept
 Că eu nu sînt turc !
 Eu sînt ficioru popii
 Oprii,
 Oprii
 Din Țara Moldovii.
 Și ea că spunea :
 — Și eu sînt fata popii
 Oprii,
 Oprii

Din Țara Moldovii !
Mititei eram,
Coptoraș făceam,
Boabe că coceam ;
Tu m-ai supărat,
Cu vătraiu-am dat,
Capu ți l-am spart,
Uită-adevărat !
(Sămnu i-l lua,
Fesu-i doboră,
Sămnu i-arăta,
Atunci că-mi credea.)
Mititei eram,
Turcii ne-o-a robit,
De ne-au despărțit !
Turcu de-auza,
'N brață c-o lua
Și mi-o săruta.
Afar' că ieșa,
L-al Oleac striga :
— Olece,
Olece,
Streine Olece,
N-ați pe mîndra ta,
Surioara mea !
Banii cari Ț-am dat
Te-am înzăiestrat
Ca pe-un bun cumnat ;
Și iar Ț-oi mai da
Franci cu chivăra,
Poli cu căruța.
Cele oi cornute,
Tot cu stema-n frunte,
L-al Oleac sînt multe.
Noao mori în vînt,
Noao su' pămînt,

De la Oleac sînt.
Oleac de-auza,
Lăutari tomnea,
Drag ce mi-i avea,
Îndărăt venea,
Nuntă că făcea,
Trei zile că sta
De mi-și pătrecă
Și să pomenea...

Balade populare, pp. 166--114 ;
Inf. Mihai Constantin
(Desa—Calafat—Oltenia),
22. II. 1951.

ANIȚA CRÎȘMĂRIȚA

Pe din sus de casa noastră
Fuge-o tină ră nevestă,
Cu fiuț micuț pe brață,
Cu lacrimi galbin' pe față ;
Fiul plînge, nu mai tace,
Maică-sa n-are ce face.
Maică-sa a zis așa :
— Taci, fiuț, nu te cînta,
Că pe noi ne-or auzi
Păunașii codrilor,
Vătavii tîlharilor :
Ei la noi că or veni,
Pe tine te-or omorî,
Iar pe min' m-or îndrăgi.
Și pe mine pune-m-or
Crîșmărița buților,
Samîșa florinților !
Abia vorba și-o gătea,
Păunași la ei sosea

Și din grai așa-mi zicea :
— Măi nevestă,
Draga noastă,
Lasă fiuțul la focu
Și vino cu noi la codru !
— Eu fiul nu mi-oi lăsa
Până capul sus mi-o sta !
— Măi nevestă,
Draga noastă,
Lasă fiuțul la focu
Și vino cu noi la codru,
Că dacă nu li-i lăsa,
Noi capul i-om răteza !
— Păunași ai codrilor,
Vătavi ai tilharilor,
Lăsați-mă voi pe mine
Ca să-mi strîg o dată-n lume,
Doar m-aude cineva,
Cineva, de undeva,
Ca să-mi ia pruncul esta,
Să mi-l iaie, să mi-l crească
Și cu el să se slujească !
Nime-n lume n-o aude,
Nime-n lume nu răspunde,
Numai mama cucului
Din vîrvițul muntelui,
Din crucița bradului ;
Ea la ei a alergat
Și pruncuțul l-a luat,
Și cu dînsul a zburat
În vîrvițul muntelui,
În crucița bradului,
Unde-i place cucului.
Cînd ploua,
Mîndru-l scâldea
Și vîntul îl legăna,

Și el mare s-apuca
 Și din grai îmi cuvînta :
 — Oh, iubita mea măicuță,
 Da' unde-i a mea căsuță ?
 Maică-sa-i zise cu dor :
 — Dragul mamii puișor,
 Nu ți-s maică de născut,
 Ci ți-s maică de crescut,
 Nu ți-s maic-adevărată,
 Ci ți-s maică fără tată !
 — Spune-mi dar că unde-i ea,
 Spune-mi, unde-i maică-mea?
 — Pe maică-ta au furat-o,
 Și pe dînsa au luat-o
 Păunașii codrilor,
 Vătavii tîlharilor,
 Și pe dînsa că o-au pus
 Crîșmărița buților,
 Samișa florinților !
 — Măiculițo, dulcea mea,
 Ascultă-mi rugarea mea
 Și-mi fă mie merinjoară,
 Să mă duc într-a ei țară.
 Maică-sa l-a ascultat
 Și merinde i-a gătat,
 Dar cînd dînsul purcedea,
 Maică-sa din grai grăia :
 — Dragul maicii copilaș,
 Îngerul meu drăgălaș,
 Eu merinde ți-am gătat
 Și-apoi la drum te-am plecat,
 Dar, ia dragul meu, sama
 Că căsuța maică-ta
 Dinafară-i văruiță,
 Pe dinlontru-i zugrăvită ;
 Pe dinafară-i cu var,

Pe dinlontru-i cu amar !
 Nici o zi nu s-a mînat,
 Şi pe mă-sa o-a aflat,
 Şi din grai a cuvîntat :
 — D-oi, Aniţă,
 Crîsmăriţă,
 Preafrumoasă birtăşiţă,
 Adă-mi vin cu feria,
 Că-ţi dau bani cu chivăra ;
 Adă-mi vin cu vedrele,
 Că-ţi dau bani cu cupele !
 — D-oi, voinice-voinicele,
 Cum de-mi ştii numele mele ?
 Ciţi voinici aici o-ntrat
 Numele-mi nu l-au aflat !
 — Crîsmăriţă, draga mea,
 Nu păzi cu vorba-ţi grea,
 Că-mi eşti maică din născut,
 Nu-mi eşti maică din crescut ;
 M-ai născut şi m-ai lăsat
 Şi-am trăit tot supărat !

B u g n a r i u, pp. 13—16
 (Şant-Năsăud—Cluj),
 1884.

CE FACE DRAGOSTEA

Strigă hoţul la fereastră :
 — Ieşi afară, tu, nevastă !
 — Ba io-afară n-oi ieşi,
 Că bărbatu-mi doarme-n pat
 Cu puşca plină la cap,
 Cu piştoale la picioare,
 Dumnezeu să nu-l mai scoale !

Strigă hoțu-a doua oară :
 — Ieși, nevestă, pîn-afară !
 — Ba io-afară n-oi ieși,
 C-am o cățea lătrătoare
 Și-o ușă scîrțietoare !
 — Unge ușa cu slănină,
 La cățea îi dă fărină,
 Că ușa n-a scîrțai,
 Căteaua nu va girbi !
 Strigă hoțu-a treia oară :
 — Ieși, nevestă, pîn-afară !
 — Eu afară n-oi ieși ;
 Oala la foc clocotește,
 Pruncuț mic îmi țipotește !
 — Las' pruncul să țipotească,
 Vină-n țara cea drăcească !
 Ea mîna pe ușă-a pus
 Și-amîndoi că mi s-au dus.
 La Poiana Turcului,
 La Fîntîna Corbului,
 Acolo se odihnea,
 Apă din fîntînă bea
 Și la hoț ea tot privea,
 Lacrimele-o năpădea
 Și pe obraz mi-o frigea.
 Hoțul din grai îi grăia :
 — Doar pe tine te-a ajuns
 Ori bănat după bărbat,
 Ori doruț după pruncuț ?
 — Ba pe min' nu m-a ajuns
 Nici bănat după bărbat,
 Nici doruț după pruncuț,
 Făr' că sus eu am văzut
 Un puiuț de veveriță
 Cu altul de porumbiță,
 Și-am gîndit că-i prunc la țîță !

Bărbatul, cînd s-o trezit,
A dat de ea c-a fugit
Și pruncului i-a grăit :
— Taci, fiule, nu mai plînge,
Nu vărsa lacrimi cu sînge,
Că mă-ta-i cătea de cîne
Și-a fugit cu hoțu-n lume ;
Și mă-ta-i poamă amară
Și-a fugit cu dracu-n țară !
Pe muiere-o ajungea
D-oi, bănat de la bărbat
Și doruț după pruncuț,
Și-ntr-o noapte s-a gătat
Și acasă a plecat.
Cînd acasă îmi sosi,
Ea din grai așa grăi :
— Bărbate, sufletul meu,
Lasă-mă la pruncul meu !
— Dacă-n casă vei intra,
Eu toată te-oi dimica,
În căldare te-oi țipa
Și pre tine te-oi topi,
Să știi ce-s ibovnicii !
— Fă, bărbate, ce-i voi,
Că baremi m-oi pocăi !
Pruncu-n brațe ea l-a strîns,
Dar bărbatu-so o-a prins
Și toată o-a dimicat
Și-n căldare o-a țipat
Și pre ea că o-a topit,
Lumini din ea a gătit ;
Iar pruncuțul lăcrima
Și din grai așa zicea :
— Luminița arde-n masă,
Că-i din a măicuții brațe ;
Luminița arde bine,

Că-i din a măicuții zile !
Iar tată-său îi zicea :
— Taci, fiule, nu ofta,
Că voi merge-n păduriță,
Voi tăia o nuieluță
Și ți-oi face o măicuță ;
Voi tăia un paltinaș
Și ți-oi face legănaș !

B u g n a r i u, pp. 89—92
(Coșbuc — Năsăud — Cluj).

DRAGNEA

Foicică brebenel,
Și era d-un uncheșel ;
El d-un fecioraș avea,
Cu el împețit pleca
Într-o sfântă vinerea.
Sîmbăta că-l logodea,
Duminecă îl nuntea,
Luni pica carte domnească,
La oaste să mi-l pornească.
Iară Dragnea ce-mi zicea ?
— Stăncuță, nevasta mea,
Tu ș-ascuți de maică-ta
Pînă-o veni neicuța.
Și să semeni busuioc
În vatră nouă de loc ;
Și d-o răsări frumos,
Să știi că sînt sănătos ;
Iar d-o răsări pălit,
Să știi că m-am prăpădit.
Foicică ș-o lalea,
Dar Stăncuța ce-mi făcea ?

Nouă ani că-mi văduvea,
 Nici mai mult că nu ținea,
 Și cu altul logodea.
 Dar unchiașul ce-mi făcea ?
 Săpă și săpoi lua,
 La grădină că-mi pleca,
 La grădina din luncet,
 Unde curge apa-ncet.
 Pe drum că mi se uita :
 Când, în lungul drumului,
 Zări coama murgului
 Și șaua voinicului.
 De repede ce-mi venea,
 Nici ziua bună că-mi da
 Și din gură-așa zicea :
 — Ce faci, moșule,-n grădină ?
 — Săpă via pe supt tulpină,
 Să sece din rădăcină.
 C-am avut d-un fecioraș
 Și l-a luat turcii ostaș ;
 Ș-am avut d-o noră rea,
 Și azi e nuntă la ea.
 Dar voinicul ce-mi zicea ?
 — Lasă, moșule, via
 Și hai să vedem nunta.
 Că vie îi mai săpa,
 Dar nuntă nu-i mai vedea.
 Și de zor ce se zorea,
 Pe moș nici că-l aștepta,
 Ci înainte că-mi pleca,
 Nici locul nu-l cunoștea ;
 Pe unde era ogorul,
 Creștea pirul și mohorul ;
 Unde erau curțile,
 Crescuse cucuțile.
 Și mergea și iar mergea,

Și peste nuntă că-mi da,
De pe cal descăleca,
În grajdi de piatră-l băga
Și la masă că-mi venea.
Iar nașul mi-l întreba :
— De unde ești, băiețaș.
Din ce sat, din ce oraș ?
Aici cum de te aflași ?
— Sînt băiat din Țaligrad
Și-am cătănit la-mpărat,
Și acum m-a liberat.
Aduceți mireasa-ncoa
S-o dăruiesc cu ceva,
C-așa este datina.
Iar nașul că poruncea,
Mireasa că-mi aducea.
Dară el ce-mi mai făcea ?
În ochi negri mi-o privea,
Și el că o dăruia,
C-un galben o dăruia.
Dar mîna cînd întindea,
Ea în deget că-mi zărea
Inelușul de argint
Schîmbat de la logodit.
Foaie verde iarbă-amară,
Îmi intra Stanca-n cămară
Și-mi plîngea pînă-n diseară ;
Soarele cînd scăpăta,
Din cămară că-mi ieșea
Și din gură-așa grăia :
— Beți, copii, vă veseliți,
La nuntă nu mai gîndiți,
Că mie că mi-a venit
Dragnea cu care-am nuntit,
Că mi-a fost mie ursit !
Foaie verde ș-o lălea,

Dară Dragnea ce-mi făcea ?
Mare masă că-ntindea
Și mi-și bea,
Și mi-și mînca,
Și tare se veselea
Cu nuntașii-alătura.

Mateescu, pp. 97—100
(Titești — Pitești — Argeș).

PĂTENIA NEVESTII CU DRAGUȚ

— Ce stai, bade, în cărare,
Vîntul suflă, geru-i mare ?
Dar mai bine hai în casă,
Că bărbatu-i dus de-acasă.
Vino, bade, lîngă mine,
Dă-mi o dulce sărutare,
Că el mult lucru-n sat are !
Dară badea din cărare
N-așteaptă multă rugare.
Intră-n cas', o strînge-n brațe
Și-o sărută cu dulceată.
Dar, vai, cînd era mai bine,
Iacă bărbătelul vine !
— Ce să mă fac, vai de mine ?
A venit dracu acasă,
Bagă-te iute în ladă,
Că lada-i mare și goală,
Doar s-o duce iar în boală !
Vrea să intre-n casă-ndată,
Dar, vai, ușa-i încuiată.
— Hai, muiere, strigă-n grabă,
Deschide-mi, că mi-i degrabă !
— Merg, scumpule, merg de loc,

Numai să-ți pun lemn pe foc.

— Am venit după cojoc,

Că eram să-ngheț de loc.

Cată, numai, și mi-l adă,

Că l-am îndesat în ladă.

— Cojocul în ladă nu-i,

Ci-i în fundul podului.

— Cată, numai, mîndră dragă,

Că trebe să fie-n ladă.

Dar ce te temi tu, mîndruță,

Poate-n ladă-i păpușită ? !

Păpușită, draga mea,

Ce-ai cătat în lada mea ?

Apoi luă un băț mare

Și îl unse pe spinare

Și se-ntoarce la nevastă :

— Unde-i cojocu,-unde-i acul,

Ca să scot din tine dracul ?

Și apucă un zbici mare

Și mi-o fripse pe spinare :

— Mîncu-i ochii cui te ține,

Să te-nvăț a trăi bine

Cu drăguțul lîngă tine !...

Alexici, pp. 193—194
(Șiria—Arad—Banat).

CINTECUL LUI OANCEA CHIRIGIU

Foaie verde foi de nalbă,

Ce gilceavă-n cea dumbravă ?

Ce război

În sat la noi ?

Dar războiul cine-l face ?

Vezi, Oancea cu Vlaicu,

Vlaicu pîrcălabu,
Cela înalt și subțirel,
Poartă căciulă de jdrel,
Ochii în cap, ca de șoimel,
Parcă mi-e tras prin inel,
Moare Neaga după el !
Dară Neaga ce-mi făcea ?
Ea lui Oancea că-i cînta :
„Foaie verde d-asunie,
Pleacă Oancea cu chirie,
Cu trei flori la pălărie,
Una verde și lămiile
Și-alta-mi este prăzulie,
Una mie și-una ție,
Bate vîntu, mi le-adie,
Mi-aduce miroase mie,
Bine-ar fi să nu mai vie !
Că-mi pleacă la București
Cu niște buți mari domnești,
Cu pecetile-mpărătești,
Să-mi aducă buți de vin
Și de vin, și de pelin,
Cu doisprece cai la car,
Tot jugani și armăsari
Și cîrlani de cîte-un an,
Cari se țin după car.“
Dară Oancea ce-mi făcea ?
În seamă cîntec nu băga,
Și el, frate, cînd pleca,
Ziua bună că-și lua :
— Rămii, Neago, sănătoasă,
Ca o garoafă frumoasă !
Dară Neaga ce-mi zicea ?
— Du-te, Oanceo, sănătos,
Ca un trandafir frumos,
Drumul fie-ți de folos !

Dar Oancea cînd îmi pleca,
 Vlaicu-n urmă că pica ;
 Unde curva că-l vedea,
 Două rațe că-i tăia,
 Frumoasă masă-ntindea
 Și la masă că-mi ședea
 Și mi-ș' bea, și mi-ș' mînca
 Și din gură că-mi zicea :
 — Măi Vlaicule, dumneata,
 O să omor pe Oancea,
 Să te iau pe dumneata !
 Dar Vlaicu că mi-i zicea :
 — Nu te fă, Neago, nebună
 Să-ți omori tu soția,
 Să rîză toată lumea ;
 Că Oancea este-n chirie
 Și-aduce băneturi ție,
 Dar eu sînt un pîrcălab
 Cu cîinii-n goană luat.
 Vlaicu mînca, nu mînca,
 Toiegele și-l lua
 Și prin sat că-mi pleca,
 Banii de bir să și-i ia.
 Dar Neguța ce-mi făcea ?
 Dosu la moașă-sa-mi da
 Și din gură o-ntreba :
 — Fa moșică, dumneata,
 Nu știi tu, soro, ceva
 Să dai lui Oancea să bea ?
 Foaie verde și-un spanac,
 Că mi-a căzut Vlaicu drag,
 Foaie verde bob năut,
 Pe Oancea că l-am urît,
 Pe Vlaicu l-am îndrăgit,
 Of, moașă, m-am prăpădit !
 Dar moașă-sa că-i zicea :

— Fă Neguțo, dumneata,
De ce-ți omori soția,
Să-ți văduvești căscioara,
Casa și băătura,
Primprejur ce-o mai avea ?
Să vezi, case ca la tine
Nu se află la domnie,
Cîtă miere și de unt
La tine s-a-ngrămădit,
Și bun băiat l-ai avut,
Ce-ai cătat de l-ai urit ?
Astăzi ești împărăteasă,
Mîine te văz făr' de casă !
Dar Neguța ce-mi zicea ?
— Fă moșică, dumneata,
Nu-mi mai răni inima !
Nu știi tu, soro, ceva
Să-mi omori pe Oancea ?
Dar moașă-sa că-i zicea :
— Nepoată, nepoata mea,
Dacă ți-a venit așa
Ca să-ți omori pe Oancea,
Moașă-ta nu știe nimica ;
Dar dacă ți-e ție-așa,
Du-mi-te pînă coala,
Coea, în valea cea rea,
La Gherghina țiganka,
Ceia fermecătoarea,
Care fermecă lumea,
Aia de n-o ști ceva
Să dea lui Oancea să bea.
Dar Neguța ce-mi făcea ?
Tot acasă se ducea,
Lua două-trei parale,
Pleca după vrăjitoare.
La Gherghina se ducea

Și bună ziua că-i da :
— Bună ziua, Gherghinițo !
— Mulțumescu-ți, fa Neguțo !
Dar Gherghina ce-i zicea ?
— Fa Neguțo, dumneata,
Foaie verde bob năut,
Ce vînt mare c-a bătut
De la mine c-ai venit ?
Că nu te-am văzut de mult,
Parcă eu ți-am poruncit.
Șezi la masă să mîncăm,
Să mîncăm, să ospătăm,
Bine seamă să ne dăm.
Dar Neguța ce-mi zicea ?
— Fa Gherghino, dumneata,
N-am venit ca să mîncăm ;
Foaie verde ca nalba,
Nu știi tu, soro, ceva
Să faci lui Oancea să bea,
Ca să-mi omori pe Oancea ?
Foaie verde bob năut,
Eu pe Oancea l-am urît,
Pe Vlaicu l-am îndrăgit,
La inimă m-a topit !
Dar Gherghina ce-mi zicea ?
— Fa Neguțo, dumneata,
La ce-ți omori pe Oancea ?
Că-ți văduvești căscioara,
Casa și bătătura,
Împrejur ce-oi mai avea.
Vezi, case ca la tine
Nu se află la domnie ;
Astăzi ești împărăteasă,
Miine te văz făr' de casă !
Dar Neguța ce-mi făcea ?
Vorba nu i-o asculta

Și din gură că-i zicea :
 — Nu știi tu, soro, ceva
 Să faci lui Oancea să bea,
 Ca să-mi omor pe Oancea ?
 Foaie verde și-un spanac,
 Că mi-a căzut Vlaicu drag !
 Dar Gherghina ce-mi zicea ?
 — Fa Neguțo, dumneata,
 Du-mi-te, Neguță,-acasă,
 Să pui să-ți faci demîncare.
 Fii cu ochii după soare.
 D-o da soarele-n chindie,
 Tu s-alergi la prăvălie,
 Tocmai la jupîn Ilie ;
 Ia-mi săricică d-o para,
 Argint-viu de cît oi vrea
 Și otravă de alta,
 Vino-ncoace la gaica,
 Să fac lui Oancea să bea.
 Dar Neguța ce-mi făcea ?
 Foaie verde d-asunie,
 Suia-n deal la băcănie,
 La logofătul Ilie,
 Și lua săricică d-o para
 Și otravă de alta.
 O para că-i rămînea
 Și p-aia pe vin c-o da
 Și-n pahar că mi-l punea,
 La Gherghina se ducea
 Și-n mîină că i le da.
 Dar Gherghina ce-mi făcea ?
 Paharu-n mîină-l lua,
 Nu știu ce naiba zicea,
 Făcea lui Oancea să bea,
 Ca să-mi omoare pe Oancea.
 Ieșea afar' în bătătură

Și descînta-n gura mare,
Să vie Oancea mai tare.
Păhărelul că-l lua
Și-n mîna Neguții-l da.
Dar Neguța ce-mi făcea ?
Tot acasă se ducea,
Deștiu cheie că-l făcea
Și lada c-o descuia,
Paharu-acolo punea
Și afară că ieșea.
Pe umbrar că se urca,
În drum mare se uita
Și pe Oancea năzărea.
Venea Oancea cît venea,
La o margine că-mi da,
Căișorii-i deshăma,
Îi deshăma,-i împiedica,
Șeulița că mi-o lua,
Ibîncele le-așternea,
Chimirașul mi-l vărsa,
Priboiașul mi-l lua,
Gălbinași că-mi găurea,
Salba Neaghii mi-o mărea
De dragă lui ce-i era...
Dar Neguța ce-mi făcea ?
Începea de mi-ș' cînta :
„Foaie verde d-asunie,
Vine Oancea din chirie,
Cu trei flori la pălărie,
Una galbenă-lămfie
Și-alta albă-colelie
Și-alta verde prăzulie,
Bate vîntul și le-adie,
Mi-aduce miroase mie,
Bine-ar fi să nu mai vie !“
Curva departe-l vedea,

La poartă că alerga
Și la poartă că ședea
Pînă Oancea că sosea,
Ea din guriță striga :
— Măre, Oanceo, dumneata,
De cînd, Oanceo, c-ai plecat,
N-am băut, nici n-am mîncat,
În drumu-ți că m-am uitat,
De dorul tău m-am uscat !
Curva de gît îl lua
Și-n guriță-l săruta.
Dar Oancea ce mi-ș' făcea ?
Dupe cal descăleca,
Toți caii îi deshăma,
Doar șelariu rămînea,
O bură de ploaie-mi da,
Ștreangurile le uda ;
Mîna-n pozînar băga,
Un bricegel că scotea,
Ștreangurile le tăia,
Deștiul mic că și-l scrîntea,
Lui semn că i se făcea.
Dar Neguța ce-mi făcea ?
Pe Oancea-n casă-l poftea
Și la masă-l așeza,
Ea-n pivniță că intra,
Scotea vin, scotea rachiu,
Scotea rachiu, bașa-rachiu,
Și lui Oancea că mi-i da,
Pînă Oancea s-amețea.
Dacă friptura mînca,
Cu vadra la vin mergea,
Cu vadra la vin scotea,
Deștiul cheie că-l făcea,
Lădița mi-o descuia,
Păhărelu-l lua,

Care pentru Oancea gătit erea,
Cu vin că mi-l umplea,
Lui Oancea că i-l dădea
Și din gură că-i zicea :
— Poftim, Oanceo, vin de bea,
Vin roșu din mîna mea,
Ori oi bea, ori n-oi mai bea
De la mînușita mea !
Dar Oancea ce mi-ș' făcea ?
Mîna pe pahar puneă
Și din gură că-mi zicea :
— Fa Neguțo, dumneata,
Foaie verde bob năut,
Eu am plecat cam de mult,
N-ai pus gînd de omorît ?
Eu viu, frate, călător,
Ori ai vrut gînd să mă omori ?
Unde curva c-auzea,
Icoana-n brațe c-o lua,
De trei ori că se jura
D-o avea ea-n gînd ceva,
Și din gură că-i zicea :
— Dragă Oanceo, dumneata,
Eu zic, zău, pre legea mea,
D-oi știa de vorba asta !
Dară Oancea ce-mi făcea ?
Pe Neguța se-ncredea,
Cruce la piept își făcea,
La Dumnezeu se ruga,
Pahar la gură puneă,
Tocma-n fund că-i răsufla.
Ochii peste cap că-i da,
De la masă că-mi cădea,
Vărsa Oancea ce vărsa,
Vărsa la sînge-nchegat,
Cu boșogi amestecat.

El din gură că-mi ofta :
 — Ah, mîndruțo, m-ai mîncat,
 Ast vin roșu mohorît
 La inimă m-a topit !
 Dar Oancea ce mai striga ?
 — Fă Neguțo, dumneata,
 Ia dă-mi tu d-un pic de apă,
 C-am la inimă cu greață !
 Dar Neguța ce-mi zicea ?
 — Nu e, Oanceo, pic de apă !
 De cînd, Oanceo, mi-ai plecat,
 Fîntînele mi-a secat,
 N-a rămas, Oanceo, de leac !
 Vărsa Oancea și vărsa,
 Vărsa la sînge-nchegat,
 Cu boșogi amestecat.
 — Ah, mîndruțo, m-ai mîncat,
 Ia dă-mi tu d-un pa'r de vin,
 Să mă curăț de venin !
 Și Neguța că-i spunea :
 — Nu e, Oanceo, pic de vin !
 De cînd, Oanceo, mi te-ai dus,
 Buțile că mi s-au scurs ;
 De cînd, Oanceo, mi-ai plecat,
 Cercurile s-au uscat,
 Doagile s-au răvărsat,
 N-a rămas, Oanceo, de leac !
 Vărsa Oancea și vărsa,
 Vărsa la sînge-nchegat,
 Cu boșogi amestecat.
 — Ah, Neguțo, m-ai mîncat !
 Dar Neguța ce-mi făcea,
 Ceia curva și oața ?
 Nici acilea nu-l lăsa,
 Ștreangu-n gît că i-l puneă,
 Pe fereastră mi-l trăgea,

În pimniță că-l tîra,
Între buți că-l arunca,
Sapa-n mîină c-o lua,
O gropiță că-i făcea,
Jumătate-l îngropa.
Oancea se păstrăvălea,
Într-o rîină că se da
Și din gură că ofta
Și de Neaga se ruga :
— Neago, nu ți-o fi păcat
Că tu pe mine m-ai mîncat ?
Zace Oancea în cea tină,
În cea tină,-n cea mocirlă.
Zace Oancea într-o rîină
Și-i curge otravă pe gură.
Dar Neguța ce-mi făcea ?
La Oancea nu se uita,
În pimniță mi-l lăsa,
Curva lacătu-i pune
Și afară că ieșea,
Două rațe că-mi tăia
Și de masă se gătea,
Știa Vlaicu cînd venea.
Dar Neguța ce-mi făcea ?
În chilie că intra,
Lua iie
Dintr-o mie
Și rochiță de cutie
Și briu lat, din Țaligrad,
Cotul șapte galbeni luat,
Tot de Oancea cumpărat,
Cu papuci luați de la turci,
Potcoviți cu coji de nuci...
Ea la Vlaicu că intra,
În gură că-l săruta,
La masă cu el ședea.

Dară Neaga ce-mi făcea ?
Din guriță că-mi striga :
— Măi Vlaicule, dumneata,
Mi-am omorît soția,
Să te iau pe dumneata !
Unde Vlaicu c-auzea,
Drept în picere-mi sărea,
Două palme că mi-i da
Și în urmă-o judeca :
— Ai sictir, curvă cățea,
Ți-ai omorît pe Oancea,
Ți-ai văduvit cășcioara,
De râde toată lumea !
Dar știi tu, curvă cățea,
Oancea ți-a fost din chirie,
Ți-aducea băneturi ție ;
Aducea că o albină,
De mă ținea și pe mine.
Ți-ai omorît soția,
Ți-ai văduvit cășcioara,
Care miine și poimfine
O să mă omori și pe mine !
Bastonu-n mînă că-l lua,
Pe Neguța îl rupea
Și-n casă că mi-o-nchidea.
Dar Vlaicu ce mi-și făcea ?
Afară că mi-și ieșea,
Pe ea-n casă c-o lăsa,
Veriga că i-o punea ;
În bătătură ieșea,
Steajăr acolo bătea,
Trei rogojini c-aducea
Și, frate, le cătrănea,
În cas' la Neaga intra
Și de mînă mi-o lua
Și-n bătătură-o scotea,

Dar Neaga ce mi-și făcea ?
 Cu pumnii-n piept se bătea,
 Păr negru că jumulea,
 Fața albă o zgîria
 Și din gură că-mi zicea :
 — Bine zicea moșica
 Să nu-mi omor soția,
 Și nu i-am ascultat vorba !
 Dar Vlaicu ce mi-ș' făcea ?
 În rogojini mi-o-nfășura,
 La steajăr mi-o aducea,
 Cu lanț de fier mi-o lega,
 Foc de zece părți că-i da.
 Cînd rogojinile plesnea
 Și pe Neaga focu-ajungea,
 Neaga din gură țipa :
 — Măi Vlaicule, dumneata,
 Ajungă-ți d-atîta glumă,
 Nu mă arde-n rogojină !
 Dară Vlaicu că-mi striga :
 — Ai sictir, curvă cățea,
 C-ai omorît pe Oancea,
 De-ți aducea ca albina,
 Și cu mine-oi face așa !
 Arde Neaga și plesnește,
 Vlaicu bea, se-nveselește ;
 El la Oancea se ducea,
 Din pimniță că-l scotea,
 Cu lacrimi că mi-l scălda,
 Tron de ceară că-i făcea,
 Pe Oancea că-l îngropa.

Tocilescu, pp. 45—49 ;

inf. I. Neblea

(Roșiori—R.-de-Vede—București).

NICOLCEA

Coboară,
Cine-mi coboară
Pe culmița dealului,
Dealul Almăjanului
La fântîna fagului ?
Căpitanul Dalapin,
Cu frate-so Nicolcea,
Nicolcea
Arambașa,
Arambașa hoților
Și stăpînul codrilor,
Și cu cincizeci de voinici,
De voinici
Dă-i tomocici,
Rași la berbe,
Groși la cefe,
Cu mustețe-n vărvarice,
Cum stă bine la voinici,
Tot cu flinte d-ale lungi
Și cu țăvile de argint,
Ce n-am văzut de cînd sînt !
Iar Nicolcea ce-mi lucra ?
În degete-mi fișconeă,
Toți voinicii se strîngea
Și din gură le grăia :
— Măi voinici
D-ăi tomocici,
Rași la berbe,
Groși la cefe,
Cu mustețe-n vărvarice,
Cum stă bine la voinici,
Cotați locu de-ntăriți
Și-n șilboc să ne păziți !
Cătră nuroria sa

Nicolcea îmi cuvînta :
— Hai, tu, doamnă jupîneasă,
Să ne faci de cină-aleasă
Nouă și la cei voinici,
Că-s voinici dă-i tomocici !
Și cînd doamna auzea,
În călcîne se-ntorcea
Și de cină că-mi făcea,
Și măsaiele-așternea,
Și de cină le punea,
Lingurile că le da.
Dar Nicolcea ce făcea ?
Lingura-n mîină lua
Și din gură îmi grăia :
— Frate, frate
Dalapine,
Spune-mi mie
În cin' te-ncrezi :
Au în mine,
Au în tine,
Au în arme ce-s pe mine,
Au în cincizeci de voinici,
De voinici d-ăi tomocici ?
Dalapin îi răspundea :
— Nici în tine,
Nici în mine,
Nici în arme ce-s pe tine,
Nici în cincizeci de voinici,
De voinici d-ăi tomocici,
Ci io mă-ncred
În albă doamna mea !
Cînd Nicolcea auzea,
Lingura că și-o zvîrlea
Unde cîinii se culca,
Și-n degete fișconea,
Toți voinicii s-aduna :

— Măi voinici
D-ăi tomociei,
Voi luați
De cinați
Și cu vin vă adăpați,
Păn' la ziuă vă odihniți,
Fără grijă să durmiți,
Eu singur șîlboc voi sta !
Toți voinicii asculta,
Toți voinicii se culca.
Dar cînd fu la miez de noapte,
De dușmanii dorm de moarte,
Vine hoțul d-Almăjan,
Că e mîndru și viclean,
Și la doamna se ducea,
Cu piciorul o clinea,
Ea capul și-l ridica,
El din cap semne-i făcea.
Pe poteacă pitulată,
La poiana făr' de iarbă,
La fîntîna făr' de apă,
Amîndoi se-mbrătoșa,
Frumos ei se săruta
Ș-amîndoi că se ducea,
Iar Nicolcea tot vedea.
Cînd de ziuă se făcea,
Dalapin doamna-și striga,
Dar nime nu răspundea.
Dalapin atunci zicea :
— Măi tu, frate Nicolceo,
Albă doamn-ai văzut-o
Încotro ea mi-a plecat ?
Spune-mi drept ș-adevărat,
Că io-n tine mă încred,
Și în tine,
Și în mine,

Și în arme ce-s pe tine,
Și în cincizeci de voinici,
De voinici d-ăi tomocici ;
Că muirea-i mare drac,
Mare drac împelițat,
Că omul o mărițește,
Ea pe min' mă năpustește !
Nicolcea îi răspundea :
— Frățioare Dalapine,
Io ție cu drept ți-oi spune :
Du-te iute,
Tot mai iute
Pe poteaca pitulată,
La poiana făr' de iarbă,
La fântina făr' de apă...
Dalapin se ridica,
Repede se îmbrăca,
După doamna lui pleca.
Iar Nicolcea ce lucra ?
În degete fișconea.
Toți voinicii se scula,
Că Nicolcea poruncea :
— Sus, voinici
Dă-i tomocici,
Armele vi le-mbrăcați,
Bine grijă să luați,
După mine să-mi plecați,
Voinicește să purtați ;
La poiana făr' de iarbă,
La fântina făr' de apă,
Dușmanul să-l ajungem,
Noi pe el să-l prindem
Viu, întreg, nevătămat,
Cum e bun de judecat !
Voinicii porneau,
Poiana ocoleau.

Dar Dalapin ce lucra ?

El la margine şedea,

La duşman nu se ducea,

Că mare frică purta.

Iar în mijloc de poiană,

Fără frică, fără teamă,

Şedea hoţul d-Almăjan, ...

Că e mîndru şi viclean,

Şi pe doamna mi-o ţinea,

Pe genunchi o dezmierda,

Cu vin alb o adăpa,

Pe gură o săruta.

Dar Nicolcea cuvînta :

— Frăţioare Dalapine,

Dacă te încrezi în tine,

Almăjanului vorbeşte

Şi degrabă-i porunceşte

Că pe doamna să ţi-o dea !

Dalapin aşa striga :

— Hei, voinice d-Almăjan,

Că eşti mîndru şi viclean,

Tu pe doamna mi-ai furat,

Că eşti hoţ şi blăstemat !

Almăjanu-i răspundea :

— Vin' la mine.

Dalapine,

Să-ţi arăt iute şi bine

Cum cîntelarea-ai lăsat

De urlă muştele-n ea,

Stai, că io ţi-oi arăta !

Almăjanul se scula,

La Dalapin se ducea

Şi la luptă se lua.

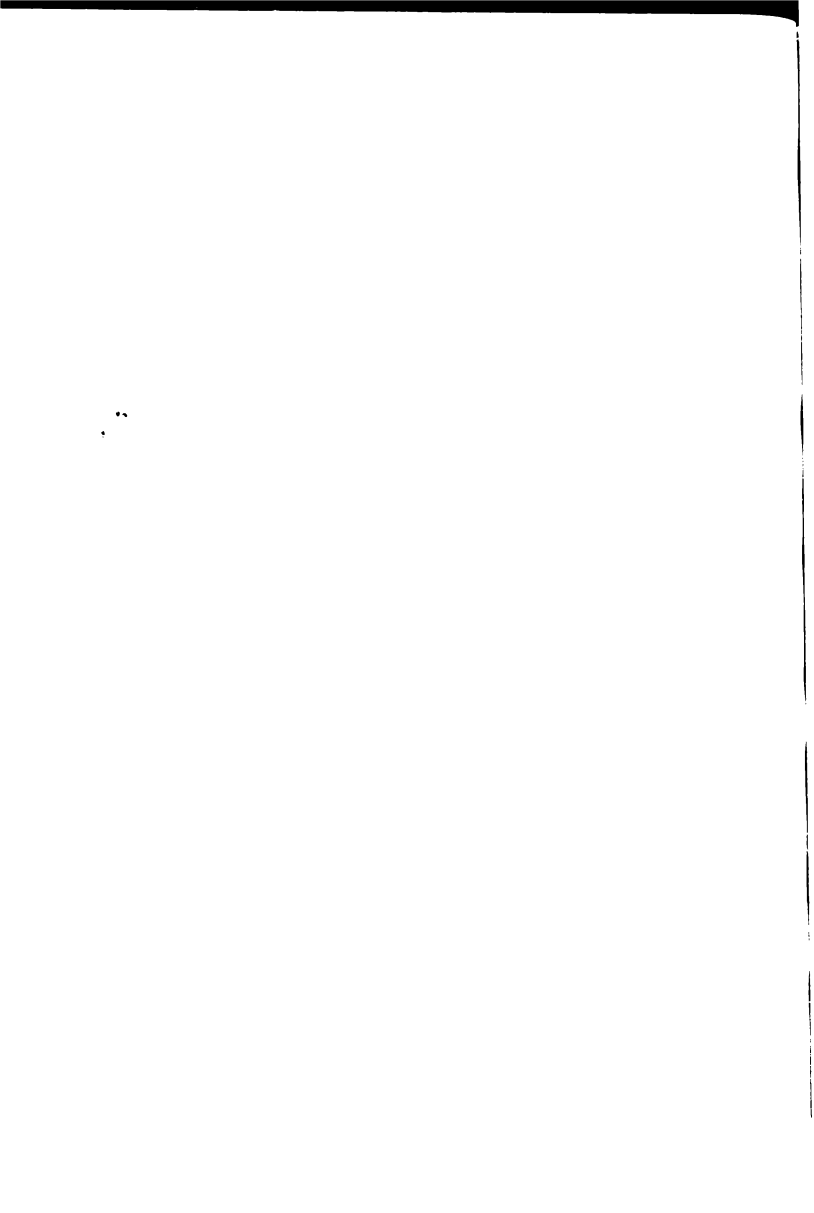
Doamna la ei se uita,

Almăjanul se-ncorda

Şi-n pămînt

Pină-n genunchi
Pe Dalapin mi-l băga.
Dalapin se încorda,
Almăjan nici nu clintea.
Dalapin așa grăia :
— Albă doamnă, jupîneasă,
Jupîneasa mea aleasă,
Vină, vină de-mi ajută,
Că dușmanul azi mă-mbucă !
Dar doamna așa-i grăia :
— Dați nainte, dragii mei,
Dați nainte, voinicei,
Care-ți birui,
Acela m-o stăpîni !
Cînd Nicolcea auzea,
În degete fișconea,
Toți voinicii s-arăta.
Iar doamna ce mai făcea ?
Mîna pe sucne punea
Și la fugă mi se da ;
Iar voinicii mi-o prindea
Și pe ea, și p-Almăjan,
Că e mîndru și viclean,
P-amîndoi că mi-i lega,
Judecata le făcea,
Capetele le tăia.
Și Nicolcea rămînea
În codru cu ceata sa,
Iar Dalapin se ducea,
În cîntălare intra
Ș-apoi el se prensura,
Fată mare îmi lua.

H o d o ș, pp. 83—90 ;
inf. Isidor Saberca
(Prilipeți — Bozovici — Banat).

3. PĂRINȚI ȘI COPII

TUDOREL

Foicica ulmului,
La marginea drumului,
Drumul Țarigradului
Și schelii-mpăratului,
Case nalte s-au zidit,
Cîrciumioară s-a gătit
Și frumos că s-a boit.
Dar cine mi le-a clădit ?
Savalași Tudor,
Pazarghian Tudor,
Reisicol Tudor.
Foaie verde ș-o lalea,
N-avea naiba ce lucra ?
Tudorel mi se-ndemna
Și de tînăr se-nsura,
Frumoasă mîndră lua ;
De frumoasă ce erea,
Cîrciumăreas-o punea,
Ș-o chema, măre, Voica.
Dar unde cîrciumărea ?
La marginea drumului,
Drumul Țarigradului
Și schelii-mpăratului.
Cine pe drum că trecea
La cîrciumă
Se oprea,

La Voichița
Se uita
Și de dragul ei tot bea :
Beau-și turcii
Papucii,
Ieniceri
Hangerile,
Croitori
Foarfecile,
Cirezari
Cirezile,
Rămîneau
Cu pungile,
De le oftau
Buzele !
Tudorel se-mbogătea
Și, d-avere ce-și avea,
Își strîngea
Și-și cumpăra
Catîrași
Cu gălbenăși,
Și cirezi
De boi d-ăi grași,
Herghelii
De cai
Frumoși,
Turme
De juncanî
Spătoși.
Dar p-atît nu se lăsa,
Ci-și făcea Tudor, făcea
Nouă late mori de vînt,
Nouă mori pe subt pămînt,
Că nouă d-or măcina,
Bănetul s-o aduna.
Tudorel se-mbogătea,

Dar la biruri
Mi-l pune
Și haraciuri
Că-i cerea,
Mare greu l-împresura.
Și da Tudor, și mai da
Tot pe ani
Cinci pungi de bani,
Și p-o lună,
Pungă plină.
Și da Tudor, și mai da :
Nu da banii
Cu punga,
Ci da sacii
Cu mîna,
Lăscăi
Cu dimirlia,
Parale
Cu banița,
Dar de biruri
Nu scăpa,
De haraci
Nu se plătea.
Tudorel îmi sărăcea,
Mare greu îl cuprindea
Și, de vedea și vedea,
Din guriță că-mi grăia :
— Voico, soțioara mea,
Io pe tine cînd te-am luat,
Eram tînăr și bogat,
Și mai mult m-am bogățit
De cînd, Voico, ne-am soțit.
Dar cîinii mahalagii
Ne-a pîrît pe la beșlii,
La haraciuri
Că m-a pus,

Bănișorii
Mi i-a scurs.
Am vîndut,
Cum am putut,
Catîrași
Pe gălbinași,
Cirezile
De boi
Grași,
Herghelii
De cai
Frumoși,
Turme
De juncani
Spătoși,
Ale nouă mori de vînt
Și p-ale de subt pămînt,
Dar de bir
Nu m-am plătit,
De haraci
Nu m-am scutit,
Ș-am rămas sărac lipit.
Mătură hambarele
Prin toate colțurile
Și, d-ei găsi făioară,
Să mi-o cerni
În sitișoară,
S-o frămînți
În lăcrămioare
Și s-o coci
La țitișoare,
C-am să plec
Din țară-n țară
Ca s-ajung,
Din-sat în sat,
Pînă-n tîrg

La Țarigrad,
La cinstitul de-mpărat,
Și la el să jeluiesc
Că nu-i chip să mai trăiesc.
Și Voichița, d-auzea,
Lacrămile
Că-i curgea ;
Hambarele
Mătura,
Făioară
Că-mi găsea,
D-o turtică
Mi-i făcea :
În lacrimi o frământa
Și la țite
I-o cocea,
Și în traistă
I-o punea.
Tudorel mi se gătea,
Pe Voichița
Săruta,
Iar sărmana,
Vai de ea,
De foc mare leșina.
Soacră-sa îmi alerga,
Apă rece că-i punea,
Pe Voichița deștepta.
Tudorel că le grăia :
— Iacă, maică, nora ta,
Păstrează-o ca viața mea,
La-ntoarcere s-o găsesc
Așa cum ți-o dăruiesc.
Tu, Voichițo, soața mea,
Să-ți păstrezi tot mintea ta
Și cinstea măicuță-mea,
Că mă duc la Țarigrad,

La-nălțatul de-mpărat,
Ca la el să jeluiesc
Că n-am hal să mai trăiesc.
Tudorel le cuvînta,
Mîna mă-si-i săruta,
Pe Voichița-mbrățișa,
Drumulețu-și apuca
Și la Poartă se ducea.
Acolo, de-mi ajungea,
În genunche-ngenunchea,
Trei zile-n poartă ședea.
Împăratul se uita,
Din ciubuc tutun trăgea,
Și pe Tudor cînd vedea,
Ciubucgiu-și trimetea,
La serai că mi-l chema
Și din gură-l întreba :
— Pazarghian Tudor,
Heisicol Tudor,
Savalași Tudor,
Pe la noi
Ce-ai căutat,
Averea cui
Ți-ai lăsat ?
— Preacinstitule-mpărat,
Mare rău m-a-mpresurat
La haraciuri
Am fost pus
Și la biruri
Greu supus,
Tot pe ani
Cinci pungi de bani,
Și pe lună,
Pungă plină.
N-am dat banii
Cu punga,

Le-am avut,
Dar pe toate
Le-am vîndut,
Și haraciul
Mi-am plătit,
Să mă văz cortorosit,
Cu măicuța odihnit.
Am plătit cît am putut,
Dar de bir n-am mai avut,
Ș-am venit să jeluiesc,
Să mă lași să sîngeclesc,
Că n-am hal să mai trăiesc !
Împăratul, d-auzea,
Nici mai mult că-l ispitea,
Ci din gură-l întreba :
— D-ai venit să jeluiești,
Unde vrei să sîngeclești ?
Ori în Țara Românească,
Ori în a Moldovenească,
Ori aici, în a Turcească ?
— Ba aici, în a Turcească,
Că sînt oile
Mai grase,
Albinele
Mai mieroase,
Văcșioarele
Mai lăptoase,
Și-st aproape
Și de case.
Împăratul se-nvoia,
Slobozenie
Că-i da,
Și poruncă
Porunca
Să strîngă
Cît o putea

Din sangeacul care-o vrea.
Tudorel că mi-și pleca,
Un vătaf cu el lua,
Prin sangeacuri
Că umbla,
Zaharele
Că strîngea,
Beilicuri
Că punea,
Mari averi
Că aduna,
Pînă mi se sătura.
La doi ani și jumătate,
Frige-l
Dorul,
Gîndu-l
Bate
Să se-ntoarcă
De departe
Pîn-acasă
La mă-sa
Și la draga
Voichița.
Două luni sîngecluia
Ș-alte două mai trecea
Pînă doru-l podidea,
Ș-atunci, măre, ce făcea?
La-mpăratul se-ntorcea
Și din gură mi-l ruga
— Preacinstitule-mpărat,
Io d-acas' cînd am plecat,
Mămușoara
Mi-am lăsat
Nemîncată,
Nebăută,
De nevoie

Doar știută.
Pîn-acum am tot răbdat
De măicuță depărtat,
Acum dor m-a apucat,
Ochi de lacrimi mi-au secăt ;
Părul mi s-a cărunțit,
Mustăcioara-mi s-a lungit,
Dor de ducă mi-a venit.
Să-mi dai voie să mă duc,
Doar cu suflet s-o apuc,
Și ce-o vrea măria-ta
Din avere tot mi-o da.
Împăratul l-asculta,
Voie bună că-i dădea
Și averea-i dăruia :
Saxanale
Cu parale,
Sămărași
Cu gălbenăși,
Cirezi multe
De boi grași
Și turme
De juncănași.
La-mpăratul se-nchina,
Mîna, poala-i săruta,
Ziua bună că-și lua,
Ciobănașii că-și tocmea
Și spre casă se-ntorcea.
Merg pe cale
Tot cîntînd,
Din cavale
Șuierînd,
Ciobănașii
Tot jucînd,
Măgărușii
Tot zbierînd.

Juncănașii
Șir mergînd
Și boi grașii
Rumegînd.
Mergu-și ziua și noaptea,
Pînă iată-mi ajungea
Cam la drumul jumătate ;
Făr-odihnă, nu se poate !
Atunci turmele oprea
Și din gură le grăia :
— D-alei, voi, vătafilor,
D-alei, voi, ciobanilor,
Încet cu cirezile,
Încet cu oițele ;
Nu tăiați
Drumurile
Și nu călcați
Florile,
Să le pască mielele.
Io nainte-o să v-apuc,
Io nainte-o să mă duc ;
Pînă voi că mi-eți sosi,
Io tainul v-oi găti :
Șapte buți oi destupa,
Simbrîoara că v-oi da
Și pe trei v-oi însura,
În Domnul v-oi cununa,
Ca să fim ca niște frați,
Toți de lume lăudați ;
Piine, sare c-am mîncat
Și cu toți am asudat !
Tudorel, de le grăia,
Călișor încălica,
Într-o fugă
Se ducea,
Pîn-acasă

Mi-ajungea.
Deștiul cheie că făcea,
Porțile că descuia
Și la pimniți năvălea,
Că de mult, de cînd plecase,
Vin în gură nu băgase.
El în pimniță intra,
Buți pe rînd tot încerca :
Cerca una, cerca două,
Cerca, mări, pîn' la nouă.
Tudorel mi se-mbăta,
De gîrlici se-mpiedica,
Jos cu fața mi-și cădea,
Somn adînc îl cuprindea.
Iată, mări, se-ntîmplase
Mă-sa noaptea că visase
Și din somn se deșteptase.
Ea din somn se deștepta,
Sete mare c-o ardea,
Limba-n gură-i dogorea
Și Voichiții că-i zicea :
— Voică, Voică, nora mea,
Mi-te scoală, maică, scoală
Ș-adu mie vin în oală,
C-așa sete n-am avut
De cînd maica m-a făcut.
Voica,-ndată
Ce-auzea,
Numa-n iie
Se scula,
Oala-n mînă
Că lua,
Lumînarea
C-aprindea,
În gîrlici că se ducea
Și de el se-mpiedica.

Lumînarea
Că stîngea,
Ulcelușa
Că spârgea,
Îndărăt mi se-ntorcea
Și, de frică, ea zicea :
— Maică, maică, soacra mea,
Nu știi c-am să-ți spui ceva !
Unul pimnița ne-a spart,
Buțile c-a încercat,
A băut pîn' s-a-mbătut
Și-n gîrlici mi s-a culcat.
Io de el m-am piedicat,
Lumînarea
C-am scăpat,
Ulcelușa
Mi s-a spart !
Soacră-sa, unde-auzea,
Mîna-n cui că mi-și punea,
Lua biciul de curea
Și da-n Voica cît putea,
Și da-n Voica d-o bătea
Și din gur-o suduia :
— Hei, cățea
De noră mea,
De cînd Tudor mi-a plecat,
Tu ibovnic ți-ai luat,
Banii de pe vin i-ai dat
Și cu el te-ai sărutat,
Ba-l aduci pînă-n gîrlici,
Parcă io n-aș fi p-aici !
Voica, biet, se văieta
Și din gură-i răspundea :
— Ba mă jur, maică, pe sare,
Pe pîine, pe lumînare
Și pe sfintele icoane !

De cînd Tudor mi-a plecat,
Nimeni nu m-a sărutat,
Ibovnic nu mi-am luat ;
De vinul ce s-a vîndut
Grijă mare c-am avut,
Și la tine c-am venit,
Banii-n mîină i-ai primit.
Soacră-sa n-o asculta,
Lumîinare c-aprindea,
O frînghie că-ndoia
Și ca ștreangul o făcea ;
Pe-ntuneric se ducea,
În gîrlici că ajungea,
Peste Tudor că dădea,
După gît că i-l punea
Și trăgea, și iar trăgea,
Și din gură tot zicea :
— Trage bine, nora mea,
De nu ți-e inima rea
Și de nu e vina ta !
Tudor sufletul își da,
Iar mă-sa
Și Voichița
Tocma-n pimniță-l băga,
După buți îl ascundea.
Vreme multă nu trecea,
Turmele
S-apropia
Și cirezile
Sosea...
De departe s-auzea
Clopotele :
Răsunînd,
Căvălașele...
Cîntînd,
Măgărușii-n oi zbierînd.

Și la poartă cînd sosea,
Ciobănașii mi-l striga :
— Ia te scoală, Tudore,
Și deschide porțile,
Să-ți băgăm averile ;
Ia destupă
Buțile
Și ne udă
Buzele,
Că ni-s arse gurile !
Tudorel nu le răspunde,
Că n-are, măre, de unde ;
Numai Voica se scula,
Soacrii-si de veste-i da
Și cu rochie se-mbrăca.
Zorile
Se răvărsa,
Porțile
Se descuia
Și averile |
Intra :
Saxanale
Cu parale,
Sămărași
Cu gălbenași,
Cirezi multe
De boi grași
Și turme
De juncănași.
Toate-n curte de intra,
Loc de pus nu se găsea,
Așa multe că era !
Voica și cu soacră-sa
Înainte
Le ieșea,
Toate-averile.

Primea,
Masă mare
Le-ntindea,
Zece buți de vin scotea
Și frumos îi ospăta.
Dar la masă ce vorbea ?
Că Tudor,
De dor
Fierbinte,
Se pornise mai-nainte
Să găteasc' hambarele
Și toate coșearile,
Să-și puie averile.
Atunci toți înmărmurea
S-unul p-altul
Se-ntreba,
Cind... vâtaful
Neculcea
În gîrlici se cobora,
După buți că-mi căuta
Și pe Tudor mi-l găsea,
Înghetăt și omorît,
Cu frînghie
Strîns de gît,
Dup-o butie
Tîrît.
El, afară de-l scotea,
'N sus cu fața
Mi-l puneă,
Iar Voichița,
De-l vedea,
Cu mîini părul
Că-și smulgea,
Lîngă dînsul
Leșina.
Mă-sa-ndată c-alerga

Și, pe Tudor cînd vedea,
Din teacă
Cuțit trăgea,
În inimă
Și-l băga,
Peste fii-su mi-și cădea,
La un loc doi morți erea.
Jale multă s-auzea,
Lacrămi multe se vărsa.
Stau ciobanii
De-l plîngea,
Din cavaleri
Mi-l jelea,
Zbieretul
Oîțelor,
Ca plînsul
Surorilor,
Urletul
Dulăilor,
Ca oftatul
Fraților.
Ei pe Tudor mi-l scâldea,
Mai frumos îl premenea;
Coșciug unii
Mi-i făcea,
Groapă alții
Mi-i săpa
Lui Tudor și maică-sa.
La biserică-i îngropa,
Cruce mare le punea,
Îndărăt că se-ntorcea
Și la masă
S-așeza,
Din pomană
Le mîncea,
După cum e datina.

Foicică ș-o lalea,
Voica, mare,
De vedea
Că rămînea
Singurea,
Soțior că-și alegea
P-un cioban mai tinerel,
Tinerel
Și frumușel,
Semănînd cu Tudorel.
Ea de mîină
Că-l lua,
La biserică
Mi-l ducea,
La icoane-ngenuchea,
Trei mătănii că făcea,
Voie Domnului cerea
Și popa mi-i cununa,
După legea creștinească,
De ei să se pomenească.

Teodorescu, pp. 675—682 ;
inf. Ioniță Nic. Pantelimonianul
(București),
2. I. 1885.

CRAIȘOR CU MULT DOR

Fost-au fost un craișor,
Tinerel, mîndru fecior,
Cum e bradul codrului
Sus, pe vîrful muntelui.
El soție ș-au luat
O copilă din cel sat,
O copilă romîncuță,
Cum e mîndra mai drăguță,

Că-i ca floarea cîmpului,
Că lumina soarelui,
Dar cum nunta se găta,
O luptă se începea
Și el carte că-mi primea,
Carte mare,-mpărătească,
La război ca să pornească,
La război cu oștile;
Ca să-și scape țările.
Cum el cartea o primea,
Iute pecetul rupea
Să vadă ce-i scris în ea.
Dar cînd cartea o cetea,
Lacrămile-l podidea ;
Dăr iară se întărea,
Lacrămile își ștergea
Și în sine își zicea :
„E poruncă-mpărătească,
Trebuie să se-implinească !“
Nici un pic el nu mai sta,
Ci doamnei lui îi zicea :
— Nevăstuță, doamna mea,
Singură vei rămînea,
Căci cartea ce am cetit
Nu e carte de cetit,
Ci-i poruncă de pornit,
De pornit cu oștile,
Ca să-mi apăr țările.
Dar ține inelul meu,
Pune-l pe degetul tău,
Și de-i vedea că albește,
Mai trage a mea nădejde ;
De-i vedea c-o ruginit,
Să știi, mîndro, c-am murit !
Ea atunci se jeluia
Și din gură cuvînta :

— Na și tu, năframa mea,
Năframa mea de mătasă,
Pe margini cu aur trasă;
De-i vedea că se albește,
Poți trage a mea nădejde;
De-i vedea c-o ruginit,
Poți să știi că am murit!
Apoi craiu-o-mbrățișa,
Cu dulce o săruta,
Murgul că-l încăleca
Și cu oastea că-mi pleca;
Iară doamna-i rămînea
Supărată-n voie rea,
Ca și omul ce-a pierdut
Tot ce-n lume a avut.
După multă cale grea,
Crăișorul ajungea
La codru cu oastea sa,
Și mergînd pîn' la un loc,
Aprinseră-un mare foc
În mijlocul codrului,
La fîntîna corbului.
Dară craiul ce-mi făcea?
Dor de crăiasă-i venea,
Mîna-n bozonari băga
Și năframa o scotea.
Dar la ea cînd se uita,
Inima-i se despica,
Căci o văzu ruginită
Pe unde fu aurită.
Atunci craiul supărat
La ostași a cuvîntat:
„Bravii mei, ortacii mei,
Și feciori ca niște lei,
Stați pe loc, mă așteptați
Și la umbră vă culcați,

Că acasă mi-am zoitat
Paloşul cel rotilat
Pe o masă aruncat,
Paloşul cel aurit
Pe o masă azvîrlit !
Şi-napoi el se pornea
Şi cu-n tînăr se-ntîlnea,
Cu un tînăr cu cal mic,
Şi din gură i-a grăit :
— Ce-i de nou, de unde vii,
De-a mea doamnă ce mai ştii ?
Voinicelul răspundea
Crăişorului aşa :
— Să trăieşti, crăişor crai,
Multe zile să mai ai !
De unii poate-ar fi bine,
Dar nu-i baş bine de tine ;
Tatăl tău ţar-a prădat,
Pe mîndra ţ-a aruncat
Într-un lac adînc şi lat !
Crăişor, cum auzea,
De dor mai că mi-şi pocnea,
Din ochi lacrămi că-mi vărsa
Şi din gură cuvînta :
— Na, voinice, calul meu,
Ca să-l duci la tatăl meu ;
Şi de mine de-a-ntreba,
Să îi spui tu lui aşa :
Să îi spui că eu m-am dus
Tot pe malul apii-n sus.
Unde apa-o clocotit,
Acolo eu am sărit !
Voinicul încăleca,
La împăratul pleca
Şi toate îi povestea
Cum crăişoru-i spunea.

Tatăl său, cum auzea,
Foarte rău se supăra,
Toată țara o scula,
Lacu-ntreg că îl seca,
Îl seca și îl stîrpea
Și copiii și-i găsea
Amîndoi îmbrățișați,
Pe noroiul lui culcați.
Apoi tatăl, năcăjit,
În mătasă i-a-nvălit,
Și unde lacul era
Biserică ridica
Și acolo-i îngropa :
Pe el acolo-l punea,
În altar, la răsărit,
Pe ea, la ușă,-n sfînțit.
Dar colea, cînd se-nsera,
O minune se ivea :
Din el, frate că-mi ieșea
Un brad mîndru crengurat,
Spre biseric-aplecat ;
Iar din ea că mi-și ieșea
O iederă frumușea,
Care peste ea s-a-ntins
Și cu bradul s-a cuprins.
Și ciți oameni că-mi treceau
Și pe ei așa-i vedeau,
Toți din gură cuvîntau :
„Tună, Doamne, și trăsnește
În cea ce despărțește
Pe un june și p-o fată
Cînd li-i dragostea curată ;
P-o nevestă ș-un bărbat
Cînd li-i doru-mpreunat !“

C ă t a n ă, pp. 155—160
(Banat).

Colo-n tîrg la Țăligrad,
 Tinăr june s-a-nsurat.
 Luni și marți a tot nuntit,
 Joi cărțile i-au sosit,
 Tot cărți de la-mpărăție,
 Să meargă la cătănie.
 El cătană a și plecat
 Și din gură a cuvîntat !
 — Maică,măiculița mea,
 Să-mi grijești tu nevasta
 Cu colac, cu lapte dulce,
 Doar de la noi nu s-a duce.
 Cum de-acasă și-a plecat,
 Maică-sa nu l-ascultat,
 Nora-n temniță-a băgat,
 Demîncare ea i-a dat
 Din ciubăru porcului,
 C-așa-i legea robului...
 Nevasta mereu jelea,
 Din gură frumos cînta,
 De răsuna temnița :
 „Varsă-mi, Doamne, Tîrnava
 Să se-ntoarcă tabăra,
 Să vie și soțu meu,
 Să vadă cum o duc eu !“
 Vorba bine n-a gătat,
 Tîrnava a și vărsat
 Și bărbatu i-o sosit
 Și din grai el a grăit :
 — Maică, măiculița mea,
 Unde mi' nevasta mea ?
 — Fiut, fiușoru meu,
 Cît am plîns de doru tău,
 Că de cînd te-ai dus de-acasă,

Am rămas inimă arsă,
Și de cînd ne-ai părăsit,
Nevasta ta a murit !
— Maică, măicuța mea,
Vorba ta, dacă-i așa,
Hai, arată-mi mormîntu,
Să-mi mai stîmpăr sufletu ;
Hai, arată-mi țărîna,
Să îmi stîmpăr inima !
— Fiut, fiușoru meu,
Ascultă ce-ți grăiesc eu :
De cînd nu te-am mai văzut,
Multe vînturi au bătut,
Țărîna s-a risipit
Și mormînt a coperit.
— Dar dă-mi, maică, cheile
Să deschid temnițele,
Că-mi aud o păsărea
La glas ca nevastă-mea.
Maica cheile n-a dat
Și el rău s-a măniat,
Cu picioru-n ușă a dat,
Ușa-n patru s-a crepat,
Amîndoi s-o-mbrătoșat
Și ca morți jos au picat
Și din grai așa grăia :
— Maică, măicuța mea,
Meri la tîrg la Glogoveț
Și cumpără giolgi cu preț,
Și mi-l coasă-n patru foi
Și ne-ngroapă pe-amîndoi
În miriștea plugului,
De marginea drumului,
Cine-o trece, toți să vadă
C-a fost dragoste curată
De la un june și-o fată.

Rămas bun, măicuță dulce,
Io cu nevasta m-oi duce !

B o l o g a, pp. 191—193
(Șpring—Sebeș—Hunedoara),
1890—1900.

DĂNUȚA

Verde matostat,
Sus la dealu-nalt,
Dănuță se trudește,
Caii-și potcovește
Și el se gătește
Tot de-nsurătoare.
Verde ș-o lalea,
Mă-sa că-i zicea :
— Dănuță, Dănuță,
Fiu de măiculiță
Și de tăiculiță,
Tu nu te-nsura,
Că cin' te-a spăla ?
Fetițele mele,
Surorile tele,
Coase la basmale.
El că mi-și zicea :
— Mamă, mama mea,
Ele că s-or mărita,
Eu oi rămînea.
Mă-sa că-i zicea :
— Dănuță, Dănuță,
Sus la dealu-nalt
E un lup turbat,
Cu gura căscată,

Cu limba pe-o falcă,
Pe tine te-aşteaptă.
Iar el că-i zicea :
— Mamă, mama mea,
Vezi cel lup turbat ?
Oi să-l prinz cumnat.
Şi ea ce-mi zicea ?
— Dănuţă, Dănuţă,
La valea adîncă
E-o cătea turbată
Cu limba pe-o falcă,
Pe tine te-aşteaptă.
Şi el ce-mi zicea ?
— Mamă, mama mea,
Cea cătea turbată
O s-o prinz cumnată.
El n-o asculta,
Nainte mergea,
Mireasă că lua
Din munte, din plai,
Fetiţă de crai.
Acas' că-mi venea,
Mă-sa ce-mi făcea ?
Masa c-o punea,
D-un pahar de vin că-i da,
Ca porumba-nvineţea
Şi ea că-mi zicea :
— Dănuţă, Dănuţă,
Fiu de măiculiţă,
Şi de tăiculiţă,
Dă-mi un pic de lapte
Gura să-mi clătesc,
Eu să mai trăiesc,
Să mi-şi văcuiesc,
Să vă pomenesc.
Şi el că-mi zicea :

— Mamă, mama mea,
 Dă-mi un pic de lapte
 Miresii să-i dăm,
 Gura să-și clătească,
 Ea să mai trăiască,
 Să ne pomenească.
 Mă-sa că-i zicea :
 — Dănuță, Dănuță,
 Pupu-te-n guriță,
 Nu e, mamă, lapte.
 Surorile tele,
 Ele-a-nnegurat
 Tot la horă-n sat,
 Vițeei mi-a supt.
 Nu e, mamă, lapte.
 Mireasa-mi zicea :
 — Dănuță, Dănuță,
 Pupu-te-n guriță,
 Dă-mi un pic de apă
 Gura să-mi clătesc,
 Să mi-și văcuiesc,
 Să vă pomenesc.
 El că mi-și zicea :
 — Mamă, mama mea,
 Dă-mi un pic de apă
 Miresii să-i dăm,
 Gura să-și clătească,
 Ea să mai trăiască,
 Să mi-și văcuiască,
 Să ne pomenească.
 Mă-sa că-mi zicea :
 — Nu e, mamă, apă,
 Surorile tele,
 Ele-a-nnegurat
 Tot la clacă-n sat.
 Mireasa-mi zicea :

— Dănuță, Dănuță,
 Pupu-te-n guriță,
 Pune-mă-n căruță,
 Du-mă la muichiță.
 El c-o asculta,
 În căruț-o puneă,
 Pe drum că-mi pleca,
 La un puț mergea,
 Apă că-mi cerca,
 El apă că-i da,
 De-o vadră că-mi bea,
 Se-ntindea și murea.
 Da' el ce-mi făcea ?
 La cai se ducea
 Și el le zicea :
 — Călușeii mei,
 Bergherașii mei,
 Cu picioarele-mi băteți,
 Groapă ne făceți,
 Cu dinții ne luați,
 În groapă ne-aruncați.
 Da' el ce-mi făcea ?
 Cuțit că-mi scotea,
 În ficați că-l băga,
 Moarte că-și făcea.
 Și el că zicea :
 — Când ne-ți îngropa,
 Voi v-eți deshăma,
 Voi că v-eți ducea
 La cele livezi verzi,
 La cele ape curgătoare,
 Iarbă mi-ți păștea,
 Apă că mi-ți bea
 Și-ți trăi așa.

Candrea — Densușianu, Din
 popor, pp. 75—80.

[BLESTEMUL MAMEI]

Voinic murgu-și potcovește
Și la drum mi se gătește,
În sfînta duminică
Păn' popa-n biserică
Face slujba sfîntelor,
Taina rugămintelor...
Maică-sa din grai grăia :
— Fiut, fiușorul meu,
Ascultă ce-oi spune eu :
Ce tu murgu-ți potcovești
Și la drum mi te gătești,
În sfînta duminică
Păn' popa-n biserică
Face slujba sfîntelor,
Taina rugămintelor ?
Ori pe tine te-a ajuns
Veste slabă pe ascuns,
Cu fire de pribegie
Ori fire de cătănie ?
— Ba pe min' nu m-a ajuns
Veste slabă pe ascuns,
Nici fire de cătănie,
Nici fire de pribegie,
Că pe mine m-au ajuns
Gînduri bune de-nsurat,
Fără să mai fac mult sfat,
Că eu, zău, mi-am auzit,
Nu departe, spre sfînțit,
Colo jos, în valea sacă,
Este-o fată cam ~săracă,
Și m-aș duce după ea
Să mi-o fac mireasa mea.
Maică-sa din grai grăia :
— Fiut, fiușorul meu,

Ascultă tu ce-ți zic eu :
Tu la aceea nu te duce,
Că nu-i da de farmec dulce,
Că la-aceea mulți s-au dus,
Mulți s-au dus și n-au adus.
El grăiește voinicește :
— Eu m-oi duce și-oi aduce,
Că e ca și-un fagur dulce.
Maică-sa mult supărată,
Cu inima întristată,
Îi grăiește suspinînd
Și amarnic blestămînd :
— Drag dulce copilul meu,
Dacă n-ascuți ce zic eu,
Murgu-ți să se poticnească,
Pe tine să te trîntească,
Mîna stîngă ți-o zdrobească,
Cea dreaptă ți-o strivească
Și-ndată te prăpădească !
Și, zău, el n-a d-ascultat
De al maicii dulce sfat
Și la ea că și-a plecat,
Dar murgu s-a poticnit
Și pe el rău l-a trîntit,
Mîna stîngă i-a zdrobit,
Cea dreaptă i-a strivit.
Și în cap că l-a lovit
Și pe loc l-a omorît.
Fata, cum a auzit
De-al ei mîndru pribegit
Că la ea cînd a plecat
Pe drum moartea și-a aflat,
Un cuțit ea și-a luat,
În inimă s-a junghiat
Și din grai a cuvîntat :
— Maică, măicuța mea,

Du-te-n tîrg la Țăligrad,
Cumpără giolgiu de cel lat
Și mi-l rupe-n patru foi
Și ne-ngroapă pe-amîndoi ;
Și mi-l rupe-n patru lați
Și ne-ngroapă ca pe frați ;
Lui îi pune trandafir,

Mie-mi pune flori de mir,
Trandafiru se va-ntinde,
Florile le va cuprinde
Și cu drag s-o-mbrătoșa,
Încît lumea s-o mira
C-a fost dragoste curată
Într-un june și o fată.

B o l o g a, pp. 33—36

(Geoagiu-de-Sus—Alba—Hunedoara),
1880—1890.

94
9

4. FRĂȚII

PE LUNCA ANEȘTILOR

Pe lunca Aneștilor
Sînt cireșe în toate leșe
Și nuci în toate luncile ;
De păzit cin' le păzea ?
Un junel cu-o fată mare.
Și păziră cît păziră,
Pînă-amîndoi se-ndrăgiră.
Și-apucară de fugiră,
Și fugiră cît fugiră,
Pîn' la fîntîna fără apă ;
Fîntîna dacă-i văzu,
Mai multă apă făcu.
Și fugiră cît fugiră,
Pîn' la cîmpul fără iarbă ;
Și cîmpul dacă-i văzu,
Mai multă iarbă făcu.
Și fugiră cît fugiră,
Pîn' la mărul fără mere ;
Și mărul dacă-i văzu,
Mai multe mere făcu.
Frunză verde de lalale,
Se uita pe drum la vale,
Văzu frații ei călare.
Dar frati-său cel mai mare
Scoase sabia s-o taie.
Iar frati-său cel mai mic,

Mai mic și mai voinic
 Și de minte și de trup :
 — Ba, frate-meu, n-o tăia,
 Că la noi nu e așa
 A tăia nejudecată !
 — Soro, surioara noastră,
 Ce-ai fugit de casa noastră ?
 Ori, soro, ți s-a urît
 Nouă bice în cui puind,
 Nouă pistoale ștergînd,
 Nouă pături scuturînd,
 Nouă batiste spălînd ?
 — Frate, nu mi s-a urît,
 Dar așa sîntem noi, fetile,
 Ca mărul cu merile :
 Cînd sînt mititele,
 Stau bine pe rămurele ;
 Iar dacă se măresc,
 Pică jos și putrezesc.
 Așa și noi, fetile,
 Cînd sîntem mai mititele,
 Sîntem dragi părinților
 Și urîte strinilor ;
 Iar dacă ne mărim,
 Sîntem dragi străinilor
 Și urîte părinților !
 Iar fratele cel mai mare
 Și luă ziua bună de călare.
 — Rămîi, soro, sănătoasă,
 Ca o pară vermănoasă !
 — Du-te, frate, sănătos,
 Ca un măr putrigăios !
 Iar fratele cel mai mic :
 — Rămîi, soro, sănătoasă,
 Ca o garoafă frumoasă !
 — Du-te, frate, sănătos,

Ca un trandafir frumos,
Ce mi-l bate vîntu-n dos,
Umple curtea de miros !. . .

Tocilescu, p. 1253 ;
inf. V: Grecu
(Imoasa—Strehaia—Oltenia).

HORE DESPRE O FATA
CARE, ÎMBAGIUATĂ DE DRĂGUȚ,
ÎȘI OMOARĂ DOI FRAȚI

Merge-o pruncă
Pe cea luncă,
Ș-un voinic
Pe cel colnic.
Merge prunca tot cîntînd
Și voinicul șuierînd.
Numai prunca zice-așa :
— Vîno, mîndruț, și mă ia
Pînă-s pruncă tinerea,
Că dacă eu mi-oi crește mare,
Ție mama nu m-a da-re,
C-oi fi mamii văcăriță.
Și tătuchii boăriță.
Numai el a zis așa :
— Eu, mîndră, nu te-oi lua
Pînă tu de nu ți-i fa'
Tot o sugnă boboșoară,
Cine-a vedea-o să moară.
Ea aceea și-a făcut.
Numai ea a zis așa :
— Vîno, mîndruț, de mă ia
Pînă-s pruncă tinerea,
Că dacă eu mi-oi crește mare,
Ție mama nu m-a da-re,

C-oi fi mamii văcăriță

Și tătuchii boăriță.

D-apoi el a zis așa :

— Eu, mîndră, nu te-oi lua

Pînă tu de nu ți-i fa'

Tot o morișcă de-argint,

Să umble singură-n vînt.

Ea ș-aceea ș-a făcut.

Iară ea a zis așa :

— Vino, mîndruț, și mă ia

Pînă-s pruncă tinerea,

Că dacă eu mi-oi crește mare,

Ție mama nu m-a da-re,

C-oi fi mamii văcăriță

Și tătuchii boăriță.

Numai el ș-a zis așa :

— Eu, mîndră, nu te-oi lua

Pînă tu de nu ți-i fa'

Tot o morișcă de-aramă,

Să macine fără vamă.

Ea ș-aceea ș-a făcut.

Numai ea a zis așa :

— Vino, mîndruț, de mă ia

Pînă-s pruncă tinerea,

Că dacă eu mi-oi crește mare,

Ție mama nu m-a da-re,

C-oi fi mamii văcăriță

Și tătuchii boăriță.

El atunci a zis așa :

— Eu, mîndră, nu te-oi lua

Pînă tu de nu ți-i fa'

S-otrăvești pe frate-tău,

Pe frate-tău cel mai mare,

Ce-i nănaș sfintului Soare !

— Cum, mîndruț, să-l otrăvesc ?

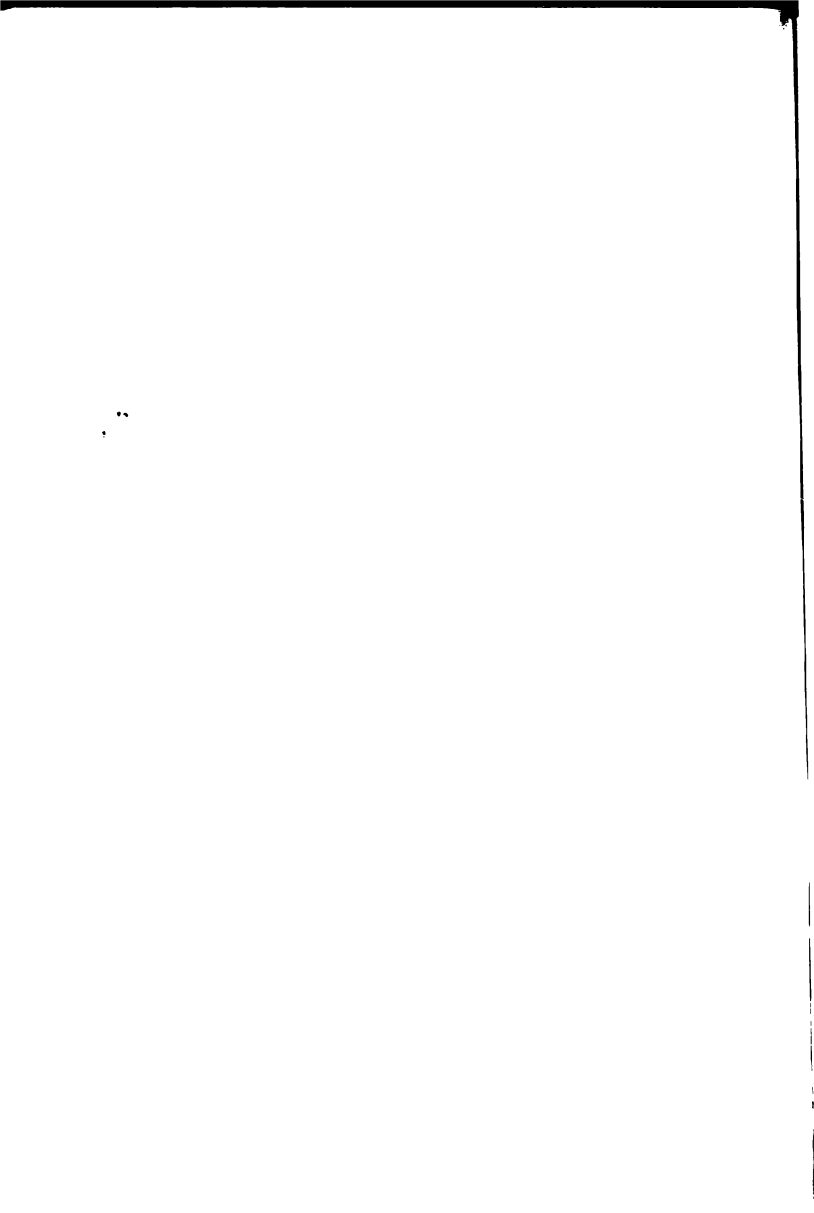
— Hei, tu, mîndrulica mea,

Colo,-n fundul grădinii,
 Este-un corci de mălin verde
 Ş-acolo şerpele şede
 Şi din gură
 Vin îi cură,
 Din coadă
 Venin picură.
 Du-te, ţine paharul
 Şi, de-a cura veninul,
 Dar d-îchină frate-tău :
 „Să trăieşti, frătiucul meu,
 De cînd mama m-a făcut,
 La o masă n-am şezut,
 Dintr-un pahar n-am băut,
 Nici n-om bea, frătiuc, mai mult !“
 Ea ş-aceea ş-a făcut.
 — Vino, mîndruţ, şi mă ia
 Pînă-s pruncă tinerea,
 Că dacă eu mi-oi creşte mare,
 Ție mama nu m-a da-re,
 C-oi fi mamii văcăriţă
 Şi tătuchii boăriţă.
 Numai el a zis așa :
 — Ba eu că nu te-oi lua
 Pînă tu nu-i otrăvi
 Pe frate-tău cel mai mic,
 Ce-i la mama-ţi bizelnic !
 — Cum, mîndruţ, să-l otrăvesc ?
 — Cum ai şi pe celălalt !
 Numai ea că ş-a-nchinat :
 — Să trăieşti, frătiucul meu,
 De cînd mama m-a făcut,
 La o masă n-am şezut,
 Dintr-un pahar n-am băut,
 Nici n-om bea, frătiuc, mai mult !
 Frate-său a zis așa :

— Atunci, soră, să te măriți
 Când a face plopul pere
 Și răchita vișinele
 Ș-a mânca mama din ele ;
 Atunce și nici atunci,
 Când a face plopul nuci
 Și răchita mere dulci !
 Numai ea că l-a rugat :
 — Vino, mîndruț, de mă ia
 Pînă-s pruncă tinerea,
 Că dacă eu mi-oi crește mare,
 Ție mama nu m-a da-re,
 C-oi fi mamii văcăriță
 Și tătuchii boăriță.
 Numai el a zis așa :
 — Eu, mîndră, nu te-oi lua,
 Că dacă tu ti-i mînia,
 Și cu mine-i face-așa !
 — Cine crede-ntr-un drăguț,
 Tune-o, dintr-un noruț
 Vara, cînd plouă răruț ;
 Cine crede-ntr-un bărbat,
 Tune-o din seninat
 Vara, cînd plouă mășcat !
 Și eu, una, am crezut,
 Cînte bună n-am avut ;
 Și eu, una,-am ascultat,
 Cînte bună n-am purtat !

T i p l e a, pp. 29—31 ;
 inf. Mărcuța Bocociu
 (Maramureș),
 iulie 1903.

VI. JURNALE ORALE

[RASCOALA DIN 1907]

Foaie verde foi dă foi,
Pă anu cinzășitrei
Cîn' s-a-ncoronat Știrbei,
Puneai plugu cu doi boi
Și arai
Pă unde vrei,
Dăjugai
Unde puteai,
Pășteai boii unde vrei,
Dă nime grije n-aveai.
Iar dacă veni Ghica,
Bătrînii răsucea chica.
Iar dacă veni, vez', Cuza,
La ciocoi le pleznea buza.
Domnu Cuza, om cu cap,
Pă noi ne-a delimitat,
Dă casă, șapte pogoane,
Auzi-l și vezi-l, Doamne !
Iar dă cîn' veni Carol,
Ne-a lăsat cu capu gol.
Carol e lege de neamț,
La ciocoi sîntem argaț',
Doamne, ce-om fi vinovaț' ? !
F...-vă-n lege, ciocoi,
Vă-njugăm și noi pă voi,
Vă-njugăm cocoanele,

Vă muncim pogoanele !
Iar acuma, vai dă noi,
Să vez', hoți dă ciocoi
S-au pus, Doamne, pă noi.
Nu mai vez' om cu doi boi,
Văduvă cu zăce oi.
F...-vă-n lege, ciocoi,
Ne chitim și noi pă voi
Cum v-aț' pus și voi pe noi !
Să vez', în sa' la noi
Hoți s-a făcu' ciocoi :
Vine și trage-n ceardac,
Cere apă cu rahat
Și ne clatină din cap,
Munca să-i facem pă plac.
Ș-alceva dă mai clinteș',
Isprăvnicel te lovește;
Foaie verde colelie,
Te gonește din moșie.
Să te ia la socoteală,
Mai datorez' înc-o vară ;
De to' pogonu găina,
Și-m' spune c-așa-i dă mîna !
Dă ce, Doamne, ne-ai lăsat
Oameni toț' și toț' săraci ?
Doamne, că de cîn' n-am haiducit,
Ciocoi s-au mazîlit !...

Arindașii sînt prea răi,
Nu vrea să știe de noi.
La noi una, la ei trei,
De-aia ne-am chitit pe ei.
Că ne loa una și una,
La tot pogonu, găina !
Cînd mergeam la socoteală,
Mai datoram înc-o vară.

Ce să mă fac, frăţioare,
Că mi-e gîndu la pogoane,
Că-m' mor copiii de foame !
Pentr-o vacă ce aveam,
Toată vara clăcăceam.
Venea ţăranu la scară
Cu căciula subţioară
Şi mi-l da pe uşe-afară,
Ce să mă fac, frăţioare ? !...

Sărit', fraţ', cu mic, cu mare,
Să dăm focuri şi pîrjoale,
Că nu mai e de răbdare !...

Foaie verde de-artăraş,
Anu nouă sute şapte,
Cînd am fost bătuţi la spate
Cu beţe, funii udate,
Of, ce fapte blestemate !
Foaie verde de-artăraş,
De sus a venit răvaş,
A-nconcentrat călăraşi,
Foaie verde trei alune,
Şi i-a trimis prin comune
Ca să-şi bată joc de lume.
Pe care cum îi prindea,
Îi bătea
Şi-i canunea
Şi la puşcă-i trimetea,
Şi-i vedeai pe toţi căzînd
Tot ca iepurii din crîng.

Foaie verde trei lămîi,
Vreo zece-cinsprece mii
I-a băgat prin puşcării,
Despărţindu-i de copii,

Casele lor pustiind,
Nevestele lor plîngînd,
De-a făcut, de n-a făcut,
N-a fost credet pe pămînt.

Foaie verde matostat,
Doamne, cum ai fi răbdat
Așea ceas îngreunat
De sînge nevinovat ?
Că cînd a fost la Pătule,
Oameni din comune vecine
Îi puneau sute la rînd,
Gloanțe de război trăgînd.

Foaie verde foi domnești,
Cînd a fost la Băilești,
Stai în loc și te jelești
Și pe urmă te gîndești,
Cincizeci de case, la rînd,
Le-a bombardat la minut.

Foaie verde de trei bozi,
Sărman de județu Dolj,
Mult să stai și să-l privești
Și pe urmă să-l jelești,
Căci a fost județ cu jale,
Omorîți prin bombardare,
De-a mers vestea pîn' la mare !
Foaie verde peliniță,
Mare grije la Sălcuță !
Foaie verde siminoc,
În curte la Nae Pop,
Foaie verde de sarmale,
Sînt aduși din depărtare
Fincă erea curtea mare
Și putea ca să-i omoare.

Foaie verde și-o lalea,
După ce că-i împușca,
O groapă mare făcea,
O sută cinzeci băga
Pînă groapa se umplea.
Mulți pe-afară rămînea
Și curcile-i ciocănea,
Cu carnea lor se hrănea
Pînă osu rămînea,
Că nimenea nu-ndrăznea
Să se ducă ca să-i ia,
Că soldații foc trăgea,
Nimeni nu s-apropia,
C-așa ordinu avea.

• • • • •
Foaie verde ș-o lalea,
Sărmana Caraula,
A fost mare jale-n ea
Într-o sfînta dumineca !
Că armata cînd sosea,
Cu boieru se vorbea,
Tunurile le-așeza,
Casele le bombarda.
Foaie verde colelie,
Cînd fu soarele-n chindie,
Lor le căzu cu mînie
Și trimeasă ră să vie
Tot satu la primărie.
Foaie verde matostat,
Soldații-ndată-au plecat.
Foaie verde ș-o lalea,
Soldații dacă pleca,
Pe care cum îl găsea,
Frumos cu ștreangu-l lega,
La primărie-îi aducea,
Că așa ordin era,

Și pe toți cînd îi strîngea,
Îi bătea
Pînă-i făcea
De spunea
Ce nu știa.
Foaie verde și-o lalea,
După ce rău îi bătea,
Treizeci tineri alegea
Și cot la cot îi lega,
Pe șosea-n vale îi lua,
Pînă din sat îi scotea
Și-într-o vale ajungea.
Foaie verde ș-o lalea,
Căpitanul ce făcea ?
Dacă vedea ce vedea
Că noaptea s-apropia,
El de loc nu zăbăvea,
Pe oameni la rînd pune
Și la soldați comanda,
Foc de salbă-n ei trăgea.

.
Foaie verde matostat,
Dacă primăria a aflat
Că asediu s-a iertat,
Cu boieri s-au învățat
Și soldați cu ei au luat
Și prin comună-a plecat
Fără să fi cercetat
Cine este vinovat.
Foaie verde de-o smicea,
Și la care-cum mergea,
Gaz pe case arunca,
Cu chibritu scăpăra
Și foc mare s-aprindea,
De-ți era mare jalea.
Foaie verde murele,

Ardea, frate, casele
Cum ard lumînările
Cînd se fac deniile,
Și trosnea pătulele
Și cu magaziile
Cum pocnesc tunurile
Cînd se fac manevrele.

.
Foaie verde bob năut,
Cobori, Doamne, pe pămînt,
Vezi ciocoi ce-au făcut,
Că ne-au pirjolit de-a rînd,
Ne-au rămas copii plîngînd,
Mii de neveste jelînd,
Ciîinii prin sate urlînd,
Sate pustii rămînînd !...

Revista de folclor, II (1957), nr. 1—2,
pp. 137—143
(Oltenia)

BIMBAȘA SAVA

Foaie ș-o lalea,
Ceauș că-i venea
Bimbașii Sava ;
Ceauș că-i venea,
Temenea-i făcea,
Din gură-i zicea :
— Pașa Kihăia
Cheamă pe Sava,
Cu delibașa,
Căpitan Ghencea,
Ca să bea, să bea
Ciubuc și cafea.
Bimbașa Sava,

Unde-mi auzea,
Bine se-mbrăca,
'N arme se arma,
Și cu el lua
Pe delibașa,
Căpitan Ghencea,
Și mi se ducea
Ca să-i dea, să-i dea
Pașa Kihai
Ciubuc și cafea.
Daca se ducea
Colo la pașa,
Kihai-l pofta
Ciubucul să-și bea
Și cafea îi da
Bimbașii Sava.
Sava c-o lua,
La gur-o ducea
Cafeaua să bea,
Dar o bea, n-o bea,
Că pașa-i zicea
Și mi-l întreba :
— Bimbașo Sava,
Ce-ai făcut oastea ?
Bimbașa Sava,
Daca-l auzea,
Cafeaua lăsa,
Pașii răspundea :
— Oastea de la Dii
A pierit întâi ;
O sută cinci mii
De voinici delii !
Oastea de la munte,
Cu arme mărunte,
A pierit în frunte,
Ș-acolo se-mpute.

Oastea ceailaltă,
Oastea de la baltă,
Izbîndi îndată,
Pustia s-o bată !
Aşa d-auzea,
Kihai-a-paşa
Gealat că chema.
Gealat că venea,
Sabia scotea,
Capul că tăia
Bimbaşii Sava,
Lui delibaşa,
Căpitan Ghencea,
Şi cînd li-l tăia,
Din gură zicea :
— Bimbaşo Sava,
Căpitan Ghencea,
Vă cheamă paşa
Ca să vă tot dea
Ciubuc şi cafea,
C-aţi pierdut oastea !

Teodorescu, pp. 484—486 ;
inf. Petrea Creţul Şolcan
(Lacul-Sărat—Brăila—Galaţi),
9. V. 1884.

LA GARĂ LA PALOTA

Foaie verde ş-o lalea,
La gară la Palota,
Doamne, nu-i mai ajuta,
Două trinuri se-ntilniră,
Multe lume omorîră !
Unul de marfă erea,
'Celăratul că venea,

Amîndouă se-ntîlnea,
Maşinile se lovea,
Vagoanele se ciocnea,
Din ciocneală s-aprindea,
Gazurile foc lua,
Lumea-n vagoane ardea ;
Şi-mi ardea boieri mai mari,
Ca peştele pe grătari ;
Şi-mi ardea boieri bătrîni,
Ca peştele pe cărbuni !

F i r a, pp. 39—40
(Oltenia).

CÎNTECUL EMIGRĂRII

Frunză verde lemn uscat,
Cînd de-acasă am plecat,
Frunză verde iarbă grasă,
Plecat-am, Doamne, de-acasă
Tot cu inimioara arsă.
Frunză verde lemn uscat,
Eu cînd am ieşit din sat,
Departe m-am depărtat
Şi pe ai miei i-am lăsat.
Scumpul meu şi iubit sat,
Eu pe tine te-am lăsat.
Rămas bun, iubite tată,
Adă mîna şi mă iartă.
Să ştiţi, părinţi şi soţie,
Eu plec astăzi şi vă las
Cu mult dor şi cu năcaz.
O dată că mă mai uit,
Nu ştiu, vede-v-oi mai mult,
Şi mă rog şi de iertare,

De la mic, pînă la mare,
Faceți bine, mă iertați
Și de mine nu uitați.
Frunză verde lemn uscat,
Eu cînd am ieșit din sat,
De jele, de năcăjit,
Nicăiri nu m-am oprit,
Pîn' la stație-am sosît,
Frunză verde de măcriș,
La stație la gheizăș.
Frunză verde de pelin,
De-acolo m-am pus pe trin.
Și pe trin cînd m-am urcat,
Ziuă bună mi-am luat.
Trinu pleacă-ncet și lin,
Eu de jele tot suspin,
Și nevasta tot plîngînd.
Frunză verde de cireș,
Ziua, noaptea tot am mers,
Frunză verde de săcară,
Pînă ce-am ieșit din țară.
A doua zi demineața
Amară mi-o fost viața !
Lăsai Țara Ungurească,
Intrai în Țara Orvățească,
În Țara orvatului,
La apusu soarelui.
Acolo gheizăș o stat,
Că pămîntul s-o gătat,
Toți din gheizăș jos ni-am dat
În Fiume, stație-i mare,
Ce-i zidită lîngă mare.
D-acolo ni-am luat la cale
Pe-o uliță foarte mare,
Pîn' la vapor, la cîntălare.
Frunză verde de bujor,

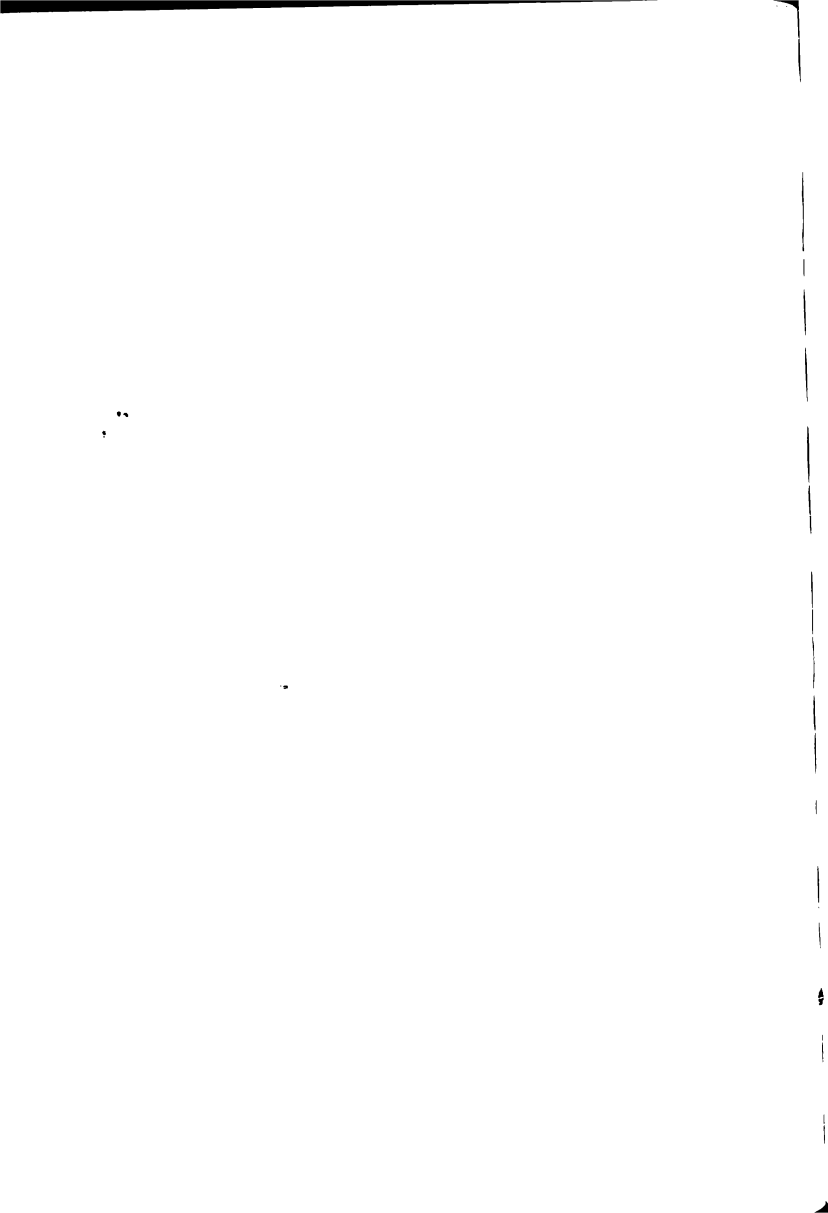
Și ne-au dat cărți de vapor.
Dacă cărțile ni-au dat,
La vizită ne-au băgat.
Frunză verde de hemei,
În cortil, lângă helei,
Stau trei doctori ca trei lei,
Frunză verde ca iarba,
Doctori din America,
Foarte tare vizita
Și sănătoși ne afla,
Cărțile ne ștempelea
Că sîntem buni a pleca
În țară,-n America,
Pentru orice muncă grea.
Nu mai este drum-de-fier,
Numai tot apă și cer.
La marginea apelor
E stația vapoarelor.
Și ni-am suit pe vapor
Cu multă jale și dor,
Și-n vapor ni-am așăzat
Fiecare l-a lui pat,
Ș-atunci vaporu-o plecat.
Cătră sfințitu soarelui,
Pe mijlocu Oceanului,
Vaporu se legăna,
Oamenii toți tremura.
Și într-o noapte deplin
Mers-o vaporu tot lin,
Fără grijă, fără chin.
A doua zi demineăța
Amară ni-o fost viața !
Din pat jos dacă ni-am dat,
Ne duceam ca omu bat,
Că nu eram mai în stare
Nici să mai stăm pe picioare.

Cînd vaporu se scutura,
Tot de paturi ne trîntea,
Iară noi ne rădicam,
Lui Dumnezeu ne rugam.
Amețiți pe cum eram,
La nemică nu gîndeam,
Nici la lume, nici la dor,
Ci la chinul de pe vapor ;
Oceanule, apă rece,
Dumnezău sfîntul te sece,
Să te fi săcat de mult,
Eu să nu te fi trecut,
Nici să nu te treacă nime,
Să fii tu plătit cu mine !
Eu din gur-am cuvîntat,
Lui Dumnezeu m-am rugat :
Du-mă, Doamne, la uscat,
Să fiu de popă-ngropat,
Nu în mare aruncat,
De peștii cei mari mîncat !
Dumnezău m-au ascultat,
În America-am intrat,
Iar aicea ce să vezi :
Numai negri și engleji.

Bîrlea, I, pp. 31—32 ;
inf. Vasile Mariș
(Ieud—Vișeu—Maramureș).

94
1

GLOSAR

A

- acioa*, vb. refl. — a se adăposti, a se ascunde.
adăsta, vb. — a aștepta.
aferim, interj. (turcism inv.) — bine ! bravo !
agá, s. f. (pl. *agále*) (inv.) — ofițer din armata otomană.
aglică, s.f. — plantă cu inflorescența compusă din flori albe sau roz-albe, parfumate.
ai, s.m. pl. (inv. și reg.) — ani.
ainine, s.m. — anin, arin.
alăiurea, adv. — aiurea.
alămit, adj. — ferecat în alamă, alămuit.
albeneț, adj. — blond, bălai, albineț.
áma, conj. — dar, însă.
aman, interj. (turcism inv.) — îndurare ! iertare !
amelința, vb. — a amenința.
amînar, s.n. — amnar.
anasîni, interj. — înjurătură trivială turcească.
angarale, s.f.pl. — corvoade, biruri.
araci, vezi *haraci*.
arambașa, vezi *harambașa*.
arăni, vb. — a hrăni.
arcan, s.n. — laț pentru prins sau pentru priponit vitele ; var. *harcan*.
arcer, s.n. — gresie, cute.

ardica, vb. — a ridica.

arcea, s.f. — construcție de scînduri sau groapă săpată în pămînt în care se aşază, vara, războiul de ţesut.

arghelar, vezi *arghelegiu*.

arghelegiu, s.m. — herghelegiu ; var. *arghelar*.
arimbaşa, vezi *harambaşa*.

arm, s.n. (pl. *armuri*) — partea piciorului de dinapoi a unui animal, între genunchi şi sold.

armaş, s.m. (înv.) — slujbaş cu însărcinări administrative, judiciare.

armăşie, s.f. — funcția de armaş, instituția în fruntea căreia se afla vel-armaşul.

arnăut, s.m. — soldat mercenar (albanez) recrutat de domnii fanarioţi ; (p. ext.) servitor boieresc înarmat.

aromi, vb. — a aţipi, a adormi.

aromit, adj. — aţipit, adormit.

asunie, s.f. — iasomie.

aşteamăt, adv. (înv.) — încet, agale.

atlas, s.n. — ţesătură de mătase.

auli, vb. — a cînta cu jale.

avaiet, s.n. (înv.) — impozit care se plătea pe diverse beneficii sau drepturi.

B

bacă, interj. (turc.) — ian' vezi !

badii, s.pl. (în expr. *în badii*) — după plac.

bagceá, vezi *basceá*.

baibarac, s.n. (rar) — haină scurtă purtată de ţărani.

bairac, s.n. (înv.) — ceată de haiduci.

bală, s.f. — monstru, dihanie, fiară groaznică.

buliac, vezi **baltag**.

baltag, s.n. — topor mic și ușor, cu coadă lungă, întrebuințat ca armă; var. **baltac**, **băltac**.

barbaric, vezi **vărvărici**.

basceă, s.f. — grădină; var. **bagceă**, **bășteă**.

baș, adv. — chiar, tocmai.

bașa-rachiu, s.n. — rachiu din cel mai bun;
var. **baș-rachiu**.

bașă, s.n. — pașă.

bașbafir, s.n. — fir (de aur), baibafir.

bașca, loc. adv. (*de-a bașca*) — deosebit, separat.

bașmanghiol, vezi **bașmarghiol**.

bașmarghiol, adj. — foarte isteț, șiret, deștept; var. **bașmanghiol**.

baș-rachiu, vezi **bașa-rachiu**.

băjenar, s.m. (inv.) — fugar, pribeag.

băltac, vezi **baltag**.

băluț, adj. — diminutiv de la **băl**, blond,
bălai.

bănat, s.n. — necaz, jale, supărare.

bănățel, s.n. — diminutiv de la **bănat**.

bărbat, adj. — plin de curaj, voinic.

bărdaș, s.m. — cel care lucrează cu barda,
lemnar, dulgher.

bășteă, vezi **basceă**.

becher, s.m. — holtei, burlac.

becheraș, s.m. — diminutiv de la **becher**,
folosit în sens dezmierdător despre un
cal; ca becherii; var. **bergheraș**.

bednic, adj. — biet, sărman.

beilic, s.n. — muncă gratuită în folosul be-
iului sau al stăpînului.

bergheraș, vezi **becheraș**.

beșleaga, s.m. (inv.) — căpitan de beșlii.

beșliu, s.m. (inv.) — soldat (turc) de cavalerie care făcea serviciul de curier domnesc sau de jandarm.

bete, s.f. pl. — cingătoare îngustă și lungă țesută din lână de diferite culori.

bezerghidan, vezi **pazarghian**.

bididiu, vezi **bidiviu**.

bidiviu, ș.m. — cal tinăr, iute și frumos ; var. **bididiu**.

bimbașa, s.m. (inv.) — comandant a peste 1000 de soldați în armata turcă.

bindisi, vb. — a-i păsa, a se sinchisi de ceva.

birișesc, adj. — de biriş, privitor la biriş, argat, slugă.

bicăi, vb. — (despre inimă) a bate.

bît, s.n. — ciomag, bîtă.

bîtlăgel, s.n. — diminutiv de la **bîtlagă**, bu-toiaș.

blagă, s.f. — avere, avuție, bogăție.

boăriță, s.f. — păzitoare de boi la păscut.

boboșoară, adj. f. — diminutiv de la **boboasă**, pestriță, cu picățele.

bobotăi, s.f. pl. — flăcări mari, vîlvătăi.

boiestra, vezi **buiestra**.

bolăei, s.m. — ciine de rasă străină, scund, cu picioarele scurte ; fem. **boldeică**.

boldeică, vezi **boldei**.

boldeicuță, s.f. — diminutiv de la **boldeică**, cățelușă.

bolîn, vezi **bolînd**.

bolînd, adj. m. — nebun, smintit, nerod ; var. **bolîn**, **bolund**.

- bolinzie*, s.f. — nebunie, sminteală.
- boloză*, s.f. (pl. *bolozale*) (înv. și reg.) — caic, un fel de luntre mare.
- bolund*, vezi *bolînd*.
- boșog*, s.m. (pop.) — plămîn, bojoc.
- boură*, adj. f. — cu coarne ca ale bourului; (prin anal.) țeapăn, tare.
- braniște*, s.f. — pădure bătrînă.
- brebenel*, s.m. — plantă ierboasă de primăvară cu flori purpurii (uneori albe sau gălbui).
- brîn*, s.n. — brîu.
- brușală*, s.f. — luptă : *Punea săgeți cite doo, / Dobora tătari tot noo, / Veni soarele la prînz, / Ii fu brușala cu ris.*
- bucium*, s.n. — butucul roșii carului, în care sînt înfipte spițele.
- buiestra*, vb. — (despre cai sau alte animale) a merge în buiestru, adică a călca deodată cu amîndouă picioarele din aceeași parte; var. *boiestra*.
- bulbuc*, s.m. — plantă ranunculacee cu flori galbene mirositoare.
- bulfeie*, s.n.pl. — spetezele de la jug care leagă partea de sus de cea de jos.
- bumb*, s.m. — nasture.
- burcă*, s.f. — bundă, haină lungă și largă de postăv, îmblănită, purtată de bărbați.
- burdușel*, s.n. — diminutiv de la *burduf*.
- burfăi*, vb. — a scotoci, a cotrobăi.
- burioare*, s.n.pl. — diminutiv al lui *burîu*, pl. *burie*, butoi în care se păstrează țuica.
- butcă*, s.f. (înv.) — caleașcă.
- butlagă*, s.f. — butoiaș.

butuc, s.m. — lemn gros în care se prindeau odinioară picioarele condamnaților.

C

cadalic, vezi *odalic*.

cadiu, s.m. (inv.) — judecător la turci (în text, toponim: „La părul cadiului”).

cadîtime, s.f. — mulțime de cadine, sclave din haremurile turcești.

caftan, s.n. (inv.) — îmbrăcămintă lungă și largă, împodobită cu fire de aur sau de mătase, pe care o purtau domnitorii și demnitarii.

caic, s.n. — luntre ușoară, lungă și îngustă, încovoiată la capete.

caicel, s.n. — diminutiv de la *caic*.

caimacam, *caimacan*, s.m. (inv.) — locțiitor al domnului; locțiitor al diferiților demnitari (turci).

caimacan-aga, s.m. — locțiitor al marelui vizir.

calonfir, s.m. — plantă erbacee, aromatică, cu frunzele ovale compuse și cu flori galbene.

canuni, vb. (pop.) — a chinui, a canoni.

canunit, adj. (pop.) — chinuit, canonic.

capcîn, adj. — rău, hain.

capete, s.n. pl. — capitaluri.

căpiu, adj. — smintit, amețit, buimac.

caraghioz, s.n. — bațjocură, ris, rușine.

cardarmale, s.f. pl. — șosele pietruite.

carită, s.f. — trăsură închisă, cu patru roți, carelă.

carte, s.f. — scrisoare.

- cafă**, s.f. — băț ciobănesc, cu ajutorul căruia se prind oile de picior.
- cazaci**, s.m. (inv.) — negustor cazac care făcea negoț cu vinuri, cu blănuri etc., între Ucraina și Moldova.
- căfas**, s.n. (inv.) — (în text) foișor folosit ca post de observație.
- călămar**, s.n. — călimară.
- călcător**, s.m. — hoț, tâlhar.
- călcine**, s.m. — călcii.
- cămgia**, s.f. — (probabil) un instrument cu coadă scurtă, de lovit, de îndemnat animalele.
- căneală**, s.f. — vopsea de cănit.
- căpiți**, vb. — a face căpițe, a stringe finul în căpițe.
- cărăvani**, s.m. pl. — negustori.
- cătană**, s.f. — soldat, ostaș.
- cătăni**, vb. — a satisface serviciul militar.
- cătrăni**, vb. — a unge, a îmbiba cu catran.
- căzlar**, s.m. — eunuc, paznic al haremului sultanului.
- ceacșiri**, s.m.pl. (inv.) — pantaloni turcești largi.
- cealmă**, s.f. (pl. *cealmale*, dar și *celmi*) — turban ; var. *celmeă*.
- ceardac**, vezi *cerdac*.
- ceauș**, s.m. (inv.) — nume dat în trecut unor funcționari publici.
- ceauși**, vb. — a deveni *ceauș*, a îndeplini funcția de *ceauș*.
- celaină**, s.f. — înșelătorie.
- celar**, s.n. (inv.) — odaie, încăpere.
- celmeă**, vezi *cealmă*.
- ceopățele**, s.f. pl. — bucățele.
- ceoșvîrți**, vb. — a tăia în bucăți, în cioșvîrte.

- cerdac*, s.n. — clădire (de lemn) izolată într-o curte, grădină, așezată pe o terasă sau pe stâlpi înalți, de unde se poate vedea în depărtare ; var. *ciordac*, *ceardac*.
- chefli*, vb. — a se ameți de băutură, a se îmbăta, a prinde chef.
- cheiă*, vezi *chihaiă*.
- chelciug*, s.n. (inv. și reg.) — cheltuială ; bani de cheltuială, *chelșug*.
- chiaburi*, vb. — a face avere.
- chidă*, s.f. — chiciură, promoroacă.
- chihaiă*, s.f. (inv.) — reprezentant al domnilor români la Poarta otomană ; var. *cheiă*.
- chileală*, s.f. — pileală, pilire.
- chilie*, s.f. — odaie, cameră.
- chilioară*, s.f. — diminutiv de la *chilie*.
- chilotă*, s.f. — plapumă umplută cu fulgi.
- chimer*, s.n. — șerpar, chimir.
- chiordiș*, adv. (în expr. *a se uita chiordiș*) — pe furiș, cu coada ochiului, cu dușmănie sau cu dispreț.
- chirăi*, vb. — a striga, a țipa.
- chirie*, s.f. — cărăușie.
- chiși* — (sens neclar) : *Și tu, taichii, să te duci/Doi pră Dunăre în sus,/Și să puni mina la chiși,/Și tu, taichii, să te cînți...*
- chișiță*, s.f. — încheietura piciorului, deasupra copitei (la cai, boi și oi).
- chită*, s.f. — mănunchi de flori, buchet.
- chiti*, vb. — (refl. și tranz.) 1. a(se) găti, a(se) dichisi, a(se) împodobi ; 2. a așeza, a așterne ; 3. a socoti, a judeca, a plănuși ; 4. a lovi, a nimeri ; a tăbări (asupra cuiva).
- chiulhan*, s.n. — petrecere, chef.
- chivără*, s.f. — chipiu înalt folosit înainte vreme în anumite unități militare.

- cîn*, s.n. — luntre mică, barcă.
- cinaș*, adj. — drăguț, frumușel, îngrijit.
- ciniori*, s.f. pl. — vremea sau ora cinei.
- cioareci*, s.n. pl. — pantaloni țărănești de dimie, strînși pe picior, ițari.
- ciochină*, s.f. — partea dinapoi a șei de care se poate agăța ceva.
- ciohodar*, s.m. (inv.) — slujbaș cu diferite atribuții pe lângă domnitorii români; cămăraș.
- cioltar*, ș.n. (inv.) — pătură (de postav) împodobită cu diferite cusături, care se pune sub sa.
- ciorcă lată* sau *ciorcălată*, s.f. — stofă de culoare stacojie.
- ciordac*, vezi *cerdac*.
- cirezar*, s.m. (inv.) — negustor sau proprietar de cirezi.
- cirlă*, s.f. — mocirlă, norol.
- cislă*, s.f. — cotă-parte care revenea de plată fiecăruia dintr-o sumă plătită în comun.
- ciumărat*, adj. — posomorît, mînios, supărat.
- ciumpăvi*, vb. — (despre cai) a se îmbolnăvi de picioare, a nu mai putea umbla.
- ciută*, s.f. — cerboaică.
- cînta*, vò. refl. — a se boci, a se jeli, a se văieta.
- cîrlan*, s.m. — 1. miel înțărcat; 2. minz pînă la trei ani; var. pl. *cîrlăi*.
- cîrlăi*, vezi *cîrlan* (2).
- cîrlăior*, s.m. — diminutiv de la *cîrlan* (2).
- cîrlăuș* s.m. — diminutiv de la *cîrlan* (2).
- cîrmîz*, s.m. — plantă erbacee 'au flori mici albe-roz, cu fructe în formă de bobite roșii sau negre, întrebuințate drept colorant.
- cișliga*, vb. — a ciștiga.

clanie, s.f. — claie.

clăbușit, adj. — încărcat, plin.

clăcăci, vb. — a face clacă, a clăcui.

clăti, vb. refl. — a se clătina, a se mișca.

cleanuri, s.n. pl. — (probabil) crengi mărunte, uscături.

clisă, s.f. — slănină.

cloanțe, s.n. pl. — ținte, cuie.

cloță, s.f. — cloșcă.

cobuz, s.n. (înv.) — un fel de fluier sau de caval.

coci, s.n. — (probabil) conci, cerc de lemn, de lână împletită etc., învelit în pînă sau într-o împletitură de păr, pe care țărancele măritate îl poartă în creștetul capului, sub basma.

cocie, s.f. (înv. și reg.) — trăsură ușoară pe arcuri ; var. *cucie*.

cociș, s.m. — vizitiu ; var. *cucier*.

cocoană, *cucoană*, s.f. — 1. termen de politețe pentru o femeie măritată, soție ;
2. (reg.) copilă, fetiță ; fată tînără.

cocon, s.m. (reg.) — copil, prunc ; băiat.

coconaș, s.m. — diminutiv de la *cocon*, copilaș, băiețel.

coconișă, s.f. — diminutiv de la *cocoană*, fetiță, copilă ; var. *cuconișă*.

coderiște, s.f. — coadă de bici.

coji, vb. — a jupui, a da jos pielea de pe un animal.

colan, s.n. — cingătoare femeiască împodobită, briu, cordon.

colălie, vezi *colilie*.

colelie, vezi *colilie*.

colie, vezi *colilie*.

- colilie*, s.f. — plantă erbacee care are în vârful semințelor peri lungi, albi și pufoși ; var. *coletie*, *colălie*, *colie*.
- colnic*, s.n. — colină, deal mic.
- comănac*, s.n. — acoperămint de formă cilindrică purtat pe cap (odinioară) de bărbați.
- comînda*, vb. — a face comîndul, pomana, a îngriji de sufletul unui răposat.
- conac*, s.n. — 1. popas. 2. casă boierească de locuit pe moșie.
- conăci*, vb. — a poposi, a se opri spre a se odihni.
- conc*, vezi *conci*.
- conci*, s.n. — coc ; var. *conc*.
- cónteș*, s.n. — manta boierească îmblănită.
- copcuță*, s.f. — diminutiv de la *copcă*, cheo-toare.
- coraj*, s.n. — curaj ; pl. *corajii*.
- corci*, s.m. — tufă, tufiș.
- coroștie*, s.f. (înv.) — nume de stofă.
- cortel*, s.n. — gazdă, loc de rămas pește noapte ; var. *cortil*.
- cortil*, vezi *cortel*.
- cortorosit*, adj. — eliberat, scăpat, descotorosit.
- cosăcel*, s.m. — diminutiv al lui *cosac*, pește de apă dulce.
- cot*, s.m. — unitate de măsură de lungime.
- cota*, vb. — a căuta.
- cotei*, s.m. — ciine de talie mică, cu picioarele scurte.
- covaci*, s.m. — fierar.
- credet*, s.n. (înv. și pop.) — (fig.) crezare.
- creiță*, s.f. — crăiță, plantă ornamentală cu flori portocalii, din familia compozeeleor.
- cremniță*, s.f. — diminutiv de la *cremene*.

crengurat, adj. — rămuross, cu multe crengi.
Crîm — Crimeea.
cruce de voinici — bărbat în toată puterea;
 voinic; var. *cruce voinicească*.
cruce voinicească, vezi *cruce de voinici*.
crunta, vb. (înv.) — a se păta cu sînge.
cucă, s.f. (înv.) — căciulă înaltă, uneori împodobită cu pene (de struț), pe care o purtau căpeteniile turcești și domnitorii români în timpul ceremoniilor.
cucăi, vb. — a moțai, a ațipi, a piroti.
cucie, vezi *cocle*.
cucier, vezi *cociș*.
cucioară, s.f. — diminutiv de la *cucie*.
cuconiță, vezi *coconiță*.
cujban, s.n. (turc.) — un fel de haină domnească; var. *gujban*.
cumeți, vb. refl. — a se încumeta.
cura, vb. refl. — a se îngriji.
cure, vb. (înv. și reg.) — a alerga.

D

dale, interj. — alelei.
dăoagă, s.f. — doagă.
dărab, s.n. — bucată.
dărăpăna, vb. — a-și smulge părul (de jale, de desperare).
delibașa, s.m. (înv.) — șeful gărzii domnești, căpetenia deliilor.
deliește, adv. — voinicește.
delimita, vb. (folosit impropriu) — a împrietări.
deliu, s.m. (înv.) — soldat din călărimea ușoară turcă.

- de loc*, loc. adv. — îndată, imediat, pe loc.
- demischie*, vezi *mischtu*.
- dereă*, s.f. — vilcea, vale, pîriu.
- desfăima*, vb. refl. — în text: a se descoperi,
a se destăinui, a divulga.
- deşelat*, adj. — fără şa, neînşeuat.
- detuna*, vb. — a dărîma, a nărui, a surpa.
- dezmaţat*, adj. — cu înfăţişare dezordonată,
neglijentă.
- diecel*, s.m. — diminutiv de la *diac*, psalt,
cîntăreţ la biserică.
- Dîiu* — Vidin.
- dijmărit*, s.n. (înv.) — dijmă, dare în bani care
se plătea în Muntenia pentru stupi şi pen-
tru porci.
- dimica*, vb. (pron. reg. *gimica*) — a tăia în
bucăţi, a sfîrteca.
- dimirlie*, s.f. — veche măsură de capacitate
pentru cereale; baniţă, mierţă.
- dinar*, s.m. — monedă veche care a circulat
în diferite ţări, cu diferite valori.
- dîri*, vb. (pop.) — a călca lăsînd în urmă
dire.
- dîrjală*, s.f. — coadă lungă la îmblăciu (în-
strument de mîna pentru treierat).
- djerid*, s.n. (înv.) — gerid, scuiiţă scurtă în
jocul turcesc numit halcă.
- domui*, vb. refl. — a sta de vorbă, a se sfătui,
a pune la cale.
- dorojan*, adj. — (în text, probabil) slugă, cio-
ban la stîină: *Şi cum s-au şoptit/Âi trei
dorojani/Feciori de mocani/Slugi de nouă
ani*.
- drig*, s.n. — dric, scheletul de sus al unui car
(fără roţi şi loitre).

drugă, s.f. — fus (mare și gros) de tors ur-
zeală pentru lăicere, saci etc.
drumar, s.m. — drumeț, care este pe dru-
muri, lipsit de adăpost.
drumaș, s.m. — drumeț.
dubit, adj. — muiat, topit, putrezit.
ducaci, adj. — care merge repede, bun la
mers.
dugăi, s.f. pl. — dughene, cârciumi.
dulamă, s.f. — haină țărănească lungă și îm-
blănită.
dulămiță, s.f. — diminutiv de la *dulamă*.
dur, interj. — exprimă o mișcare continuă
sau un schimb de vorbe prelungit, o ezi-
tare, o chibzuire îndelungată.
durdă, s.f. (înv. și reg.) — pușcă, flintă.

E

ebincă, vezi *ibincă*.
epingea, vezi *ipingea*.
esculiță, vezi *ieșculiță*.

F

falangă, s.f. — sul de lemn de care se legau
picioarele celor condamnați ca să fie bătuți
la tâlpi.
fapt (înv.) — 1. part. trecut de la *a face*; 2.
făptură, chip.
farfara, s.f. — flecar, palavragiu.
făgădău, s.n. — han, cârciumă.
făioară, s.f. — făinioară, diminutiv de la
făină.
fărboc — (sens neclar): *Stringea pe murgu-n
fărboc/Și-l oprca el bine-n loc.*

fățarel, adj. — (probabil) arătos, frumusețea la față.

ferie, s.f. — măsură de capacitate egală cu conținutul unei vedre.

ferman, vezi *firman*.

filalea — formă alterată din *fir lălea*.

firidă, s.f. — adâncitură lăsată în zid sau în peretele unei sobe și în care se pot pune diferite obiecte.

firman, s.n. (inv.) — ordin emis de sultan prin care erau numiți sau maziliți guvernatorii și domnitorii din provinciile imperiului otoman.

fișconi, vb. — a fluiera în degete.

firși, vb. — a sfirși, a termina.

flintă, s.f. — pușcă lungă, haiducească.

flintuliță, s.f. — diminutiv de la *flintă*.

florint, s.m. — galben florentin.

fluciuri, vb. — a filfii, a mișca încoace și încolo.

fluștura, vb. — 1. a tulbura; 2. a flutura, a clătina.

foale, s. pl. — abdomen, pîntece.

frînc, s.m. — nume generic pentru occidentali de rasă latină.

frîncui, vb. — a struni, a ține în frîu.

frîne, ș.n. pl. — friie.

frîng, vezi *frînc*.

funar, s. m. — cel care face funii.

fur, s.m. (inv.) — hoț, tilhar.

furcă, s.f. — spînzurătoare.

G

gaică, s.f. — termen de respect pentru o femeie mai în vîrstă, țată, lele.

galion, s.n. (inv.) — corabie mare de război ;
(în poezia populară) corabie de transportat
mărfuri.

garoflat, s.m. — mică floare de culoare lilia-
chie ce răsare primăvara prin câmpiile în-
țelenite.

gazd, s.m. — gazdă.

găitan, s.n. (inv.) — șnur, șiret de legat.

găta, vb. — a termina, a sfârși.

gealat, s.m. (inv.) — călău, gîde ; var. **gealîp**.

gealîp, vezi **gealat**.

geamăn — (sens neclar) : *Visai un roi de al-
bine, / Geamăn să pune pe mine !*

geolog, s.n. — (probabil) giulgiu, pînză albă,
subțire și fină.

gheaurea, vezi **ghiaur**.

gheizăș, s. n. — tren.

gherlan, s.m. — șobolan, guzgan.

ghiaur, s.m. — nume de batjocură dat de
turci popoarelor de altă religie ; var.
gheaurea.

ghîzd, s.n. — împrejmuire care formează în-
grăditura unei fîntîni de la pămînt în sus.

ghizdei, s.m. — plantă de nutreț, cu florile
galbene, asemănătoare cu trifoiul.

gimica, vezi **dimica**.

giolgi, s.n. — pînză subțire și fină cu diferite
întrebuințări.

giubea, s.f. (inv.) — haină largă purtată de
boieri.

giuminare, s.f. — luminare la fîntînă.

gîrbi, vb. — a lătra.

gîrlici, s.n. — încăpere slîmtă care formează
intrarea într-o pivniță sau bordei.

gîrniță, s.f. — varietate de stejar.

gluguță — diminutiv de la **glugă**.

- gode* — particulă ce se compune cu pronumele spre a-i da un înțeles nedefinit *ca ori ~ , ~ va.*
- gomăn*, s. (inv.) — adunare, sfat.
- gomoni*, vb. — a sta de vorbă, a se sfătui vorbind încet.
- gongăni*, vb. — a gănguri.
- gost*, s.m. — oaspe, musafir.
- gosta*, vezi *gosti*.
- gosti*, vb. refl. — a se ospăta; var. *gosta*.
- gostie*, s.f. — ospete, petrecere.
- grindiș*, s.n. — costișă.
- grifâr*, s.m. (inv.) — monedă mică de aramă, care circula în Transilvania și Bucovina înainte de primul război mondial, creițar.
- grivnă*, s.f. — veche monedă introdusă la noi din Polonia.
- gros*, s.n. (pop.) — închisoare.
- groș*, s.n. — veche monedă de argint.
- gugiman*, s.n. (inv.) — căciulă de samur purtată de domnitor și de boieri ca semn al demnității lor; var. *gugiuman*.
- gugiuman*, vezi *gugiman*.
- gujban*, vezi *cujban*.
- gurban*, s.n. — ospăț, praznic cu ocazia tăierii mielului, primăvara.
- gustări*, vb. — a gusta, a mânca sau a lua câte puțin din ceva, spre a-i încerca gustul.

H

- hală*, s.f. — monstru, dihanie, namilă.
- halcă*, s.f. (inv.) — joc oriental în care călăreții aruncau din galop o sulită numită *djerid*.

hamger, vezi *hanger*.

hanger, s.n. — pumnal mare, încovoiat, care se purta odinioară la briu ; var. *hamger*.

harabaci, vezi *harambașă*.

haraci, s.n. (inv.) — tribut, dare ; var. *araci*.

harambașă, s.m. (inv.) — căpitan de hoți sau de haiduci ; var. *arambașă*, *arîmbașă*, *harabaci*.

harcan, vezi *arcan*.

hat, s.m. — armăsar, cal frumos.

hazna, s.f. — vistierie.

hădărag, s.m. — lemnul împlăciului care bate grînele la treierat.

hărănit, adj. — sătul, hrănit.

hărcănaș, s.n. — diminutiv de la *harcan*.

heisicol, s.m. — soldat turc din garda imperială, heisicoglu ; var. *reizicol*.

helei — (sens neclar) : *Frunză verde de helei*, / *In cortil lingă helei*, / *Stau trei doctori cu trei lei*.

hermîsiu, adj. — de culoarea cîrmîzului, roșu-închis.

hirșie, s.f. — blană (neagră) de miel, cu lîna creată și mărunță, din care se fac căciuli, gulere etc., sau cu care se îmblănesc hainele.

hirzob, s.n. — încrețiturile de la opinci.

hoalbă, s.f. — halbă.

holie, s.f. (în superstiții) — spirit rău, duh necurat.

hordie, s.f. — oaste, armată.

hotac, s.n. (inv.) — tabără, lagăr.

huci, s.n. — huceag.

hurduc-belea, s. (inv.) — pacoste, belea.

husoș, s.m. — veche monedă de argint ungu-rească.

ibincă, s.f. — pătură, țol așternut pe spinarea calului ; var. *ebîncă*, *iebîncă*.

iboste, s.f. — iubire, dragoste.

ibrișin, s.n. — fir de mătase răsucită de diferite culori, întrebuințat la cusut, la brodat sau la împletit.

iclean, adj. — viclean.

Idirna — Adrianopole.

iebîncă, vezi *ibîncă*.

ienicer, s.m. — soldat din vechea infanterie turcească.

iepîngea, vezi *ipîngea*.

ierchez, s.n. — funie de corabie.

ieșculiță, s.f. — diminutiv de la *iască* ; var. *esculiță*.

igéalic, s.n. (inv.) — fes, turban.

igurțeală, s.f. (numai în expr. *din* sau *la igurțeală*) — preparat moale ca iaurtul.

ilecel, s.n. — diminutiv de la *ilic*, pieptar țărănesc fără mîneci.

imînea — cusătură cu mărgelile la gulerul cămășii bărbățești.

inghermici, vb. — (sens neclar) : *Mioară, mioară, / De trei miei la primăvară, / Fir de iarbă n-ai păscut, / Pic de apă n-ai băut, / Turma n-ai inghermicit ? !*

iortoman, vezi *ortoman*.

iortomănește, adv. (în poezia populară) — cu curaj, voinicește, ortomănește.

ipîngea, s.f. (inv.) — manta bărbătească făcută din dimie sau din postav (cu glugă și împodobită cu găitane) ; var. *epîngea*, *iepîngea*.

irmilic, s.m. — monedă turcească de aur.

îrmiziu, s.n. (pop.) — piele de culoare roșie-închisă.
iscusat, adj. — care nu plătește impozite, scutit de dări.
ispravnic, s.m. (inv.) — șef al administrației și al poliției dintr-un județ.
ișală, interj. (inv.) — exprimă bucuria, triumful; bravo!
ius-bașa, s.m. — căpitan peste o sută de fustași care păzeau la poarta curții domnești.
iusluc, s.m. (inv.) — monedă turcească de argint valorind o sută de parale; var. *iuzluc*.
iuzluc, vezi *iusluc*.

I

îmbăierat, adj. — legat cu băieri; var. fem. *îmbăirată*.
îmbăirată, vezi *îmbăierat*.
îmblățitor, adj. — cel care treieră cu imblăciul.
îmbrebenat, adj. — împodobit.
îmbuiestru, adj. — (despre cal) care merge în buiestru.
înceluit, adj. — înșelat, amăgit, ademenit.
închindisi, vb. — a broda, a coase la gherghef.
închivărat, adj. — acoperit cu chivără.
încînit, adj. — rău, ciinos, încăpăținat.
încîrlogit, adj. — incolăcit.
îndestuli, vb. refl. — a se mulțumi.
îngăibărat, adj. — (despre un râu) tulbure, mare.
înhîrzobat, adj. — (despre opinci) încrețit.
înscriș, s.n. — act, dovadă, document.
înșela, vb. — a înșeua.
înșelat, adj. — înșeuat.

înturmenta, vb. refl. — a se îmbăta.
înturna, vb. refl. — a se întoarce, a se înapoia.
învilcinat, adj. — (probabil) ramificat, bifurcat, despărțit.
învîrsta, vb. — a face vîrste (dungi, vergi) pe un obiect.
înzăiestrat, adj. — înzestrat.
înzăvonit, adj. — învăluit.

J

jalobă, s.f. — jalbă, plîngere.
janț, s.n. — zara fiartă rămasă de la urda frămîntată.
jap, s.n. — distanța cît bate o piatră azvirlită cu o forță oarecare.
jderel, s.m. — diminutiv de la *jder*, *jdel*.
jengășel, adj. — diminutiv de la *gingaș*.
jintui, vb. — (fig.) a economisi.
joimari, s.f. — joia din săptămîna patimilor, ultima joi din postul Paștelui.
jugaior, s.m. — diminutiv de la *jugan*.
jugan, s.m. — cal castrat.
jugănel, s.m. — diminutiv de la *jugan*.
june, s.m. — holtei, burlac.
junel, s.m. (înv. și reg.) — diminutiv al lui *june*.
jurat, adj. — afurisit, blestemat.
jurui, vb. — a făgădui, a promite în mod solemn.

L

lacră, s.f. — ladă mare și împodobită.
laie, adj. f. — (despre lină) neagră sau neagră amestecată cu albă.

laiță, s.f. — laviță, scîndură lată fixată de-a lungul unui perete în casele țărănești, care servește ca bancă.

lăculeasă, s.f. — plantă care crește prin locuri umede, aproape de lacuri.

lăi, adj. m. — negru sau negru amestecat cu alb.

lăicioară, s.f. — diminutiv de la *laviță*.

laiță, adj. — diminutiv de la *laie*.

lăncișoară, s.f. — diminutiv de la *lance*.

lăscăie, s.f. — monedă veche de aramă, valorînd o jumătate de para.

lătin, adj. — catolic; (p. ext.) eretic, necredincios; var. *lectinesc*.

lătrător, adj. (substantivat) — ciine.

leasă, s.f. (pl. *leşuri*) — desiş, crîng, tufiş de arbuşti; var. pl. *leşe*.

lectinesc, vezi *lătin*.

legăior, s.m. — diminutiv de la *leagăn*; (în text) întîiul născut, primul copil.

legătuință, s.f. — legămint.

leică, s.f. — lele.

leiță, s.f. — veche monedă valorînd o jumătate de leu sau 20 de parale.

leneşesc, adj. — (probabil) o formă alterată din *nemeşesc*.

lepedele, s.n. pl. — cearşafuri.

leşe, vezi *leasă*.

leşesc, adj. (înv.) — polonez.

levînt, adj. (înv.) — voinic, viteaz.

libovi, vb. — a iubi, a petrece, a se veseli; var. *lipovi*.

liotă, s.f. — mulțime, gloată, grămadă.

lipovi, vezi *libovi*.

lotrean, vezi *lotru*.

lotru, s.m. (înv.) — hoț, tîlhar; var. *lotrean*.

luce, adj. — lucitoare, strălucitoare, sclipitoare.

lume, s.n. — nume.

lumi, vb. — a numi.

lumină, s. f. (pop.) — luminare.

luncet, s.n. — totalitatea luncilor din preajma unei ape curgătoare.

luva, vb. — a lua.

M

maestru, s.m. — meşter.

mahmudea, s.f. (inv.) — monedă turcească de aur care a circulat şi în ţările româneşti ; var. *manudea*.

majă, s.f. — măsură de o sută de oca.

malac, s.m. — pui de bivol ; (fig.) epitet dat unui om gras şi greoi.

malotea, s.f. (inv. şi reg.) — scurtă femeiască îmblănită, largă în partea de jos (şi cu guler de blană).

mamudea, vezi *mahmudea*.

martac, s.m. (inv.) — stîlp de lemn întrebuinţat ca material de construcţie ; var. *mîrtac*.

maskara, s.f. (în expr. *a face* (pe cineva) *de maskara*) — a face (pe cineva) de ris, de ruşine.

maskure, s.n. — porc (castrat), maskur.

masdrac, s.n. — măciucă ghintuită ; var. *măzărac*.

maşcat, adj. — mare.

maţigă, s.f. — parte a năvodului, în forma unui sac de plasă mare, în care se string peştii.

- mazili*, vb. (înv.) — a scoate din slujbă.
- măiestru*, adj. — (în literatura populară) înzestrat cu însușiri miraculoase.
- măldărel*, s.n. — diminutiv de la *măldăr*.
- măriți*, vb. — a lăuda, a înălța, a adresa cuvinte de prețuire cuiva.
- măsaie*, s.f. — față de masă.
- măsureauă*, s.f. — măsura cu care se ia lungimea mortului, pentru a i se face sicriul.
- măzărac*, vezi *masdrac*.
- măzărean*, s.m. — plantă numită și sîngele-voinicului.
- măzărețel*, adj. — diminutiv de la *măzărăt*, cu bobul mare, ca de mazăre.
- mecet*, s.n. (înv.) — moschee, geamie.
- me'dinți*, adj. — din Mehedinți.
- megiaș*, s.m. — vecin.
- mere*, vb. — a merge.
- merniță*, s.f. — (probabil) o unitate de măsură, mierță.
- mertig*, s.n. (în expr. *milă și mertig*) — belșug, noroc.
- mierță*, s.f. — baniță.
- minune*, s.f. — uimire.
- miras*, s.n. (înv.) — moștenire.
- mirie*, s.f. (înv. și reg.) — bir, impozit.
- mischie*, vezi *mischiu*.
- mischiu*, s.m. (înv.) — oțel tare din care se fac tocile sau amnare; var. *mischie*, *de-mischie*.
- mistui*, vb. — (fig.) a ascunde, a face nevăzut.
- mitotea*, adj. f. — diminutiv de la *mică*.
- miță*, s.f. — lînă tunsă pentru prima oară de pe miei.

mișui, vb. — a tunde un miel, o oaie etc.
mizelnic, adj. — mezin, copilul cel mic.
mîneca, vb. (pop.) — a se scula dis-de-dimi-
 neață.
mirtac, vezi *martac*.
mîrzac, s.m. (inv.) — nobil tătar; căpetenie
 de ceată ostășească.
mîrzăcel, s.m. — diminutiv de la *mîrzac*.
mocîrșan, s.m. (pop.) — om de la munte, mun-
 tean, mocan.
morțiu (în loc. adv. *a morțiu*) — a moarte.
morunceală, s.f. — jocul morunilor.
moșică, s.f. — diminutiv de la *moașă*, mătușă.
moș, s.m. — din Țara Moșilor.
muchîță, s.f. — măicuță, mamă.
mulcomiș, adv. — încet, liniștit.
mursicat, adj. — mușcat.
muscuri, vb. — a zîmbi, a rîde de bucurie,
 cu satisfacție.

N

nadol, adj. (adesea substantivat) — rău, crud,
 fără suflet.
Nadolie — Anatolia.
nafeă, s.f. (inv.) — blană de pe pîntecele
 vulpii, cu care se îmblăneau giubelele bo-
 ierești, căciulile etc.
năplat, s.n. — obadă.
năpusti, vb. — a lăsa în părăsire.
nărimzat, vezi *nărimziu*.
nărimziu, adj. — stacoiu; var. *nărimzat*.
năstrăpat, adj. (în expr. *a călca năstrăpat*) —
 a merge urît, crăcănat.
năzări, vb. — a observa, a vedea.
nedubit, adj. — neargăsit, netăbăcit.

negot, s.n — (înv. și reg.) marfă.
nemeș, s.m. — nobil ungur.
ninchez, s.n. — nechezat.
noji, vb. — a aduna, a strînge, a agonisi.
nopîrcea, s.f. — diminutiv de la *nopîrcă*, viperă, năpîrcă.
nurorie, s.f. (înv. reg.) — noră.

O

oblici, v.b. — a descoperi, a afla, a prinde de veste.
oblinc, s.n. — partea de dinainte a șeii, mai înaltă și încovoiată.
obor, s.n. — grajd, țarc pentru vite.
oboroc, s.n. — măsură pentru cereale; var. *obroc*.
obroc, vezi *oboroc*.
ocol, s.n. — curte, ogradă.
ocor — (sens neclar): (În alte variante, în loc de: „La locu ocorului“, apare: „La lacul cocorului“).
ocupi, vb. — a neliniști, a deranja.
odaie, s.f. (înv. și reg.) — așezare gospodărească izolată de sat, tîrlă de vite etc.
odalic, s.n. — tîrlă de vite cu tot ce ține de ea; var. *cadalic*.
odăiaș, s.m. — camerist, servitor.
odolean, s.m. — plantă cu flori trandafirii sau albe care crește prin finețe sau prin locuri umede.
oierit, s.n. — bir, dare pentru pășunatul oilor.
olac, s.m. (înv.) — căruță de poștă, poștalion, diligentă.

olecăi, vb. refl. — a se văieta.

ort, s.m. (inv.) — monedă de valoare mică, reprezentînd a patra parte dintr-un leu vechi.

orta, s.f. (inv.) — trupă, ceată de haiduci.

ortac, s.m. — tovarăş, asociat.

ortoman, adj. — chipeş, viteaz, bogat ; var. *iortoman*.

orvat, s.m. — croat.

ospăţ, s.n. — nuntă.

ostreţ, s.n. — par, stîlp.

otigi, vb. — a stîlci în bătaie.

P

paftale, s.f.pl. — cingătoare din plăci de metal legate între ele cu lăntişoare sau fixate cu ţinte.

pag, adj. (pl. *pegi*) — (despre cai, rar despre alte animale) care are pete (albe) pe cap sau pe trup ; var. *peag*.

paişte, s.f. — (probabil) pajişte.

pambriu, s.n. (inv.) — stofă de lînă.

pană, vezi *pantă*.

pandara, s.f. — meteahnă, deprindere, cusur.

pantă, s.f. — bantă, legătură, şină de fier, oţel etc. ; pl. obezi, fiare ; var. *pană*.

parcel, s.n. — parcelă, aporţiune.

paşie, s.f. — ceată de voinici ai paşei.

pazarghian, s.m. (inv.) — pazarghidan, om de afaceri, samsar, misit ; var. *bezerghidan*.

pazvant, s.m. — hoţ, tilhar, pungaş.

păcurar, s.m. — cioban.

păcurăreşte, adv. — ciobăneşte.

păs, s.n. — strîmtoare, greutate ce apasă inima, grijă, necaz, mîhnire.

păstrăgala, vezi *prostăvala*.

păstrungă, s.f. — păstrugă, pește de Dunăre și de mare, cu corpul lung și subțire, cu botul în formă de spadă ; var. *postrungă*.

păț, s.n. — necaz, păș, pățire.

peag, vezi *pag*.

pegi, vezi *pag*.

pelinariță, s.f. — plantă erbacee înrudită cu pelinul, cu tulpina dreaptă, cu flori galbene, folosită în medicină pentru proprietățile ei tonice.

„ *perdea*, s.f. — adăpost pentru oi, la cîmp.

peșchir, s.n. — ștergar, prosop.

piaț, s.n. — piață.

piedecea, s.f. — dimunitiv de la *piedică*, panglică cu care se leagă picioarele mortului.

piez (în expr. *în piez*) — pieziș.

piluleț, s.m. — bici de curele.

pincinior, adj. — pintenog, cu pete albe pe picioare.

piparos, s.m. — chiparos.

pită, s.f. — piine.

pînzișoară, s.f. — diminutiv de la *pînză*, giulgi.

pîrcălab, s.m. (înv.) — strîngător de biruri, perceptor.

pîrnaie, adj. — (despre lînă) pestriță, amestecată.

plăviță, adj. — 1. (despre părul sau lîna animalelor) alb-gălbui ; 2. (despre față) blondă, bălaie.

plean, s.n. (înv.) — pradă de război luată prin jafuri și prădăciune.

plenui, vb. — a jefui, a prăda.

plești, vb. refl. — a se piti, a se tupila.

plîni, vb. — a îndeplini, a face.

- plotog*, s.n. — bucată ruptă din pielea unei oi.
- pochinzer*, s.m. — vornicele la nuntă.
- podlinc*, s.n. — oblic.
- podrum*, s.n. — pivniță.
- pofil*, s.n. — cureaua hamurilor care trece pe sub coada calului; var. *pohil*.
- poșilaș*, s.n. — diminutiv de la *pofil*.
- pogodi*, vb. (pop.) — a se gândi, a chibzui.
- pogolnic*, s.m. (inv. și reg.) — cal lăturaș, povodnic.
- pohil*, vezi *pofil*.
- pojar*, s.n. (inv.) — incendiu, foc.
- polog*, s.n. — iarbă cosită cît apucă o dată ori de două-trei ori coasa, ori mănunchi de cereale secerate.
- pomeni*, vb. refl. — a se trezi din somn.
- ponor*, s.n. — coastă prăpăstioasă formată prin prăbușirea, ruperea sau alunecarea unor straturi; povîrniș.
- porcăraș*, s.m. — diminutiv de la *porcar*; var. *purcăraș*.
- porneală*, s.f. (în expr. *a lua oile în porneală*) — a lua oile în pază pentru păscut.
- porumb*, s.m. — porumbel.
- posunar*, vezi *pozînar*.
- poteră*, s.f. (inv.) — ceată de oameni înarmați sau detașament de arnăuți al stăpînirii.
- potică*, s.f. — potecă.
- potintele*, s.f.pl. (sens neclar): *Și Stanca că mi-ș venea / Într-o cucie zugrăvită, / Mult mi-e poleită, / Cu potintele de aur, / Cu cruciulițe de-argint.*
- potopi*, vb. — a prăpădi, a nimici, a pustii.
- povîrni*, vb. — (despre ani) a împlini, a merge spre...
- pourag*, s.m. — covrag, lujer.

pozinar, s.n. — buzunar ; var. posunar, pozonar, pozunar.

pozonar, vezi pozinar.

pozunar, vezi pozinar.

prăpuraș, s.n. — diminutiv de la *prapor*, steag bisericesc care se poartă la procesiuni.

prăzuliu, adj. — de culoarea prazului, verde-deschis bătînd puțin în galben.

premeni, vb. refl. — a se îmbrăca cu rufe curate, a se schimba.

prensura, vb. — a se însura din nou, a doua oară.

prepeleag, s.m. — par sau ramură înfiptă în pămînt în care se pun oalele la scurs.

prepurta, vb. refl. — a se plimba.

pribeci — (sens neclar): *Vro cinci sute de berbeci, / Vro cinci sute de pribeci, / Tot berbeci de coade berci.*

price, s.f. — ceartă, gîlceavă, discuție aprinsă.

pridor, s.n. — pridvor.

prijini, vb. — 1. a ține contra, a rezista ; 2. a prinde, a apuca ; var. *prijuni*.

prijuni, vezi *prijini*.

prileji, vb. — a se întîmpla.

prinzărie, s.f. — vistierie.

pripi, vb. — a grăbi, a da zor.

pristav, s.n. (înv.) — crainic.

pristinit, adj. — izbutit, stăruit.

priveală, s.f. (loc. prep. *în priveala* cuiva) — în văzul cuiva, în prezența cuiva.

pringă, prep. — pe lîngă.

proclet, adj. — blestemat, afurisit, ticălos.

procoavă, vezi *procov*.

procov, s.n. (înv.) — vâl, pînză cu care se acoperă diverse lucruri ; pătură, postav ; var. *procoavă*.

propiat — (sens neclar): *Babă / Slabă / Și-n-focată, / Dar la minte înțeleaptă, / La cuvinte propiată.*

propurta, vb. — a umbla, a se duce dintr-un loc într-altul.

prostăvala, s.f. art. (în expr. *de-a prostăvala*) — de-a rostogolul, de-a berbeleacul; var. *de-a păstrăgala*.

purcăraș, vezi *porcăraș*.

R

raia, s.f. (inv.) — cetate ocupată și administrată direct de autoritățile militare turcești.

rămas, s.n. — prinsoare, rămășag; var. *rămaș*.
rămaș, vezi *rămas*.

rămășa, vezi *rămăși*.

rămășeală, s.f. — rămășag, prinsoare.

rămăși, vb. — a pune rămășag; var. *rămășa*.

rămni, vb. — a rîvni, a pofti.

răsnî, vb. — a răzleți, a despărți.

răsta, vb. refl. — a se răsti.

răsură, s.f. — măceș, trandafir sălbatic.

rășneț, adj. — luciu, străveziu, neted.

răvac, s.n. — vin făcut din mustul care se scurge din strugurii nestriviiți.

refenea, s.f. — petrecere; plata la petrecere.

reisicol, vezi *heisicol*.

retele, s.n.pl. — resteie la jug.

ristob, vezi *ristov*.

ristov, s.n. — hrisov; var. *ristob*.

rîmlean, adj. — roman, de la Roma.

rogoaze, s.n. (pl. de la *rogoz*) — plantă ierboasă cu tulpina dreaptă, în trei muchi ascuțite, care crește prin mlaștini și bălți, pe malul lacurilor și al râurilor.

rosolie, s.f. — un fel de rachiu îndulcit cu zahăr sau cu miere ; var. **rozolie**.

rotilat, adj. — încovoiat, îndoit.

rozolie, vezi **rosolie**.

rubiă, s.f. (înv.) — numele unei monede turcești de aur.

rucărea, adj. (sens neclar): *Bine seama să băgați / La mieoare mititele / Ca să nu piară din ele, / Și la oaia rucărea, / Cum n-a fost, nici s-o vedea.*

rug, s.m. — tulpina tîritoare a unor plante.

rugioară, s.f. — diminutiv de la **rug**.

ruguț, s.m. — diminutiv de la **rug**.

rujmalin, s.m. — rozmarin.

rujnica, s.f. — diminutiv de la **rug**.

rușculiță, s.f. — (probabil) roșcovană, blondă.

S

saia, s.f. — 1. un fel de haină purtată de țărani ; 2. staul, țarc pentru vite.

saltire, s.f. — psaltire.

samîș, s.m. (înv.) — sameș, strîngător de biruri.

samodia, s.f. — un fel de zîină răutăcioasă.

samur, s.m. — blana prelucrată a samurului.

sandal, s.n. (pop.) — luntre lungă pentru transportul mărfurilor.

sangeac, s.m. (înv.) — 1. diviziune teritorială în vechiul imperiu otoman ; 2. guvernator al unui sangiac ; var. **sangeap**.

sangeap, vezi **sangeac**.

sapă, s.f. — (la cai sau, mai rar, la alte animale) crupă ; (în text, p. ext.) coapsă.

sarică, s.f. — manta lungă și mișoasă pe dinafară, pe care o poartă oamenii de la munte ; țundră.

- savalași*, adv. — chiar, tocmai, săvai.
- saxana*, s.f. (inv.) — sarcină, povară (pe care o duce un cal în spinare).
- săleac*, adj. — sărac.
- sălic*, s.n. — sticlă.
- sărdar*, s.m. — serdar, boier de rang mijlociu (în secolele al XVIII-lea și al XIX-lea).
- sărindar*, s.n. — slujbă pe care o face preotul pentru un mort sau pentru un bolnav, timp de 40 de zile.
- săricea*, s.f. — diminutiv de la *sare*.
- săvai*, *savai*, adv. (pop.) — chiar, tocmai.
- scamn*, s.n. — scaun.
- schelă*, s.f. — port mic (mai ales la un fluviu).
- scherbeli*, vb. — a scormoni; var. *scorfoli*.
- schili*, vb. — a se găti frumos, a se dichisi.
- sclivisi*, vb. — a îmbrăca și găti frumos, a dichisi.
- scorfoli*, vezi *scherbeli*.
- scutar*, s.m. — cioban însărcinat cu administrarea stinei, căpetenia ciobanilor.
- selamalîc*, s.n. — salut (după obiceiul turcesc); var. *selamlîc*.
- selamlîc*, vezi *selamalîc*.
- sfanț*, s.m. — veche monedă austriacă de argint; var. *sfănțic*.
- sfănțîșor*, s.m. — diminutiv de la *sfanț*.
- sfănțic*, vezi *sfanț*.
- sfeșnic*, s.m. — sfetnic.
- sfeti*, vb. refl. — a se certa, a se sfădi.
- sghebuleț*, s.n. — diminutiv de la *zgheab*, jghebuleț.
- sichioraș*, s.m. — sichiraș, slugă, servitor.
- sidilă*, s.f. — sădilă, zăgîrnă, săculeț cu țesătura rară, în care se pune brînză la scurs.

sileaf, s.n. (inv.) — briu lat în care se purtau înfipite diferite arme.

singir, s.n. (inv.) — șir de robi legați cu un lanț.

sipică, s.f. — plantă ierboasă cu flori gălbui, care crește prin livezi și locuri nisipoase de pe dealuri și munți.

sirep, adj. — (despre cai) iute, vijelios, greu de stăpînit; sălbatic.

sîngeap, s.f. — cinzeacă.

sîngecli, vb. — a guverna un sangeac.

singer, s.m. — arbust cu ramuri drepte, roșii toamna și iarna, cu frunzele ovale, vara verzi și toamna roșii, cu flori albe și fructe negre.

Sin-Metru — formă populară pentru Sf. Dumitru.

smicea, s.f. — mlădiță, ramură dintr-o plantă sau dintr-un arbore.

smuța, vezi *sumuța*.

somna, vb. (pop.) — a dormi.

somnat, s.n. — dormit, faptul de a dormi; somn.

soție, s.f. (pop.) — soț, soție, consort, consoartă.

spahiu, s.m. (inv.) — soldat din cavaleria turcească.

spată, s.f. (inv.) — spadă, sabie.

spătări, s.f.pl. — părțile comarnicului din spatele scaunelor pe care stau ciobanii cînd mulg oile la stîină.

spojar, s.n. — (în text) iarba cîmpului : *Drumu Catîrcii că da / Pe spojaru cîmpului*.

spori, vb. — a povesti (exagerînd), a flecăli.

sporici, s.m. — plantă cu flori mici, liliachii, dispuse în spice lungi, sporiș, troscot.

- sprijini*, vb. (înv.) — 1. a întâmpina ; var. *sprijoni* ; 2. a aduna, a capta ; 3. a prinde, a apuca.
- sprijoni*, vezi *sprijini*.
- spurc*, s.m. — nume dat la diferite boli sau bube.
- stat*, s.n. — statură, înfățişare.
- steajăr*, s.n. (pop.) — parul din mijlocul unei arii de treierat cu cai, stîlp.
- stei*, s.n. — stîncă.
- stîlp*, s.m. — monument funerar din lemn ori din piatră cioplită.
- stîrcit*, adj. — gheboşat, ghemuit.
- stoin*, adj. — amărît, blestemat.
- străgălii*, s.f. pl. — zurgălăi.
- străuţe*, s.f.pl. — diminutiv de la *straie*, îmbrăcămintе, haine.
- strămurare*, s.f. (pop.) — nuia lungă, vargă.
- strănut*, adj. — (despre cai) cu o pată albă pe bot, stremurat.
- străvesti*, vb. — a travesti.
- stremurat*, adj. — (despre cai) cu o pată albă pe bot, strănut.
- striior*, s.m. — diminutiv de la *străin*.
- strungăraş*, s.m. — cel care dă oile la strungă pentru a fi mulse.
- struţ*, s.n. — 1. carabină mică, puşcă scurtă ; 2. buchet de flori.
- stupai*, s.n. (în expr. *a da cuiva stupai*) — a goni pe cineva, a mîna din urmă, a alunga.
- sucnă*, s.f. (pop.) — fustă groasă, simplă, fără încreţituri ; (p. ext.) haină femeiască.
- sudulă*, s.f. — ţidulă, hîrtie, (în text) bancnotă.
- sufulca*, vb. — a sufleca, a ridica.
- sumuţa*, vb. — a asmuţi ; var. *smuţa*.

Ș

șalvari, s.m.pl. — pantaloni foarte largi, strinși jos pe picior, purtați de unii locuitori ai Orientului.

șarg, adj. — (despre cai) cu părul galben-deschis.

șelmi, vezi *cealma*.

șerpoane, s.f. — șerpoaică, șerpoaie.

șinuit, adj. — ferecat cu șine, a prins în șine.

șilboc, s.n. — santinelă, gardă, strajă.

șirui, vb. refl. — a se înșira, a se înșirui.

șoican, s.m. (rar) — om voinic și frumos care mănincă și bea mult.

șoldan, s.m. — nume dat puilor de iepure, pînă la un an.

șovar, s.n. — nume dat mai multor plante acvatice ; papură, rogoz.

ștempeli, vb. — a ștampila.

ștergări, vb. (rar) — a se șterge cu prosopul.

șușănea, s.f. (inv.) — pușcă lungă arnăuțească.

șut, adj. — ciut.

T

taftor, vezi *taftur*.

taftur, s.n. — chingă cu care se strînge șaua sau pătura pe cal ; var. *taftor*.

tain, s.n. — mîncare, hrană ; porție de nutreț.

tainiță, s.f. — groapă săpată în pămînt, încăpere subterană ; hrubă.

talaz, s.m. — val mare stîrnit de furtună.

talăniță, s.f. — femeie stricată, teleleică, pui de lele.

taler, s.m. (inv.) — monedă de argint care a circulat și în țările românești.

- tapangele*, s.f.pl. — un fel de curele late pe care le puneau haiducii pe piept.
- tapinos*, adv. (inv.) — cu umilință.
- tăbări*, vb. — 1. a se năpusti, a se arunca asupra cuiva ; 2. a osteni.
- tăner*, s.n. — blid, farfurie de pământ.
- tăvăliș*, adv. — tîrîș.
- tel*, s.n. — fir de aur sau de argint întrebuințat la cusături.
- temenea*, s.f. — salut făcut după obiceiul musulman, printr-o plecăciune.
- temeni*, vb. — a saluta cu plecăciune, a se ploconi, a se închina.
- tescuiț*, adj. — îndesat, ticsit.
- teșilă*, s.f. — săculeț de piele, geantă, tașcă.
- tină*, s.f. — noroi ; pământ, lut.
- tisă*, s.f. — arbore sau arbust rășinos, cu frunze lungi, înguste, lucitoare, cu lemnul tare și foarte prețios.
- tistimel*, s.n. — basma, tulpan.
- tîricioare*, s.f.pl. — diminutiv de la *târîțe*.
- tîrsînă*, s.f. — sfoară, împletitură de păr de cal sau de capră.
- toană*, s.f. — aruncătură de năvod.
- tomni*, vb. — a tocmi, a angaja.
- tomocici*, adj. pl. — (sens neclar): *De voi-nici / Dă-i tomocici / Rași la berbe / Groși la cețe*.
- topuz*, s.n. — buzdugan.
- trepăda*, vb. — a alerga încoace și încolo.
- tretior*, adj. — diminutiv de la *tretin*, de trei ani.
- trișculiță*, s.f. — diminutiv de la *trișcă*, fluier scurt din lemn de paltin, de trestie sau de soc.

tron, s.n. — coșciug, sicriu.

tronuleț, s.n. — diminutiv de la *tron*, coșciug, sicriu.

trupîță, s.f. — parte a plugului legată de grindei, alcătuită din cormană, brăzdar și plaz.

tuchiș, adv. — în mod ascuns, ferit

tufan, s.m. — stejar.

tuna, vb. — a intra, a pătrunde.

turlac, adj. (pop.) — amețit de băutură, cherschelit; (p. ext.) zăpăcit, năuc.

„*turuc* — (sens neclar): *Cu cinci frîne la ciochină / Și cu opt pe subt iebînci, / Cu cincisprece în turuci.*

Ț

țară, s.f. (înv.) — popor de rînd, oameni, lume.

țarcătoare, s.f. — loc de pășune depărtat de stîină, unde se țin izolați miei după ce au fost întărcați.

țipa, *țipa*, vb. — a arunca, a lepăda.

țipoti, vb. — a striga, a țipa.

U

uluț, vb. refl. — a se ului, a se zăpăci, a se încurca.

undrea, s.f. — andrea, ac mare pentru cusut saci, saltele etc.

undrea — numele popular al lunii decembrie.

unzar, s.m. (înv.) — hînsar, nume dat unora dintre căpitanii care stăteau în fruntea celor 13 căpitanii din care se compunea armata în vechea Moldovă.

V

varbaric, vezi *vărvărici*.

varvarichi, vezi *vărvărici*.

văcui, vb. — a trăi, a petrece vreme îndelungată ; a-și trăi traiul.

văgaj, s.n. — făgaș.

vărvărici, s.m. (reg.) (în expr. *mustață* [sau *mustăți*] în *varvaric*) — mustăți lungi și răsucite în sus ; var. *barbaric*, *varbaric*, *varvarichi*.

vătărel, s.n. — diminutiv de la *vătrai*.

vătășel, s.m. — diminutiv de la *vătaf*, vornicel.

venetic, s.m. (înv.) — monedă venețiană de aur care a circulat în trecut și în țările românești.

videre, s.f. — vadră, găleată.

vinat, s.n. — vinuri, feluri de vin.

vioară, adj. (pop.) — (despre ape `curgătoare) limpede, cristalin.

viorint, adj. — viforos.

vîlvoare, s.f. — nenorocire, primejdie mare.

vîrcol, s.n. — volbură, rotocol, vîrtej.

vîrtoșat, adj. — întărit, robust, puternic.

vîzdogea, s.f. — diminutiv de la *vîzdoagă*, crăiță, plantă erbacee decorativă, cu flori galbene.

vlagă, s.f. — vigoare, energie ; (fig.) bogăție.

volnic, adj. (înv.) — liber, slobod, care nu depinde de voința nimănui.

volnici, vb. (înv.) — a împuternici, a îngădui.

vrîsni, vb. refl. — a se întărită, a se ațița.

vrîstnicel, s.m. — om de aceeași vîrstă.

vrîstui, vb. refl. — a se opinti.

Z

zaharea, s.f. (inv.) — hrană, provizii pentru armată.

zalhana, s.f. — abator.

zapcierie, s.f. (inv.) — funcția de zapciu ; instituția în fruntea căreia se afla zapciul.

zapciu, s.m. (inv.) — cîrmuitor al unei plăși, subordonat ispravnicului (însărcinat cu stringerea dărilor).

zarafir, s.n. (pop.) — fir de aur ; (p. ext.) stofă țesută cu astfel de fir ; brocart.

zare, s.f. — lumină slabă îndepărtată.

zarzachie, s.f. — loc plantat cu zarzări.

zăbun, s.n. — haină țărănească.

zăghirlă, s.f. — zăgîrnă, sădilă.

zălug, s.m. — lanț împletit din sîrmă.

zarăfie, s.f. (inv.) — ocupația zarafului ; cămătărie.

zăuita, vb. — a privi, a se uita, a uita ; var. *zoita*.

zbici, s.n. — bici.

zburătură, s.f. (inv.) — 1. sfărîmătură de plumb sau de fier cu care se încărcău armele de foc ; 2. scurtătură, bucată de lemn cu care se aruncă în ceva.

zburdat, adj. — zburdalnic, zglobiu, neastîmpărat.

zdrumica, vb. — a face fărîme.

zeafat, s.n. — chef, petrecere.

zgheab, s.n. — jgheab.

zgîrbaci, s.n. — gîrbaci, bici făcut din curele sau din vînă de bou.

zgîrbăcel, s.n. — diminutiv de la *zgîrbaci*.

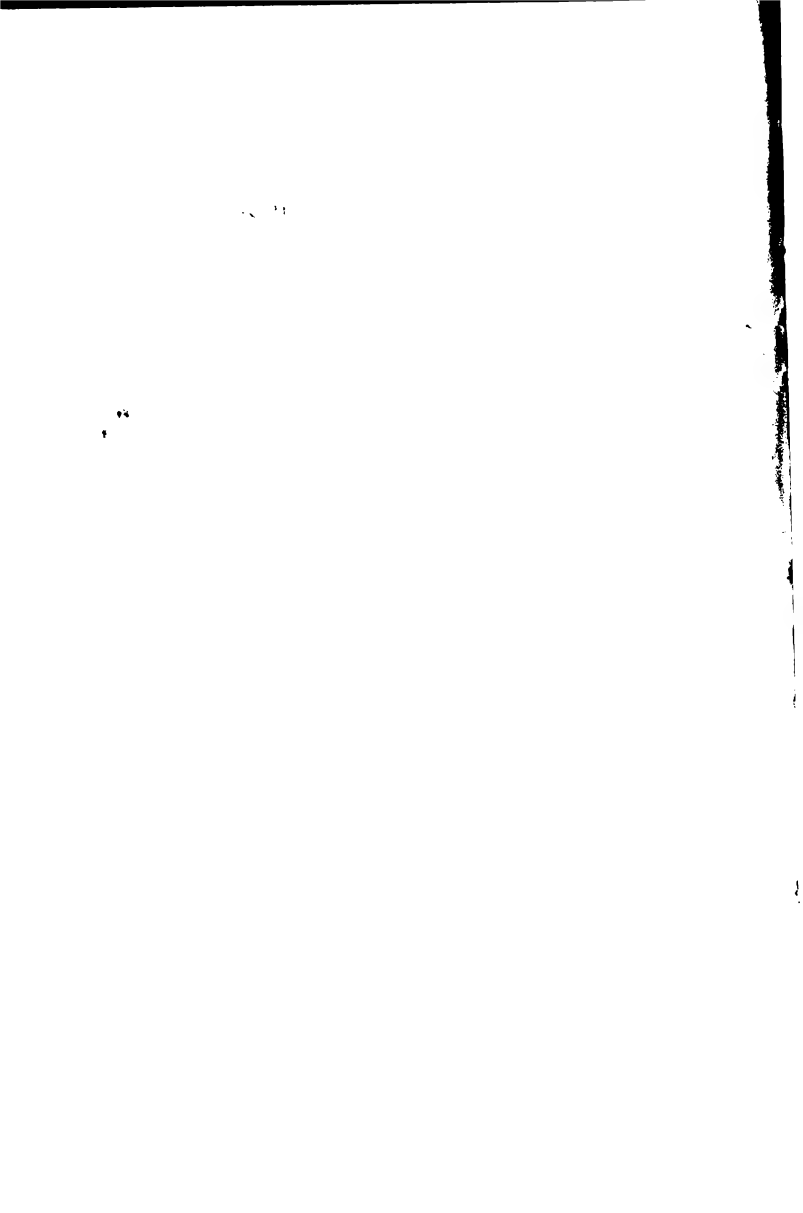
zgorni, vb. — a stîrni ; a izgoni, a alunga.

zlot, s.m. — veche monedă de aur.

zoita, vezi *zăuita*.

zurbalic, s.n. — luptă, harță ; revoltă, răsccoală.

INDICI

INDICELE CULEGERILOR
CARE AU FOST FOLOSITE
PENTRU ALCĂTUIREA ANTOLOGIEI

Aleksandri, V. : *Poesii populare ale Românilor*, București, 1866 (*Corbac* — I, *Serb-Sărac* — I, *Bujor* — I, *Miorița* — II, *Monastirea Argeșului* — II, *Brumărelul* — II, *Rada* — II).

Alexici, Dr. G. : *Texte din literatura poporană română*, Budapesta, 1899 (*Pătenia nevestii cu drăguț* — II).

[Amzulescu, Al., și Ciobanu, Gh.] : *Vechi cîn-tece de viteji*, București, [1956] (*Scorpiu* — I, *Ai trei frați cu nouă zmei* — I, *Novac. Insurătoarea lui Ioviță* — I, *Doicin bolnavul* — I, *Ion ăl Mare* — I).

Balade populare, București, [1954] (*Oleac* — II).

Bibicescu, I. G. : *Poesii populare din Transilvania*, București, 1893 (*Gruia a lui Novac* — I).

Birlea, Pr. I. : *Balade, colinde și bocete din Maramureș*, București, 1924 (*Cîntecul emigrării* — II).

Bologa, Dr. V. : *Poezii populare din Ardeal*, Sibiu, 1936 (*[Soacra rea]* — II, *[Blestemul mamei]* — II).

- Brăiloiu, C.: *Cintece bătrânești*, București, 1932 (*Milea — II, Logodnicii nefericiți — II*).
- Bugnariu, I.: *Musa someșană*, Gherla, 1892 (*Anița crișmărița — II, Ce face dragostea — II*).
- Candrea, I. A., și Densusianu, Ov.: *Din popor*, București, 1908 (*Dănuță — II*).
- Cătană, Gh.: *Balade populare*, Brașov, 1895 (ed. a III-a, 1916) (*Iovan Iorgovan — I, Gruia copilul — I, Gruia lui Novac — I, Crăișor cu mult dor — II*).
- [Ciobanu, Gh. și Nicolescu, V.]: 200 cintece și doine, București, [1955] (*Bogatul și săracul — I*).
- Ciobanu Plenița, C.: *Cuvintări adinci*, Craiova, 1909 (*Voica — I, Mihai-vodă și Radu Calomfirescu — I, Iordăchiță-a Lupului — II*).
- Cocișiu I.: *Cintece populare românești*, București, 1960 (*Neghiniță neagră — II*).
- Codin (vezi Rădulescu-Codin).
- Corcea, A.: *Balade populare*, Caransebeș, 1899 (*Dămean și Sila — I, Gruia lui Novac și zîna — I, Turcul și Novăceștii — I, Roman voinicul — I, Iancu Sibüiancu și Ana — II*).
- Densusianu, Ov.: *Flori alese din cintecele poporului*, București, 1920 (*Ciobănașul — II, Cucul și Turturica — II, Fata răpilită — II*).
- Densusianu, Ov.: *Vieața păstorească în poesia noastră populară*, București, 1923 (*Miorița — II*).
- Diaconu, I.: *Ținutul Vrancei*, București, 1930 (*Cintecul lui Ghimiș — I*).
- Domaschin, P. Crina: *Balade populare*, Sibiu, 1907 (*Gruia lui Novac — I*).

- 200 cîntece și doine (vezi Ciobanu Gh.).
- Fira, Gh.: *Cîntece și hore*, București, 1916
(*La gară la Palota* — II).
- Furtună, D.: *Cîntece bătrînești din părțile Prutului*, București, 1927 (*Pantelimon* — I, *Codrean* — I, *Ciobanul amărit* — II. [Vălean] — II).
- Hodoș, E.: *Poezii populare din Bănat*, Sibiu, 1906 (*Codreanu* — I, *Nicolcea* — II).
- Jarnik, Dr. I. U., și Birseanu, A.: *Doine și strigături din Ardeal*, Brașov, 1895 (*Marcu* — I).
- Mateescu, C. N.: *Balade*, Vălenii-de-Munte, 1909 (*Arcoș-pașa și Gerul* — I, *Stanciu al Bratului* — I, *Zidirea Mănăstirii Argeșului* — II, *Mircea ciobănașul* — II, *Vartici* — II, *Dragnea* — II).
- Monografia județului Dolj*, Craiova, 1944. (*Șiret pîrcălabul* — I, *Cintecul haiducilor* — I, *Păcuraru* — II).
- Monografia județului Tirnava-Mare*, Sighișoara, 1944 (*Cintecul lui Dăian* — I).
- Muntean, G.: *Folclor din Suceava*, București, 1959 (*Darie* — I).
- Negoescu, Cr. S.: *Poesii populare alese*, București, 1896 (*Mizil-crai* — I).
- Novacovici, E.: *Colecțiune folcloristică română din Răcășdia și jur*, Oravița, 1902 (*Insurătoarea lui Gruia al lui Novac* — I).
- Pamfile, T.: *Cîntece de țară*, București, 1913 (*Dragoș* — I, *Meșterul Manole* — II).
- Păsculescu, N.: *Literatură populară românească*, București, 1910 (*Mîstriceanul* — I, *Fata de frîng* — I, *Cintecul nașului* — I, *Novac Baba-Novac* — I, *Vișina* — I, *Moldovean Dobrogean* — I, *Gheorghită* — I,

- Stan din Bărăgan — I, Dediu vornicul — II, Constantin Brincoveanu — II).*
- Pintea viteazul. Baladă populară, ed. a II-a, Braşov, 1915 (Pintea viteazul — I).*
- Popovici, Dr. I.: Poezii populare române, Oraviţa, 1909 (Vitejia lui Novac şi a lui Gruia — I, Nunta Chivii — II).*
- Precup, Dr. E.: Păstoritul în Munţii Rodnei, Cluj, 1926 ([Ciobanul, sora şi zmeii] — II).*
- Rădulescu-Codin, C.: Din Muscel, Bucureşti, 1896 (Fata şi Cucul — I, Radu lu Anghel — I).*
- „Revista de folclor, Bucureşti, 1957 ([Răscoala din 1907] — II).*
- Teodorescu, G. Dem.: Poezii populare române, Bucureşti, 1885 (Soarele şi Luna — I, Cicoarea — I, Voinicul — I, Marcul viteazul — I, Bicul haiducul — I, Vilcan — I, Badiul — I, Kira — I, Ilincuţa Sandului — I, Corbea — I, Toma Alimoş — I, Miul Cobiul — I, Ştefan-vodă — I, Golea — I, Iancu Jiianul — I, Bolbocean haiducul — I, Oaia năzdrăvană — II, Gealip Costea — II, Meşterul Manole — II, Dobrişean — II, Mierla şi Sturzul — II, Neuguşa — II, Ghiţă Cătănuţă — II, Tudorel — II, Bimbaşa Sava — II).*
- Tocilescu, Gr. G.: Materialuri folkloristice, Bucureşti, 1900 (Antofiţă al lui Vioară — I, Joi dă dimineaţă — I, Cîntecul lui Tunsu — I, Cine mi-i voinic lotrcan? — I, Mioriţa — II, Aga Bălăceanu — II, Cîntecul lui Priscoveanu — II, Mogoş vornicul — II, Cîntecul Crişului — II, Cîntecul lui Oancea chirigiu — II, Pe lunca Aneştilor — II).*

Țiplea, Al.: *Poezii populare din Maramureș*,
București, 1906 (*Hore despre o fată care,*
îmbăgiuată de drăguț, își omoară doi frați
— II).

Vasiliu, Al.: *Cîntece, urături și bocete de-ale*
poporului, București, 1909 (*Cîntic hoșăsc*
— II).

Vechi cîntece de viteji (vezi Amzulescu).

1847

1848

1849

1850

1851

1852

INDICE ALFABETIC AL BALADELOR

(După titlu)

A

Aga Bălăceanu, II : 155
Anița crișmărița, II : 253
Antofiță al lui Vioară, I : 64
Arcoș-pașa și Gerul, I : 17

A

Ai trei frați cu nouă zmei, I : 54

B

Badiul, I : 235
Bimbașa Sava, II : 329
Bicul haiducul, I : 204
[Blestemul mamei], II : 311
Bogatul și săracul, I : 389
Bolbocean haiducul, I : 428
Burmărelui, II : 183
Bujor, I : 431

C

Ce face dragostea, II : 256
Cicoarea, I : 16
Cine mi-i voinic lotrean ?, I : 476
Ciobanul amărit, II : 52
[Ciobanul, sora și zmeii], II : 33

Ciobănaşul, II : 32
Cîntecul Crişului, II : 228
Cîntecul emigrării, II : 332
Cîntecul haiducilor, I : 464
Cîntecul lui Dăian, I : 478
Cîntecul lui Ghimiş, I : 473
Cîntecul lui Oancea chirigiu, II : 263
Cîntecul lui Prîscoveanu, II : 160
Cîntecul lui Tunsu, I : 395
Cîntecul naşului, I : 107
Cîntic hoţăsc, II : 44
Codrean, I : 457
Codreanu, II : 46
Constantin Brîncoveanu, II : 166
Corbac, I : 309
Corbea, I : 319
Crăişor cu mult dor, II : 300
Cucul şi Turturica, II : 184

D

Darie, I : 435
Dămean şi Sila, I : 59
Dănuţă, II : 307
Dediu vornicul, II : 147
Dobrişean, II : 118
Doicin bolnavul, I : 188
Dragnea, II : 259
Dragoş, I : 434

F

Fata de frîng, I : 97
Fata răpită, II : 230
Fata si Cucul, I : 22

G

Gealip Costea, II : 34
Gheorghită, I : 396
Ghiță Cătănuță, II : 233
Golea, I : 374
Gruia a lui Novac, I : 169
Gruia copilul, I : 77
Gruia lui Novac, I : 82, 143
Gruia lui Novac și zîna, I : 73

H

Hore despre o fată care, îmbăguată de
drăguț, își omoară doi frați, II : 317

I

Iancu Jiianul, I : 391
Iancu Sibilianu și Ana, II : 198
Ilincuța Sandului, I : 274
Ion al Mare, I : 404
Iordăchiță-a Lupului, II : 150
Iovan Iorgovan, I : 27

I

Însurătoarea lui Gruia al lui Novac, I : 176

J

Joi dă dimineață, I : 124

K

Kira, I : 263

L

La gară la Palota, II : 331
Logodnicii nefericiți, II : 222

M

Marcu, I : 284
Marcul viteazul, I : 195
Meșterul Manole, II : 67, 103
Mierla și Sturzul, II : 187
Mihai-vodă și Radu Calomfirescu, II : 136
Milea, II : 213
Miorița, II : 7, 10, 14, 23, 26
Mircea ciobănașul, II : 128
Mistriceanul, I : 36
Miul Cobiul, I : 351
Mizil-crai, I : 89
Mogoș vornicul, II : 174
Moldovean Dobrogean, I : 305
Monastirea Argeșului, II : 57

N

Neghiniță neagră, II : 224
Neguța, II : 217
Nicolcea, II : 276
Novac Baba-Novac, I : 155
Novac. Însurătoarea lui Ioviță, I : 162
Nunta Chivii, II : 223

O

Oaia năzdrăvană, II : 17
Oleac, II : 246

P

Pantelimon, I : 454
Păcuraru, II : 48
Păţenia nevestii cu draguţ, II : 262
Pe lunca Aneştilor, II : 315
Pintea viteazul, I : 440

R

Rada, II : 226
Radu lu Anghel, I : 413
[Răscoala din 1907], II : 323
Roman voinicul, I : 289

S

Scorpia, I : 48
Serb-sărac, I : 312
[Soacra real], II : 305
Soarele şi Luna, I : 3
Stanciu al Bratului, I : 383
Stan din Bărăgan, I : 467

Ş

Şiret pircălabul, I : 298
Ştefan-vodă, I : 366

T

Toma Alimoş, I : 343
Tudorel, II : 283
Turcul şi Novăceştii, I : 179

V

Vartici, II : 142
[Vălean], II : 202

Vișina, I : 294

Vitejia lui Novac și a lui Gruia, I : 174

Vîlcan, I : 214

Voica, I : 133

Voinicul, I : 119

Z

Zidirea Mănăstirii Argeșului, II : 90

CUPRINSUM

REPORT OF THE

COMMISSIONER OF THE
LAND OFFICE
TO THE

LEGISLATIVE ASSEMBLY
IN RESPONSE TO A
RESOLUTION PASSED
ON

THE 11TH DAY OF
MAY 1906
RELATIVE TO THE
LANDS BELONGING TO
THE GOVERNMENT
AND TO THE
INDIAN RESERVES

ALBANY, N. Y.

1906
PRINTED BY THE
GOVERNMENT
OF THE STATE OF NEW YORK
ALBANY, N. Y.

1906

III. PASTOREȘTI

Miorița (Alecsandri)	7
Miorița (Densusianu)	10
Miorița (Densusianu)	14
Oaia năzdrăvană	17
Miorița (Tocilescu)	23
Miorița (Densusianu)	26
Ciobănașul	32
[Ciobanul, sora și zmeii]	33
Gealip Costea	34
Cîntic hoțăsă	44
Codreanu	46
Păcuraru	48
Ciobanul amărit	53

IV. DESPRE CURTEA FEUDALĂ

Monastirea Argeșului	57
Meșterul Manole (Teodorescu)	67
Zidirea Mănăstirii Argeșului	90
Meșterul Manole (Pamfile)	103
Dobrișean	118
Mircea ciobănașul	128
Mihai-vodă și Radu Calomfirescu	136

Vartici	142
Dediu vornicul	147
Iordăchiță-a Lupului	150
Aga Bălăceanu	155
Cîntecul lui Priscoveanu	160
Constantin Brîncoveanu	166
Mogoș vornicul	174

V. FAMILIALE

1. INDRAGOSTIȚII

Brumărelul	183
Cucul și Turturica	184
Mierla și Sturzul	187
Iancu Sibîianu și Ana	196
[Vălean]	202
Milea	213
Neguța	217
Logodnicii nefericiți	222
Nunta Chivii	223
Neghiniță neagră	224
Rada	226
Cîntecul Crișului	228
Fata răpită	230

2. SOȚII

Ghiță Cătănuță	233
Oleac	246
Anița crîșmărița	253
Ce face dragostea	256
Dragnea	259
Pătenia nevestii cu draguț	262
Cîntecul lui Oancea chirigiu	263
Nicolcea	276

3. PĂRINȚI ȘI COPII

Tudorel	283
Crăișor cu mult dor	300
[Soacra rea]	305
Dănuță	307
[Blestemul mamei]	311

4. FRĂȚII

Pe lunca Aneștilor	315
Hore despre o fată care, îmbăgănată de dragut, își omoară doi frați	317

VI. JURNAL E ORALE

[Răscoala din 1907]	323
Bimbașa Sava	329
La gară la Palota	331
Cîntecul emigrării	332
Gloșar	337

INDICI

Indicele culegerilor care au fost folosite pentru alcătuirea antologiei	383
Indice alfabetic al baladelor (după titlu)	389

Redactor responsabil : TIBERIU AVRAMESCU
Tehnoredactor : TRAIAN ARGETOIANU

Dat la cules 08.09.1966. Bun de tipar 29.11.1966.
Apărut 1967. Tiraaj 100.160 ex. broșate. Hârtie ziar
de 50 g/m². Format 700×920/32. Coli ed. 18,40. Coli
tipar 12,50. A. nr. 12.310/1966. C.Z. pentru bi-
bliotecile mari 8 R. C.Z. pentru bibliotecile
mici 8 R-18.

Tiparul executat sub comanda nr. 60.592 la
Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii”, Piața
Scînteii nr. 1, București — Republica Socialistă
România

Scanare și prelucrare digitală

de

Anonim

și

CAT Graur

Antwerpen

2025

